

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
MORAVSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA
ZA ROK 2007**

**Brno 2008
Moravské zemské muzeum**

Zelný trh 6
Brno
659 37
IČ:00094862
Tel.: 533 435 + kl. zaměstnance
Fax: +420 435 325
adresa emailové pošty:mzm@mzm.cz
<http://www.mzm.cz>

Způsob zřízení zpracovatele: Státní příspěvková organizace
Název zřizovatele: Ministerstvo kultury ČR

OBSAH

Slovo ředitele	5
Zpráva o hospodaření	7
Úvod	7
Výsledky vnitřních a vnějších kontrol	7
Provedené změny rozpočtu, plnění závazných ukazatelů, mimorozpočtové zdroje	9
Hospodářský výsledek	10
Investiční akce	14
Neinvestiční akce	15
Rozbor zaměstnanosti a čerpání mzdových prostředků	16
Časová řada poskytnutých příspěvků	19
Návštěvnost Moravského zemského muzea v roce 2007	19
Několik dat z historie muzea	20
1. ODBORNÉ SEKCE	21
<i>Historické vědy</i>	
1.1. Historické oddělení	21
1.2. Archeologický ústav	28
1.3. Numismatické oddělení	36
<i>Vědy o umění</i>	
1.5. Oddělení dějin divadla	39
1.6. Oddělení dějin hudby	44
<i>Vědy o Zemi</i>	
1.7. Mineralogicko-petrografické oddělení	47
1.8. Geologicko-paleontologické oddělení	53
<i>Vědy o životě</i>	
1.9. Ústav Anthropos a pavilon Anthropos	55
1.10. Historie biologických věd – genetiky	65
1.11. Etnografický ústav	67
<i>Systematická biologie</i>	
1.12. Botanické oddělení	76
1.13. Entomologické oddělení	81
1.14. Zoologické oddělení	85
1.15. Hydrobiologická laboratoř	89
2. PREZENTAČNÍ ÚTVAR	94
2.1. Programové oddělení	94
2.2. Oddělení provozu výstav a expozic	96
2.3. Ediční oddělení	97
2.4. Výstavní oddělení	99
2.5. Dětské muzeum	100
3. ÚTVAR INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ	104
3.1. Oddělení informatiky	104
3.2. Oddělení knihovnických a dokumentačních služeb	104
4. METODICKÉ CENTRUM PRO INF. TECHNOLOGIE V MUZEJNICTVÍ (CITEM)	106

Institucionální vědecký záměr MZM (2005–2011)	109
Zpráva o výzkumech v roce 2007 (IZ MK 00009486201)	109
Zpráva o plnění za rok 2007 (IZ MK 00009486202)	111
Personální obsazení oddělení a útvarů MZM	114
Příloha k účetní závěrce podle § 24 Vyhlášky č. 505/202	123
Přílohy	125
Výkaz zisku a ztráty	
Rozvaha	

SLOVO ŘEDITELE

Vážným problémem Moravského zemského muzea v roce 2007 bylo jako každý rok nedostatečné financování mzdových prostředků. Jen přísná omezující opatření a výpomoc Ministerstva kultury ČR na konec roku umožnily bezproblémové zajištění provozu MZM včetně mírného zlepšení v oblasti pohyblivých složek mezd. Dobré výsledky hospodaření včetně vyrovnaného rozpočtu byly umožněny především díky zlepšení příjmových složek rozpočtu, kde se zejména pozitivně projevily zvýšené příjmy z provozu Pavilonu Anthropos. Toto pracoviště je hlavním faktorem zvyšování počtu návštěvníků, byť celkový výsledek může být zkreslen vysokou návštěvností o Muzejní noci, kdy je vstup do expozic a výstav bezplatný.

Divácky nejúspěšnější byly akce Dětského muzea, avšak také hlavní výstava roku „Kde oblaka bílá plují“, věnovaná jubileu spisovatele Jaroslava Foglara, která rovněž upoutala hlavní pozornost veřejnosti. Mimořádnou výstavní akcí s velkým mezinárodním ohlasem byla výstava „Okno do českého loutkářství“ realizovaná při příležitosti každoročního kongresu loutkářské organizace UNIMA ve španělské Tolose. Výstava byla koncem roku přenesena do Brna, kde je dodnes přístupná v prostorách Paláce šlechtičen.

Ediční činnost reprezentovalo především vydávání muzejních periodik, ale také několika monografií. Za ekonomicky výhodné považujeme publikace financované ze zdrojů několika vydavatelů, jak se to osvědčilo v případě publikace Vinařský atlas území České republiky. Příznivý finanční efekt však měly rovněž sborníky, publikující obsahy přednáškových cyklů, které se všechny staly oblíbeným a rychle prodejným obchodním artiklem.

Opravy a rekonstrukce se soustředily zejména na objekt Starého zámku Jevišovice, kde rekonstrukční práce budou bohužel probíhat i v průběhu roku 2008. Očekáváme, že také znovuotevření tohoto objektu posílí příjmové položky rozpočtu MZM v dalších letech.

Velmi pozitivní vývoj zaznamenávají výsledky vědeckovýzkumné činnosti, kdy v hodnocení roku 2007 se muzeum dostalo již do zelené, tedy nejvýše hodnocené skupiny. Systematický rozvoj vědeckovýzkumné činnosti byl umožněn zejména díky dvěma institucionálním záměrům, které naplňují celostátní programy Národních identit. Také ostatní granty (MK ČR, GA ČR) byly pozitivně hodnoceny a jejich výsledky znamenají obohacení vědeckovýzkumné základny jak v oblasti základního, tak aplikovaného výzkumu. Stále se udržuje vysoký počet záchranných výzkumů a dohledů, přičemž v důsledku nové metodiky MK ČR bylo přistoupeno ke sjednocení peněžních sazeb za archeologické výzkumy s archeologickými pracovišti AV ČR a VŠ.

Závěrem je možno konstatovat, že všechny úkoly 2007 byly naplněny a současně byly vytvořeny předpoklady pro dořešení dalších vleklých problémů, jakým je například dislokace podsbírek některých oddělení ze zámku v Budišově do nově získaných prostor.

PhDr. Petr Šuleř
ředitel Moravského zemského muzea

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ

ÚVOD

Také v roce 2007 bylo vážným problémem MZM chronické podfinancování v oblasti mzdových prostředků. Pouze přísná restriktivní opatření a výpomoc MK ČR v závěru roku umožnily bezproblémové zajištění provozu MZM včetně mírného zlepšení v oblasti pohyblivých složek mezd. Dobré výsledky hospodaření včetně vyrovnaného rozpočtu byly umožněny především díky zlepšení příjmových složek rozpočtu, kde se zejména pozitivně projevíly zvýšené příjmy z provozu Pavilonu Anthropos. Toto pracoviště je hlavním faktorem zvyšování počtu návštěvníků, byť celkový výsledek může být zkreslen vysokou návštěvností o Muzejní noci, kdy je vstup do expozic a výstav bezplatný. Divácky nejméně úspěšnější byly akce Dětského muzea, avšak také hlavní výstava roku „Kde oblaka bílá plují“, věnovaná jubileu spisovatele Jaroslava Foglara, která rovněž upoutala hlavní pozornost veřejnosti. Mimořádnou výstavní akcí s velkým mezinárodním ohlasem byla výstava „Okno do českého loutkářství“ realizovaná při příležitosti každoročního kongresu loutkářské organizace UNIMA ve španělské Tolose. Výstava byla koncem roku přenesena do Brna, kde je dodnes přístupná v prostorách Paláce šlechticů.

Ediční činnost reprezentovalo především vydávání muzejních periodik, ale také několika monografií. Za ekonomicky výhodné považujeme publikace financované ze zdrojů několika vydavatelů, jak se to osvědčilo v případě publikace Vinařský atlas území České republiky. Příznivý finanční efekt však měly rovněž sborníky, publikující obsahy přednáškových cyklů, které se všechny staly oblíbeným a rychle prodejným obchodním artiklem.

Opravy a rekonstrukce se soustředily zejména na objekt Starého zámku Jevišovice, kde rekonstrukční práce budou bohužel probíhat i v průběhu roku 2008. Očekáváme, že také znovuotevření tohoto objektu posílí příjmové položky rozpočtu MZM v dalších letech.

Velmi pozitivní vývoj zaznamenávají výsledky vědeckovýzkumné činnosti, kdy v hodnocení roku 2007 se muzeum dostalo již do zelené, tedy nejvýše hodnocené skupiny. Systematický rozvoj vědeckovýzkumné činnosti byl umožněn zejména díky dvěma institucionálním záměrům, které naplňují celostátní programy Národních identit. Také ostatní granty (MK ČR, GA ČR) byly pozitivně hodnoceny a jejich výsledky znamenají obohacení vědeckovýzkumné základy jak v oblasti základního, tak aplikovaného výzkumu. Stále se udržuje vysoký počet záchranných výzkumů a dohledů, přičemž v důsledku nové metodiky MK ČR bylo přistoupeno ke sjednocení peněžních sazeb za archeologické výzkumy s archeologickými pracovišti AV ČR a VŠ.

Závěrem je možno konstatovat, že všechny úkoly 2007 byly naplněny a současně byly vytvořeny předpoklady pro dořešení dalších vleklých problémů, jakým je například dislokace podsbírek některých oddělení ze zámku v Budišově do nově získaných prostor.

VÝSLEDKY VNITŘNÍCH A VNĚJŠÍCH KONTROL

Finanční úřad Brno I – místně příslušný – provedl kontrolu skutečností rozhodných pro stanovení povinnosti odvodu za porušení rozpočtové kázně provedené podle zákona ČNR č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, § 1 a § 16 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) ve znění pozdějších předpisů. Finanční úřad kontroloval období 2001 a 2005 v rozsahu kontroly provedené Finančním ředitelstvím v Brně v roce 2006. Všechny zprávy o kontrole (byla kontrolována samostatně jednotlivá období a jednotlivé akce) obsahují tentýž závěr: Správce daně při kontrole souvisejících dokladů k poskytnutým prostředkům na konkrétní akci nezjistil v kontrolovaném roce porušení podmínek rozhodných pro stanovení povinnosti odvodu finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Nejvyšší kontrolní úřad, Územní odbor XIII Brno provedl kontrolu prostředků státního rozpočtu poskytnutých na program reprodukce investičního majetku v působnosti Ministerstva kultury. Byly kontrolovány dvě akce: Rekonstrukce Paláce šlechticů a Rekonstrukce pavilonu Anthropos.

Nejvyšší kontrolní úřad v Kontrolním protokolu uvádí průběh kontroly, v závěru nebyla formulována žádná zjištění.

PROVEDENÉ ZMĚNY ROZPOČTU, PLNĚNÍ ZÁVAZNÝCH UKAZATELŮ, MIMOROZPOČTOVÉ ZDROJE

Změna číslo	Text	Tis. Kč
1	Výzkum a vývoj – institucionální prostředky	+ 3 400 neinv. + 100 inv.
2	Prostředky na výzkum a vývoj – celkem 6 projektů	+ 1 029
3	Národní autority v prostředí muzeí a galerií – interoperabilita s NK ČR	+ 235
4	Kraslice na Moravě – výstava v Rakousku	+ 15
5	Okno do českého loutkářství – výstava ve Španělsku	+ 348.
6	Okno do českého loutkářství – výstave ve Španělsku	+ 350.
7	Přírodopisný dokumentární film Rok husy	+ 150
8	Portál Mitrovských, odstranění havarijního stavu, ISPROFIN	+ 1 677
9	Rekonstrukce střechy objektu F, Biskupský dvůr, ISPROFIN	+ 2 657 inv.
10	Ostatní osobní náklady – zvýšení limitu	+ 500
11	Jevišovice – starý zámek, opr. dvorních fasád a přestřešení východního křídla	+ 1 200
12	Digitalizace vzácných hudebních rukopisů a Výtvoření centrální DB knižních f.	+ 125.
13	Pořízení dlouhodobého drobného hmotného majetku podle rozpisu	+ 157
14	Náklady na restaurování a pořízení DDHM a DHM podle rozpisu	+ 190 prov. +623 inv.
15	Pořízení loutek, částí loutek	+ 150
16	Metodické centrum pro IT v muzejnictví a projekt Služby muzeím a galeriím v použití IT v muzejnictví	+ 770
17	Biskupský dvůr – rekonstrukce otopné soustavy – strojovna a MaR	+ 6 195 inv.
18	Provoz objektu Hudcova 76, Brno-Medlánky	+ 2 148
19	Jevišovice – starý zámek – obnova fasád JK a mostu	+ 10 000
20	Depozitář Rebešovice – montáž TRV	+ 190 inv.
21	Zámek Moravec – rekonstrukce vnějšího pláště objektu	+ 3 454
22	Zvýšení platů v roce 2007	+ 1 184
23	Vnitřní rozpočtová úprava	+ 0.
24	Depozitář Slatina – energetický audit	+ 115
25	Zámek Jevišovice – energetický audit	+ 175
26	Pořízení tiskařského stroje Dominant 526	+ 890 inv.
27	Výkup předmětů kulturní hodnoty podle rozpisu	+ 1 499
28	ISO – zabezpečení objektů – revize, opravy, doplňky	+ 120
29	Zvýšení limitu na platy a OON	+ 406
30	Vnitřní rozpočtová úprava	+ 0

Účelové prostředky byly použity na stanovený účel ve výši, v jaké byla akce kryta účelovou dotací zřizovatele. V několika případech bylo účelu dosaženo doplněním finančních zdrojů z rozpočtu příslušného oddělení MZM. Nejsou evidovány žádné prostředky ze státního rozpočtu odebrané a nevyužité, tudíž určené k odvodu zpět do státního rozpočtu. Do rezervního fondu MK nebyly deponovány žádné finanční prostředky, naopak z rezervního fondu bylo uvolněno celkem 500 tis. Kč investičních prostředků na dokončení interiéru Pavilonu Anthropos.

MZM nevykonává jinou činnost ani činnost hospodářskou ve smyslu rozpočtových pravidel a Živnostenského zákona, všechny příjmy, které jsou dosahovány jsou v rámci činností hlavních nebo z nakládání s majetkem. Dosažené příjmy jsou sledovány ve smyslu zákona o daních z příjmů a činnosti, v nichž je dosahováno kladného hospodářského výsledku jsou podrobeny daním z příjmů, stejně jako příjmy, které jsou předmětem daně vždy podle § 18 zákona o daních z příjmů.

HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK

Položky	Kč
náklady celkem	122 244 070,00
vlastní výnosy	13 181 647,19
použití cizích zdrojů – darů	326 373,18
použití fondu reprodukce	2 708 294,30
příspěvek MK ČR	106 373 000,00
cizí zdroje	2 579 555,32
hospodářský výsledek	373 132,51

Hospodářský výsledek ve výši Kč 373 132,51 Kč navrhujeme převést do rezervního fondu ve výši 173 132,51 a ve výši 200 000 Kč do fondu odměn. Několik let nenastala situace, kdy by bylo možné vytvořit fond odměn až poprvé za rok 2006, přitom průměrná mzda zaměstnanců MZM se pohybuje velmi nízko a v minulých letech se vyskytly jen malé zdroje v přidělených prostředcích na platy na výplatu osobních příplatků a mimořádných odměn. Vytvořením fondu odměn předpokládáme vznik možnosti, jak hmotnou zainteresovaností podpořit mimořádné pracovní úsilí zaměstnanců, jež dosud bylo oceněno jen zřídka vzhledem k nedostatku zdrojů. Z tohoto důvodu jsme také nově vytvořený fond odměn za rok 2006 v roce 2007 použili na výplatu mimořádných odměn.

Rozpočet na rok 2007 pro jednotlivá oddělení a případně vybrané druhy nákladů byl sestaven tak, aby se do něj promítly trvale všechny možné zdroje financování: příspěvek na provoz, vlastní příjmy, zdroje z fondu reprodukce i cizí prostředky, zejména dary. Sestavit vyrovnaný rozpočet je již několik let velmi složité, neboť stále se více projevuje potřeba pokrýt zvyšující se ceny provozních nákladů. Příspěvek na provoz nikdy neodpovídá trendu růstu cen, proto se stále sahá na hlavní činnosti a hledají se jiné prostředky na pokrytí hlavní činnosti, zejména vědy a výzkumu. Je pravda, že trvalý nedostatek prostředků vede většinu pracovníků MZM k hospodárnému využití přidělených limitů na každou činnost a burcuje jejich aktivitu, aby hledali cesty, jak nedostatečné zdroje doplnit od jiných poskytovatelů. Cílem bylo dosáhnout zlepšeného hospodářského výsledku a aby maximum závazků bylo uhrazeno již na konci roku a neubíraly prostředky roku následujícího, což se v případě obchodních závazků docela zdařilo, jen je problém připravit krytí i pro výplatu osobních nákladů začátkem ledna roku následujícího. Ve fondu reprodukce se snažíme držet určité volné peníze ke krytí nečekaných výdajů. Z tohoto důvodu byl před lety zřízen i samostatný bankovní účet. Je snahou, aby hlavní činnost bylo doplňována z účelových zdrojů jak zřizovatele, tak i jiných poskytovatelů. Omezovaly se nákupy vybavení pracovišť ostatně stejně jako v minulých letech, s výjimkou použití mimorozpočtových zdrojů. Lze konstatovat, že v průběhu účetního období nenastala situace, kdy by se nedostávalo finančních zdrojů ke krytí závazků. Stále však přetrvává stav, že skutečné peněžní prostředky ke konci roku nejsou k dispozici v dostatečném objemu, aby pokryly doplatek mezd za minulý rok, zákonné odvody a závazky vzniklé koncem účetního období

a k 31. 12. daného roku neuhrazené. Situace ve mzdovém fondu se projevuje od roku 2005 jako kritická, byla podrobena podrobné analýze, o čemž se zmiňujeme opakovaně v samostatné části zprávy a podrobnou analýzu jsme zřizovateli zaslali již začátkem roku 2006, aniž by na ni proběhla nějaká reakce.

Systém sestavování rozpočtu, který je jen v položkách nákladových, nekoresponduje s vlastními peněžními toky. Přejít-li do dalšího období velké množství závazků, pak tyto ubírají hotovost rozdělenou do nákladových položek reálného roku. Problém spatřujeme především v tom, že je základní rozpor mezi pohybem hotovosti ve státním rozpočtu a systémem vedení účetnictví příspěvkových organizací, kdy oba systémy nejsou provázány a nerespektují svoje vzájemné odlišnosti.

V rezervním fondu byly uloženy již dříve přijaté prostředky od dárců a ty byly použity právě na pokrytí akcí, jež nebyly dostatečně finančně zajištěny a jsou předmětem hlavní činnosti muzea. Muzeu se podařilo získat Českomoravskou stavební spořitelnu jako významného donátora.

Jako doplňujícího zdroje na financování provozních nákladů, konkrétně oprav a údržby majetku, je používán i fond reprodukce. Jedině použitím fondu reprodukce na financování provozních nákladů spojených se správou majetku, běžnou údržbu i opravy, bylo možné docílit zlepšeného výsledku hospodaření. Postupné rekonstrukce nemovitostí jsou přijímány s velkou slávou, protože zlepšují pracovní prostředí i prostředí k uložení sbírek, z ekonomického hlediska však dramatické zvýšení pořizovací ceny vede k tvorbě neúměrně vysokých zdrojů fondu reprodukce z odpisů. Fond reprodukce je používán na doplnění opotřebovaného majetku nebo na zabudování technických novinek jen částečně, částečně slouží ke krytí běžné údržby a oprav, tedy výdajů, jež by nepochybně měly být zajištěny státem, pečujeme-li o státní majetek. Daleko horší důsledky zjišťujeme především v rozsahu hlavní činnosti, protože výdaje na odbornou práci se omezují v první řadě, nastane-li potřeba vyčlenit dostatečné prostředky na pokrytí provozních nákladů.

Začátkem roku 2007 obdobně jako v předešlém roce proběhlo podrobné vyhodnocení situace se zaměřením na oblast hledání vyšších příjmů, když není možné již dále snižovat výdaje. Další možné zdroje výnosů spatřujeme jen ve větší prezentaci odborné činnosti muzea veřejnosti prostřednictvím výstav a publikační činnosti. Snahy a odborné záměry opět narazí na omezené finanční zdroje, proto je obtížné realizovat např. komerčně zajímavou výstavu ve velkém stylu. Velkým přínosem se ukázalo znovuotevření Pavilonu Anthropos po rekonstrukci, čímž byl zaznamenán velký nárůst návštěvnosti zmíněných výstavních prostor. Pavilon je nyní nově přístupný návštěvníkům i v zimních měsících, což se opět projevuje kladně na výši výnosů ze vstupného.

Programové oddělení se zabývalo plněním úkolů, jejichž účelem je prezentace MZM směrem k veřejnosti. Mezi tyto aktivity patří sestavování měsíčních informačních programů a jejich rozesílání v elektronické i tištěné podobě školám i dalším institucím, příprava, tvorba a distribuce propagačních letáků, objednávání výroby transparentů a poutačů upozorňujících na výstavy pořádané MZM. Dále oddělení spolupracovalo s programovými časopisy KAM v Brně, KULT, Metropolis, Měsíčník kultury a volného času, s časopisem 21. století (slevové kupóny), s českou verzí internetových stránek časopisu National Geographic, stejně jako s internetovými stránkami provozovanými Jihomoravským krajem, dále s firmou SNIP&Co, reklamní společnost s.r.o (výlep letáků ve vozidlech MHD, prezentace výstavy „Kde oblaka bílá plují...“ na tramvaji), s Brněnským kulturním centrem, Turistickým informačním centrem a Knihovnou Jiřího Mahena a Hvězdárnou a planetáriem Mikuláše Koperníka (výměna propagačních materiálů, prezentace na www stránkách). Zajistilo také ve dnech 11.–14. 1. 2007 prostřednictvím propagačních materiálů prezentaci MZM na REGIONTOURU na brněnském výstavišti a jeho vedoucí se zúčastnil veletrhu muzeí a galerií ČR v Třebíči (23.–25. 5. 2007) a IV. celostátního kolokvia Muzeum a současné legislativní prostředí II. (7.–8. listopadu 2007) v Brně. Pracovníci oddělení se také organizačně podíleli na zajištění III. brněnské muzejní noci v prostorách MZM, která se uskutečnila 19.5. 2007 a do níž se zapojila všechna brněnská muzea a galerie. Celkem prošlo onoho dne expozicemi a výstavami, stejně jako dalšími akcemi v Dietrichsteinském paláci, Biskupském dvoře, Paláci šlechticů a Dětském muzeu 23 971 návštěvníků.

Mezi stabilní úkoly patřilo udržování a aktualizace internetových stránek MZM a zajišťování tiskových konferencí k výstavám. Oddělení se také ve spolupráci s garanty jednotlivých akcí podílelo na přípravě tiskových zpráv pro novináře. Jako každoročně připravili jeho pracovníci podklady pro prezentaci muzea v katalogu EUROBEDS a nově v katalogu EFIN (slevová karta Sphere a zapojení do projektu Jihomoravský rodinný pas).

Pracovníci oddělení udržovali stálé kontakty s tištěnými periodiky i elektronickými médii, které pravidelně informovali o akcích pořádaných MZM a organizovali k význačnějším akcím (výstavy) tiskové besedy.

Důležitou součástí činnosti oddělení bylo pořádání přednášek pro širokou veřejnost, v roce 2007 jich uspořádalo 42 (z toho 4 ve spolupráci), navštívilo je 2 061 osob a čistý zisk ze vstupného činil 19 727 Kč. Nejúspěšnější byl přednáškový cyklus „O židovské kultuře a judaismu“ (829 návštěvníků) a „Česká egyptologie“ (428 návštěvníků). Programové odd. také uspořádalo 9 exkurzí, jichž se zúčastnilo 255 zájemců, čistý zisk z poplatků za účast činil 12 212 Kč.

Programové odd. zajistilo také konání 357 akcí v prostorách Dietrichsteinského paláce a Biskupského dvora (z toho 22 za úhradu, která činila 57 450 Kč)

Zhodnocení návštěvnosti MZM

Muzeum navštívilo v roce 2007 celkem 205 604 osob, což je nevíce od roku 1997 (tehdy 216 276 osob).

Nejúspěšnější výstavy MZM v absolutních číslech (jen návštěvnost za rok 2007)

- O hračkách, hrách a hraní (Dětské muzeum) – 23 730 osob (výstava dobíhala z r. 2006)
- Jak se rodí Večerníčky (Dětské muzeum) – 15 997 osob (včetně muzejní noci)
- Kde oblaka bílá plují... 100. výročí narození J. Foglara (Historické odd.) – 11 989 osob (včetně muz. noci) – výstava přihlášena do soutěže Gloria Musaealis 2007
- Šamani a čarodějové (Pavilon Anthropos) – 9 639 osob
- Lužičtí Srbové (Pavilon Anthropos) – 7 779 osob

Výstavní oddělení tradičně zajišťovalo výstavní činnost MZM, od přípravy plánu a rozpočtu, přes výtvarné návrhy a projekty až po samotnou realizaci a posléze i likvidaci výstav. Převážná část prací byla prováděna vlastními silami, pouze v případě akcí mimo plán nebo u prací specializovaných bylo využito služeb externích dodavatelů. Plán výstav, který byl opět nastaven na hranici kapacitních možností oddělení a navíc v průběhu roku několikrát pozměněn a doplněn, byl úspěšně splněn. Kromě toho se pracovníci výstavního oddělení podíleli i na dalších úkolech, jako např. částečné a postupné rekonstrukci výstavních prostor ve třetím patře Dietrichsteinského paláce, úpravě pracoviště na Kapucínském nám. 8 a ve skladech výstavního materiálu, drobných odborných službách jiným oddělením apod. Pro splnění stanoveného plánu bylo mnohdy zapotřebí mimořádného nasazení celého šestičlenného kolektivu. Ten v srpnu opustila Jaroslava Mrhačová, a od začátku října jej doplnila nově příchozí Jitka Kalová.

Z 26 naplánovaných a většinou úspěšně realizovaných akcí připomeňme alespoň některé:

S velkým ohlasem se u dětských i dospělých návštěvníků setkala výstava „**Jak se rodí Večerníčky**“. Nabídla spoustu exponátů a informací o výrobě kreslených a loutkových pohádek a kromě toho, jak je v Dětském muzeu již tradicí i mnoho dalších zajímavostí a aktivit.

Výstava „**Kde oblaka bílá plují...**“ v Dietrichsteinském paláci, byla věnovaná stému výročí narození spisovatele a organizátora skautského hnutí Jaroslava Foglara a umožnila shlédnout kromě řady originálních kreseb, táborových kronik či starých časopisů i filmy Jestřáb od Bobří řeky a Návraty Rychlých šípů. Součástí výstavy byla herna U 13 bobříků vytvořená ve spolupráci s Dětským muzeem, kde si nejen dětští návštěvníci mohli formou her ověřit své znalosti důležité pro pobyt v přírodě, vyzkoušet si vázání uzlů, přípravu táborového ohniště, či pokusit se o vyřešení známého hlavolamu – ježka v kleci. Výstava byla zajímavá i svým netradičním výtvarným řešením, kdy exponáty byly rozmístěny ve stylizovaném prostředí Stínadel, místa děje jednoho z nejznámějších románů Jaroslava Foglara.

Další z náročných a zajímavých akcí byla mezinárodní výstava „**Sahara – příběh Velké pouště**“ v Pavilonu Anthropos, mapující bohatou přírodní a kulturní mozaiku této rozsáhlé a tajemné oblasti. Přírodní a kulturní dědictví bylo prezentováno více jak 600 exponáty (minerály, zkameněliny, archeologické nálezy, pravěké sklaní umění, etnografický materiál, šperky, kroje) včetně velkého původního stanu záhadných kočovných Tuaregů i s originální výbavou.

S předchozí výstavou tématicky kontrastující výstava „**Sever a jih**“ v Dietrichsteinském paláci, zpřístupnila popularizační formou poznatky objevené českými vědci v Arktidě. V rámci doprovodného programu k výstavě byly promítány filmy o Arktidě natočené českými dokumentaristy a její součástí byl i přednáškový cyklus o různých aspektech života v polárních oblastech.

Netradiční svým obsahem byla výstava „**Svetom, moje, svetom...**“ v Etnografickém ústavu, podávající stručný přehled historie slovenského drátenictví včetně rozšíření a rozkvětu koncem 19. století až do postupného zániku, doplněná výtvarnými objekty ak. mal. Blanky Šperkové, čerpající z této tradice. Touto výstavou končil mezinárodní projekt tzv. „slovenská sezóna v Brně“, na němž se prezentovala Moravská galerie, Muzeum města Brna a v závěru Etn. ústav MZM.

Velmi atraktivní byla výstava „**Okno do českého loutkářství**“, připravená Divadelním oddělením MZM, přibližující mimořádnou tradici českého loutkářství od přelomu 18. a 19. století do současnosti. Představila podstatné charakteristické vývojové trendy českého loutkového divadla s prvky, které jsou v mezinárodním kontextu unikátní – divadlo kočovných marionetářů, rodinné loutkové divadlo, spolkové loutkářství apod.

Nová expozice a výstava „**Kuchyňský nábytek 20. století**“ v Jevišovicích byly odloženy na rok 2008 z důvodu nedokončených stavebních prací na objektu, stejně tak i výstava „Jan Ámos Komenský a jeho doba“ v Kralicích, kde byly alespoň zahájeny práce na výměně osvětlení a připraven materiál.

V rámci zahraniční spolupráce jsme se podíleli na realizaci výstavy „**Kraslice na Moravě**“ v Kittsee – Rakousko (*R. Jarešová*).

Dětské muzeum plnilo v roce 2007 svoje stálé úkoly. Protože MKČR ani vedení MZM nepřistoupilo k personálnímu obsazení Metodického centra pro muzejní pedagogiku, realizoval tým Dětského muzea úkoly v oblasti přímé pedagogické práce a názorné metodiky. Výstavním projektem „**O hračkách, hrách a hraní**“, zaměřeným na didaktické poslání hraček směrem k dítěti, oslovilo téměř 35 000 návštěvníků a projekt byl mimořádně pozitivně hodnocen dětmi i odborníky. Úspěšné byly i další výstavy: autorská „**Jak se rodí večerničky**“ i autorsky připravená interaktivní část výstavy „**Kde bílá oblaka plují**“. Celkově v loňském roce přivedl šestičlenný tým DM do Moravského zemského muzea 50 635 osob, což je v jeho historii rekordní počet.

Čtyři výstavní projekty (O hračkách hrách a hraní – ve zkrácené verzi, To tu ještě nebylo, Slavní a zapomenutí a Jak se rodí večerničky) bezúplatně putují po českých muzeích, stejně jako kolekce k tématům Hygiena, Krása a krášení a Středověk.

V rámci metodické pomoci byly průběžně poskytovány odborné konzultace pracovníkům muzeí a konzultace, semináře a odborné stáže studentům VŠ a VOŠ.

Pro přípravu webové stránky, zaměřené na práci s dětmi v muzeích, byly zpracovávány databáze zahraničních muzejních zařízení (parc. část) a byly provedeny potřebné programátorské práce. Stránka bude uvedena do provozu do konce 1. čtvrtletí 2008.

Ediční oddělení v roce 2006 vydalo celkem 3 publikace většího rozsahu, 9 časopisů, 7 katalogů k výstavám, 2 starší katalogy k výstavám byly znovu vytištěny a 2 katalogy informační, 3 doprovodné skládačky k výstavám, 15 pozvánek k výstavám a 5 k jiným akcím, 11 měsíčních programů a cca 12 jiných drobných tisků (hlavičkové papíry, vizitky, pracovní listy, tzv. košilký k fakturám, vstupenky, plakát apod.).

Většina tisků byla zajištěna pracovišti oddělení. Grafické návrhy publikací i drobných tisků byly prováděny podobně jako v minulých letech téměř bez externích spolupracovníků, sazba a příprava tiskových podkladů u větší části tisků rovněž. V tiskárně MZM na dvou jednobarvových strojích typu Romayor 314 byla tištěna celá černobílá produkce i větší část čtyřbarvotisků. Při přípravě tiskových desek jsme stále častěji volili cestu CTP metody, tj. osvit přímo na tiskové desky, čímž odpadá montáž filmů, svícení desek a následné vyvolání. Výsledné tisky jsou kvalitnější – všechny strany mají stejnou sytost, postup je rychlejší a v podstatě není žádný finanční nárůst.

Knihářské zpracování tisků bylo z části realizované v tiskárně MZM, ale v souvislosti s personálními změnami v oddělení z roku předešlého, větší část knihářských prací byla zadávána externě a řešena pomocí brigádníků. Výrazným přínosem pro kvalitu a úroveň produkce edičního odd. MZM by měl být dvoubarevný tiskařský stroj ADAST DOMINANT 526 P, pořízený na samém konci roku.

Oddělení se představilo podobně jako v předešlých letech vlastním stánkem na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy 2007 v Praze. Nové knihy byly uvedeny na trh slavnostními křty – **Příběhy zkamenělin** 13. 2. v kapli Paláce šlechtičen a **Vinařský atlas území České republiky** 1. 11. Loucký klášter ve Znojmě a 6. 12. v Brně-Lišni v zasedací síni Městského úřadu, Také proběhl slavnostní křest přírodopisného dokumentu zoologického odd. Rok husy, na jehož realizaci se ediční odd. podílelo.

V roce 2007 jsme zajišťovali distribuci muzejních publikací a to prostřednictvím vlastních prodejen, zejména muzejní prodejny v Dietrichsteinském paláci, zásilkovým prodejem i vlastním zásobováním knihkupectví v Brně, okolí i jinde v ČR. Nejžádanějšími tituly v uplynulém roce byly – Vládcové Moravy (kol. autorů), Příběh lidského rodu (Z. Šmahel), Civilizace moravského paleolitu a mezolitu (M. Oliva), Příběhy zkamenělin (R. Gregorové), očekáváme rovněž velký zájem o publikaci Krajinou Oslavy, Rokytné a Jihlavy proti toku času (S. Brodesser), která vyšla na samém konci roku 2007 a do prodeje se dostává de facto až v roce 2008. Tržby získané z prodeje publikací se opět významně zvýšily.

Lze tedy konstatovat, že MZM provádí ve finanční oblasti aktivní politiku, která přináší výsledky v podobě pravidelného přílivu nezanedbatelných finančních částek.

INVESTIČNÍ AKCE

- Rekonstrukce střechy objektu „F“ Biskupský dvůr

Jednalo se o kompletní výměnu střešní krytiny, střešních latí, opravy krovů a klempířských prvků v celkové hodnotě 2 657,- tis. Kč. Vzhledem k tomu, že jde o historickou budovu, bylo nutné postupovat obzvláště obezřetně a v součinnosti s NPÚ Brno. Klempířské prvky střechy byly dožilé a stávající krytina z 50 let minulého století byla v havarijním stavu. Celková plocha rekonstruované střechy je 1 850 m².

- Rekonstrukce otopné soustavy Biskupský dvůr

Tato rekonstrukce zahrnovala celkovou výměnu sekundárních rozvodů ústředního vytápění v objektech Biskupského dvora. Práce se týkaly rozvodů potrubí, montáž nových otopných těles včetně armatur, byla provedena celková rekonstrukce strojovny vytápění a celého souboru měření a regulace. Přidělená dotace ze státního rozpočtu ve výši 6 195,- tis. Kč byla vyčerpána beze zbytku.

- Depozitář Rebešovice – montáž TRV

Na základě zpracovaného energetického auditu pro areál v Rebešovicích byly v objektu 1 a 5 namontovány termoregulační ventily, které umožní přesnou regulaci tepelné pohody v jednotlivých depozitářích. Celková částka 190,- tis. Kč byla profinancována beze zbytku.

- Pořízení tiskařského stroje DOMINANT 526

Starý nevyhovující tiskařský stroj ROMAYOR 314 jsme nahradili strojem DOMINANT 526P. Je to tiskový archový dvoubarevný stroj, vybavený obracecím zařízením, proprašovačem. Výkon tiskárny se výměnou výrazně zvýšil a stoupla též kvalita tisku. Cena ze státního rozpočtu ve výši 890,- tis. Kč byla vyčerpána.

- Pavilon Anthropos – dokončení interiéru

Jde o konečné dovybavení interiéru pavilonu, které se týká vstupní haly, galerie osobností, velkých průběžných vitrín, jeskyně Kůlna, vitrína Bizoni, vitrína Krumlovský les, grafika a další drobné vybavení. Celkově bylo profinancováno 500,- tis. Kč.

Investiční prostředky z vlastních zdrojů MZM

Zámek Moravec – rekonstrukce střech, oken, brány	1 119 tis. Kč
Park Moravec – projekt rekonstrukce parku	68 tis. Kč
Zámek Jevišovice – dokončení hromosvodů	120 tis. Kč
Rebešovice – rekonstrukce střech, fasád, schodů	1 252 tis. Kč
Brno, Muzejní 2 – rekonstrukce střechy, kostrovny a půdní vestavba	249 tis. Kč
Brno, Zelný trh 6 – digitální tel. ústředna SIEMENS vč. připojení	599 tis. Kč

NEINVESTIČNÍ AKCE

- Jevišovice – Starý zámek – obnova dvorních fasád a přestřešení východního křídla

Práce na této akci byly zahájeny v roce 2005 a v roce 2007 byly dokončeny. Celá akce zahrnovala přestřešení východního křídla, obnovu fasád, opravu balkonu a odstranění havarijního stavu kanalizace nádvoří. V roce 2007 byla dotace ve výši 1 200,- tis. Kč vyčerpána.

- Jevišovice – Starý zámek – obnova fasád jižního křídla a mostu

Na rok 2007 byla na tuto akci přidělena dotace ve výši 10.000,- tis. Kč. Dotace byla vyčerpána a prostředky využity na projektové práce od firmy ing. Miroslav Fuchs, výběrové řízení na dodavatele stavby od firmy ROVIKO a vlastní stavební práce od stavební firmy VRBA JIŘÍ z Třebíče.

- Moravec – rekonstrukce vnějšího pláště objektu

Cílem rekonstrukce je uvést obvodový plášť zámku do stavu, který by v budoucnu zabránil devastaci budovy a přispěl ke zlepšení vzhledu zámku, který je v centru obce. Akce spočívala v obnově střechy, oken a omítek dle stanovených technických a architektonických podmínek. Jednalo se o odstranění havarijního stavu části krovů a laťování, výměnu krytiny, obnovu venkovních podmínek, oken fasády a klempířských prvků. Celkem bylo profinancováno 3 472,- tis. Kč, z toho dotace ze státního rozpočtu činila 3 454,- tis. Kč.

- Portál Mitrovských – odstranění havarijního stavu

Koncepce restaurátorského zásahu počítala s mechanickým očištěním kamenných prvků portálu, zpevněním stávajících částí a doplněním chybějících částí pilířů a sousoší puttů na desce balkonu. Putti byly nahrazeny výdusky z umělého kamene a bylo provedeno celkové statické zabezpečení portálu. Součástí prací byla památková repase kovového zábradlí. Celková dotace ve výši 1 677,- tis. Kč byla profinancována.

- Energetické audit – depozitář Slatina a zámek Jevišovice

Na těchto objektech byla posouzena potřeba tepla na vytápění, potřeba tepla na přípravu teplé užitkové vody, potřeba elektrické energie na osvětlení a provoz, celková energetická bilance budovy včetně tepelných zisků a ztrát. Dále byla navržena energetická opatření a posouzeny důsledky na životní prostředí. Cílem energetických auditů je průkaz reálnosti úspor energie. Dotace ve výši 115,- tis. Kč na audit v depozitáři ve Slatině a 175,- tis. Kč na audit na zámku v Jevišovicích byly vyčerpány.

ROZBOR ZAMĚSTNANOSTI A ČERPÁNÍ MZDOVÝCH PROSTŘEDKŮ

V oblasti personálního managementu byl rok 2007 rokem personálních opatření a změn s cílem, aby ve finálním efektu došlo do konce roku 2007 ke snížení přepočteného počtu zaměstnanců, a ke stabilizaci mzdového fondu. Rozsah personálních opatření a forma personálních změn byla projednána při jednání systemizační komise v prosinci 2006. Na základě diskuse byly řediteli předloženy návrhy a doporučení, jak dosáhnout výše uvedených cílů. Ředitel Moravského zemského muzea předložené návrhy a doporučení vyhodnotil a přijal.

V I. čtvrtletí 2007 začala opatření v personální práci a personální změny nabývat konkrétní podobu. Došlo:

1. k redukci pracovních úvazků žadatelů o starobní důchod
2. k zefektivnění některých rutinních pracovních činností
3. k dočasnému „zmrazení“ některých uvolněných pracovních míst

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2007

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
do 20 let	-	-	-	-
21–30 let	13	11	24	8,9
31–40 let	17	32	49	18,3
41–50 let	24	24	48	17,8
51–60 let	36	44	80	29,7
61 a více	31	37	68	25,3
Celkem	121	148	269	100,0
%	44,9	55,1	100,0	

Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k: 31.12.2007

Vzdělání dosažené	muži	ženy	celkem	%
Vysokoškolské	49	55	104	38,7
Vyšší odborné	1	2	3	1,1
ÚS všeobecné	10	16	26	9,6
ÚS odborné	20	37	57	21,2
Vyučen	32	26	58	21,6
Vyučen s mat.	4	-	4	1,5
Základní	5	12	17	6,3
Celkem	121	148	269	100

Celkový údaj o průměrných platech k 31. 12. 2007

	celkem
Průměrný hrubý měsíční plat	15 991 Kč

Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce 2007

	počet
Nástupy	28
Odchody	30

Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2007

Doba trvání	počet	%
do 5 let	90	33,45
do 10 let	71	26,40
do 15 let	45	16,73
do 20 let	17	6,31
nad 20 let	46	17,11
celkem	269	100,0

Výsledky provedených systemizačních změn a ostatní personální opatření přijatá v roce 2006 a realizovaná v roce 2007, nabývala v tomto roce na účinnosti a ovlivnila výši přepočteného počtu zaměstnanců na konci kalendářního roku 2007, který byl 234,82 zaměstnanců. Je to nejlepší výsledek od roku 2005, kdy byl přepočtený počet zaměstnanců 243,60. Výsledky v personálním managementu za rok 2007 prokázaly, že nastoupený trend zachování stability mzdového fondu v roce 2007 ovlivnil, i když nadále je výše přidělovaného mzdového fondu nedostačující. Dosažený výsledek nezaručoval bezproblémovou situaci v čerpání mzdového fondu a úspory platových prostředků získané souborem přijatých opatření nebyly v roce 2007 natolik výrazné, aby se mohly začít vyplácet nadtarifní složky platu (osobní hodnocení).

Z dosažených výsledků vyplývá, že přijatá systémová a ostatní opatření personálního managementu zůstanou v platnosti i v roce 2008 a budou tak i nadále částečně čerpání mzdového fondu stabilizovat. Zároveň byly extenzifikační a částečně i intenzifikační možnosti snižování přepočteného počtu zaměstnanců vyčerpány a stávajícím způsobem již nadále přepočtený počet pracovníků nelze snižovat. V systemizaci odborných oddělení a ústavů je k 31. 12. 2007 neobsazeno (zmrazeno) více jak 20 pracovních míst, která bychom potřebovali, ale nemáme na ně mzdové prostředky.

Ustanovením zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti v oblasti zaměstnávání občanů zdravotně znevýhodněných je průběžně věnována zvýšená pozornost. Stanovené počty takto zaměstnávaných občanů vyplývající z ustanovení výše uvedeného zákona **p l n í m e .**

Mzdové náklady

Text	Rozpočet	Změny	Další zdroje	Celkem	Skutečnost
platy	42 350	894		43 244	43 081 858
účelové		1 334		1 334	1 334 000
dary			25	25	25 000
GAČR			463	463	463 000
Celkem platy	42 350	2 228	488	45 066	44 903 858
OON	1 000	770		1 770	2 036 901
účelové		445		445	0
dary			64,10	64,10	64 100
zahraničí					
Nár.knihovna			94	94	94 000
GAČR			198	198	198 000
Celkem OON	1 000	1 215	356,10	2 571,10	2 393 001
Mzdy celkem	41 350	3 443	844,10	47 637,10	47 787 094
fond odměn			150	150	
Mzdy celkem	41 350	3 443	994,10	47 787,10	47 787 094

Hodnoty původního a změněného rozpočtu jsou vykázány ve výše uvedené tabulce. Stejně i další zdroje financování mzdových nákladů a celková skutečnost.

Rozpočet na platy a OON byl schválen a postupně navýšen v celkové výši 45 014 tis. Kč, z toho na platy bylo určeno 43 244 tis. Kč a 1 770 tis. Kč na OON.

V čerpání celkových mzdových prostředků nedošlo k překročení, je vykazována mírná úspora 6 Kč. Rozdíly v čerpání jsou v oblasti platů, kde nebylo z limitu použito 162 142 Kč a to zcela záměrně, neboť volné prostředky z limitu bylo nutné použít na výplatu OON, kde byl rozpočet nakonec překročen o 668 236 Kč. K deficitu došlo zejména ze dvou důvodů. MZM na základě smluv o dílo zajišťovalo pro jiné subjekty výzkumné práce vykonávané brigádníky. Jednalo se o docela lukrativní záležitosti, z nichž plynul zisk, i když z dosažených výnosů nebylo možné limit dohod navýšit, přesto vlastní financování nebylo ze zdrojů zřizovatele, ale z tržeb. Výhledově bychom velmi uvítali, kdyby bylo možné navýšit limit platů či OON právě i z dosažených výnosů z hlavní činnosti. Téměř 500 tis. z OON bylo vyplaceno na zástupy za dovolené a nemoci u obslužných provozů, jakými jsou ostraha a dozory ve výstavních prostorách. V těchto profesích se neustálým zvyšováním minimální mzdy zvyšuje čerpání i čerpání OON. Zavedený způsob je velmi výhodný a hospodárny. Nejsou vynakládány žádné výdaje na pohotovost a přitom jsou připraveni zaměstnanci zastoupit v případě nutnosti velmi operativně.

Průměrná mzda za rok 2007 činí 15 991 Kč, z toho 18 875 Kč odborní zaměstnanci a 13 477 ostatní zaměstnanci. Rozdíl přesahuje 5 000 Kč. Tento hluboký propad byl zaznamenán již v loňském roce a nadále způsobován diferenciací mezd podle rozličných příloh (č. 1 a 2) nařízení vlády 564/2006 Sb. Z našeho pohledu stále dochází k nerovnoprávnosti v odměňování. I ostatní zaměstnanci musí dosahovat své příslušné odborné kvalifikace, bez níž by nemohli svoji profesi vykonávat.

Nemocnost v roce 2007 byla 3% a průměrný přepočtený stav zaměstnanců byl 234.

Opakovaně je nutné konstatovat, že nastavený limit na platy není dostačující, což jsme již v minulosti několikrát dokládali. Limit na platy nepodchycuje skutečně dosahovanou délku praxe v MZM, je nízký, zajistí výplatu tarifních mezd, ale na nadtarifní složky se již téměř nedostává. Mimoto v průběhu roku se vyskytují případy, kdy by bylo vhodné některé práce provádět prostřednictvím svých zaměstnanců, např. výkony pro jiné subjekty, ovšem právě limit mzdových prostředků je velkou překážkou. V průběhu roku bylo čerpání mzdových prostředků kontrolováno s rozpočtem a stále hrozilo, že limit bude překročen, aniž by bylo možné tuto situaci řešit uvnitř MZM. Kdyby nedošlo během roku k dodatečnému navýšení limitu, nemohli bychom ani pokrýt čerpání mezd. Zaměstnance nelze odměňovat za zvýšenou aktivitu, či mimořádně příkladný přístup ke svěřeným úkolům, případně získání dalších zdrojů na financování hlavní činnosti. Naopak dochází k demotivaci v pracovním úsilí. Zaměstnanci, kteří jsou zařazeni v nižších třídách (uklizečky, dozorcí, strážní), se v souvislosti s neustále zvyšující se minimální mzdou posunují v žebříčku odměňování k profesím, jež jsou kvalifikačně mnohem náročnější, ale v tabulce odměňování setrvávají na místě. Tato situace byla i v předešlém roce a stále nedochází ke zlepšení.

Z rozboru struktury zaměstnanců (který jsme již několikrát předkládali zřizovateli) je patrné, že nadpoloviční většinu tvoří zaměstnanci ve stupních 10–12. To je fakt, který nemůžeme ovlivnit. Tuto skupinu tvoří v drtivé většině odborní zaměstnanci, kde právě s délkou praxe roste i odbornost. Pakliže je u zřizovatele při výpočtu změn limitu používán průměrný stupeň 8, je zde již jeden z důvodů, proč zvýšení limitu je vždy v nižší hodnotě, než je skutečná potřeba. Proto dochází k tomu, že nutnost pokrytí tarifních mezd ze zákona nás vede k neustálému snižování nadtarifních složek mzdy. Nebudou-li i nadále tyto skutečnosti brány na zřetel, bude se situace v nadcházejícím roce znovu opakovat.

Převod nevyužitých prostředků poskytnutých v roce 2007 z RF MK

Z rezervního fondu MK se čerpaly investiční prostředky v celkové výši 500 tis. Kč na dokončení interiéru Pavilonu Anthropos. Na rezervní fond MK se nepřeváděly žádné prostředky přidělené na rok 2007.

Účast na programech mezinárodních institucí

Dotace byla poskytnuta na archeologický výzkum lokality I na Stránské skále u Brna. Účelem byla zachytit vrstvu s paleontologickými a archeologickými materiály z období cromeru, asi 500 000 let starými. Výzkum probíhal 1996–1998.

Úkol byl splněn, bylo získáno 169 staropaleolitických artefaktů a průvodní fauna, jednak štěpiny kostí a zuby velké fauny a nesčíselné množství kůstek mikrofauny. Archeologický materiál byl publikován: 1999 ve sborníku z konference v Orce (Španělsko), 2003 v ČMM, sci. soc., 2005 v BAR Int. Ser., Oxford (konference v Rennes), 2005 společně s R. Musilem v Jahrb. Mus. Vorg. Halle, 2006 v Praehistoria Thuringica (NSR).

Výdaje na zahraniční služební cesty a konference

Zahraníční pracovní cesty byly realizovány v celkové hodnotě Kč 1 165 757,26. Finanční zdroje byly však kombinované. Z rozpočtu MZM a potažmo jednotlivých oddělení, případně z vlastních příjmů těchto oddělení byly financovány zahraniční služební cesty v rozsahu Kč 420 090,37 a zbytek cest byl uskutečněn a financován v rámci účelových programů.

ČASOVÁ ŘADA POSKYTNUTÝCH PŘÍSPĚVKŮ

Rok	Dotace ze státního rozpočtu v tis. Kč	Poznámka
2002	60 694	vč. GAČR, AV
2003	80 877	vč. GAČR, AV
2004	90 050	vč. GAČR, AV
2005	81 062	pův. rozpočet 91.878, zbytek je v RF
2006	116 902	vč. GAČR, MS
2007	109 436	vč. GAČR,

NÁVŠTĚVNOST MORAVSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA V ROCE 2007

Objekt	Návštěvnost
Dietrichsteinský palác	54 714
Biskupský dvůr	16 722
Palác šlechtičen	16 391
Pavilon Anthropos	51 236
Mendelianum	1 539
Památník Leoše Janáčka	954
Památník Bible kralické	6 771
Zámek Budišov (květen–září)	5 987
Starý zámek Jevišovice	celoročně uzavřen – rekonstrukce
Houbařská poradna (jen leden–duben)	655
Dětské muzeum	50 635
Celkem	205 604

NĚKOLIK DAT Z HISTORIE MUZEA

29.7. 1817 – císař František I. schválil záměr založit v Brně muzeum a povolil, aby neslo jeho jméno. Františkovo muzeum spravovala Moravskoslezská společnost pro zvelebení hospodářství, přírodoznanství a vlastivědy (zkráceně Hospodářská společnost)

24.3. 1818 – moravskoslezský guvernér hrabě Antonín Bedřich Mitrovský oznámil veřejnosti vyhláškou založení muzea

1820 – zpřístupněny veřejnosti první sbírkové celky v Biskupském dvoře

1892 – v rámci Hospodářské společnosti vznikla muzejní sekce, která převzala řízení muzea

1900 – muzeum převzala Moravská muzejní společnost a sbírky se staly vlastnictvím markrabství Moravského; začal se používat název Moravské zemské muzeum

1921 – muzeum převzala do správy přímo země Moravskoslezská a správou sbírek byli pověřeni odborníci (ředitelem se stal dr. Jaroslav Helfert)

1939–1945 – za německé okupace dohlížel na činnost muzea německý komisař

1945–1948 – Moravské zemské muzeum pod správou země Moravskoslezské

1949–1960 – Moravské muzeum (změna názvu) je řízeno ministerstvem školství a kultury

1961–1962 – Moravské muzeum pod správou Národního výboru města Brna

1963–1990 – Moravské muzeum je spravováno Jihomoravským krajským národním výborem

1991–dosud – Moravské zemské muzeum (návrat k původnímu názvu) příspěvkovou organizací Ministerstva kultury České republiky

1. ODBORNÉ SEKCE

Historické vědy

1.1. HISTORICKÉ ODDĚLENÍ

V roce 2007 pokračovalo historické oddělení v sérii úspěšných prezentačních akcí výstavou: *Kde oblaka bílá plují ... 100 let od narození Jaroslava Foglara*, jejíž realizace se setkala s velkou odezvou veřejnosti i médií, což se pozitivně odrazilo i na její vysoké návštěvnosti. Pokračovaly také přípravné práce na dalších výstavních počinech, které budou realizovány v letech 2008 a 2009: *Léta zkázy a naděje 1914–1918: Češi a Moravané na frontách Velké války* (VI. Schildberger) a připomenutí významu Moravského krasu a zdejších objevů (S. Brodesser). Setrvalým jevem zůstává, že k řadě výstav historické oddělení přispívá zápůjčkami ze svých bohatých sbírek. Historické oddělení, i jeho pracoviště dějin literatury, rovněž nadále poskytovalo zpřístupněním svých fondů studijní základnu široké odborné i laické veřejnosti. Stejně trvale jsou pracovníci oddělení zapsáni v povědomí veřejnosti jako konzultanti a adresáti četných dotazů ze strany jak soukromých osob, tak především médií (televize, rozhlas či tisk).

V průběhu celého roku 2007 probíhala intenzivní jednání mezi zástupci historického oddělení (J. Mitáček, R. Kupsa), Městským výborem Českého svazu bojovníků za svobodu a Veterinární a farmaceutickou univerzitou v Brně, jejichž cílem bylo zajistit důstojný provoz Pamětní síně, jež se nalézá v Národní kulturní památce Kounicovy studentské koleje. Výsledkem všech jednání bude již v roce 2008 úplné převzetí Pamětní síně do správy MZM, které již předběžně schválil i ministr kultury ČR Mgr. Václav Jehlička. Po vyřešení všech majetkoprávních záležitostí mezi zúčastněnými stranami bude historické oddělení pečovat o provoz Pamětní síně, spravovat zde umístěnou expozici a zajišťovat průběh pietních vzpomínkových akcí u příležitosti různých památných dnů. Národní kulturní památka Kounicovy studentské koleje VFU Brno, jakož i tamtéž umístěný Památník odboje, zahrnující rovněž místo konání poprav československých vlastenců pod reliéfem sv. Václava

a bezprostředně přiléhající prostory jsou symbolem boje našeho lidu za svobodu a proti bezpráví. Důstojné uchování památky zde popravených a umučených obětí nacismu a jejich odkaz jsou tak výzvou historickému oddělení i do let budoucích.

Pozici neoficiálního centrálního dokumentačního pracoviště druhého odboje na Moravě pak historické oddělení MZM potvrdilo rovněž uspořádáním vědecké konference (ve spolupráci s Filozofickou fakultou MU a Univerzitou obrany) *Morava v boji proti fašismu*, jež se přihlásila k odkazu stejnojmenné úspěšné výstavy z roku 1986 a následujících sborníků z let 1988 a 1990. Akce navazující ve dnech 25.–26. dubna 2007 na výroční dny osvobození města Brna proběhla za výjimečného zájmu odborné i laické veřejnosti a potvrdila zcela mimořádné postavení historického oddělení při studiu a dokumentaci domácího i zahraničního odboje v letech 1939–1945. Více než dvě desítky příspěvků kriticky mapujících stav našeho dnešního poznání, ale také otevírajících cestu zpracování zcela nových problematik a témat, budou v roce 2008 publikovány vydáním stejnojmenné knihy, redakčně připravované rovněž na historickém oddělení (J. Mitáček).

Dle různých odborných zájmů jednotlivých pracovníků se pak historické oddělení nebrání ani podílu na pořádání dalších vědeckých setkání. Společně s Archeologickým ústavem MZM, Archeologickým ústavem AV ČR v Brně a Slováckým muzeem v Uherském Hradišti pak spolupřátalo také vědeckou konferenci *Východní Morava v 10.–14. století*, která se konala ve dnech 13.–15. června 2007 v Uherském Hradišti (J. Mitáček).

Pracovníci historického oddělení v roce 2007 pokračovali ve vyhledávání lokalit spojených s druhou světovou válkou, aby zde posléze provedli záchranný archeologický výzkum. V uplynulém roce se jejich činnost dočkala nečekaného úspěchu a ohlasu. V březnu a dubnu roku 2007 došlo k nalezení a posléze také vyzdvižení trosk amerického letounu P-51 B Mustang, v jehož troskách zahynul 11. října 1944 americký pilot USAAF 2/Lt William L. Kiggins, jediný padlý americký voják v Brně za druhé světové války (VI. Schildberger, J. Břečka a R. Kupsa). Na tento objev pak navazovaly další akce, na nichž se spolupodíleli i pracovníci historického oddělení: dne 13. října

2007 odhalení pomníku zmíněnému W. L. Kigginsovi, s tím pak spojená výstava *Bílé hvězdy na moravském nebi*, uskutečněná ve Slunečním dvoře v Brně-Slatině, a vydání knihy statí *Američtí hloubkoví stíhači nad Brnem*.

Další úspěšný rok má za sebou rovněž Památník Bible kralické, kde se stále ve spolupráci s dalšími složkami MZM a především místním obecním úřadem stále daří udržovat vysoký standart služeb poskytovaných veřejnosti. Ačkoliv i v průběhu celého roku 2007 zůstávalo uzavřeno přízemí, udržel si Památník i v tomto roce svou klientelu a dosáhl velmi uspokojivé návštěvnosti. Pokračovaly přípravné práce na nové expozici *Labyrint života Jana Amose Komenského (J. Mitáček)*. Přípravován je také revizní archeologický výzkum v prostoru kralického tvrziště, který by měl doplnit naše znalosti o minulosti zde stojících budov a jejich podobě.

Ani v roce 2007 historické oddělení nevyšlo naprázdno ve svých dokumentárních programech. Z nejcennějších akvizic je nutno uvést zisk velmi obsáhlého souboru pozůstalosti (soukromých i úředních písemností, fotografií, válečných deníků, vyznamenání i osobních předmětů) důstojníka cizinecké legie a čs. armády plk. Oty Wagnera. Došlo opět k podstatnému obohacení sbírky uniforem a výstroje o komplet uniformy francouzského letectva ARMÉE del AIR z roku 1939, leteckou kožešinou kombinézu ČSA z období 1. československé republiky či uniformy vz. 95 – pouštní a balkánskou variantu. Mimořádně cenný je také zisk souboru 272 výročních dopisnic z let 1947–1961. Z drobnějších přírůstků je nutno zmínit například americkou jídelní misku z I. světové války, používanou ve výstroji čs. legií, heliograf a signalizačního draka k záchrannému člunu z výstroje RAF, francouzské letecké brýle z II. světové války či věžeňskou blůzu p. Metoděje Čapky z Podivína, z doby jeho věznění v KT Dachau. V rámci delšího časového horizontu dochází rovněž k přebírání větších celků materiálu, k nimž je zatím vyhotovován manipulační přehled, a to jsou materiály doc. PhDr. Václava Peši, DrSc., dřívějšího dlouholetého ředitele Historického ústavu AV v Brně a předního brněnského historika 1. poloviny 20. století (*R. Kupsa*), a pozůstalost prof. dr. Josefa Skutila, dlouholetého přednosty prehistorického ústavu MZM v letech 1934–1948, a jeho syna doc. PhDr. Jana Skutila, CSc., význačného literárněvědného pracovníka MZM (*Z. Fišer*).

Rovněž pracoviště dějin literatury i nadále pokračuje ve výzkumu a dokumentaci vývoje české literatury se zaměřením na teritorium historické Moravy. Vedle odborné knihovny, čítající přes 24 000 svazků, veřejnosti slouží bohaté fondy písemností a tisků, dále jsou zde uchovávány fotografie, negativy, výtvarná díla a více než 1 000 gramofonových desek, audiokazet, videokazet a kompaktních disků (poezie v podání významných umělců, záznamy hlasů spisovatelů, besedy, televizní a rozhlasové pořady apod.). V současnosti se nejvíce rozvíjí část sbírkového fondu věnovaná literárněhistorickému vývoji ve 20. století. S podporou fondu ISO MK ČR byla zakoupena velmi cenná korespondence, rukopisy a redakční materiál staroříšského nakladatele Josefa Floriana a korespondence, doklady, osobní předměty, rukopisy a fotografie básníka a redaktora Oldřicha Mikuláška. Z menších přírůstků pak je třeba připomenout nákup fondu cca 1 000 ks dokumentů, především korespondence moravské spisovatelky a feministky Anny Pammrové, přítelkyně Otokara Březiny.

Systemizace oddělení byla v roce 2007 stabilní. Na setrvalé úrovni zůstává konzervátorské a depozitární zázemí historického oddělení.

Vědeckovýzkumná činnost

Grantové projekty

Pokračovaly práce na ústavním záměru *Výzkum vývoje lidské společnosti ve vztahu k Moravě a ideje českého národa ve střeoevropském kontextu*. Jednotliví pracovníci historického oddělení měli za úkol v rámci svého vědeckého zaměření pokračovat ve výzkumu mentalit různých sociálních skupin s důrazem na starší církevní a správní dějiny Moravy a editaci pramenů z doby národního obrození. Vyhodnocována byla dále role prvního, druhého a třetího domácího i zahraničního odboje. Sledovány byly rovněž brněnské nakladatelské a vydavatelské činnosti mezi léty 1918–1938. V následujícím přehledu jsou témata zpracovávána jednotlivými pracovníky a jejich badatelské výsledky prezentovány podrobněji.

J. Mitáček

– svým badatelským zájmem inklinuje ke studiu starších církevních dějin se zaměřením na řádové komunity. Pokračuje ve studiu historie významné církevní korporace řádu johanitů, především s důrazem na jeho zakotvení v českém a moravském prostředí, kultuře a povědomí širokých vrstev. V roce 2007 se pak věnoval i dalším aktuálním tématům moravské historiografie, výzkumu struktur a festivit moravských královských měst v předhusitském období a vývoji a proměnám hraničního prostoru východní Moravy situovaném ve středověku mezi Moravou a horními Uhrami (Slovenskem) v 10. až 14. století. V rámci institucionálního záměru plní funkci zástupce řešitele doc. PhDr. Ludka Galušky, CSc.

Z. Fišer

– pokračoval ve studiu vývoje národního obrození. Konkrétní pozornost byla věnována osobnostem rusavského pastora Daniela Slobody, dále Jiřího Sloty, který řadu let působil na Moravě a posléze byl profesorem na gymnáziu v Banské Bystrici, a Matěje Mikšíčka, významné osobnosti české společnosti na Moravě v 19. století; pozoruhodné jsou zejména jeho aktivity ve 40. letech a za revoluce 1848–1849. Jeho paměti byly v roce 2007 tištěny v Matici moravské v rámci edice Prameny dějin moravských. Rovněž na rok 2007, na který připadá 200. výročí Šemberova narození, byl edičně připraven 5. svazek řady Korespondence A. V. Šembery – listy slovenským přátelům. Na Historickém ústavu FF MU Brno se ještě spolupodílel na výzkumném záměru *Výzkumné středisko pro dějiny střední Evropy: prameny, země, kultura*. Pokračoval ve spolupráci s redakcí *Biografického slovníku českých zemí*, který vydává Historický ústav AV ČR v Praze, pro nějž zpracoval obsáhlé heslo Jan Petr Cerroni. Široká archivní heuristika Z. Fišera ukončená ve většině případů publikační a především ediční činností věnovanou především vybraným osobnostem, respektive sociálním skupinám na přelomu let 1848–1849 si klade za cíl navazující studium mentalit a myšlení jedinců z různých sociálních skupin na Moravě a ve Slezsku v době národního obrození.

J. Břečka

– provádí výzkum činnosti čs. legionářů na frontách I. světové války a jejich osudů při vzniku Československé republiky, usiluje o vytěžení všech sfér domácího i zahraničního odboje za II. světové války a posouzení jeho role a vlivu na národní povědomí v době poválečné a věnuje pozornost studiu počátků a činnosti odboje třetího s akcentováním jeho role na událostech Pražského jara 1968 a následné intervenci vojsk Varšavské smlouvy a normalizaci. Vedle archivní heuristiky se soustřeďuje rovněž na sběr rozsáhlé fotografické a audio- dokumentace, která bude sloužit jako základ pro další postupné zpracovávání tematiky.

H. Krafllová

– pokračuje ve zpracování materiálu a mapování činnosti osobností a institucí meziválečného brněnského literárního dění a publicistiky. Více se zaměřila na působení brněnského vydavatelského koncernu Globus Karla Tauše, na spolupráci Lidových novin s brněnským vydavatelem humoristických časopisů a písničkářem Václavem Davidem při vydávání večerníku Československý Kurýr a na aktivity spisovatele a novináře R. Těsnohlídka, související s organizací vánočních stromů republiky.

Přednášky pro veřejnost

J. Mitáček

– na zasedání Komise regionální historie Moravy a Slezska AMG dne 14. října 2007 v Hodoníně vystoupení s přednáškou Moravsko-slovenské pomezí v 10.–14. století;

– na Dějepisné konferenci k 750. výročí založení královského města Uherské Hradiště, Dějiny Uherského Hradiště od pravěku do 14. století, pořádané pro kronikáře, knihovníky a další zájemce dne 19. října 2007 v Uherském Hradišti vystoupení s přednáškou Založení královského města Uherské Hradiště v kontextu přemyslovské politiky ve středoevropském prostoru.

Spolupráce s médi

J. Mitáček

- pravidelná spolupráce se zpravodajskými týmy televizních stanic ČT, NOVA a TV Prima při komentování historických událostí ve dny státních svátků a významných dnů ČR;
- rozhovor ve zpravodajství ČT, Kultura v regionech, věnovaný 190. výročí založení Františkova muzea, dnes Moravského zemského muzea dne 29. července 2007.

J. Břečka

- pravidelná spolupráce s redakcemi brněnských periodik (komentáře významných historických událostí z novodobých dějin a poskytování obrazové dokumentace k reportážím);
- několik rozhovorů u příležitosti výstavy „*Kde oblaka bílá plují*“ ... 100 let od narození Jaroslava Foglara (Rádio Petrov, Moravská televize, ČT – magazín „Po hladině“, PRIMA);
- natáčení ČT Ostrava pro cyklus „V zajetí železné opony“, díl „Ve jménu okupantů“, věnovaný srpnu 1968–1969 dne 27. června 2007.

R. Kupsa

- pravidelná spolupráce s redakcemi brněnských i celorepublikových periodik (komentáře významných historických událostí z novodobých dějin a poskytování obrazové dokumentace k reportážím).

H. Krafllová

- spolupráce s médii u příležitostí výročí významných moravských literárních osobností.

Účast na vědeckých konferencích a seminářích

J. Mitáček

- ve dnech 13.–15. června 2007 na vědecké konferenci *Východní Morava v 10.–14. století* v Uherském Hradišti přednáška na téma *Campo Lucsko – proměny jedné otázky*.

J. Břečka

- ve dnech 25.–26. dubna 2007 na vědecké konferenci *Morava v boji proti fašismu* v Brně vystoupení s přednáškou *Nové pohledy a trendy ve výzkumu československého vojenského zahraničního odboje za druhé světové války po listopadu 1989* (spoluautor R. Kupsa).

R. Kupsa

- ve dnech 25.–26. dubna 2007 na vědecké konferenci *Morava v boji proti fašismu* v Brně vystoupení s přednáškou *Nové pohledy a trendy ve výzkumu československého vojenského zahraničního odboje za druhé světové války po listopadu 1989* (spoluautor J. Břečka);
- dne 14. září 2007 na mezinárodním kolokviu *Internální tábor Svatobořice a jeho postavení v Protektorátu Čechy a Morava v plánech nacistické válečné mašinérie v letech 1942–1945* v Kyjově vystoupení s přednáškou *Internální tábor Svatobořice ve sbírkách MZM Brno*.

Zahraníční služební cesty

J. Mitáček

- ve dnech 18.–20. června 2007 služební cesta na Slovensko, na vědecké kolokvium *Boj při Bratislavě v roku 907 a jeho význam pro vývoj středního Podunajska* pořádaném v Bratislavě (k výročí 1100 první písemné zmínky o Bratislavě);
- ve dnech 7.–9. listopadu 2007 služební cesta do Historisches Museum der Pfalz in Speyer. Zde studoval srovnávací materiál uložený v depozitářích muzea ve Speyeru, navštívil jejich odbornou knihovnu a především studoval materiál ve stálých i aktuálně přístupných krátkodobých expozicích, především celoevropské výstavě *Attila und die Hunnen* (kde jsou prezentovány také exponáty ze sbírek MZM).

Z. Fišer

- dvě studijní zahraniční pobyty na Slovensku ve Slovenské národní knihovně v Martině. První vykonal ve dnech 8.–13. října 2007 a druhou ve dnech 5.–8. prosince 2007. Studovány byly především fondy Archivu literatury a umenia v Martině.

VI. Schildberger

- zahraniční služební cesta ve dnech 13.–17. září 2007 do Itálie (Nervesa della Battaglia). Příprava výstavy k výročí konce první světové války (2008).

Publikační činnost

- BŘEČKA J. 2007: Vranovice v letech 1939–1945: odboj, perzekuce, osvobození. In: Obec Vranovice. Vydalo občanské sdružení Malovaný kraj, 92–103 Břeclav. (kapitola v knize)
- BŘEČKA J.: Muž, který zabil Heydricha – Jan Kubiš. In: Osobnosti moravských dějin (1). Vydala Matice moravská Brno, 2007, 499-509. (kapitola v knize)
- BŘEČKA J.: Jan Klinka, Jan Břečka, Václav Kolesa: Robert Matula. Parašutista skupiny WOLFRAM. Zlín 2007, 135 stran, 112 fotografií. (monografie)
- BŘEČKA J.: Emil Souček – voják z portrétu Zdeňka Buriana. Časopis Moravského zemského muzea – vědy společenské 92, 2007, 195–198.
- BŘEČKA J.: Tjehische piloten tijdens de operatie Market Garden. Terugblik '40 – '45, číslo 8, ročník 45, září 2007, IJssel, Holandsko, 2007, 10–13.
- BŘEČKA J.: Sestřelení Mustangu P-51B u Boskovštejna 28. srpna 1944. www.hlobkari.bloguje.cz, publikováno 6. 2. 2007
- BŘEČKA J.: Pomník americkému letci ve Věžkách u Kroměříže. www.hlobkari.bloguje.cz, publikováno 17. 2. 2007
- BŘEČKA J.: Havárie Mustangu P-51 C u Blučiny, www.hlobkari.bloguje.cz, publikováno 21. 8. 2007
- BŘEČKA J.: Jaroslav Foglar se vrací. KAM v Brně č. 5, s. 7
- BŘEČKA J.: výstava připomíná odkaz Jaroslava Foglara. Zpravodaj městské části Brno-střed, prázdniny 2007, s. 12.
- FIŠER Z.: Korespondence Aloise Vojtěcha Šembery. Sv. 5 – Listy slovenským přátelům. Vysoké Mýto 2007, 239 s. (kritická edice)
- FIŠER Z.: Bublínka ze života moravského (Paměti Matěje Mikšíčka). 568 s. Brno (kritická edice)
- FIŠER Z.: Alois Vojtěch Šembera a výpovědní hodnota jeho korespondence na příkladu listů Františka Ladislava Riegra (K 200. výročí Šemberova narození). In: Pomezí Čech a Moravy, sv. 8, 2007, 27–53.
- FIŠER Z.: Dopis obrozence Melichara Vladyky Jozefu Miloslavu Hurbanovi z památného roku 1848. In: Slovácko 49, 2007, 223–232.
- FIŠER Z.: Morava a ohlédnutí za rokem Ľudovíta Štúra. In: VVM 59, 2007, 362-371.
- FIŠER Z.: Daniel Sloboda a „mudrosloví“ národa valašského“. In: Archivní sborník Státního okresního archivu Kroměříž 13, 2007, 71–83.
- FIŠER Z.: „Wodolékař“ Jan Šulek. In: Jesenicko. Vlastivědný sborník 8, 16–21.
- FIŠER Z.: Jitřenka východu aneb muzeum pro třetí tisíciletí. In: Hlasy muzea ve Frenštátě pod Radhoštěm 24, 2007, 94-98.
- FIŠER Z.: Biografický slovník českých zemí, sv. 7, Praha, heslo Vincenc Brandl, 2007, 133–134. (heslo ve slovníku)
- FIŠER Z.: Mikroregion Ždánický les a Politaví aneb vlastivěda v praxi jednoho svazku obcí. VVM 59, 2007, 35–37.
- FIŠER Z.: Padesát let sborníku Severní Morava. VVM 59, 2007, 62–63.
- FIŠER Z.: Jubilantka PhDr. Anežka Fialová. VVM 59, 2007, 78– 79.
- FIŠER Z.: Těšínsko – půl století vlastivědného časopisu. VVM 59, 2007, 314– 315
- FIŠER Z.: Památce Františka Jordána. VVM 59, 2007, 319– 320.
- KRAFLOVÁ H.: Brňan volbou: novinář a spisovatel Karel Tauš (1897– 1984). Příspěvek k obrazu brněnské žurnalistiky 20.– 40. let 20. století. Acta Musei Moraviae, Sci. soc. 92, 2007, 163– 193.

- KRAFLOVÁ H.: Klauni, kam se podíváš, literární příloha časopisu Kam, roč. 13, 2007, č. 9, 3– 5 /rozhovor s brněnským publicistou Antonínem Hančlem, jehož sbírka se stala součástí stálé expozice Muzea české loutky a cirkusu v Prachaticích/.
- KRAFLOVÁ H.: Příběh (k) dokumentu: druhá řada popularizačních literárně-historických črt, představujících památky uložené v MZM: 2007.
- KRAFLOVÁ H.: O premiéře, která se v Brně nekonala, literární příloha měsíčníku Kam, roč. 13, č. 1, 2007, s. 26 /dopisy dramaturga Národního divadla v Brně Lva Blatného F. X. Šaldovi, autoru komedie Tažení proti smrti/.
- KRAFLOVÁ H.: Školy Vesniny, literární příloha měsíčníku Kam, roč. 13, č. 2, 2007, 26– 27 /sborníky spolku Vesna/.
- KRAFLOVÁ H.: Dobrým srdcím!, literární příloha měsíčníku Kam, roč. 13, č. 3, 2007, 25– 26 /brněnské dobročinné sborníky Chudým dětem/.
- KRAFLOVÁ H.: V „Mrně“ scípl pes..., literární příloha měsíčníku Kam, roč. 13, č. 4, 2007, 26– 27 /dopisy Eduarda Basse Františku Hvizďádkovi, týkající se působení kabaretu Červená sedma v Brně/.
- KRAFLOVÁ H.: Dopis z Těšan, literární příloha měsíčníku Kam, roč. 13, č. 6, 2007, 26– 27 /Marie Turková, předloha Maryši bří Mrštíků, píše prezidentu Masarykovi/.
- KRAFLOVÁ H.: Most mezi generacemi, literární příloha měsíčníku Kam, roč. 13, č. 7– 8, 2007, s. 27 /bývalý nakladatel Otokar Štorch-Marien píše řediteli brněnského Domu umění Adolfu Kroupovi/.
- KRAFLOVÁ H.: Ferina Lišák z Kuliferdy..., literární příloha měsíčníku Kam, roč. 13, č. 9, 2007, s. 27 /kniha brněnského kněze F. M. Klácela, její inspirace a další osud/.
- KRAFLOVÁ H.: Rakouská literátka německého jazyka, rodem Moravanka, literární příloha měsíčníku Kam, roč. 13, č. 10, 2007, s. 27 /vizitka Marie von Ebner-Eschenbach/.
- KRAFLOVÁ H.: Brno nyní sídlo je všech neplech..., literární příloha měsíčníku Kam, roč. 13, č. 11, 2007, s. 27 /spolupráce Františka Gellnera v Lidovými novinami/.
- KRAFLOVÁ H.: Za dlouhých zimních večerů, literární příloha měsíčníku Kam, roč. 13, č. 12, 2007, s. 27 /amatérští literární sběratelé/.
- KUPSA R.: Zpráva o konferenci "Morava v boji proti fašismu". Jižní Morava, 2007, 208– 281.
- MITÁČEK J.: Hluk a Lucko. V zajetí mýtů aneb historie ztracená a opět vymyšlená. In: Hlucky Zpravodaj 2, 2007, 13–16.
- MITÁČEK J.: Johanitský řád v Kladsku za vlády Lucemburků. In: Kladský sborník 7. 2006. Hradec Králové, Univerzita Hradec Králové, 2007, 17–40.
- MITÁČEK J.: Vládcové Moravy. Kniha statí ze stejnojmenného přednáškového cyklu. Ed. Jiří Mitáček. Brno, Moravské zemské muzeum, 2007, 178 s. (monografie, editor)
- MITÁČEK J.: Světla a stíny vlády moravských Lucemburků. In: Vládcové Moravy. Kniha statí ze stejnojmenného přednáškového cyklu. Ed. Jiří Mitáček. Brno, Moravské zemské muzeum, 2007, 42–52. (kapitola v knize)
- MITÁČEK J.: Strakonice ve struktuře české provincie řádu johanitů za vlády Lucemburků. In: Jihočeský sborník historický 75. 2006. České Budějovice, Jihočeské muzeum, 2007, 40–61.
- MITÁČEK J.: Založení královského města Uherské Hradiště a ves Hluk. In: Hlucky Zpravodaj 3, 2007, 18–20.
- MITÁČEK J.: Město královské. In: Kolektiv autorů: Uherské Hradiště – královské město na řece Moravě. Uherské Hradiště, Město Uherské Hradiště, 2007, 59–78. (kapitola v knize, společně s Rudolfem Procházkou)
- MITÁČEK J.: Lucko a Lucká provincie – podobnost čistě náhodná. Část 1: Lucko. In: Hlucky Zpravodaj 4, 2007, 2 s.
- MITÁČEK J.: Založení královského města Uherské Hradiště v kontextu přemyslovské politiky ve středoevropském prostoru. Dějiny Uherského Hradiště od pravěku do 14. století. Dějepisná konference k 750. výročí založení královského města Uherské Hradiště. Gymnázium Uherské Hradiště 19. října 2007. Uherské Hradiště, Gymnázium Uherské Hradiště, 2007, 40–47.

- MITÁČEK J.: Rok 1363 a jeho význam v historii královského města Uherské Hradiště. VVM 57. Muzejní a vlastivědná společnost, 334–348. Brno 2007.
- MITÁČEK J.: Vlastivědný sborník Moravskobudějovicka 1. 2005. Moravské Budějovice, Muzejní spolek v Moravských Budějovicích 2005, 566 s., VVM 57, 2007, 211–213.
- MITÁČEK J.: Wihoda, Martin: Zlatá bula sicilská. Praha, Argo 2005, VVM 57, 2007, 213–214.
- MITÁČEK J.: Jan, Libor a kolektiv: Komín. Dějiny obce od osídlení do současnosti. Brno, Městská část Komín 2006, ČMM 125, 2007, 476–478.
- MITÁČEK J.: Kolektiv autorů: Obec Vranovice. Vranovice, Obec Vranovice 2007, ČMM 125, 2007, 479–480.
- SCHILDBERGER V.: Z historie nejstarších brněnských kasáren. Kadetní škola v Králově Poli. Listy Univerzity obrany. Leden 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Z historie nejstarších brněnských kasáren. Brněnské vojenské nemocnice. Listy Univerzity obrany. Únor 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Z historie nejstarších brněnských kasáren. Vojenské objekty za první republiky. Listy Univerzity obrany. Březen 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Z historie nejstarších brněnských kasáren. Vojenské přehlídky a pluky v posádce. Listy Univerzity obrany. Duben 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Z historie nejstarších brněnských kasáren. Kasárna Šumavská. Listy Univerzity obrany. Květen 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Z historie nejstarších brněnských kasáren. Brněnští střelci, civilní a vojenské střelnice. Listy Univerzity obrany. Červen 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Z historie nejstarších brněnských kasáren. Dělostřelecká kasárna v Štefánikově ulici. Listy Univerzity obrany. Červenec 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Z historie nejstarších brněnských kasáren. První vojenská přísaha v Brně. Listy Univerzity obrany. Září 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Z historie nejstarších brněnských kasáren. Vznik brněnského pluku Svobody. Listy Univerzity obrany. Říjen 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Z historie nejstarších brněnských kasáren. Brněnské vojenské hřbitovy. Listy Univerzity obrany. Listopad 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Odhalení pomníku. . Listy Univerzity obrany. Listopad 2007, s. 20.
- SCHILDBERGER V.: Brněnské vojenské osobnosti. Srbský generál František A. Zach. Listy Univerzity obrany. Prosinec 2007, s. 20.

Ediční činnost a ostatní aktivity

J. Mitáček

- vydání knihy statí *Vládcové Moravy*, redakční příprava knih *Morava v boji proti fašismu a Východní Morava v 10.–14. století*;
- člen výboru Muzejní a vlastivědné společnosti v Brně, člen redakční rady a výkonný redaktor sborníku Brno v minulosti a dnes, redaktor sborníku Z kralické tvrze, jednatel Komise regionální historie Moravy a Slezska při AMG, člen poroty krajské přehlídky 28. ročníku SOČ v oboru historie.

Z. Fišer

- člen výboru Muzejní a vlastivědné společnosti, člen redakční rady časopisu Valašsko, člen tzv. Rady starších, poradního orgánu ředitele Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

J. Břečka

- člen redakční rady vlastivědného sborníku Jižní Morava, člen poroty krajské přehlídky 28 ročníku SOČ v oboru historie;
- organizační a scénaristická příprava výstavy „*Kde oblaka bílá plují*“ ... 100 let od narození Jaroslava Foglara, 3. května–6. října 2007, Dietrichsteinský palác;
- od dubna 2007 předseda prezentační rady MZM, od prosince 2007 člen výstavní rady Národního zemědělského muzea Praha.

H. Krafllová

- členství v Poradním sboru pro archiválie Literárního archivu Památníku národního písemnictví v Praze.

R. Kupsa

- členství v Historicko-dokumentační komisi (HDK) Kounicových studentských kolejí;
- člen poroty krajské přehlídky 28. ročníku SOČ v oboru historie.

Vi. Schildberger

- jednatel Komise pro militaria při AMG;
- příprava přednáškového cyklu Moravané ve službách rakousko-uherského námořnictva v říjnu – listopadu 2006.

1.2. ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV

Vědeckovýzkumná činnost probíhala převážně v rámci institucionálního záměru MZM. Na lokalitě „Cezavy“ u Blučiny pokračovala rekonstrukce stavební podoby fortifikace hradiska věteřovské skupiny starší doby bronzové (*M. Salaš*). Ve spolupráci s ÚAPP Brno byly prováděny sběry za pomoci detektoru kovů (Ježkovice, Klenovice, Lukov, Medlovice, Němčice, Polkovice, Těšice, Určice, Víceměřice), které přinesly důležité informace o sídelní struktuře ve střední a pozdní době *laténské* (*J. Čižmářová*). Záchranné arch. výzkumy na katastru Starého Města probíhaly především na jeho východním okraji, dále byly zpracovávány a vyhodnocovány nálezy z polohy Na Zahrádkách, Na Dvorku a z oblasti Modré (*L. Galuška*). Pokračuje výzkum hradu Skály (*L. Belcredi*) i zaniklé středověké vsi Mstěnice (*R. Nekuda*).

V rámci projektů MK a GAČR pokračuje zpracovávání materiálu z pohřebišť doby *laténské* (okresy Brno-město, Brno-venkov – *J. Čižmářová*) a ze sídliště doby stěhování národů ve Zlechově (*L. Galuška*). Proběhl první rok projektu „Elektronický katalog jako způsob odborného zpracování a prezentace starých arch. nálezů z období středověku a raného novověku ve sbírkách MZM (*Z. Měchurová*).

Důležitou částí činnosti ústavu je činnost sbírkotvorná. Od soukromých sběratelů byly nákupem (z prostředků MK ČR – ISO) získány předměty nebo soubory, významně obohacující sbírky AÚ MZM: depot doby halštatské (Pavlovice), dvě bronzové plastiky doby *laténské* (Biskupice, Němčice), kolekce mincí doby *laténské*, bronzový depot (cca 400 artefaktů) mladší doby bronzové z lokality Réna u Ivančic. Další rozsáhlé soubory byly získány vlastními sběry pomocí detektoru kovů na řadě lokalit doby *laténské* (viz výše).

Začala reinstalace sbírky F.Vildomce na zámku v Jevišovicích a budování depozitáře tamtéž (*A. Humpolová*).

Pracovníci ústavu se nejen účastní vědeckých konferencí (viz níže), ale podílejí se i na jejich pořádání. V tomto roce to byla konference „Přírodovědecké metody ve službách archeologie“, Znojmo, Klášter Louka, 4.–8. 6. 2007/R. Nekuda) a konference „Východní Morava v 10.–14. století“ u příležitosti 750. výročí první zmínky o Uherském Hradišti, 13.–15. 6., Uherské Hradiště (*L. Galuška*).

V depozitáři v Rebešovicích byla dokončena systemizace sbírkového fondu starší doby bronzové obecně a doby bronzové a halštatské z k.ú.Blučina, především lokality Cezavy (*M. Salaš*). Bylo pokračováno v ukládání a revizi sbírek doby *laténské* a římské (*J. Čižmářová*).

V depozitáři historické archeologie byla nově uložena a uspořádána tzv. stará sbírka jednotlivých nálezů a drobnějších střeptových celků (abecedně seřazena, stručná charakteristika zanesena do registrační knihy, ta převedena do počítače). V rámci účelového grantu od MK ČR bude v následujících čtyřech letech řešeno její definitivní umístění a uložení. V počáteční fázi byla vytríděna všechna železa, vepsána do knihy konzervace a ta převedena do počítače.

Byl čerpán a vykázán finanční příspěvek ISO MK ČR na úpravu depozitárních prostor historické archeologie v Biskupském dvoře (konstrukce a zateplení půdního podstřeší, protažení plynového topení, přenosná klimatizace), z téhož fondu byly nakoupeny nové kartonové krabice – obaly pro starý sbírkový fond.

Vědeckovýzkumná činnost

Ústavní úkoly

L. Belcredi

V rámci IZ pokračoval výzkum hradu Skály především odstraňováním mocných závalů v dolní části hradu. V tomto směru byl učiněn značný pokrok. Zároveň bylo přistoupeno k prozkoumání dvou jeskyněk a zahloubené části v severovýchodním rohu, kde stávaly hospodářské budovy. Tento prostor se vyznačuje velkým množstvím zajímavých nálezů. Ty jsme učinili i při odtěžování smetiště naspaného v závěru existence hradu pod vstupem do horní části hradu.

J. Čižmářová

V rámci IZ byla věnována pozornost problematice keltských sídel, především získávání materiálu nedestruktivními metodami. Ve spolupráci s ÚAPP Brno byly prováděny sběry za pomoci detektoru kovů na hradiscích či výšinných polohách a na nížinných „satelitních“ sídlištích s úzkým vztahem k těmto výšinným polohám (Ježkovice – „Černov“, Klenovice, Lukov, Medlovice, Němčice, Polkovice, Těšice, Určice, Víceměřice). Kromě toho, že byly získány soubory materiálu, který výrazně obohatí sbírky AÚ MZM, přinesly tyto sběry důležité informace o sídelní struktuře především na střední Moravě ve střední a pozdní době laténské. Především lokalita u Němčic/Víceměřic mění zásadním způsobem pohled na vývoj doby laténské na území Moravy, významný je i rozsáhlý soubor získaný na časně laténském hradišti Černov.

L. Galuška

Záchranné archeologické výzkumy na katastru Starého Města probíhaly především na jeho východním okraji, kde došlo k průzkumu rozhraní duny osídlené v době Velké Moravy a vrcholného středověku (Veligradu) a území zaplavovaného vodami řeky Moravy případně vodou z příležitostných záplav v rámci moravní nivy. Zkoumány byly především vrstvy z 9.–14. století. Další výzkum probíhal na dvorku nového depozitního objektu v poloze Na Valách v těsném sousedství významného pohřebiště. Byly nalezeny pozůstatky obranného příkopu. Zpracovávány a vyhodnocovány byly sídlištní nálezy z období časného středověku z oblasti Modré, zejména pak ty, v nichž se našly stříbrné denáry z 11.–12. století. Dále byly vyhodnocovány nálezy ze Starého Města, a to zejména početné keramické zlomky z polohy Na Zahrádkách z 10.–12. století, a velkomoravské sídlištní nálezy spojené s klenotnictvím ze Starého Města z polohy Na Dvorku.

Autor je řešitel-koordinátor řešitelského týmu Institucionálního vědeckého záměru Moravského zemského muzea MK 00009486202 „Výzkum vývoje lidské společnosti ve vztahu k Moravě a ideje českého národa ve středoevropském kontextu“. Moravské zemské muzeum bylo na podkladě výsledků za r. 2007 zařazeno do nejlépe hodnocené kategorie IZ v rámci ČR.

Z. Měchurová

V rámci IZ kontrola a údržba výsledků grantu z let 1999–2002 „Naučná stezka v Konůvkách“;
– organizační práce v kontaktu s vlastníky pozemku a katastrální obcí;
– dvakrát ročně organizace kontrolních dnů za účasti zaangażovaných institucí.

R. Nekuda

V rámci vědeckovýzkumné činnosti probíhal archeologický výzkum středověkého vodního mlýna na ploše 1 000 m². V roce 2007 bylo provedeno geofyzikální měření přilehlých ploch (zázemí) středověkého vodního mlýna ve Mstěnicích. (RNDr. V Hašek). Ve spolupráci s Ústavem Geologických věd PŘF MU v Brně byla petroarcheologicky zpracována charakteristika stavebního materiálu středověkého mlýna (Prof. RNDr. A. Přichystal, M. Krajíčková). Ve spolupráci s VUT

v Brně byly v 2007 zpracovány železné předměty z areálu středověkého mlýna ve Mstěnicích. (Rostislav Nekuda – Ing. P. Doležal – Petr Veselý).

M. Salaš

V rámci IG na lokalitě „Cezavy“ u Blučiny pokračovala rekonstrukce stavební podoby fortifikace hradiska věteřovské skupiny starší doby bronzové. Na lokalitě Vedrovice – intravilán realizován ve dnech 14.–16. 5. 2007 záchranný archeologický výzkum, při kterém byl odkryty dva zahloubené objekty ze starší doby bronzové, především kostrový pohřeb v nádobě ze starší doby bronzové (et A. Humpolová). V depozitáři dokončena systemizace sbírkového fondu starší doby bronzové obecně a doby bronzové a halštatské z k. ú. Blučina, především lokality „Cezavy“. Obhajoba doktorské disertace „Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku“ před Komisí pro obhajoby doktorských disertačních prací v oboru archeologie, Archeologický ústav AV ČR, Praha 7.6. 2007.

Grantové projekty

J. Čížmářová

Projekt MK ČR „Keltská pohřebiště na Moravě ve sbírkách MZM“ (identifikační kód projektu: DE06P04OMG011). Podle plánu byla dokončena kresebná dokumentace materiálu z pohřebišť v Blučíně a Ponětovicích a jeho verbální popisy, částečně byla takto zpracována pohřebiště v Křenovicích a Lovčičkách, kresebně byly zdokumentovány i některé vybrané druhy předmětů ze všech moravských keltských pohřebišť. Z větší části byla provedena kresebná dokumentace drobných nálezů a keramiky a fotografická dokumentace většiny nádob z dalších pohřebišť z okresů Brno-město a Brno-venkov. Současně byly vyhotoveny i verbální popisy většiny dokumentovaných předmětů. Provedena byla revize materiálu z pohřebišť z Vyškovska. Provedeno bylo odborné posouzení dosud nezpracovaného antropologického materiálu (Hustopeče, Křenovice, Oslavany, Pustiměřské Prusy). Veškerý materiál byl podroben studiu stran dochování textilních relikvií, zjištěné doklady byly následně zpracovány (Blučina, Břeclav, Hustopeče, Křenovice, Nížkovice, Slavkov). Posouzen byl dochovaný paleobotanický materiál (Hustopeče).

L. Galuška

Autor je spoluřešitel Grantového projektu KJB804270501 „Sídliště z doby římské a počáteční fáze stěhování národů ve Zlechově“ (řešitel Mgr. Tomáš Zeman). V jeho rámci došlo ve Zlechově k vyčlenění časně slovanského sídliště z 6.–7. století, což je pro danou lokalitu absolutní novum. Materiál z něj byl předmětem zpracovávání v roce 2007, aktuálně je vyhodnocován a bude publikován v rámci IZ.

Z. Měchurová

Proběhl první rok grantového projektu MK ČR na téma „Elektronický katalog jako způsob odborného zpracování a prezentace starých archeologických nálezů z období středověku a raného novověku ve sbírkách MZM v Brně na léta 2007– 2010“ (renovace depozitáře hist. arch. v Biskupském dvoře – budování dokumentační pracovny pro evidenci zejména staré sbírky – protažení elektřiny a počítačových sítí, podlahářské práce; hodnocení a přípravné práce pro katalog – výběr železných předmětů ze staré sbírky ke konzervaci, transport do laboratoře a započítání konzervace, první fáze konzervace keramiky (celých nádob), přenesení registrační knihy a knihy konzervace do počítače).

M. Salaš

Vypracování a podání žádosti o grantový projekt „Výšinné sakrální centrum mladší doby bronzové na Cezavách u Blučiny – digitální katalog a analýzy pramenů“, GA ČR č. 404/08/1095

Výstavy

- 20. 8. – výstavka archeologických nálezů z Ostopovic (výročí založení obce), (A. Humpolová);
- 20. 2.–26. 3. – výstava „Lužičtí Srbové“, pavilon Anthropos, Brno. Autor textů, kresebných rekonstrukcí, výběr materiálu pro archeologickou část výstavy (L. Galuška);

- 3. 6.–28. 10. – výstava „Schicksalsjahr 907 – Die Schlacht bei Pressburg und das frühmittelalterliche Niederösterreich“, Hainburg, Rakousko. Autorství textů, kresebných rekonstrukcí, výběr materiálu části „Staromětsko-uherskohradištská aglomerace -Veligrad“ (*L. Galuška*);
- 12. 5. – znovuotevření materiálově obohacené výstavy „Když Metoděj křtil Bořivoje“, Archeologický skanzen Modrá u Velehradu, autorství libreta a scénáře, účast na realizaci a vernisáži (dále obec Modrá a další) (*L. Galuška*);
- zapůjčení předmětů (zbraní z Konůvek) na regionální výstavu v Muzeu v Kyjově (*Z. Měchurová*);
- „příprava exponátů (bronzových depotů) na výstavu „Doba bronzová na Boskovicku“, Muzeum Boskovice, 18. 1.– 18. 3. 2007 (*M. Salaš*).

Přednášky pro veřejnost

L. Belcredi

- dne 28. října 2007 byl uspořádán tzv. Druhý ročník Dne otevřených dveří. Během dne byly uspořádány čtyři hodinové přednášky s provedením po hradu, kterých se zúčastnilo 250 lidí

J. Čižmářová

- přednáška o archeologii spojená s prezentací archeologických nálezů, resp. jejich replik a rekonstrukcí pro nevidomé děti na letním táboře ve Veverské Bitýšce (24.8.2007).

L. Galuška

- přednáška „Když Metoděj křtil Bořivoje“, Archeologický skanzen Modrá u Velehradu (20.5.2007)
 - prezentace na téma „Pohřeb doby velkomoravské“ provázená přednáškou pro veřejnost, Archeologický skanzen Modrá u Velehradu (19.8.2007)
 - přednáška „Bitva u Bratislavy roku 907 a zánik Velké Moravy“, Památník Velké Moravy (20.9.2007)
- přednáška „Bitva u Bratislavy roku 907 a zánik Velké Moravy“, Uherský Brod, Dům kultury (25.10.2007)

Z. Měchurová

- přednáška „Zaniklá středověká ves Konůvky a její hmotná kultura“, Regionální muzeum v Litomyšli (28. 11. 2007)

R. Nekuda

- přednáška „Zdobený hrot střely do kuše ze Mstěnic“(et P.Veselý), konference Ve službách archeologie, Znojmo – Klášter Louka (8. 6. 2007)
- přednáška „Výzkum středověkého vodního mlýna ve Mstěnicích“, Hrotovice (12. 7. 2007)
- přednáška „Stavební vývoj středověkého mlýna ve Mstěnicích“, Rouchovany (10. 8. 2007)
- přednáška „Archeologický výzkum ve Mstěnicích“, Třebíč (24. 8. 2007)

Exkurze

- přednáška ve skanzenu Bystřec v rámci tamní turistické organizace, které se zúčastnilo na 30 lidí, září 2007 (*L. Belcredi*)
- exkurze po moravských keltských lokalitách (Černov, Staré Hradisko, Luděrov, Žuráň) (24. 7. 2007, se skupinou studentů z Univerzity v Sheffieldu) (*J. Čižmářová*)
- exkurze po moravských keltských lokalitách (Černov, Staré Hradisko, Luděrov, Žuráň), 16. 11. 2007, s cestovní kanceláří Kudrna) (*J. Čižmářová*)
- speciální exkurze s anglickými výklady na lokalitách Staré Město (Památník Velké Moravy), Modrá (Archeologický skanzen), Brno (MZM) pro vedoucího archeologa Saula Begiho a jeho choť z Univerzity v Bejrútu, 25. 5. 2007 (*L. Galuška*)
- vedení exkurze s výklady na lokalitách Mikulčice, Kopčany-kostel sv. Margity (Slovensko) a Ducové (Slovensko) pro členy Muzejního spolku Uherské Hradiště, 1. 9. 2007 (*L. Galuška*)

- exkurze studentů v rámci výuky – Filosofická fakulta Hradec Králové, 1. 11. 2007 (*R.Nekuda*)

Spolupráce s médii

L. Belcredi

- v rámci akce Dne otevřených dveří rozhovor o hradu Skály v regionálním vysílání radia Jihlava., říjen 2007

L. Galuška

- natáčení turisticko-naučného pořadu z cyklu „Na cestách“ (komentář J. Bartoška a M. Donutil), s dovětkem „Po Slovácku“ pro ČT 1, 26. 5. 2007
- natáčení literárně-kulturního šotu o publikaci „Slované – doteky předků“ a o nových archeologických výzkumech v regionu (redaktor. J. Jilík) pro Televizi Slovácko, 12. 6. 2007
- přímé hodinové rozhlasové vysílání v Českém rozhlase Brno (redaktorka Z. Ledererová) na téma „Aktuální témata středoevropské archeologie“. Český rozhlas Brno, 18. 6. 2007
- natáčení dílu vzdělávacího pořadu pro děti a mládež „Záhady Toma Wizarada“ (dramaturgie A. Koci) pro ČT 1, 26.–27. 6. 2007
- přímé hodinové rozhlasové vysílání v Českém rozhlase Zlín (redaktorka Z. Hotařová) na téma „Nové archeologické centrum středního Pomoraví ve Starém Městě“. Český rozhlas Brno, 1. 11. 2007
- natáčení dílu O Veligradu vzdělávacího pořadu pro děti a mládež „Záhady Toma Wizarada“ (dramaturgie A. Koci) pro ČT 1, 24. 11. 2007

R. Nekuda

- živý rozhovor pro Radio Vysočina, 16. 7. 2007 – Přínos archeologického výzkumu středověkého vodního mlýna ve Matenicích;
- Deníky Mladá fronta Dnes a Horácké noviny – 21. 7. 2007 – Archeologický výzkum středověkého vodního mlýna ve Mstěnicích.

M. Salaš

- reportáž o lokalitě Blučina – „Cezavy“: deník Rovnost, 7. 3. 2007, č. 56, str. 5;
- reportáž o nálezu bronzového hrotu kopí u Kanic: deník Rovnost, 16. 3. 2007, č. 64, str. 2 („Archeologové řeší záhadu kopí“);
- natáčení pořadu o nálezu bronzového kopí u Kanic (vysíláno 16. 3. 2007: TV Prima – Minuty regionu; Nova a JOJ – Televizní noviny 16. 3. 2007).

Pedagogická a lektorská činnost

J. Čižmářová

- Slezská univerzita v Opavě – „Doba laténská českých zemí“, „Doba laténská Evropy“.

L. Galuška

- zimní semestr, cyklus přednášek na Ústavu archeologie a muzeologie MU Brno v rámci řádné výuky na téma „Architektura Velké Moravy“ a „Stavební kultura Slovanů“;
- oponent doktorandské práce Mgr. J. Chorvátové, obhajoba proběhla v ten den na Archeologickém ústavu SAV v Nitře, 25. 6. 2007;
- přednáška „Slovanské osídlení katastru Uherského Hradiště před založením města“ přednesena v rámci semináře pořádaného Gymnáziem v Uherském Hradišti u příležitosti 750. výročí první zmínky o Uherském Hradišti. Vyšla i ve zvláštním sborníku vydaném jako výstup ze semináře, 19. 10. 2007.

R. Nekuda

- Pedagogická fakulta katedra historie MU. Přednáškový cyklus v letním semestru 2007;
- Filozofická fakulta Hradec Králové Přednáškový cyklus v zimním semestru 2007.

M. Salaš

- výklad na lokalitě Blučina – „Cezavy“ pro 8 studentů archeologie Uni Sheffield, 3. 9. 2007;
- oponentský posudek na obhajobě rigorózní práce J. Juchelky „Pohřebiště lužické kultury v Opavě–Kateřinkách“, rektorát Slezské univerzity Opava, 29. 10. 2007;
- oponentský posudek projektu Integrovaného grantového systému Slezské univerzity v Opavě č. 31/2008 „Muž a žena v pohřebním ritu“ (řešitel S. Stuchlík);
- posudek návrhu postdoktorského projektu GA ČR;
- posudek návrhu juniorského badatelského projektu GA AV ČR;
- posudek návrhu standardního projektu GA ČR;
- odborný posudek na nový nález bronzového depotu z Dašic (okr. Pardubice) za účelem koupě nálezů Východočeským muzeem v Pardubicích.

Účast na vědeckých konferencích a seminářích

L. Belcredi

- „Dvě kuchyně hradu Skály a Stavební podoba budov v horní části hradu Skály v kontextu soudobé hradní architektury“, předneseno na kolokviu o výzkumu hradů, MZM, říjen 2007. V rámci IG výzkumu hradu Skály byly předneseny i další příspěvky: M. Plaček: Analogie hradu Skály v soudobé hradní architektuře, M. Endlicherová: Rekonstrukce kachlových kamen z hradu Skály a Nývltová-Fišáková: Zoologický rozbor kostí z horní části hradu Skály.

J. Čižmářová

- „Doba laténská v Polsku, v Čechách, na Moravě a na Slovensku“, Polanica-Zdrój (Polsko) 24.–27. 4. 2007.

L. Galuška

- přednáška „The Great Moravia and its Christianity“ přednesena v rámci studijního pobytu v Dublinu na tamní univerzitě Trinity college, 2. 8. 2007;
- přednáška „ The Ethnology of the Slavs“ přednesena v rámci studijního pobytu v Dublinu v tamním National museum, 3. 8. 2007;
- přednáška „Die Grossmährische Agglomeration Staré Město – Uherské Hradiště: Das Problem ihrer einzelteile Anhand der Befestigung“ přednesena na mezinárodním vědeckém kolokviu „Burg – Vorburg – Suburbium. Zur Problematik der Nebenareale frühmittelalterlicher Zentrum“, Mikulčice, 21.–23. 5. 2007;
- přednáška „Staré Město-Veligrad v 10. až polovině 13. století“, přednesena na vědecké konferenci „Východní Morava v 10.–14. století“, Uherské Hradiště, 13.–15. 6. 2007;
- přednáška „Velkomoravská staroměstsko-uherskohradištská aglomerace – Veligrad v době zániku Velké Moravy“ přednesena vědecké konferenci „Boj pri Bratislave v roku 907 a jeho význam pre vývoj stredného Podunajska“, Bratislava, 19.–20. 6. 2007.

A. Humpolová

- Otázky neolitu a eneolitu našich krajín, Zemplínska Šírava-Kamenec, 24.–27. 9. 2007.

Z. Měchurová

- „Kláštery ve středověkých městech střední Evropy“- Forum Urbes Medii Aevi VI, Technické muzeum Brno, 14.–17. 5. 2007;
- „Východní Morava v 10.–14. století“, vědecká konference, Slováké muzeum UH, Uherské Hradiště 13.–15. 6. 2007;
- XXXIX. Mezinárodní konference archeologie středověku „Sídlišká v stredovekom rurálnom prostredí“, Rimavská Sobota – Teplý vrch, 24.–28. 9. 2007 – přednesen příspěvek na téma „Jak se pracovalo na poli. Srovnání zemědělského nářadí ze zaniklých středověkých vsí s etnografickými sbírkami.“ (pro periodikum AH);

- „Tvář středověké Ostravy“ – seminář k archeologickým výzkumům v jádrech měst, s důrazem na Ostravu, Ostravské muzeum - Ostrava, 15. 11. 2007 – přednesen příspěvek „Slezskoostravský hrad v archeologických nálezech“ (pro suplementum Zpravodaje Ostravského muzea);
- „Hrad jako technický problém“. Technologie a formy výstavby středověkých opevněných sídel, Masarykova univerzita, Moravské zemské muzeum, AU AV ČR, Brno 20. 11:2007.

R. Nekuda

- přednáška „Zdobení hrot střely do kuše ze Mstěnic“ (et P. Veselý), konference Ve službách archeologie, Znojmo – Klášter Louka;
- Materiálová analýza zdobeného hrotu šipky ze Mstěnic (et P. Veselý).

M. Salaš

- „Sídlištní objekty únětické kultury s lidskými skelety v poloze „Padělky“ u Blučiny“, předneseno na XX. mezinárodní konferenci „Starší doba bronzová v českých zemích a na Slovensku“, Třešť 9.–12. 10. 2007“.

Zahraníční služební cesty

J. Čížmářová

- Speyer, Německo – doprovod zápůjčky na výstavu „Attila und die Hunnen“

L. Galuška

- 25. 6. 2007 – Slovensko, Nitra, Archeologický ústav SAV, účast na obhajobě disertační práce Mgr. H. Chorvátová, studium materiálu z hradiska Bojná;
- 19.–20. 6. 2007 – Slovensko, Bratislava, účast na vědecké konferenci „Boj pri Bratislave v roku 907 a jeho význam pre vývoj stredného Podunajska“;
- 3. 7. 2007 – Rakousko, Hainburg, účast na slavnostní vernisáži výstavy „Schicksalsjahr 907“;
- 31. 7.–9. 8. 2007 – Irsko, Severní Wales, Dublin, Rhos-on-Sea – studijní cesta v rámci řešení grantového úkolu, problematika počátků západního tzv. iroskotského mnišství a problematika insulární zděné církevní architektury raného středověku;
- 12. 7. a 10. 9. 2007 – Slovensko, Bojná-hradisko, účast v odborné hodnotící komisi na nově objevené významné lokalitě z období Velké Moravy;
- 7.–9. 11. 2007 – Německo, Speyer, návštěva unikátní výstavy Attila und die Hunnen, a dalších zajímavých výstav, např. Heinrich IV., jakož i významných míst historického města;
- 11. 12. 2007 – Slovensko, Bratislava, účast v odborné hodnotící komisi na rozsáhlém archeologickém výzkumu na nábřeží Dunaje pod Hradem, významné nálezy z raného středověku a z doby laténské.

Z. Měchurová

- 24.–28. 9. 2007 – Slovensko, Rimavská Sobota-Teplý vrch, konference archeologie středověku na téma „Sídlišká v stredovekom rurálnom prostredí“, exkurze po jihovýchodním Slovensku.

Publikační činnost

ČIŽMÁŘOVÁ J.: aténský náramek z Pavlova, Pravěk 16, 2006, 286–295

GALUŠKA L.: Velkomoravští Mojmirovci – první vládcí Moravy. In: Vládcové Moravy, s. 5–20. Brno 2007. Kapitola v knize.

GALUŠKA L.: Staré Město-Uherské Hradiště (Veligrad). In: Schicksalsjahr 907 – Die Schlacht bei Pressburg und das frühmittelalterliche Niederösterreich, s. 143, 162–165. St. Pölten 2007. Kapitola v katalogu.

GALUŠKA L.: Bylo povědomí o Svatoplukově Moravě, Veligradu a Metodějově arcibiskupství na Moravě 10.–12. století skutečně věcí neznámou? In: Od knížat ke králům. Sborník u příležitosti 60. narozenin Josefa Žemličky, s. 50–62. Praha 2007. Studie ve sborníku.

GALUŠKA L.: O dějinných počátcích Bratislavy, Rozrazil 04/2007, s. 31–33. Článek v časopisu.

- GALUŠKA L.: Na dávné jantarové stezce – Slované. In: Uherské Hradiště. Královské město na řece Moravě, s. 41–58. Uherské Hradiště. Kapitola v knize.
- MĚCHUROVÁ Z.: A stove (?) sculpture from Velké Němčice (Břeclav district). Kamnářská (?) plastika z Velkých Němčic (okr. Břeclav). Ofenplastik (?) aus Velké Němčice (Kr. Břeclav). In: Studies in Post-Medieval Archaeology 2, Sborník z konference konané v březnu 2006, Archaia Praha 2007, s. 261–274.
- MĚCHUROVÁ Z.: K figurálním motivům na renesančních kamnových kachlích. Zu den Figuralmotiven auf den Ofenkacheln der Renaissance. Acta Musei Moraviae – Časopis Moravského muzea, Sci.soc.XCII, 2007, s.129–147.
- NEKUDA R.: Chladné a palné zbraně ze Mstěnic jako doklad agresivity středověku. Živá archeologie 8/2007, 55–60, Hradec Králové 2007. ISSN 1213–1628, ISBN 80-239-6296.
- NEKUDA R.: Stavební vývoj špýcharů ve Mstěnicích. ČMM, Vědy společenské XCII, 117–127, Brno 2007. ISSN 0323–0570.
- NEKUDA R.: Archeological Survey of a Medieval Watermill in Mstěnice, Študijné zvesti, str. 239–262, AU SAV Nitra, Nitra 2007, ISSN 0560–2793.
- NEKUDA R.-Přichystal A: Petroarcheologická charakteristika mlýnských kamenů ze Mstěnic z výzkumné sezóny 2005. Časopis Ve službách archeologie 1/07, 182–187, Brno 2007. ISSN 1802–5463.
- NEKUDA R. – Doležal P. – Veselý P.: Zdobený hrot střely do kuše ze Mstěnic. Časopis Ve službách archeologie 2/07, 171–179, Brno 2007. ISSN 1802–5463
- SALAŠ M.: Rituální depozita v zásobních jamách únětické kultury z Hrádku (okr. Znojmo), Pravěk NŘ 15, 2005, 127–180 (et Z. Čižmář), Brno 2007.
- SALAŠ M.: Lidské oběti jako projev agresivity v době bronzové, Živá archeologie, 8/2007, 27–34.
- SALAŠ M.: Pravěké a časně historické nálezy na Velkomeziříčsku. In: Velké Meziříčí v zrcadle dějin, 11–23. Brno 2007.
- SALAŠ M.: Dva nové bronzové depoty z Boskovic. Příspěvek k otázce středodunajských vlivů v severomoravské větvi KLPP a lokálních koncentrací depotů. In: Doba popelnicových polí a doba halštatská. Příspěvky z IX. konference, Bučovice 3.–6.10. 2006, 233–247. Brno 2007.
- SALAŠ M.: IX. konference doba popelnicových polí a doba halštatská, Bučovice 3.–6. 10. 2006. In: Doba popelnicových polí a doba halštatská. Příspěvky z IX. konference, Bučovice 3.–6.10. 2006, 3–10.

Ediční činnost

R. Nekuda

- editor a odpovědný redaktor časopisu Ve službách archeologie 1/07, 2/07

M. Salaš

- editor sborníku „Doba popelnicových polí a doba halštatská. Příspěvky z IX. konference, Bučovice 3.–6. 10. 2006“, Brno 2007 (et K. Šabatová)

Různé

L. Belcredi

- člen prestižní organizace Academia Scientiarum et Artium Europaea, její historické sekce;
- člen krajské archeologické komise při SÚ PP

J. Čižmářová

- pokračováno v ukládání a revizi sbírek doby laténské a římské v depozitáři v Rebešovicích

L. Galuška

- autor projektu „Naučná stezka velkomoravským starým Městem“ určeného pro město Staré Město (v současnosti ve stadiu realizace);

- spoluautorství libreta nové expozice pro Památník Velké Moravy (společně s Mgr. M. Vaškových);
- spoluautorství projektového záměru mezinárodní turistické stezky „Od Velké Moravy k počátkům české státnosti“ určeného pro Zlínský kraj (společně s PhDr. I. Frolcem a Mgr. M. Vaškových);
- členství v Radě základního výzkumu „Křesťanství a česká společnost ve středověku“ Centra mediaevistických studií Praha při AV ČR a Katolické teologické fakulty KU Praha;
- členství v prezentační radě Moravského zemského muzea;
- členství v odborných komisích na archeologickém výzkumu FF MU v Břeclavi-Pohansku (21.5. a 14.8.), Archeologického ústavu AV ČR Brno v Klášťově (13. 8.), Archeologického ústavu SAV Nitra v Bojně (12. 7. a 10. 9.) a SAHI v Bratislavě (11. 12.);
- členství v Regionální archeologické komisi pro Zlínský kraj;
- členství v památkové radě Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Kroměříži.

A. Humpolová

- vypracování žádosti ISO pro MK ČR na evidenci a dokumentaci sbírky F.Vildomce

Z. Měchurová

- člen výboru Oborové komise muzejních archeologů při asociaci muzeí a galerií ČR;
- badatelský provoz v depozitáři středověké archeologie;
- vypracování žádosti ISO pro MK ČR na úpravu depozitárních prostor nad zoologií.

M. Salaš

- člen Českého národního komitétu archeologického;
- členství v odborné komisi na archeologickém výzkumu FF MU Brno lokality „Starý Zámek“ u Suchohrdel, 9. 8. 2007;
- členství v odborné komisi na archeologickém výzkumu ÚAPP Brno lokality „Klášťov“ u Vysokého Pole, 13. 8. 2007;
- archeologický dohled – liniová stavba Žabčice (položení kanalizačního a vodovodního řadu);
- vypracování a podání žádosti o projekt MK ČR z programu ISO (evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví) „Digitalizace průvodní dokumentace archeologického sbírkového fondu lokality Cezavy u Blučiny“;
- badatelský provoz v depozitáři Rebešovice.

1.3. NUMISMATICKÉ ODDĚLENÍ

V roce 2007 numismatické oddělení pokračovalo ve své činnosti v souladu se svou koncepcí. Nadále probíhalo zpracovávání numismatických sbírek a rekatalogizace hromadných nálezů mincí a také jejich fotodokumentace. (*J. Šmerda, D. Grossmannová, D. Kašparová*). Byla rovněž prováděna pravidelná revize sbírkových fondů a jejich konzervace. Průběžně byl determinován numismatický materiál z archeologických nálezů (*J. Šmerda, D. Grossmannová*).

V rámci finančních možností oddělení se začalo s úpravou a čištěním stálé expozice „Dějiny peněz na Moravě“, včetně konzervace vystavených sbírkových předmětů (*D. Grossmannová, D. Kašparová, O. Šafařík*).

Vědeckovýzkumná činnost probíhala především v rámci institucionálního záměru MZM, na kterém se za numismatické oddělení podílí *J. Šmerda* a *D. Grossmannová*.

Významně se oddělení podílelo i na výstavní činnosti, a to nejen v rámci MZM, ale také jiných muzeí (Ostrava, Buchlovice, Znojmo).

Tak jako každý rok, i v roce 2007 se numismatické oddělení podílelo na přípravě konference *Peníze v proměnách času VI.*, na téma „Mincovníctví, peněžní vztahy a medailérství za válek od antiky až po Vídeňský kongres“ (Hradec nad Moravicí, 9.–11. května 2007). Konferenci pořádala Katedra historie Filozofické fakulty Ostravské univerzity a Numismatické oddělení MZM, organizovala ji firma MARQ. (D. Grossmannová – člen programového výboru)

Dále pokračovala spolupráce s Českou numismatickou společností, pob. Brno; společně byly organizovány přednášky pro členy numismatické společnosti a odbornou i laickou veřejnost konané pravidelně každý měsíc v Moravském zemském muzeu. Ve spolupráci je pravidelně vydáván i populárně-vědecký časopis *Numismatik* (redaktorka D. Grossmannová). V roce 2007 vyšlo také další číslo odborného časopisu *Folia numismatica* (redaktorka D. Kašparová), který numismatické oddělení vydává pravidelně v jednom až dvouletém intervalu.

Vědeckovýzkumná činnost

Ústavní úkoly

J. Šmerda

- Podílí se na institucionálním záměru MZM „Výzkum vývoje lidské společnosti ve vztahu k Moravě a ideje českého národa ve středoevropském kontextu“;
- „Antické mincovnictví“ – zpracování nálezů římských mincí ze 4. století n.l.;
- „Denárová měna na Moravě – období denárové“ – *determinace* materiálu z archeologických nálezů, mincovnictví a měnové poměry na jihovýchodní Moravě, byly zpracovány nové nálezy a popsán nový typ mince – brakteátu; dále byly zpracovávány nálezy denárů z Archeoskanzeny Modrá;
- „Grošová měna na Moravě – pramenná základna“ – zpracování hromadného nálezu mincí z Chvalatic z období 1. poloviny 15. století;
- „Tolarová měna na Moravě“ – zpracování nálezu z třicetileté války z doby těsně před vyhlášením Kalady (Ostrava, Velká ulice); kompletně byl zpracován a vrácen nález mincí ze Šumic do Muzea Komenského v Uherském Brodě.

D. Grossmannová

- v rámci institucionálního záměru MZM zpracovává téma „Historicko-peněžní vývoj na Moravě od konce 30leté války do zavedení konvenční měny (1648–1750)“; pokračovalo zpracovávání hromadných nálezů mincí z Moravy z uvedeného období; dále analýza nově objeveného souboru mincí ze Soběšic a studium archivních písemných pramenů v zemském archivu v Brně týkající se měnových opatření a rovněž cen a mezd na Moravě;
- nadále pokračuje v řešení úkolu po univ. prof. PhDr. J. Sejbaloovi, DrSc., na téma „Denárová měna na Moravě – období 13. stol.“; probíhalo další zpracovávání hromadných mincovních nálezů a jejich analýza.

D. Kašparová

- „Vývoj medaile na Moravě – pramenná základna“ – pokračovalo pořádání a ukládání materiálu z pozůstalosti ak. sochaře a medailéra V. A. Kovaniče v depozitáři v Rebešovicích
- nadále probíhala spolupráce na studiu a soupisu starých numismatických tisků uložených v knihovně numismatického oddělení

Grantové projekty

D. Grossmannová

Spoluřešitelka grantového projektu GAČR (404/06/0635): „Vývoj peněžně ekonomických vztahů na Moravě ve 13. století“, ve druhém roce řešení projektu probíhalo nadále zpracovávání mincovních depotů ze 13. stol., jejich metrologická, typologická a ikonografická analýza; byly prováděny popisy nových typů mincí a jejich fotodokumenace.

Výstavy

- „Evropské zlaté mince středověku“, Městské muzeum Ostrava, květen 2007 (*J. Šmerda*)
- „Církevní medaile“, při výstavě SVATÉ OBRÁZKY, Muzeum Podhradí Buchlovice, 5. 12. 2007–10. 1. 2008 (*J. Šmerda*)
- Spolupráce na realizaci stálé numismatické expozice „Numismatická sbírka Josefa Květoně“, Jihomoravské muzeum ve Znojmě, od září 2007 (*J. Šmerda*)
- „Zdeněk Přikryl – plastiky, medaile, kresby, Miloslav Stibor – fotografie“, MZM, 9. 10. 2007–19. 1. 2008 (Ve spolupráci s edičním odd. byl vydán katalog k výstavě.) (*D. Kašparová*)

Přednášky pro veřejnost

Falešné mince na Moravě v 17. a na počátku 18. století (MZM, 4. 10. 2007) (*D. Grossmannová*)

Spolupráce s médii

Pořad na téma „Československá platidla“, Český rozhlas Brno, red. Z. Ledererová (*J. Šmerda*)

Pedagogická a lektorská činnost

pedagogická činnost:

- přednášky z numismatiky a dějin peněz: FF MU, katedra historie, katedra archivnictví a PVH a archeologický ústav; FF PUO, katedra historie; FaPF SUO, katedra muzeologie a archeologie (*J. Šmerda*)

lektorská činnost:

- odborné výklady pro školy v expozici *Dějiny peněz na Moravě* (Biskupský dvůr MZM) (*D. Grossmannová, D. Kašparová*)

Účast na vědeckých konferencích a seminářích

- Peníze v proměnách času VI. Mincovnictví, peněžní vztahy a medailérství za válek od antiky až po Vídeňský kongres (Hradec nad Moravicí, 9.–11. května 2007), příspěvek na téma „*Od Těšínského míru k Vídeňskému kongresu ve světle měnových vztahů a medailérské tvorby*“. (*J. Šmerda*);
- Konference „Východní Morava v 10.–14. století“, Uherské Hradiště, 13.–15. 6. 2007, příspěvek na téma „*Měna na jihovýchodní Moravě v období denárové měny*“. (*J. Šmerda*);
- Peníze v proměnách času VI. Mincovnictví, peněžní vztahy a medailérství za válek od antiky až po Vídeňský kongres (Hradec nad Moravicí, 9.–11. května 2007). (*D. Kašparová*).

Publikační činnost

GROSSMANNOVÁ D.: Falešné a nehodnotné mince na Moravě ve 2. polovině 17. století, NL, roč. LXII, č. 2, 2007, 77–84.

GROSSMANNOVÁ D.: Sonda do složení oběživa na Moravě ve 2. polovině 17. stol. na základě mincovních nálezů. In: Sborník konference věnované prof. Jiřímu Sejbalovi (1929-2004). Postavení Moravy v mincovnictví a peněžních vztazích ve střední Evropě. (redigovali Grossmannová, D. – Krejčík, T. – Štefan, J.T.) Ostrava 2007, 79–94.

GROSSMANNOVÁ D.: Staré tisky knihovny kláštera Zlatá Koruna v soudobých cenových relacích. In: Klášter Zlatá Koruna: dějiny- památky- lidé. České Budějovice 2007, 585–592.

GROSSMANNOVÁ D.: Svátostka – upomínka a talisman, Folia numismatica 20, Supplementum ad Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales XC 2005, Brno 2007, 59–60.

GROSSMANNOVÁ D.: 60. narozeniny PhDr. Jana Šmerdy, Folia numismatica 20, Supplementum ad Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales XC 2005, Brno 2007, 63–65.

GROSSMANNOVÁ D.: Zprávy: Životní jubileum PhDr. Jana Šmerdy, Numismatik č. 1–4, roč. X.–XI./2005–2006, Brno 2007, 52–53.

GROSSMANNOVÁ D.: Zprávy: Sejbalovy numismatické dny, Numismatik č. 1–4, roč. X.–XI./2005–2006, Brno 2007, 58–59.

- GROSSMANNOVÁ D.: Zprávy: Svátostka – upomínka a talisman, Numismatik č. 1–4, roč. X.–XI./2005–2006, Brno 2007, 59–60.
- GROSSMANNOVÁ D.: Recenze: Jan Šmerda – Mince zemí Koruny české, Numismatická sbírka Josefa Květoně, Numismatik č. 1–4, roč. X.–XI./2005–2006, Brno 2007, s. 70.
- KAŠPAROVÁ D.: Jubileum Taťány Kučerovské, Folia numismatica 20, Supplementum ad Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales XC 2005, Brno 2007, 61–62.

Ediční činnost

D. Grossmannová

- časopis NUMISMATIK, č. 1–4, roč. X.–XI./2005–2006, Brno 2007. ISSN 1802–5927 (*redaktorka*);
- spolupráce na redigování sborníku: Sborník konference věnované prof. Jiřímu Sejbalo (1929–2004). Postavení Moravy v mincovnictví a peněžních vztazích ve střední Evropě. (red. Grossmannová, D. – Krejčík, T. – Štefan, J. T.) Ostrava 2007, s. 79–94. ISBN 978-80-86840-29-1.

D. Kašparová

- Folia numismatica 20/2005, Supplementum ad Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales XC 2005, Brno 2007 (*redaktorka*)

Vědy o umění

1.5. ODDĚLENÍ DĚJIN DIVADLA

Oddělení dějin divadla Moravského zemského muzea v Brně si v roce 2007 připomnělo 50. výročí svého konstituování. Při té příležitosti uspořádalo výstavu *Oživlý půvab divadelního dokumentu*, konferenci na půdě MZM „*Současný stav a perspektiva divadelně dokumentačních pracovišť*“ a vydalo drobnou publikaci o své historii a činnosti. Základním posláním pracoviště je studium, dokumentace, vědecké hodnocení dokumentů, zveřejňování poznatků a osvětová činnost v oblasti divadla, a to zejména na Moravě. Sbírkový fond tvoří scénografie, ikonografie, rukopisy, fotografický materiál, zvukové záznamy, audiovizuální záznamy, rekvizity a další průvodní dokumenty. V 70. letech 20. století byly aktivity pracoviště rozšířeny o výzkum a dokumentaci českého loutkářství s akcentem na kočovné marionetové divadlo, posléze i fenomén tzv. rodinného loutkového divadla. Koncem roku 2007 čítá sbírka oddělení 83 770 předmětů evidovaných ve II. stupni. Odborná specializovaná knihovna eviduje na 14 300 titulů. Struktura sbírky v zásadě vychází z tradičního pojetí. Základem jsou průvodní dokumenty jednotlivých složek divadla. Z toho hlediska je sbírka teatrálií systemizována, tzn. dokumentuje např. vývoj scénografie, dramaturgie atd. Je zpřístupněna především badatelům. Širší veřejnosti jen prostřednictvím příležitostných domácích i zahraničních výstav, přednášek a besed, televizních pořadů, dílen apod. Oddělení spolupracuje s jinými teatrologickými institucemi (KDS SE FF MU Brno, DF JAMU Brno, KDFaM UP Olomouc, Divadelní ústav Praha, MLK Chrudim, NM Praha aj.) a nevládními organizacemi (SIBMAS, UNIMA, Teatrologická společnost, Sdružení profesionálních loutkářů).

Řada aktivit pracoviště je dnes zajišťována prostřednictvím grantů. Mgr. Jaroslav Blecha zahájil v roce 2007 řešení nového čtyřletého grantového projektu u MKČR – *Česká tištěná stolní loutková divadla a dekorace ve sbírce Moravského zemského muzea*, průběžně se také podílí na řešení institucionálního záměru. PhDr. Margita Havlíčková pokračovala v řešení společného grantového projektu u GAČR s KDFaM UP Olomouc a SZM Opava *Identifikace německojazyčných městských divadel na Moravě a ve Slezsku*.

Oddělení dějin divadla uspořádalo dvě vlastní výstavy, z nichž jedna byla realizována ve třech variacích – dvakrát v ČR, jednou v zahraničí. Již tradičně se pracovníci také aktivně zapojili do programu Muzejní noci.

Ve sbírkotvorné oblasti kromě běžných přírůstků uskutečnilo pracoviště v roce 2007 další mimořádnou akvizici – získalo z prostředků ISO MK 150 tisíc Kč na výkup sbírkových předmětů – průmyslově vyráběných loutek pro stolní divadla z 1. pol. 20. století ze sbírky ing. Jiřího Vorla.

Z významných interních činností nutno zmínit pokračování v systematické revizi a zpětné elektronické katalogizaci knihovny, dále průběžné zpracovávání a katalogizace pramenů německého divadla v Brně.

V personálních záležitostech došlo k několika změnám. Do důchodu odešly dlouholeté pracovnice oddělení, kurátorka PhDr. Margita Havlíčková a knihovnice a dokumentátorka Magdalena Zatloukalová. Na funkci M. Zatloukalové nastoupila Mgr. Jitka Šťábová. Dr. Havlíčková zůstala i nadále v částečném pracovním poměru v souvislosti s řešením grantu. Na zástup za rodičovskou dovolenou Mgr. Hany Ocetkové přišel na místo Mgr. Kláry Kovářové Mgr. Jakub Havlíček.

Vědeckovýzkumná činnost

Permanentním ústavním úkolem pracoviště zůstává výzkum, dokumentace a hodnocení dějin divadla, resp. divadelní kultury na Moravě, tj. sledování a dokumentace současného profesionálního i ochotnického divadla všech druhů a žánrů. Dále výzkum, studium a dokumentace historických divadelních jevů včetně cizojazyčných divadelních kultur na našem území, ovlivňujících vývojové tendence českého divadla.

Z toho vycházejí i dílčí specifické projekty, jak ústavní, tak grantové: „*Specifikum dějin českého divadla v kontextu s pramennou bází moravik*“ (Problematika profesionálního divadla 18. století na Moravě. Role významných moravských tvůrčích osobností v české divadelní kultuře 20. století. Pozice a funkce moravských loutkářských rodů, ochotnických spolkových loutkářských souborů a rodinného loutkového divadla v procesu formování českého divadla.); tříletý grantový projekt GAČR „*Identifikace německojazyčných městských divadel na Moravě a ve Slezsku*“ (ve spolupráci s Katedrou divadelních, filmových a mediálních studií FF UP v Olomouci, řešitel PhDr. Margita Havlíčková); čtyřletý grantový projekt u MKČR – *Česká tištěná stolní loutková divadla a dekorace ve sbírce Moravského zemského muzea* (řešitel Mgr. Jaroslav Blecha).

Cílem je systematické studium, dokumentace a hodnocení přeměn a vývoje českého divadla na Moravě. Výzkum byl zaměřen zvláště na další rozšiřování a systemizaci sbírky moravských teatrálií oddělení dějin divadla, tj. nalezení, selekci, získání a dokumentaci reprezentativních dokladů zkoumaného jevu. Dále průběžné vyhodnocování a zveřejňování získaných poznatků.

Výsledky

V oblasti dějin profesionálního divadla v Brně v 17. a 18. století, resp. cizojazyčných divadelních kultur na našem území (profesionální divadlo v Brně v 17. a 18. století) pokračovala dr. Havlíčková v excerptování literatury a získávání pramenů, dokumentujících přítomnost a produkci profesionálních divadelních společností v Brně v letech 1668–1734. Výzkum rozšířila o bádání ve vídeňském div. muzeu. Byl zahájen soupis a hodnocení pramenů německého divadla v Brně v materiálech oddělení dějin divadla MZM, zejména průzkum a zpracování divadelních textů (opisů), které byly dosud vedeny jako pomocný materiál. Pokračovala digitalizace a katalogizace plakátů německého divadla v Brně.

V oblasti současné české divadelní kultury byly pořizovány a zpracovávány standardní dokumenty, a to z následujících divadel: Národní divadlo v Brně, Městské divadlo Brno, Centrum experimentálního divadla Brno (DNP, Hadivadlo), Divadlo v 7 a půl, Divadlo Polárka Brno, Slovácké divadlo Uherské Hradiště, Městské divadlo Olomouc, Slezské divadlo Opava, Horácké divadlo Jihlava, Národní divadlo moravskoslezské Ostrava, Městské divadlo Zlín. Nadále byla systematicky sledována činnost progresivního brněnského činoherního souboru „Divadlo U stolu“ včetně dokumentace jeho tvorby. A. Jochmanová zahájila revizi, katalogizaci a hodnocení dosud nezpracovaných archiválií, zejména z fondu Družstva českého Národního divadla.

V rámci výzkumu přeměn českého loutkového divadla (loutkářské rody, kočovné loutkové divadlo, rodinné a spolkové loutkové divadlo) pokračovala determinace předmětů v obsáhlém souboru tištěných divadel a dekorací ze sbírky S. Vlasáka (získáno prostřednictvím programu ISO). Byl zkoumán a připraven další materiál ze sbírky J. Vorla k výkupu pro MZM. J. Blecha zahájil práci na projektu *Česká tištěná stolní loutková divadla a dekorace ve sbírce Moravského zemského muzea*. Probíhaly zejména přípravné práce, tj. svoz dosud nezpracovaného materiálu deponovaného v dislokovaném depozitáři v Jevišovicích a jeho revize, třídění a příprava ke zpracování v Brně (katalogizace, digitalizace). Byl zahájen a probíhal srovnávací výzkum českých tematických sbírek (MLK, J. Vorel, P. Jirásek, J. Merhaut), jehož cílem byla determinace neurčeného materiálu ve sbírce MZM a fotodokumentace materiálu, který ve sbírce MZM chybí, zejména některých původních tištěných archů dekorací a prosceníí stolních loutkových divadel české provenience. Výsledkem je určení dosud anonymních dekorací a divadla značky „Malypetr“, dále určení a utřídění dekorací a divadel z produkce „SALPRA“ A. Salače. Byla vytvořena elektronická databáze (katalog) české produkce tištěných divadel a dekorací a započato její plnění údaji. Díky novému poloprofesionálnímu technickému vybavení byla také zahájena digitalizace sbírky vlastními silami.

Účast na vědeckých konferencích a seminářích

M. Havlíčková

- „Nové poznatky z výzkumu profesionálního divadla v Brně (a na Moravě) v 17. a 18. století.“ Předneseno na setkání teatrologů u příležitosti vydání svazku encyklopedie Starší divadlo v českých zemích do konce 18. století. Praha, červen 2007.
- „Anteil der italienischen Künstler an der Aufführung des Operntheaters in Brünn und Hollerschau.“ (Podíl italských umělců na provozování operního divadla v Brně a v Holešově.) Mezinárodní konference, Brno 2007.

A. Jochmanová

- „Humor krále Ubu v prostředí tzv. české divadelní avantgardy.“ Přednáška na konferenci Alfred Jarry a česká kultura. 2007.

V. Valentová

- „Dario Fo na Moravských scénách.“ Konference o moravsko-italských vztazích Itinera Latinitatis, červen 2007, UP Olomouc.

J. Blecha, M. Havlíčková, A. Jochmanová

- „50. výročí konstituování oddělení dějin divadla, stav a perspektiva divadelně -dokumentačního pracoviště.“ Konference Současný stav a perspektiva divadelně dokumentačních pracovišť, 13. 9. 2007, MZM Brno.

Výstavy

„Oživlý půvab divadelního dokumentu“ (6. 2.–26. 5. 2007, Mramorové sály Moravského zemského muzea na Biskupském dvoře v Brně). U příležitosti 50. výročí konstituování oddělení dějin divadla Moravského zemského muzea. Výstava přiblížila publiku historii pracoviště, genezi jeho sbírky a vážně i nevázně představila charakteristické divadelní dokumenty – písemnosti, fotografie, scénické a kostýmní návrhy, makety divadelních scén, plakáty, loutky aj.

„Okno do českého loutkářství“ Festival „Mateřinka“, Naivní divadlo Liberec, Oblastní galerie v Liberci (21. června – 16. září 2007), Festival „Titirijai 07“, Palác Aranburu, Tolosa (24. listopadu – 3. prosince 2007), Moravské zemské muzeum, Palác šlechtičen, Brno (20. prosince 2007 – 22. března 2008)

Tato nebývalá prezentace historie českého loutkového divadla vznikla jako součást velkorysého projektu, který koncem roku 2007 představil v rámci Mezinárodního loutkového festivalu „Titirijai 07“ ve španělském městě Tolosa mnohotvárnou podobu českého loutkářství. Ve Španělsku

zaznamenala výstava mimořádný ohlas, během devíti festivalových dní ji shlédlo téměř 15 tisíc návštěvníků.

Výstava přiblížila prostřednictvím autentických dokumentů mimořádnou tradici českého loutkářství od přelomu 18. a 19. století do současnosti. Představila podstatné vývojové trendy – divadlo kočovných marionetářů, tzv. rodinné loutkové divadlo, spolkové loutkářství se svébytným projevem umělců české moderny a také produkci institucionálních loutkových scén. Exponáty, vesměs unikátní, pocházely z několika českých veřejných sbírek a inventářů loutkových divadel. Na zápůjčkách se podílela zejména tři větší česká muzea s významnějšími loutkářskými sbírkami – Moravské zemské muzeum, Muzeum loutkářských kultur a Národní muzeum, dále loutková profesionální divadla – Divadlo Spejbla a Hurvínka, Divadlo Minor, Umělecká scéna Říše loutek, Loutkové divadlo Radost, Divadlo DRAK, Divadlo loutek Ostrava, Naivní divadlo Liberec, Divadlo Alfa, Divadlo Lampion, Malé divadlo a Divadlo Rozmanitostí.

Přednášky pro veřejnost

J. Blecha

- České kočovné marionetové divadlo a jeho výrazové prostředky. Pro Studio Dům, MZM Brno, 26. 2. 2007.
- Sběrka divadelních moravik v MZM. Pro studenty KDS SE FF MU Brno. MZM Brno, 7. 3. 2007.
- Rodinné loutkové divadlo jako inspirace. Pro divadelní soubor Meluzin. MZM Brno, 20. 3. 2007.
- Divadelnímu muzejnictví a problematika dokumentace divadla. Pro studenty muzeologie FF MU Brno. MZM Brno, 16. 4. 2007.
- České marionetové divadlo a loutkářská sbírka MZM. Pro mezinárodní festivalovou komisi UNIMA. Liberec, 20. 6. 2007.

A. Jochmanová

- Poznámky k fenoménu tzv. hanáckých oper. Přednáška pro cyklus Teatrologické společnosti. Praha 2007.
- Staropražská legenda o Golemovi v tvorbě Voskovce a Wericha. Přednáška pro brněnskou pobočku Židovského muzea v Praze. Brno 2007.

Pedagogická a lektorská činnost

J. Blecha

- Dějiny českého loutkového divadla I. Kabinet divadelních studií při Semináři estetiky FF MU Brno (jarní semestr).
- Posudek grantového projektu Divadla Líšeň.
- Oponentury grantových projektů FRVŠ

M. Havlíčková

- Evropské barokní divadlo (dvousemestrální přednáška). Kabinet divadelních studií při Semináři estetiky FF MU Brno.
- Divadelní reformy 18. století (dvousemestrální přednáška). Kabinet divadelních studií při Semináři estetiky FF MU Brno.
- Dějiny českého divadla (dvousemestrální přednáška). DIFA JAMU, Brno.
- Dějiny jevištní výpravy a kostýmů (dvousemestrální přednáška). DIFA JAMU Brno.

A. Jochmanová

- Audiovizuální dokumentace českého divadla II a III (dvousemestrální přednáška). Kabinet divadelních studií při Semináři estetiky FF MU Brno.
- Přednášky z teorie divadla a dramatu I (dvousemestrální přednáška). Kabinet divadelních studií při Semináři estetiky FF MU Brno.
- Příprava dokumentace pro závěrečnou práci (dvousemestrální přednáška). Kabinet divadelních studií při Semináři estetiky FF MU Brno.

- Vybrané dějiny divadla a dramatu I a II (dvousemestrální přednáška). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.
- Modern Czech Theatre (dvousemestrální přednáška, anglicky). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.
- Analýza divadelní dokumentace (seminář, jarní semestr). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.
- České divadlo od moderny k avantgardě (jarní semestr). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.
- Drama II. (jarní semestr). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.
- Počátky novodobého českého divadla 2 (jarní semestr). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.
- České avantgardní divadlo (podzimní semestr). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.
- České romantické divadlo (podzimní semestr). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.
- Práce s archivním materiálem (podzimní semestr). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.
- Úvod do problematiky divadelního managementu (podzimní semestr). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.
- Úvod do studia divadla I (podzimní semestr). Kabinet divadelních studií při Seminári estetiky FF MU Brno.

J. Blecha, M. Havlíčková, A. Jochmanová

- konzultace a posudky seminárních, bakalářských a diplomových prací studentů divadelní vědy FF MU, DF JAMU, PF MU, VF VUT. Členové komisí státních zkoušek (FF MU, JAMU).

Zahraniční služební cesty

- Španělsko, Tolosa, 12. 11.–7. 12. 2007 (*J. Blecha, E. Herzanová, H. Šedá*).
- Realizace výstavy „Okno do českého loutkářství“. Reprezentativní a prestižní prezentace Moravského zemského muzea, resp. české kultury v zahraničí.
- Rakousko, Vídeň, Divadelní muzeum, 24.–26. 9., 2. 11., 16. 11. 2007 (*M. Havlíčková*). Studium a rešerše z odborné literatury a dalších materiálů. Návštěva Divadelního muzea ve Vídni byla realizována v rámci grantového projektu Identifikace německojazyčných městských divadel na Moravě a ve Slezsku. Cílem bylo pokračování ve studiu odborné literatury a rešerše z divadelních almanachů brněnského německého Městského divadla. Tyto materiály nejsou v Brně dostupné a jejich nejbližší uložení je právě v Divadelním muzeu ve Vídni.

Publikační činnost

- BLECHA J.: 50 let teatrologického pracoviště Moravského zemského muzea. *Loutkář* 2/2007.
- BLECHA J.: Oživlý půvab divadelního dokumentu (výstava k 50. výročí konstituování oddělení dějin divadla). Příloha časopisu KAM, leden 2007.
- BLECHA J.: Bude mít Brno pozoruhodnou expozici loutkářství?. Příloha časopisu KAM, květen 2007.
- BLECHA J.: „Theatrum cum pimperlis“ a odkaz slavného marionetářského rodu Kopeckých ve sbírce Moravského zemského muzea v Brně. *Národopisná revue* 1/2007, ročník XVII, Národní ústav lidové kultury, Strážnice, 3–8. IČ 094927.
- BLECHA J.: Václav Kopecký - marný buditel loutkářské tradice. *Acta Musei Moraviae, Sci. soc.*, XCII, 2007, 149–161.
- BLECHA J.: Txekiar txotxongilora leihoa – Ventana al títere Checo; Ventana al títere Checo - Window to Czech puppetry. *Tolosako Ekinbide Etxea, Centro de Iniciativas*, 2007. L.G./D.L. SS 1637/2007. (Monografie k výstavě „Okno do českého loutkářství“ v Tolose ve Španělsku, vyšlo španělsko-anglicky a španělsko-baskicky).

- BLECHA J.: Okno do českého loutkářství - Window to Czech Puppetry. Moravské zemské muzeum, 2007.
- BLECHA J.: Moravské zemské muzeum v Brně, oddělení dějin divadla 1957-2007. Moravské zemské muzeum, Brno 2007.
- HAVLÍČKOVÁ M: *Městské operní Divadlo V taverně na Horním trhu v Brně a jeho stavba v roce 1733*. Sborník Brno v minulosti a dnes, č. 20, Brno 2007, 85–110.
- HAVLÍČKOVÁ M: *Operní Divadlo V taverně aneb Kde to ten Mozart v Brně vlastně hrál?* Časopis Matice moravské CXXVI, č. 1, 2007, 163–169.
- JOCHMANOVÁ A: Jiří Frejka a Osvobozené divadlo (1926-1927). In SPFFMU, řada Q - Teatrologica. 1. vyd. Brno : MU, 2007. od 43–72, 29 s.
- JOCHMANOVÁ A: K hostování kabaretu Pfeffermühle v Československu. In SPFFMU, řada Q - Teatrologica. 1. vyd. Brno : MU, 2007. od s. 193-194, 2 s.
- JOCHMANOVÁ A: Manifesty ruského symbolismu potřetí. In SPFFMU, řada Q – Teatrologica. 1. vyd. Brno : MU, 2007. od s. 196–197, 2 s.

Různé

- spolupráce s ČT na pořadu Příběhy železné opony. Březen 2007 (J. Blecha).
- uvedení vernisáže výstavy scénografky M. Jiráskové. MLK Chrudim, 28. 3. 2007 (*J. Blecha*).
- rozličné popularizační programy, jako besedy pro zájmové skupiny, rozhlasové a televizní pořady aj. (*J. Blecha, M. Havlíčková, A. Jochmanová*).
- specifický program Muzejní noci – komentovaná prohlídka výstavy „Oživlý půvab divadelního dokumentu“ (M. Havlíčková), poslechový pořad historických zvukových divadelních dokumentů (A. Jochmanová), produkce div. představení Studia Dům (*J. Blecha*). MZM, 19. 5. 2007.
- členství v různých oborových organizacích: *J. Blecha* (UNIMA – exekutiva, SIBMAS, Teatrologická společnost, Sdružení profesionálních loutkářů, člen nákupní komise MLKCH), *M. Havlíčková* (Teatrologická společnost - exekutiva, SIBMAS, Komise pro udělení ceny V. Königsmarka – předseda komise, Akademický senát Divadelní fakulty JAMU, Thalia Germanica), *V. Valentová* (SIBMAS – exekutiva, Teatrologická společnost), *A. Jochmanová* (Teatrologická společnost).

1.6. ODDĚLENÍ DĚJIN HUDBY

V roce 2007 došlo na oddělení k několika personálním změnám. Mgr.Jiří Zahradka,Ph.D. si snížil úvazek z 1,0 na 0,6 a na 0,5 úvazku nastoupila Mgr.Veronika Vejvodová jako kurátorka janáčkovských sbírek. Na 0,5 úvazku nastoupil zpět Mgr.Kamil Batoň, kurátor sbírek 19. století.

PhDr.František Malý si k 1. 9. 2007 snížil úvazek na 0,2 a odešel tak z místa vedoucího oddělení, na které nastoupila Mgr.Simona Šindlářová. Na uvolněný kurátorský úvazek – 0,8 byla přijata Mgr.Jana Spáčilová,Ph.D. která se věnuje zejména sbírkám hudebnin 17.–18. století.

Po snížení stavu zaměstnanců z roku 2006 tak získalo oddělení dějin hudby (dále jen ODH) 0,6 úvazku kurátora. Bylo proto možné změnit omezený provoz studovny oddělení na pravidelné otvírací hodiny pro badatele a službu ve studovně převzal Mgr.Kamil Bartoň, Mgr. Veronika Vejvodová a od září také Mgr.Jana Spáčilová,Ph.D. Za rok 2007 jsme zaznamenali téměř 500 badatelských návštěv.

Do majetku ODH MZM byly získány hudebniny z kůru ve Veverské Bitýšce a poslední část sbírky kapucínského kláštera v Třebíči. Celistvé sbírky figurální kantorské hudby byly objeveny na kůrech v Hrušovanech nad Jevišovkou a Popicích u Znojma, torza sbírek ve Strachotících a Mašovicích. Připravuje se jejich převedení do MZM formou smlouvy o depozitu. (*F. Malý*)

Probíhá zlepšování stavu sbírky hudebních nástrojů formou výpůjček a dohod o spolupráci s výkonnými umělci, kteří jsou ochotni nástroje determinovat, opravit, konzervovat, restaurovat

nebo pořídit pevné obaly (v roce 2007 spolupráce se Sergiem Azzolinim – vzácné barokní fagoty, Igiorem Františákem – klarinety, souborem Musica figuralis – trumpety, aj.) (F. Malý)

Digitalizace nejvzácnějších hudebních kodexů uložených v ODH MZM pokračovala v roce 2007 kopiemi loutnových tabulatur a kancionálů v projektu Manuscriptorium (Memoriae mundi series bohémica). Ve spolupráci s Masarykovou univerzitou probíhala dále digitalizace archivu Leoše Janáčka – 1 500 dopisů, 5 000 dalších dokumentů. (F. Malý, J. Zahrádka)

Do databáze světového soupisu hudebních pramenů RISM bylo převedeno 550 rukopisných památek z 18. a 19. století – sbírky Načeratice, Tasovice, Bystré u Poličky a Pelhřimov. (F. Malý, K. Bartoň, externí spolupracovníci)

V roce 2007 byla také zahájena příprava dlouhodobého projektu *Museum resonat*, který formou koncertů prezentuje skladby z archivu ODH MZM (zjm.17.–19. stol.), často ve světové premiéře. Na koncertech vystupují profesionální hudebníci specializovaní na interpretaci historické hudby. (Koncerty v r. 2008 – 3. 3., 24. 5., 3. 10., viz.: www.mzm.cz). Koncerty se konají v prostorách MZM a Moravské galerie v Brně, která na projektu spolupracuje. (S. Šindlářová)

Vědeckovýzkumná činnost

Na řešení institucionálního záměru MZM „Výzkum vývoje lidské společnosti ve vztahu k Moravě a ideje českého národa ve středoevropském kontextu“ se podílí Mgr. Jiří Zahrádka, Ph.D. a do 31.8.2007 také PhDr. František Malý.

J. Zahrádka:

- příprava kritické edice opery Leoše Janáčka Příhody lišky Bystroušky (Universal Edition),
- příprava kritické edice smíšených sborů Leoše Janáčka (Editio Janáček),
- příprava kritické edice Pohádky pro violoncello a klavír Leoše Janáčka (Editio Bärenreiter),
- příprava kritické edice Glagolské mše Leoše Janáčka (Editio Bärenreiter),
- vedení projektu Edice korespondence Leoše Janáčka uložené v JA MZM (GAČR),
- spolupráce na projektu databáze nápěvků mluvy Leoše Janáčka (GAČR),
- spolupráce na kritické edici hudebně-teoretického díla Leoše Janáčka (editio Janáček)

F. Malý

- výzkum figurální hudby na jihozápadní Moravě,
- grantový projekt VaV MK ČR „Budování databáze hudebních sbírek uložených na území Čech a Moravy“,
- pramenná edice Pohřebních písní J. J. Ryby (Salve Regina)

V. Vejvodová

- příprava kritické edice scénické hudby Leoše Janáčka ke hře G. Hauptmanna *Schluck und Jau* (Editio Janáček)

J. Spáčilová

- příprava notových edic (J. A. Hasse: Semele; N. Jomelli, G. Cola, G. Cocchi – symfonie a koncertní árie)

Grantové projekty

- „Budování databáze hudebních sbírek uložených na území Čech a Moravy“. Grantový projekt Ministerstva kultury ČR 2006–2011. F. Malý, K. Bartoň
- Digitalizace vzácných hudebních rukopisů a tisků VISK 6 – projekt Ministerstva kultury ČR, odbor umění a knihoven
- Edice korespondence Leoše Janáčka uložené v Janáčkově archivu MZM (Grantová agentura ČR. 2007 – 2011) J. Zahrádka, V. Vejvodová, K. Bartoň – Ve spolupráci s Filozofickou fakultou MU

- spolupráce na projektu databáze nápěvků mluvy Leoše Janáčka (Grantová agentura ČR , řešitel MgA. Monika Holá, Ph.D.) V. *VeJVodová, J. Zahrádka*

Pedagogická činnost

Ústav hudební vědy FF MU Brno (*J. Zahrádka, J. Spáčilová*)

Zahraniční služební cesty

F. Malý

23.– 27. 8. 2007. Pracovní cesta na pozvání Muzea hudebních nástrojů při Národním muzeu v Poznani jako součást dlouhodobé spolupráce měst Brna a Poznaně. Cesta byla podniknuta při příležitosti Velkopolského setkání výrobců dud s cílem připravit ze strany MZM výstavu o dudách v českých zemích (unikátní sbírka Vladimíra Kovaříka) a přednášku na stejné téma.

Účast na mezinárodních konferencích

J. Spáčilová

- „Die Rezeption der italienischen Oper auf dem Hof des Ollmützer Bischofs Wolfgang Hannibal Schrattenbach.“ Mezinárodní hudebněvědné kolokvium Brno. *The Italian Opera Seria on the Way through Europe of the 18th Century*. 24.–26. 9. 2007
- „Johann Joseph Fux' Oper Costanza e Fortezza aus dem Jahre 1723 – Eine erneute Aufführung unter dem Gesichtspunkt der Orchesterpraxis“ (ve spolupráci se Štěpánem Váchou, ÚDU AVČR) Forschungsinstitut für Musiktheater Thurnau, Universität Bayreuth. *Musiktheater: von der Wissenschaft zur Praxis* .21.–23. 11. 2007

J. Zahrádka

„Julius Zeyer jako nedobrovolný autor textu k Janáčkově operní prvotině Šárka“. mezinárodní vědecká konference „Julius Zeyer, lumírovský básník v duchovním dění Evropy“. Brno MZK. 5.–7. 11. 2007

Publikační činnost

ŠINDLÁŘOVÁ, S.: Straka Vincenc. In: Český hudební slovník osob a institucí. 2 s. – www.musicologica.cz

VEJVODOVÁ, V.: Leoš Janáček a Richard Strauss. In: *Opus Musicum* 39/2007, č. 3, s. 14–20. ISSN 00862-8505.

VEJVODOVÁ, V. – ŠTĚDRŇ, M.: O databázi nápěvků mluvy Leoše Janáčka – první poznatky a zkušenosti z projektu. In: *Opus Musicum* 39/2007, č. 7, s. 19–20. ISSN 00862-8505.

ZAHRÁDKA J.: *Janáček's finances III. 1915 – 18*. In: John Tyrrell: *Janáček: Years of a Life. Volume II (1914 – 1928) Tsar of the forest*. Faber and Faber, London 2007, s. 305–309. ISBN 978-0-571-23667-1 (kapitola v monografii) 5 stran

ZAHRÁDKA J.: *Janáček's finances IV. 1919 – 28*. In: John Tyrrell: *Janáček: Years of a Life. Volume II (1914 – 1928) Tsar of the forest*. Faber and Faber, London 2007, s. 632–644. ISBN 978-0-571-23667-1 (kapitola v monografii) 13 stran

ZAHRÁDKA J.: *Janáček's finances V. Janáček's estate and last will*. In: John Tyrrell: *Janáček: Years of a Life. Volume II (1914–1928) Tsar of the forest*. Faber and Faber, London 2007, s. 902–908. ISBN 978-0-571-23667-1 (kapitola v monografii) 7 stran

ZAHRÁDKA J.: *Několik poznámek k instrumentačním zvláštnostem Janáčkovy opery Výlety páně Broučkovy*. In: *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity, H 41 (2006)*, Brno 2006, s.243–248. ISBN 978-80-210-4270-4 (studie v nerecenzovaném sborníku) 9 stran

ZAHRÁDKA J.: „*Tak to určuji pro naši velkou lásku z vděčnosti*.“ IV. *Sepsání Janáčkovy závěti, soupis a stanovení hodnoty pozůstalosti a naplnění skladatelovy poslední vůle*. In: *Opus musicum, hudební revue, roč. 39/2007, č. 1, s. 20–23*. ISSN: 00862-8505 (studie v odborném periodiku) 4 strany

- ZAHRÁDKA J.: *Ke vzniku díla*. In: Janáček, Leoš: Skladby pro housle a klavír. Bärenreiter Kassel, 2007, s. III–VIII (česky), IX–XV (anglicky), XVI–XXII (německy). ISMN M-006-53377-0 (úvodní studie ke kritickému vydání) 6, 7, 7 stran
- ZAHRÁDKA, Jiří. Faltus, Leoš: Janáček, Leoš: Skladby pro smíšený sbor. KEDLJ C/A, Editio Janáček, Brno 2007, 70 s. ISMN M-706527-00-0 (kritická edice skladeb Leoše Janáčka) 70 stran.
- ZAHRÁDKA J.: Poznámky k připravované edici korespondence Leoše Janáčka. In: Opus musicum, hudební revue, roč. 39/2007, č. 6, s. 16–18. (studie v odborném periodiku).

Ediční činnost

Ryba, Jakub Jan.: Pohřební písně. Pramenná edice. K vydání připravil František Malý. Brno, Editio Salve Regina 2007, sv.12, 79 s. ISMN M-706522-09-8

Vědy o Zemi

1.7. MINERALOGICKO-PETROGRAFICKÉ ODDĚLENÍ

V r. 2007 mineralogicko-petrografické odd. pokračovalo v sbírkotvorné, vědeckovýzkumné a prezentační činnosti v souladu se svojí koncepcí, avšak za zcela změněných podmínek, souvisejících s rekonstrukcí topení v pracovnách, ale zejména v depozitářích. Od poloviny dubna do konce října byly zcela uzavřeny a tím značně omezeny veškeré práce se sbírkami.

Pokračovala pouze přírůstková evidence a evidence přírůstků sbírky studijního materiálu. Pozornost byla věnována revizi uložení sbírek, fotodokumentaci (hlavně *V. Hrazdil, P. Dočkal, M. Zelinková*) a prověřování doprovodné dokumentace ke sbírkám, včetně starších inventářů. Časově náročné a dosud nedokončené jsou opravy chyb inventárních záznamů vzniklých převodem starších dat z AISM (*J. Cempírek*, ve spolupráci s odd. informatiky). Podařilo se nakoupit kvalitní vzorky z moravských i cizích nalezišť. Pokračuje též katalogizace knihovny v programu KP Win včetně evidence nových přírůstků a revize (*M. Zelinková*), Postupně probíhá revize a čištění sbírkových předmětů i instalací ve stálé expozici Svět nerostů. Byl proveden soupis rozsáhlé kolekce lamprofytů a minerálů pegmatitů na Moravci (*J. Cempírek*).

V roce 2007 jsme z výše uvedeného důvodu naopak rozvinuli ve větší míře prezentaci našich poznatků širší veřejnosti, pokračovaly přednášky a vznikly nové populárně vědecké publikace. Daří se udržovat spolupráci mineralogicko-petrografického oddělení s veřejností, zejména se školami, na vysoké úrovni (*E. Kocourková*).

Vědeckovýzkumná činnost byla zaměřena na studium významnějších mineralogických lokalit a zejména minerogenetických procesů na Moravě především v rámci institucionálního grantu MK 00009486201 (*J. Cempírek, S. Houzar, V. Hrazdil*).

Vědeckovýzkumná činnost

Ústavní úkoly

Práce v rámci oddělení na tradičním úkolu MZM „Topografická mineralogie Moravy a Slezska“ navazovaly na dlouhodobou tradici sledování mineralogických poměrů Moravy a Slezska. Výsledků je využíváno mj. při konzultacích problematiky neživé přírody (sběratelé minerálů, učitelé, studenti všech úrovní, ochrana přírody, méně i orgány státní správy). Připravuje se souborná publikace v r. 2010. Byly navštíveny výskyty minerálů a hornin převážně na západní Moravě, méně i v jiných částech Moravy a Slezska (asi 40 lokalit) (*S. Houzar, V. Hrazdil, J. Cempírek, E. Kocourková*).

Grantové projekty

Institucionální projekt MK ČR (MK00009486201) „Vytváření pramenné báze a studium přírodních procesů probíhajících v širší oblasti styků karpatské, hercynské a panonské

oblasti“ započal v roce 2005. V r. 2007 byla studována hlavně problematika magmatických a metamorfních procesů. Větší pozornost byla věnována mineralogicko-geologickým základům montanistických studií, naopak méně problematice impaktových procesů - tektitům.

Ve spolupráci s PŘF MU byl proveden výzkum sekundárních minerálů starých rudních hald v Kutné Hoře a Dlouhé Vsi u Havlíčkova Brodu. Byla prostudována asociace nově objeveného desilikovaného pegmatitu v Utíně u Havlíčkova Brodu, publikace je připravena do tisku. Ve fázi dokončování publikace v zahraničním časopisu je v minulosti provedený výzkum V-bohaté asociace z Bítovánky u Želetavy (V-dravit) a berylofosfátové asociace z pegmatitu Rožná.

Pokračovalo studium výskytu, mineralogie a metamorfózy litologicky kontrastních hornin v krystalinických jednotkách západní Moravy. Domnělé magmatické žíly v okolí Olešnice na Moravě byly reinterpretovány jako metaevapority a pokračuje studium celé metaevaporitické sekvence v olešnické jednotce. Detailně byla zkoumána i distribuce turmalinitů a krystalochemie jednotlivých generací Fe-Mg turmalínů v závislosti na metamorfóze svrateckého krystalinika (publikováno). Bylo rovněž pokračováno ve studiu B-bohatých nedvědických skarnoidů s Sn v silikátové vazbě a připravuje se publikace. Zvláštní pozornost byla věnována problematice F-bohatých asociací západomoravských a jihočeských mramorů. Byly v nich mj. zjištěny unikátní asociace systému Ti-Zr-Si-O-U, první publikace je připravena do tisku. Samostatná pozornost byla věnována studiu minerálů vzniklých pyrometamorfózou dolomit-anhydritového protolitu na haldách v Zastávce u Brna. V rámci interdisciplinární montanistické problematiky byl dokončen mineralogický výzkum zlata z ložisek v okolí Želetavy na záp. Moravě. Studována byla i problematika geologického charakteru drobných polymetalických ložisek v této oblasti ve vztahu k dobývacím metodám. Dva souhrnné výstupy, prezentované na mezinárodní konferenci v Jihlavě v říjnu 2007, přinesly řadu pozoruhodných informací, které budou využity také historiky a archeology. Vyšla jedna publikace, další dvě jsou v současnosti v tisku.

V tektitové problematice jsme se podíleli, ve spolupráci s Ústavem geol. věd MU v Brně a AV ČR, Praha na výzkumu unikátních moldavitů typu Muong Nong, publikace v mezinárodním impaktovém časopise se připravuje.

Projekt ESF

Od začátku roku 2007 se mineralogicko-petrografické odd. podílí na realizaci grantového projektu v rámci operačního programu Rozvoj lidských zdrojů spolufinancovaného ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu. Dne 1. 11. 2006 byla uzavřena smlouva mezi Moravským zemským muzeem a dalšími 3 partnery, díky níž se podílíme na organizaci odborných seminářů věnovaných profesnímu vzdělávání pro zástupce těžebních a strojírenských podniků. Náš konkrétní podíl spočíval v zajištění přednášejících z MZM, včetně přednášek pracovníků mineral. petr. oddělení, i z dalších institucí a prezentaci našich sbírek i odborných aktivit formou krátkodobých výstav. Zúčastnili jsme se také 2. ročníku mezinárodní konference „Těžba a životní prostředí ve střední Evropě“ Konference proběhla pod záštitou ministra průmyslu a obchodu ČR ve spolupráci s Evropskou asociací těžebního průmyslu Euromines 12.–13. 9. 2007 v Brně.

Jiné odborné aktivity

Mineralogicko-petrografické oddělení dále odborně spolupracovalo s některými muzei a vědeckými institucemi (zejména Ústav geologických věd Masarykovy univerzity v Brně, dále Česká geologická služba v Brně a v Praze, GÚDŠ v Bratislavě a Univerzita Komenského v Bratislavě, Národní muzeum v Praze, Akademie věd České republiky v Praze, Muzeum Vysočiny v Jihlavě, Slezské muzeum v Opavě, Jihomoravské muzeum ve Znojmě a Muzeum Vysočiny v Třebíči). Spolupracujeme s Těžební unií (se sídlem v Brně), která nám zajišťuje kontakt na těžební organizace – možné sponzory výstavních i jiných aktivit našeho oddělení.

Oddělení průběžně určovalo petrografickými a mineralogickými metodami kamennou pravěkou industrii a keramický materiál různým zájemcům a poskytovalo informace o možné provenienci těchto materiálů (spolupráce se studenty Filosofické fakulty MU v Brně; S. Houzar, V. Hrazdil).

Výstavy

- 15. 1. 2007 byla ukončena výstava „Nekonečný příběh mramoru“ – Mramorové sály MZM.
 - „Minerály Moravského krasu“ – 21.–22. 3. 2007 Skalní mlýn u Blanska.
 - „World of Minerals“ – 12.–13. 9. 2007 Hotel Holiday Inn, Brno.
 - „Minerály moravských štěrkoven“ – 15.–16. 11. 2007, Valtice.
- Zápůjčky výstav
- „Krása moravských minerálů“ – únor–říjen 2007, Muzeum zahradnických výrob a životního prostředí (NZM v Praze), Valtice

Muzejní noc 19. 5./20. 5. 2006

- prezentace expozice Svět nerostů, radioaktivity a luminiscence minerálů v UV-záření (*P. Dočkal, V. Hrazdil, E. Kocourková*)

Přednášky pro veřejnost

- Zlato a objev Zlatomlýna z 13. století na západní Moravě – Muzeum Vysočiny Jihlava, 16. 1. 2007 (*S. Houzar*)
- Tektity a vltavíny – Muzeum Boskovicka, Boskovice, 25. 1. 2007 (*S. Houzar*)
- Zlato na Želetavsku – Obecní úřad Želetava, 8. 2. 2007, (*S. Houzar*)
- Geologie a mineralogie Náměšťska – úvodní slovo k výstavě – Městské muzeum Náměšť nad Oslavou, 9. 2. 2007 (*S. Houzar*)
- Stříbrná ložiska Jihlavska – Miner. klub Česká Třebová, 21. 2. 2007 (*V. Hrazdil, S. Houzar*)
- Mramory na Moravě - Muzeum Vysočiny Jihlava, 20. 3. 2007 (*Houzar S.*)
- Zlatonosná mineralizace a těžba zlata na západní Moravě – Muzeum Vysočiny, Třebíč 3. 4. 2007 (*S. Houzar*)
- Vltavíny a tektity-svědkové kosmických katastrof – Městské muzeum Náměšť nad Oslavou 1. 11. 2007 (*S. Houzar*)
- Vltavíny-skla z exilu – Moravská Galerie, Brno, 28. 11. 2007 (*S. Houzar*)
- Mineralogické lokality Finska a Švédska – Třebíč, 28. 12. 2007 (*J. Cempírek*)
- Ložisko stříbra u Jezdovic a jeho minerály – Třebíč, 28. 12. 2007 (*V. Hrazdil, S. Houzar*)

Exkurze

- Za jihlavským stříbrem – pro programové odd. MZM, 12. 4. 2007 (*S. Houzar, V. Hrazdil, E. Kocourková*)
- Za nerosty okolí Štěpánova – exkurze pro oddíl skautů Brno-Lesná, 31. 7. 2007 (*V. Hrazdil*)
- Za minerály okolí Brna a Nedvědice – pro děti DDM Řečkovice, 30.7. – 3. 8. 2007 (*E. Kocourková*)
- Mineralogie ložiska Cumberk – mezinárodní konf. Stříbrná Jihlava 2007, 5. 10. 2007 (*S. Houzar, V. Hrazdil*)
- Minerály a geologie olomučanské plošiny v Moravském Krasu – pro Dětské muzeum, 29. 8. 2007 (*V. Hrazdil, P. Dočkal*)

Prezentace v médiích

- 29. 8. 2007 – Tajemství žulosyenitových balvanů na Třebíčsku – Rádio Region
- 9. 2007 – Zajímavosti z geologie západní Moravy – Rádio Region Vysočina Jihlava.
- 11. 2007 – Povídání o vltavínech na Třebíčsku – Rádio Region

Pedagogická a lektorská činnost

Mineralogicko-petrografické odd. zajišťuje nejširší veřejnosti určování přinesených nerostů a hornin, dává tipy na návštěvu různých lokalit v ČR a v zahraničí, pomáhá s výběrem literatury studentům vysokých škol apod.) – minimálně 260 návštěv v r. 2007. Oddělení také pravidelně

spolupracuje s významnými sběrateli minerálů v místech jejich působení (s ohledem na stav lokalit a získávání informací o nových nálezech).

RNDr. S. Houzar, Ph.D. působí jako člen komisí pro bakalářské a závěrečné zkoušky geologických oborů na Masarykově univerzitě v Brně, jako oponent některých diplomových prací a projektů GAČR. Také ostatními pracovníci oddělení poskytují často odborné konzultace při ročníkových, seminárních, diplomových a doktorských pracích studentům MU. Minimálně 1x ročně pořádají ve spolupráci s Programovým odd. MZM exkurzi s geologicko-mineralogickou tematikou, o kterou je dlouholetý značný zájem u veřejnosti.

Odborní pracovníci oddělení poskytují výklady školám různých stupňů ve stálé expozici Svět nerostů (loni 21 výkladů lektora, což reprezentuje cca 525 dětí; *E. Kocourková*), příp. na doprovodných výstavách v MZM. Požadavky na výklad v expozici minerálů byly však v r. 2007 ze strany škol zřetelně nižší, což souvisí s celkovým úpadkem výuky geologických věd v důsledku reformy školství.

Existuje pravidelná dlouhodobá spolupráce DDM Brno-Řečkovice (určování minerálů, informace o lokalitách apod.). Lektorka mineral. petr. odd. (*E. Kocourková*) organizuje výukový program „Kámen“ pro děti do 10 let. Je zaměřen na vysvětlení nejzákladnějších pojmů o horninách a nerostech a geologických dějích, probíhajících na planetě Zemi. Rovněž se podstatnou měrou podílela na organizaci a vedení týdenního příměstského tábora s exkurzemi na mineralogické lokality. Ve spolupráci s Dětským muzeem MZM (v rámci Příměstského tábora) prezentovala předškolní i školní mládeži muzejní expozici Svět nerostů. Poutavou formou – testy, malování na kameny, určování nerostů – byla vysvětlována jinak složitá problematika neživé přírody okolo nás. Už tradiční „Mikulášská beseda o minerálech“ se konala 3. 12. 2007 a zúčastnilo se jí 28 dětí.

Oddělení spolupracuje jako odborný garant s organizátory mezinárodních burz minerálů v Tišnově (2x ročně).

V rámci služeb veřejnosti jsme poskytli potřebné údaje osobám i institucím také v dalších případech, např. pro ZŠ Svitavy jsme zpracovali informace o minerálech Svitavska, pro Gymnázium Svitavy geologické poměry a mineralogii okolí říčky Křetínky a spolupracujeme při přípravě oslavy výročí 200letého pádu meteoritů u Stonařova u Jihlavy (s Muzeem Vysočiny v Jihlavě). Časově náročný byl výběr vzorků pro knížku o minerálech (pro předškolní mládež), připravovanou externím zahraničním autorem ve spolupráci s edičním odd. MZM. Podobně jsme přispěli ke vzniku elektronické publikace Ložiska nerostů (J. Jirásek, M. Sivák, VŠB – Technická univerzita Ostrava). Poskytli jsme rovněž materiál pro vytvoření publikace o lithném pegmatitu v Nové Vsi u Č. Krumlova (monotématické číslo časopisu Minerál).

Dlouhodobě spolupracujeme s mineralogickým klubem v České Třebové (určování minerálů, přednášky, informace o lokalitách).

Pro rodinu Haugwitzů (Vídeň, Rakousko), původních vlastníků zámku v Náměšti nad Oslavou, byly zpracovány informace o objevu granulitu (r. 1754) a o působení prof. Barvíře, pozdějšího vynikajícího geologa, v Náměšti koncem 19. století.

Účast na vědeckých konferencích a seminářích

Přednášky odborné

J. Cempírek

- Berylofosfáty z pegmatitu Rožná – Seminář České geologické společnosti, 22. 2. 2007, Praha
- Abyssal pegmatites in Moldanubicum of the Bohemian Massif. Memórias, N°. 8 – Granitic pegmatites: The state of the art, (2007) 34-35. Porto, Portugalsko (s M. Novákem).

S. Houzar

- Minerogenetické procesy Au-mineralizace a těžba zlata na západní Moravě – Seminář geologů muzeí České a Slovenské republiky, 28. 5. –31. 5. 2007, Liptovský Mikuláš-Opalisko.
- Monitoring lomových provozů z pohledu mineralogie a muzeí – Seminář Těžební unie, 22. 8. 2007, Brno.

- Zlatonosný revír Želetava-Opatov. – Mezinárodní konference „Stříbrná Jihlava 2007“, 4.–7. 10. 2007, Jihlava.

V. Hrazdil

- Důlní díla v Jezdovicích u Jihlavy-minulost a současnost - Seminář Těžební unie, 22. 3. 2007, Skalní mlýn u Blanska.

V. Hrazdil, P. Dočkal

- Lokality polymetalických rud Českomoravské vrchoviny s nálezy hornických nástrojů – Mezinárodní konference „Stříbrná Jihlava 2007“, 4.–7. 10. 2007, Jihlava.

E. Kocourková

- Problematika arzenu na starých odvalech - Seminář Těžební unie, 15. 11. 2007, Valtice.

Postery

CEMPÍREK, J., Novák, M. Beryllphosphate assemblages in late hydrothermal stage of the Rožná lepidolite pegmatite. - Granitic pegmatites: The state of the art, Porto, Portugalsko.

CEMPÍREK, J., Novák, M. (2007): Bórem bohaté abysální pegmatity v HP/HT horninách moldanubické zóny Českého masivu. 3. sjezd České geologické společnosti, 19.–22. 9. 2007, Volary.

KOCOURKOVÁ, E.: Mineralogie, strukturní charakteristika a chemismus pyromorfitu. 3. sjezd České geologické společnosti, 19.–22. 9. 2007, Volary.

Zahraniční služební cesty

- Polsko, Sosnowiec, Wroclav, 23.–27. dubna 2007, výzkumy minerálů a sběr srovnávacího vědeckého materiálu (*J. Cempírek, V. Hrazdil, E. Kocourková*)
- Portugalsko, Porto, konference o pegmatitech 5.–13. 5. 2007 (*J. Cempírek*)
- Slovensko, Bratislava, GÚDŠ, analyzování na elektronové mikrosondě 16. 5. 2007 (*V. Hrazdil*)
- Slovensko, Liptovský Mikuláš-Opalisko, seminář geologů muzeí České a Slovenské republiky, 28.5.–31. 5. 2007 (*Houzar S., V. Hrazdil, E. Kocourková*)
- Bosna, Sarajevo, Národní muzeum a Sarajevská univerzita 26. 8.–14. 9. 2007 (*J. Cempírek*)

Publikační činnost

Recenzované odborné články

CEMPÍREK J. – Novák, M.: Abyssal pegmatites in Moldanubicum of the Bohemian Massif. Memórias, N°. 8 – Granitic pegmatites: The state of the art, 34–35. Porto 2007, Portugalsko.

CEMPÍREK, J. – Novák M.: Beryllphosphate assemblages in late hydrothermal stage of the Rožná lepidolite pegmatite. Memórias, N°. 8 - Granitic pegmatites: The state of the art, 36–37. Porto 2007, Portugalsko.

Čopjaková R. – Buriánek D. – Škoda R. – HOUZAR, S.: Turmalinity jižní části svrateckého krystalinika. - Acta Musei Moraviae, Sci. geol., 92, 2007, 111–130.

HOUZAR S. - Buriánek D.: Grafit-tremolitová hornina z Bačkovic u Jemnice. - Geol. výzk. Mor. Slez. v r. 2006, 14, 2007, 73–75.

HOUZAR S. – Novák M.: Clintonite-bearing assemblage in chondrodite marbles from the Moldanubian Zone, western Moravia, Bohemian Massif. – J. Czech geol. Soc., 51, 2006, 3–4, 249–258. (*vyšlo 2007*)

HOUZAR S. – Škrdla P. – Vokáč M.: Mineralogie zlata z aluviálních sedimentů malých vodních toků mezi Želetavou a Opatovem na západní Moravě. – Acta Rerum natur., 3, 2007, 1–10.

KOCOURKOVÁ E. – Losos Z. – Vávra V.: Pyromorfit z ložiska olověno-zinkových rud Nová Ves u Rýmařova. – Acta Mus. Morav., Sci. geol., 92, 2007, 93–102.

- Opletal V. – Leichmann J. – HOUZAR S.: Muskovit-plagioklasové polohy v dolomitických mramorech u Prosetína, olešnická skupina, moravikum – ložní intruze aplitů nebo metaevapority? – *Acta Mus. Morav., Sci. geol.*, 92, 2007, 131–142.
- Populárně-vědecké publikace, exkurzní průvodce a nerecenzované odborné články*
- CEMPÍREK J. – Novák, M.: Bórem bohaté abysální pegmatity v HP/HT horninách moldanubické zóny Českého masivu. In. Breiter, K. (ed). Sborník abstraktů a exkurzní průvodce 3, sjezdu České geol. společnosti, 19–22. 9. 2007, Volary (2007), 15.
- Čopjaková R. – Buriánek D. – Škoda R. – HOUZAR S. – Novák M.: Turmalinity jižní části svrateckého krystalinika. – In. Breiter, K. (ed). Sborník abstraktů a exkurzní průvodce 3, sjezdu České geol. společnosti, Volary, 2007, 16.
- HOUZAR S.: Neživá příroda Moravskobudějovicka. In. T. Andrejkovič (ed.): Geologické, botanické a zoologické zajímavosti Moravskobudějovicka a Jemnicka. – Město Mor. Budějovice a Kraj Vysočina, 2007, 9–20. (+CD)
- HOUZAR S. – HRAZDIL V.: Mineralogicko-geologický monitoring těžby nerostných surovin. – Sbor. odb. semináře „Monitoring stavu životního prostředí v lomových provozech“, 2007, 78–81.
- HRAZDIL V. – HOUZAR S.: Důlní díla v Jezdovicích u Jihlavy – minulost a současnost. – Sbor. odb. semináře „Vztah těžby a územního plánování“, 2007, 43–46.
- KOCOURKOVÁ E.: Mineralogie, strukturní charakteristika a chemismus pyromorfitu. – In. Breiter, K. (ed). Sborník abstraktů a exkurzní průvodce 3, sjezdu České geol. společnosti, Volary, 2007, 39.
- KOCOURKOVÁ E.: Arzen v historických odvalech po těžbě polymetalických rud. - Sbor. odb. semináře „Směrnice o správě odpadů z těžby“, 2007, 21–24.
- Kučerovská T. – Rácek J. – Dvořáček P. – HOUZAR S. – Korbelová P.: Roubanina a okolí – od historie po současnost. – OÚ Roubanina, 2007, 1–2.
- Laudátová H. – HOUZAR S.: Krása kamenného koloběhu. – Svět-populárně naučný magazín, listopad 2007, 62–65.
- Švardalová L. – Trnka M. – HOUZAR S.: Muong Nong type moldavites. – 6th Internat. Confer. of PhD Students, Natural Sciences, 13–18. Miskolc 2007.

Ediční činnost

S. Houzar

- editor Časopisu Moravského muzea, vědy geologické ISSN 1211-8796
- člen redakční rady populárně-vědeckého časopisu „Minerál“ ISSN 1213-0710
- člen redakční rady *Acta Rerum Naturalium* ISSN 1801-5972

Členství ve vědeckých společnostech

J. Cempírek

- Mineralogical Association of Canada
- Česká geologická společnost (člen výboru ČGS)

S. Houzar

- Česká geologická společnost

1.8. GEOLOGICKO-PALEONTOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Tak jak je to již tradicí, oddělení se i v roce 2007 významně podílelo na výstavní činnosti. Stále probíhala výstava „Zkameněliny Evropy“ v Dietrichsteinském paláci MZM (*garant RNDr. Zdeněk Minařík*). Velký putovní výstavní projekt „Tajemný jednorožec“ (*garant RNDr. Růžena Gregorová*) byl zahájen v Muzeu Vysočiny v Třebíči a v současné době se připravuje verze pro Museum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Výstavou roku v pravém slova smyslu je doposud trvající výstava obrazů Zdeňka Buriana v rodišti slavného francouzského paleontologa G. Cuviera Montbéliardu. Tato výstava byla vysoce hodnocena velvyslancem České republiky ve Francii panem Pavlem Fischerem, který ocenil tento náš výstavní počin při reprezentaci naší republiky ve Francii. Vedle toho naše sbírkové předměty významně obohatily výstavy jiných muzeí, jako např. Poklady Boskovicka v Národním muzeu v Praze. Oddělení připravuje pokračování výstavy obrazů paleontologických rekonstrukcí Zdeňka Buriana v holandském Rotterdamu a v Museum national de l'Histoire naturelle v Paříži. Ve spolupráci s Anthroposem a zoologickým oddělením MZM a dalšími evropskými institucemi připravujeme velký výstavní projekt ke dvoustému výročí narození Charlese Darwina.

Pracovníci připravují podklady pro aktualizaci paleontologické expozice výběrem nových exponátů zaměřeným na paleontologii Moravy a s cílem použití modernějších presentačních prostředků.

Mezi významné akvizice sbírkového fondu patří třetihorní žebro mořské sirény z lokality Bulhary, dar obce Bulhary a unikátní vzorek se zachovanými žraločími obratli z lokality Litenčice. Preparátor Karel Diviš provedl náročnou rekonstrukci z četných úlomků dvou velmi významných nálezů z menilitových vrstev lokality Litenčice – téměř kompletní kostru ryby rodu *Anencheilum* o délce 70 cm, která obohatí paleontologickou expozici a unikátní nález třetihorního ptáka s dokonale zachovaným pařím.

Práce se sbírkovým fondem je ztížena odloučením depozitáře oddělení na Moravci a vyvstává nutnost situaci řešit. Vedle toho jsou ztíženy podmínky přístupu k materiálu pro badatele. Nadále probíhala rozsáhlá revize sbírkového fondu a její propojení se systémem Demus; bylo revidováno přes 5 000 sbírkových předmětů.

V rámci programu ISO bylo digitalizováno přes 10 000 evidenčních záznamů do Demus. Pracovníci připravují podklady pro tvorbu katalogů jednotlivých sbírkových fondů.

Vědecko-výzkumná činnost

Vědecko-výzkumná činnost probíhá v rámci institucionálního grantu MK: Vytváření pramenné databáze a studium přírodních procesů probíhající v širší oblasti styků karpatské, hercynské a panonské oblasti.

R. Gregorová se zaměřuje na vývoj fosilních společenstev rybí fauny terciéru Západních a Východních Karpat a její korelace s geneticky příbuznými oblastmi Evropy (Francie, Německo, Belgie, Švýcarsko, Rakousko). Na základě studia fosilní rybí fauny z těchto oblastí zároveň řeší paleogeografické, biostratigrafické a paleoekologické zhodnocení společenstev a sledování jejich změn. V rámci IG pokračovala ve studiu rybí fauny egerské lokality Pucking, která je uložena na Geologicko-paleontologickém oddělení Přírodovědného muzea ve Vídni. Studium probíhá za účelem korelace s materiálem z moravských lokalit Vážany nad Litavou, Krumvíř a Hustopeče a umožní pochopení a upřesnění paleoekologie a paleogeografie egeru v oblasti Paratethys. V letošním roce byl umožněn pobyt v Naturhistorisches museum ve Vídni díky programu Evropské Unie Synthesys. Nejvýznamnějším vědeckým počinem v rámci zpracování této fauny je popis unikátního nálezu kostry terciérního zástupce měsíční ryby rodu *Mola*. Jde z celosvětového hlediska o první relativně kompletní skelet značných rozměrů (3,5 x 4 m) a výsledky osteologické analýzy umožní poodhalit evoluci této zajímavé skupiny ryb.

V rámci studia egerské fauny lokality Hustopeče byl popsán nejstarší fosilní zástupce rodu *Steindachneria* z čeledi Merluccidae. Vzhledem k tomu, že v současné mořské fauně žije jediný druh tohoto rodu v oblasti Karibiku, jeho výskyt v evropské tethydní oblasti dokazuje mnohem širší

geografické rozšíření rodu v období třetihor. Z neogenních sedimentů z obce Bulhary byl zpracováván unikátní nález žebra sirény spolu s kolegou z NM v Praze Dr. Kamilem Zagorškem.

V rámci studia historických přírodovědných sbírek byla započata dokumentace kabinetu kuriozit strahovského kláštera, jejíž výstupem bude kapitola v připravované publikaci tomto klášteře.

Z. Minařík

Dokumentace současného stavu lokality Heršpice u Slavkova, která představuje jedinečný doklad o eocenní fauně. Příprava na systematickou revizi kolekce zkamenělin z této lokality.

Výstavy

- Stále probíhající výstava oddělení genetiky v roce 2004: „Kód pro rozmanitost životů“ (spolupráce našeho oddělení v části prezentace zkamenělin jako dokladů o vývoji života na Zemi).
- „Tajemný jednorozec“ – zkameněliny v legendách a mýtech Muzeum Vysočiny Třebíč: červen-říjen 2007
- „Zkameněliny Evropy“ od 15. 2. 2006, Dietrichsteinský palác, MZM Brno

Pedagogická a lektorská činnost

- V průběhu roku byly poskytovány odborné konzultace pro studentské středoškolské i vysokoškolské práce (*S. Hrdličková, R. Gregorová, Z. Minařík*);
- Výklady ve stálé expozici průběžně po celý rok (*S. Hrdličková*);
- V rámci akce „Muzejní noc“ byl připraven program pro veřejnost (*S. Hrdličková*);
- Speciální programy pro školy: „Nezrozený život“, „Kámen“ (*S. Hrdličková*) průběžně po celý rok).

Účast na vědeckých konferencích a seminářích

R. Gregorová

- Květen 2007: EAVP (European Association of the Vertebrates paleontologists) Carcassone, Francie – prezentace posteru: Palimphyes (Euzaphlegidae, Teleostei) from the Menilitic Formation (Oligocene) of the Moravian part of the Western Carpathians;
- Červen 2007: Konference „Tercier“ Brno, Přírodovědecká fakulta Masarykovy University – referát: R. Gregorová, S. Coric : Ichthyofauna and calcareous nannoplankton of the Egerian localities of Linz basin (Austrian Molasses Basin) of the Zdanice-Hustopece Formation (Outer Carpathians Flysh basin);
- Červenec 2007: Česko-Polsko-Slovenský paleontologický seminář – Bratislava GÚDŠ SAV – prezentace posteru: *Sparus* sp. (Teleostei, Sparidae) z bádenu Děvínské Nové Vsi (Slovensko).

Zahraniční služební cesty

R. Gregorová

- Rakousko: 15.–26. 1., 8.–10. 8., 5.–9. 11. 2007, Naturhistorisches museum Wien. Účel: studium a zpracování rybí fauny z lokalit okolí Linze. Hrazeno z programu EU Synthesys, IG MK a Naturhistorisches museum Wien.
- Francie: 13.–20. 5 2007, Carcassonne. 5. Mezinárodní konference „European Association of Vertebrate Palaeontologists“
- Francie: 5.–8. 10. 2007, Montbéliard. Inaugurace výstavy obrazů Z.Buriana
- Slovensko. 14.–15. 6. 2007, Bratislava. 8. Česko-slovensko-polská paleontologická konference SGDS

Publikace

GREGOROVÁ R.: *Sparus* sp. (Teleostei, Sparidae) z bádenu Děvínské Nové Vsi (Slovensko). Abstract ve sborníku, GÚDŠ SAV, Bratislava 2007.

GREGOROVÁ R.: *Palimphyes* (Euzaphlegidae, Teleostei) from the Menilitic Formation (Oligocene) of the Moravian part of the Western Carpathians. Abstract ve sborníku, Carcassonne 2007.

1.9. ÚSTAV ANTHROPOS A PAVILON ANTHROPOS MZM

Odborné aktivity ústavu se zaměřily na další zpracování a digitalizaci archivních fondů Ústavu Anthropos – fotografické a písemné pozůstalosti J. Knieše a K. Absolona (*P. Kostrhun*). Od počátku roku bylo přistoupeno k první fázi řešení výzkumného projektu VaV MKČR „Evidence, digitalizace, odborné zpracování a prezentace souboru fotografických pozitivů a skleněných negativů z pozůstalosti prof. Karla Absolona, uložených ve sbírkách MZM v Brně“ (řešitel *P. Kostrhun*, spoluřešitel *M. Oliva*).

Od GAČR byl získán grant na vydání publikace Sídliště lovců mamutů u Milovic, která byla v uplynulých letech připravována v rámci projektu MK ČR (*M. Oliva*). *M. Oliva* pokračoval přípravě monografie o výzkumech pravěkého dolování rohovce v Krumlovském lese (grant GAČR). Ve spolupráci s VÚT v Brně probíhalo řešení grantového projektu „Bifaciální nástroje jako podklad pro kulturní determinaci“ (řešitel *Z. Nerudová*, spoluřešitel *P. Neruda*). Na úseku antropologie: řešitelka *M. Dočkalová*, spolupracovnice *M. Fojtová*, *I. Jarošová* byl realizován druhý rok plnění pracovního harmonogramu grantového projektu (GAČR) 2006–2008 „Antropologická a bioarcheologická analýza neolitických sídlišť na Moravě. Čtyři z našich kurátorů jsou zapojeni do institucionálního záměru MZM a dva z našich odborníků přednášeli základní (povinné) kurzy na vysokých školách. Preparátorka z úseku antropologie pokračuje v interním doktorandském studiu na PŘF MU, a kurátor pavilonu Anthropos je v doktorandském cyklu na FF MU Brno. Na všech úsecích pokračovaly terénní výzkumy: pracoviště paleolitu se věnovalo grantovému projektu v Krumlovském lese (*M. Oliva*), zachraňovacímu výzkumu jeskyně Balcarky (*P. Neruda*, *Z. Nerudová*, *K. Valoch*) a výzkumu magdalénské stanice u Loštic (*P. Neruda*, *Z. Nerudová*). Úsek antropologie spolupracuje s Ústavem archeologie a muzeologie MU a s ústavem archeol. pam. péče při vyzvedávání lidských pozůstatků, úsek kvartérní paleontologie vypomáhal prof. *R. Musilovi* při výzkumu Javoříčských jeskyní. Značnou část pracovní kapacity úseku antropologie zabírá redigování mezinárodního časopisu *Anthropologie*, vycházejícího v angličtině (ved. redaktor *M. Dočkalová*). *M. Oliva* je editorem *Acta Musei Moraviae* – řady spol. věd a členem několika redakčních rad.

Hlavním úkolem Pavilonu Anthropos v roce 2007 bylo dokončení a doplnění stálých expozic o původu a vývoji člověka a jeho nejstarší kultury. Pro tento účel bylo využito státní dotace MK ČR. Konkrétně se jednalo o dokončení dvou částí stále expozice: „Bratřenci nebo bratři? – Etologie primátů“ (autorů *V. Vančaty*, *M. Vančatové*) a panel s vitrinou ve vstupní hale „Dějiny výzkumů a pavilonu Anthropos“ (*M. Oliva*, *P. Kostrhun*). Další části expozice byly doplněny o připravené výstavní prvky, které z finančních důvodů nemohly být v předešlém roce instalovány – interaktivní obrazovky, modely obydlí v Dolních Věstonicích apod. Na počátku roku byly zprovozněny audioprůvodce a anglickou a německou mutací průvodce po stálých expozicích.

Program Pavilonu Anthropos (výstavy, přednášky, prezentace projektů aj.) v roce 2007 navázal na tradici úspěšných výstav v předchozím období a rozvíjel témata z oblasti archeologie, kulturní antropologie, etnologie a historie. V prvním pololetí byly zahájeny dvě výstavy: *Šamani a čarodějové* (ve spolupráci s Národním muzeem) a *Lužičtí Srbové. Historie, kultura, tradice* (ve spolupráci s Lužickosrbským muzeem v Budyšině, finančně podpořená Česko-německým fondem budoucnosti). V druhé polovině roku byl zahájen rozsáhlý výstavní projekt „*Sahara – Příběh Velké pouště*“, který pokračuje i v roce 2008. V rámci této výstavy bylo mj. překročeno k restaurování kopií pravěkého skalního umění z území Sahary, získaných pro MZM *J. Jelínkem* v 70. letech 20. století. O úspěšném provozu Pavilonu Anthropos svědčí přehled návštěvnosti i tržeb:

Návštěvnost celkem za rok 2007	51 236 osob.
Celková tržba (vstupné + publ., suvenýry)	1 635 469 Kč.
Výklady v pavilonu Anthropos (lektorská činnost):	424 výkladů.

Rozsáhlé výzkumy a hlavně předávání antropologického materiálu kladou značné nároky na depozitní prostory. Po realizaci výměny střešní krytiny (2007) nad budovou G a křídlem budovy d'Elvert byl předložen návrh ISO/D MK na výstavbu půdních antropologických depozitářů pro uskladnění kosterního materiálu do regálového systému. V mimobrněnském depozitáři Ústavu Anthropos v Rebešovicích byla z finančních prostředků Ministerstva kultury ČR (ISO/D rok 2007) realizována výstavba nového Antropologického depozitáře s vybavením 3 výškových posuvných regálů. Z finančních prostředků muzea byla dokončena dostavba dvou depozitních místností k ukládání kosterního a odlitkového materiálu.

Knihovna ústavu Anthropos shromažďuje a eviduje specializovanou literaturu zaměřenou na archeologii paleolitu a mezolitu, etnologii, kulturní a fyzickou antropologii, osteologii, geologii pleistocénu a příbuzných oborů, a to jak monografie, tak časopisy, periodické řady a separáty. Nové přírůstky jsou již zpracovávány v knihovnické databázi KPWin, stávající fond se průběžně převádí do této databáze. Za rok 2007 bylo získáno do knihovny 218 přírůstků, k 31. 12. knihovna evidovala celkem 23 020 knihovních jednotek. Přírůstky jsou získávány především výměnou se zahraničními institucemi – univerzitami a muzei z celého světa. V roce 2007 jsme uskutečnili výměnu se 88 institucemi (85 zahraničními, 3 domácími) zasláním časopisu Anthropologie, Časopisu Moravského muzea a Folia Ethnographica. Knihovna poskytuje odborné služby jak pracovníkům muzea, tak i mimomuzejním vědeckým pracovníkům a knihovnám, studentům i ostatní veřejnosti. Počet protokolovaných zápůjček za rok 2007 činil 547, prezenční zápůjčky nejsou protokolovány. Registrovaných uživatelů bylo celkem 203. V r. 2007 byla provedena revize části fondu knihovny Anthropos, byla revidována řada separátů (1 181 ks).

Vědeckovýzkumná činnost

Granty GAČR a MKČR

Grant GAČR číslo 206/06/1126 „Antropologická a bioarcheologická analýza neolitických sídlišť na Moravě“ Stěžejní pracovní program byl zaměřen na hodnocení neolitického kosterního materiálu, poskytující informace o zdravotním stavu, výživě a migracích u moravské neolitické populace (*M. Dočkalová*). Statistickou metodou bylo realizováno antropologické vyhodnocení neolitického kosterního materiálu, demografický rozbor analýza rekonstrukcí stravy neolitického obyvatelstva z 95 moravských sídlišť (*M. Fojtová*). Hodnocen byl povrch zubů z pohledu intrapopulačních – interpopulačních rozdílů v distribuci dentálních markerů a mikroabrazí. K zpracování digitálního obrazu povrchu zubů byl použit Softwar Systal (zakoupený z finančních prostředků grantu) a statistickou metodou provedena analýza rekonstrukce stravy u 78 jedinců (*I. Jarošová*).

Z. Nerudová zpracovala poslední část kamenné štípané a hrubotvaré industrie z Hlubokých Mašůvek, a to v rámci grantového záměru *M. Dočkalové* a *Z. Čižmáře*; dále KŠI ze Žádovic, Kosoře a Mšena (v rámci výzkumného záměru *Z. Čižmáře* a *M. Ličky*).

Grant AHRB (Arts and Humanities research board) ve spolupráci s Universitou Sheffield: „Biologická a kulturní identita prvních zemědělců: smíšená bioarcheologická analýza středoevropského pohřebiště (Vedrovice)“. Sjednocení a doplnění kresebné a fotografické dokumentace kosterního materiálu z terénního výzkumu z let 1961–1974 (*I. Jarošová, M. Fojtová*). Studium kosterního neolitického materiálu z Vedrovic, hodnocení stavu nemocí kostí, zranění se zaměřením na metabolické a morfologické změny (*M. Dočkalová*). Hodnocení stavu chrupu technikou mikroskopickou a makroskopickou. (*I. Jarošová*), demografická analýza neolitické populace (*M. Fojtová*).

Pokračovala práce na monografii pravěké těžby v Krumlovském lese. Byla klasifikována štípaná industrie v počtu mnoha desítek tisíc kusů, vytvořeny statistické tabulky, napsáno asi 150 stran textu (*M. Oliva*). *Z. Nerudová* nakreslila několik set vybraných artefaktů.

Grant MKČR číslo DE07P03OMG011 „Bifaciální nástroje jako podklad pro kulturní determinaci“. Ve sbírkách ústavu Anthropos se nacházejí početné kolekce obsahující bifaciální nástroje. Na základě morfometrické analýzy těchto artefaktů, založené na zpracování digitálního obrazu, a jejich následného zhodnocení matematicko-statistickými metodami se připravuje deskripční systém, jenž by se stal základem pro srovnávací analýzu veškerých dostupných bifaciálních nástrojů. Klíčové

soubory artefaktů necháme pro srovnání datovat absolutními metodami C14, AMS, OSL, TL. (Z. Nerudová, P. Neruda).

Programový projekt VaV MK ČR – Evidence, digitalizace, odborné zpracování a prezentace souboru fotografických pozitivů a skleněných negativů z pozůstalosti prof. Karla Absolona, uložených ve sbírkách MZM v Brně” (řešitel P. Kostrhun, spoluřešitel M. Oliva). Řešení projektu bylo zahájeno v dubnu 2007. Digitalizovaná sbírka byla seřazena do tematických celků a provedena základní evidence snímků. Z celkového počtu snímků (cca 11 400 kusů) byly vyčleněny duplicitní jednotky a snímky s nízkou vypovídací hodnotou a bylo přistoupeno k digitalizaci vybrané skupiny snímků – celkem cca 7 500 kusů (M. Maixner). Pro elektronické zpracování bylo zakoupeno potřebné zařízení – výpočetní technika, scener, datové disky.

Grantový projekt GAČR 404/07/0856, „Neandertálci a úprava kostí – interdisciplinární analýza a kulturní důsledky“ řeší problematiku antropických zásahů na kostech v taubachienských a micoquienských vrstvách z jeskyně Kůlny. V průběhu řešení se prozatím podařilo určit komplexnost pracovních stop na kostech. Zároveň se ukazují známky standardizace ve využití organického materiálu v dalších výrobních procesech. Doba řešení: 2007–2009. (řešitel: P. Neruda, spolupracovníci: M. Galetová (traseologická analýza), G. Dreslerová (tafonomická analýza)

Institucionální záměr MK ČR

Účast na institucionálním záměru „Vytváření pramenné databáze a studium přírodních procesů probíhají v širší oblasti styků karpatské, hercynské a panonské oblasti“ MK 00009486201. Za ústav Anthropos se podílely M. Dočkalová, I. Jarošová a M. Galetová.

V rámci antropologické sekce realizace výzkumného záměru byla zaměřena na odborné zpracování kosterního materiálu z neolitických sídlišť na Moravě. Soupis terénní dokumentace z archívů archeologických terénních výzkumů a z muzejních fondů. Studium, analýza rekonstrukcí stravy a hodnocení kosterních nálezů novorozenců, dětí a dospělých jedinců. Výsledné antropologické zpracování kosterního materiálu novorozenců, dětí bylo publikováno z hlediska demografického a morfologického spolu s řešením otázek pohřebního ritu v období neolitu (M. Dočkalová, I. Jarošová).

Podíl paleontologické sekce na řešení spočíval ve studiu zvířecího osteologického materiálu ze dvou vybraných sídlištních lokalit doby neolitu a doby římské. Osteologický materiál byl anatomicky i druhově determinován. Posouzeno bylo i ontogenetické stáří, odebrány rozměry a evidovány stopy výskytu po činnosti člověka. Sledován byl i výskyt jednotlivých anatomických částí těla zvířat z důvodu možné redistribuce masité potravy (G. Dreslerová).

Na řešení institucionálního záměru MK 00009486202 „Výzkum vývoje lidské společnosti ve vztahu k Moravě a ideje českého národa ve středoevropském kontextu“ se podíleli za ústav Anthropos M. Oliva a P. Neruda.

M. Oliva

Téma výzkumu těžby kamenných surovin v oblasti Krumlovského lesa doplňovalo publikační grant GAČR. Radiokarbonové datum z 8. tisíciletí před Kristem, pocházející z malého ohniště v ústí těžní šachty, prokázalo existenci mezolitické těžby, dosud jediné na světě. Výzkum byl proto zaměřen na odkrytí dalších situací ze střední doby kamenné. Ukázalo se, že v mezolitu byly nepravidelnými průkopy vytěžovány velmi tvrdé detritické sedimenty s rohovci, a to až do hloubky dvou metrů. Ze dna průkopů vybíhají do stran výrazné podkopávky až chodbičky, které z bezpečnostních důvodů nebylo možno sledovat. Celou situaci totiž překrývá ještě 1,5 až 2 m sedimentů ze starší doby bronzové s v dílnami na zpracování rohovců, ohništi a keramikou.

Výzkum mohutné šachty starobronzového typu I-11-2 byl zastaven v hl. 5 m, na dně se objevila úprava v podobě točitých schůdků vyhloubených v intaktním písku. Charakteristická diskovitá jádra provázely ve více polohách uhlíky, zaslané na datování a na antrakologický rozbor. Dále byly zkoumány druhotné zásahy ve výplních starších šachet kultury únětické.

S přispěním IZ vyšla na FF MU monografie M. Olivy Gravettien na Moravě (aktualizovaná verze Ph.D)

P. Neruda

V rámci institucionálního záměru jsme provedli předběžný záchranný výzkum na lokalitě Loštice-Kozí vrch, kde se podařilo rozšířit kolekci štípané industrie nástrojů, která umožňuje zařadit lokalitu k magdalénienu. Zároveň se podařilo prostorově specifikovat další koncentraci. Zároveň jsme zahájili spolupráci s S. W. G. Davisem, který zprostředkoval datování vzorků v oxfordské laboratoři. Výsledky výzkumu byly prezentovány na 10. konferenci Kvartér v Brně (*P. Neruda, Z. Nerudová*).

Vnitroústavní úkoly

Antropologie pravěkých populací

- průběžná realizace evidence antropologického materiálu v muzejním muzeologickém programu Demus (*M. Fojtová, Y. Kovaříková*).
- antropologické zpracování kosterního materiálu dětí a novorozenců z hlediska demografického a morfologického spolu s řešením otázek pohřebního ritu v období neolitu (*M. Dočkalová*)
- morfologické, metrické a demografické hodnocení neolitického kosterního materiálu (*M. Fojtová*)
- statistická analýza rekonstrukcí stravy neolitického obyvatelstva z moravských sídlišť. (*I. Jarošová*)

Archeologie pleistocénu

- archeologický výzkum lokality Loštice–Kozí vrch (*P. Neruda, Z. Nerudová*);
- předběžný archeologicko-paleontologický výzkum jeskyně Balcarky v Moravském krasu (*P. Neruda, Z. Nerudová, K. Valoch ve spolupráci s L. Seitlem*);
- archeologická sondáž na lokalitách v oblasti Dolních Kounic a Mělčan (Dolní Kounice I, Mělčany III, Mělčany – Sesličky, Nové Bránice V) a Rozdrojovic (*P. Neruda, Z. Nerudová*);
- geologický výzkum sedimentů nad Mladečskými jeskyněmi v souvislosti s řešením problematiky antropického využití jeskyně (*P. Neruda, Z. Nerudová, K. Valoch*);
- datace středopaleolitických horizontů v jeskyni Šipce a Čertově díře. Spolupráce s S. W. G. Davisem a laboratoří v Oxfordu (*P. Neruda*).

Archeozologie a přírodní prostředí pleistocénu

- v průběhu roku probíhala evidence osteologického souboru z jeskyně Pekárna (evidence 2. stupně)
- evidence osteologického materiálu z jeskyně Balcarka (výzkum Ústavu Anthropos červenec–září 2007)
- již od roku 2005 probíhá kompletní reorganizace doprovodných předmětů a jejich následná evidence.

Výstavy

- „*Bosna 1905 na fotografiích Brunera Dvořáka*“, Výstava historických fotografií ze soukromé sbírky Pavla Scheuflera. Výstava, prezentovaná v Pavilonu Anthropos v roce 2006 byla v roce 2007 přesunuta do Bosny a Hercegoviny, kde byla prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Sarajevu postupně instalována v Sarajevu, Banja Luce, Tuzle, Zenici, Mostaru a na počátku roku 2008 v Cazinu;
- „*Lužičtí Srbové. Historie, kultura, tradice.*“ Pavilon Anthropos 20. 2.–16. 8. 2007. Etnograficky zaměřená výstava o zanikající kultuře Lužických Srbů byla vytvořena ve spolupráci s Lužicko-srbským muzeem v Budyšině (BRD), Národní knihovnou v Praze a Polabským muzeem. Výstavu podpořil Česko-německý fond budoucnosti. Garant výstavy *P. Kostrhun*. Scénáře: P. Kaleta, S. Sedláčková. V. Velek. Návštěvnost 7 779 osob (51 denně);
- „*Šamani a čarodějové*“. Pavilon Anthropos 27. 2.–26. 8. 2007. Etnologická výstava zaměřená na tematiku šamanismu a praktik vúdů a jejich projevů na všech kontinentech. Výstava vznikla ve

- spolupráci s Národním muzeem. Garant výstavy *P. Kostrhun*. Scénáře: M. Baďurová, J. Jiroušková, K. Klápšťová, M. Oliva. Návštěvnost 9 639 osob (62 denně);
- „*Sahara – příběh velké pošť*“. Pavilon Anthropos 16. 10. 2007–31. 8. 2008. Archeologická a etnografická výstava mapující jak aktivity MZM v oblasti centrální Sahary (expedice J. Jelínka) a přírodní prostředí, tak život a transaharský obchod v minulosti i dnes. Výstava vznikla ve spolupráci s Národním muzeem ve Štětíně (Polsko), Národním muzeem v Praze, Severočeským muzeem a Českým egyptologickým ústavem UK. Na výstavě spolupracovali velvyslanectví Alžírské demokratické a lidové republiky, Marockého království a Tuniské republiky. Výstavu podpořilo MK ČR, ABB s r.o., PAMCO s r.o. Garant výstavy Petr Kostrhun. Scénáře: J. Kandert, I. Mrázek, L. Suková. Návštěvnost (do konce roku 2007) 5 145 osob (82 denně). K výstavě byl vydán doprovodný katalog.
- Zápůjčkou kolekce exponátů se Anthropos podílel na výstavě „*Kořeny vúdů*“ pořádané Muzeem města Brna (13. 12. 2007–29. 6. 2008)

Spolupráce s médii

- Právěká těžební krajina Krumlovského lesa, pořad Toulavá kamera na ČT1 26. 8. (*M. Oliva*). Série rozhovorů a šotů, k tématu v rozhlase a v televizi, průběžně celé druhé pololetí (hlavně ČT 1 Jihomoravský večerník a Týden v regionech, *M. Oliva*);
- Rozhovor s M. Olivou o objevu zlomku obří neolitické venuše v Mašovicích a o záhadách Krumlovského lesa v pořadu Host před půlnocí, ČT 23. 10. ve 23.15–24.00 hod.;
- Řada rozhovorů o Věstonické Venuši v televizi i v rozhlase (od 17. září, *M. Oliva*);
- Rozhovor o hrobu paleolitického šamana pro Český rozhlas (22. října, *M. Oliva*);
- Informace o probíhajícím záchranném výzkumu v jeskyni Balcarka v Moravském krasu (Rovnost 10. 8., 14. 8., MF dnes 14. 8., Blanenský deník 15. 8., TV Fatem 15. 8., ČT1 30. 8., ČR 1 Meteor a LN 22. 9.) (*K. Valoch, P. Neruda, Z. Nerudová*);
- V souvislosti s připravovanými výstavami a doprovodnými akcemi Pavilonu Anthropos byla navázána systematická aktivní spolupráce s médii: živá vystoupení a interview v pořadu ČT – Dobré Ráno, Brněnská 1 – Kultura; zpravodajství – ČT, Prima, Nova, Český rozhlas. Tisk: MF-Dnes, Právo, Lidové Noviny, Rovnost aj. (*Petr Kostrhun*).

Exkurze

- Pavilon Anthropos a Krumlovský les, provázení studentů Cambridge university, září 2007 (*M. Oliva*);
- Krumlovský les, exkurze spolku Expedice Speculum, 28.10. (*M. Oliva*);
- Pavilon Anthropos, výklad účastníkům „13th International Cave Bear Symposium“ 23. 9. 2007 (*M. Oliva*);
- Výklad k jeskyni Kůlně v Moravském krasu 22. 9. 2007 v souvislosti s „13th International Cave Bear Symposium“ v Brně (*P. Neruda*).

Přednášky pro veřejnost

- Přednáškový cyklus v Pavilonu Anthropos k výstavě „*Šamani a čarodějové*“. Celkem 3 přednášky – PhDr. K. Klápšťová, NM (3.5.) – *Co všechno dokáží šamani – šamanismus na Sibiři a v mexiku*; Mgr. J. Jiroušková, CSc., NM (10.5.) – *Černí duchové Ameriky (vúdů a kandomble)*; Mgr. Monika Baďurová (17. 5.) – *Šamani, léčitelé a domorodí kněží v Jižní Americe*. Organizace P. Kostrhun.
- V lednu – dubnu byl realizován úspěšný přednáškový cyklus ve spolupráci se ZOO Brno a CK Livingstone (celkem 13 přednášek) se zaměřením na etnografická, etnologická a ekologická témata.

Pedagogická a lektorská činnost

Jana Křížová, Vilma Richtrová

- Pravidelná lektorská činnost v Pavilonu Anthropos – výklady k expozicím Morava lovců a sběračů, Nejstarší umění Evropy, Příběh lidského rodu, Genetika ve vývoji člověka,

Paleolitické technologie, Po stopách pleistocénních savců. Celkem bylo provedeno 424 výkladů, které vyslechlo 13 264 osob (převážně školní mládež).

Jana Jiroušková (NM), Petr Kostrhun, Vilma Richtrová, Jana Křížová

- V rámci výstavy „Sahara – Příběh Velké pouště“ bylo připraveno celkem 6 programů určených nevidomým návštěvníkům. V Pavilonu Anthropos byly realizovány dílny, zaměřené na tradiční řemesla Maghrebu (výroba keramiky, tkaní, kožené výrobky). V rámci dílen byly prováděny komentované prohlídky výstavy i stálé expozice.

M. Oliva

- Masarykova univerzita v Brně: Paleolit a mezolit ČR (přednášky a semináře povinného kurzu řady A);
- Západočeská univerzita v Plzni: Paleolit a mezolit ČR (přednášky a semináře povinného kurzu řady A);
- Západočeská univerzita v Plzni: Paleolit a mezolit Evropy (přednášky a semináře kurzu řady B);
- Konzultace studentům archeologie při tvorbě seminárních či magisterských pracích.

P. Neruda

- Paleolit a mezolit České republiky. Zimní semestr na FPF SLU Opava;
- Úvod do studia pleistocénu. Zimní semestr na FPF SLU Opava;
- Život v paleolitu. Letní semestr na FPF SLU Opava;
- Paleolit a mezolit Evropy. Letní semestr na FPF SLU Opava;
- Konzultace studentům archeologie při tvorbě seminárních či magisterských pracích.

Z. Nerudová

- Konzultace studentům archeologie při tvorbě seminárních či magisterských pracích;
- Badatelský dohled a odborný výklad ve sbírkách ústavu Anthropos.

Účast na vědeckých konferencích a seminářích

10. konference: „Přírodovědecké metody ve službách archeologie 10“, 4.–8. 6. 2007, Znojmo.

Předneseny referáty:

- Dočkalová M., Smrčka V.: Rekonstrukce stravy a mobility populace z neolitických sídlišť na Moravě.
- Jarošová I., Dočkalová M., Fojtová M.: Dentální charakteristika neolitického obyvatelstva ze sídlišť na Moravě.
- Fojtová M., Dočkalová M., Jarošová I.: Antropologický rozbor koster ze sídlištních pohřbů moravského neolitu.

Seminář uspořádaný Ústavem Anthropos ve spolupráci s Universitou Sheffield, pavilion Anthropos, 16.–19. 5. 2007, Brno.

Předneseny referáty:

- Hrnčířová M.: Vedrovice: The Early Neolithic Cemetery. An Anthropological Study.
- Jarošová I.: Dietary inferences buccal microwear analysis on the LBK population from Vedrovice.

Sympozium prof. Vojtěcha Suka, 30. 10. 2007, pavilion Anthropos, Brno.

Předneseny referáty:

- Dočkalová M.: Pohřby na neolitických sídlištích v moravském pravěku.
- Jarošová I.: Rekonstrukce stravy neolitického obyvatelstva z Vedrovic podle mikroabrazí zubů.
- Fojtová M.: Antropologický rozbor neolitického pohřebiště ve Vedrovicích.

Kolokvium Muž a žena v pohřebním ritu. 8. 11.–9. 11. 2007. Slezská univerzita v Opavě.

Přednesen referát:

- Dočkalová M., – Čižmář Z.: Pohřby mužů a žen na moravských neolitických sídlištích.

Konference „13. Kvartér 2007“, Přírodovědecká fakulta MU Brno, 29. 11. 2007.

Předneseny referáty:

- Záchranný výzkum v jeskyni Balcarce v roce 2007 (*P. Neruda*).
- Výzkum paleolitické stanice Loštice – Kozí vrch (okr. Olomouc) (*Z. Nerudová*).

Konference *Archeologie a veřejnost IV*, Kamenice nad Lipou 30. 5.–1. 6. 2007.

Přednesen příspěvek:

- „K dějinám Ústavu a Pavilonu Anthropos v meziválečném období“ (*P. Kostrhun*).

Konference „*Jindřich Wankel a Karel Absolon v kulturních dějinách Moravy*“, Blansko 14. 9. 2007.

Přednesen příspěvek

- Třetí expedice Karla Absolona na dno Macochy v roce 1905 v deníku učitele Aloise Krále (*P. Kostrhun*).
- Snahy a prohry prof. Karla Absolona za Druhé světové války (*M. Oliva*).

Účast na konferencích zahraničí

13th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists, Zadar, Croatia. 18.–23. 9. 2007, Zadar, Croatia

- JAROŠOVÁ I.: Dietary Inferences using buccal microwear analysis on the LBK population from Vedrovice, Czech Republic (poster). 13th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists, Zadar, Croatia. 18.–23. 9. 2007, Zadar, Croatia;
- DOČKALOVÁ M., – FOJTOVÁ M., – JAROŠOVÁ I., – ČIŽMÁŘ Z.: Neolithic Burials in Moravia (poster).

26. pracovní setkání „*Otázky neolitu a neolitu našich krajín*“. 24.–27. 9. 2007, Zemplínská Šírava – Kamenec, Slovensko.

Předneseny referáty:

- DOČKALOVÁ M., – ČIŽMÁŘ Z.: Bioarcheologická a antropologická analýza sídlišť LnK na Moravě.
- JAROŠOVÁ I., – DOČKALOVÁ M., – FOJTOVÁ M.: Rekonstrukce stravy neolitického obyvatelstva z Moravy podle mikroabrazí zubů.

Antropologické dny: 50. výročí Katedry antropologie PF University Komenského, 30. 9.–2. 10. 2007, Budmerice, Slovensko.

Přednesen referát:

- Dočkalová M.: Pohřební ritus na neolitických sídlištích v moravském pravěku.

6th WBRG (Worked Bone Working Group) meeting, ICAZ, Paříž, Francie (*M. Galetová*)

Konference IV. Warsztatów Kzemieniarskich „Metody badań inwentarzy krzemiennych – teoria i praktyka“, Sandomierz 7.–8. 9. 2007. Přednesen referát: Palaeolithic site Moravský Krumlov IV. The Szeletian lithic technology. (*Z. Nerudová*).

Konference „Szeleta Workshop – Comemmorating the 100 years of anniversary of the Szeleta Cave’s excavation“, 12.–15. 10. Miskolc.

Předneseny referáty:

- Questions du Szélétien récent en Moravie (*M. Oliva*);
- The technology of the Szeletian lithic Industry in the Context of Moravian EUP Cultures (*Z. Nerudová*);
- Morava during OIS 3: Cultural Relation (*P. Neruda*).

Konference: Pomiedzy Pólnoca a Poludniem, 15.–16. 11. Gliwice.

Předneseny referáty:

- Střední paleolit severní Moravy a Slezska – současný stav a perspektivy (*P. Neruda*);
- Moravská brána – komunikační tepna magdalénienu (*Z. Nerudová*);
- Objekt kultury s lineární keramikou č. 12/82 z Velkých Hoštic (okr. Opava) (*P. Kašpárek*).

IX. konference „Doba laténská v českých zemích, v Polsku a na Slovensku“ v *Polanica-Zdrój (Polsko)*, 24. 4.–27. 4. 2007. Poster: Antropologická charakteristika moravského laténského materiálu ve sbírkách Národního muzea.

Zahraníční služební cesty

- 27.– 29. 11. 2007. Rakousko, Universität Wien – zadání kosterních rozborů C14 (M. Dočkalová); Německo, Budyšin (29. 2. a 21. 8. 2007), Lužickosrbské muzeum – zápůjčky exponátů pro výstavu „Lužičtí Srbové. Historie, kultura, tradice“ v Pavilonu Anthropos. (*Kostrhun P.*); Polsko, Štětín (27. 8.–28. 8. 2007), Muzeum Narodowe – zápůjčky exponátů pro výstavu „Sahara – Příběh Velké pouště“ (*Kostrhun P.*); Polsko, Biskupin: (23. 5.–26. 5. 12.) – Účast na konferenci "The History of Archaeology and Archaeological Thought in the 20th Century" (*Kostrhun P.*); Exkurze po německých archeologických a paleontologických lokalitách v rámci Letní školy kvartérních studií. Weimar, Taubach, Ehringsdorf, Burgtona, Schöningen, Kniegrotte, Teufelsbrücke, Bilzingsleben, 24.–30. 6. 2007 (*K. Valoch, M. Oliva, P. Kostrhun, Z. Nerudová, P. Neruda*); Exkurze po rakouských lokalitách Willendorf II, Krems – Wachtberg a návštěva antropologického oddělení Naturhistorisches Museum, Wien, 20. 8. 2007 (*K. Valoch, Z. Nerudová, P. Neruda*); Exkurze po rakouských paleolitických lokalitách Grub, Stillfried, 12. 9. 2007 (*K. Valoch, Z. Nerudová, P. Neruda*); Polsko, Sandomierz – účast na IV.konferenci Warsztatów Krzemieniarskich, 7.–8. 9. 2007 (*Z. Nerudová*); Maďarsko, Miskolc – účast na konferenci Szeleta Workshop – Comemorating the 100 years of anniversary of the Szeleta Cave's excavation", 12.–15. 10. 2007 (*Z. Nerudová, P. Neruda, M. Oliva*); Polsko, Gliwice, účast na konferenci Pomiedzy Pólnoca a Poludniem, 15.–16. 11. 2007 (*Z. Nerudová, P. Neruda, P. Kašpárek*).

Publikační činnost

- Crépin L. – LÁZNIČKOVÁ-GALETOVÁ M.: Nouvelles données archéozoologiques sur le statut du renne. Exemple du Berry (France) et de la Moravie (République tchèque). In: Beyries, S., and Vaté, V., (eds) Les civilisations du renne d'hier et d'aujourd'hui. Approches ethnohistoriques, archéologiques et anthropologiques. XXVIIe rencontres internationales d'archéologie et d'histoire d'Antibes, Antibes, 2007, Éditions APDCA.
- Čermáková E. – Golec M. – TRUBAČOVÁ T. – Tvrđý Z.: Kam zmizely horákovské děti?, Študijné zvesti 42, v tisku.
- Čižmář Z. – DOČKALOVÁ M.: Pohřby dětí na moravských neolitických sídlištích. In: R Tichý (Ed.): Otázky neolitu a eneolitu našich zemí 2006. Pp. 101–112. Katedra praktické a experimentální archeologie, Fakulta humanitních studií, Univerzita Hradec Králové 2007.
- DOČKALOVÁ M.: Burial rite in Neolithic settlements in Moravia Czech Republic. Humanbiologia Budapestinensis 30: 143–155. (E. B. Bodzár, A. Zsákai (Eds.): Human Diversity and Biocultural Researches. Selected papers of 15th Congress of The European Anthropological Association). Budapest: Department of Biological Anthropology, Eötvös Loránd University. 2007.
- DOČKALOVÁ M. – Čižmář Z.: Neolithic Children Burials at Moravian Settlements in the Czech Republic. Anthropologie XLV, 1/2007: 31–59. Brno: Moravian Museum – Anthropos Institute.
- DRESLEROVÁ G. – Vaňharová M. – Nováček J. – Krásná S. – Malá P. (2007): Anthropological and archeological analysis of unique eneolithic grave from Olomouc-Nemilany site, Czech Republic. Humanbiologia Budapestinensis 30, 2007, 37–44. (E. B. Bodzár, A. Zsákai (Eds.): Human Diversity and Biocultural Researches. Selected papers of 15th Congress of The European Anthropological Association). Budapest: Department of Biological Anthropology, Eötvös Loránd University.
- Fojtík P. – DOČKALOVÁ M.: Středněbronzový dětský pohřeb v nádobě z Olšan u Prostějova, okres Prostějov. Študijné zvesti, 42, 2007, 1–13. Archeologický ústav SAV Nitra.
- FOJTOVÁ M.: An Analysis of Epigenetic Traits on the Skeletal Remains of the Old Slavonic Populations from Dolní Věstonice, Czech Republic. Anthropologie XLV/1, 2007, 81–90.
- HRNČÍROVÁ M. – JAROŠOVÁ I.: Slovanské obyvatelstvo z Dolních Věstonic: komparační paleodemografická studie raně středověkých pohřebišť. (The Slavic population of Dolní

- Věstonice: a comparative palaeodemographic study of the Early Medieval cemeteries). *Archeologické rozhledy* 59, 1, 29–52. Praha 2007.
- JAROŠOVÁ I.: Buccal Microwear: Dietary Analysis of an Old-Slavonic Population from Dolní Věstonice, Czech Republic. *Humanbiologia Budapestinensis* 30, 2007, 113–122. (E. B. Bodzár, A. Zsákai (Eds.): *Human Diversity and Biocultural Researches. Selected papers of 15th Congress of The European Anthropological Association*). Budapest: Department of Biological Anthropology, Eötvös Loránd University.
- JAROŠOVÁ I.: Cribra orbitalia ve středověké populaci z Dolních Věstonic. *Ve službách archeologie* 02/07, 68–83. Brno 2007.
- JAROŠOVÁ I.: Dental Buccal Microwear of Medieval Population from Dolní Věstonice, Czech Republic. *Antropologie XLV*, 1, 2007, 71–80.
- JAROŠOVÁ I. – DOČKALOVÁ M. – FOJTOVÁ M.: Vybrané dentální charakteristiky neolitického obyvatelstva ze sídlišť na Moravě – předběžná zpráva. *Ve službách archeologie* 1/2007, 1–19.
- JAROŠOVÁ I. - Drozdová E. : Rekonstrukce stravy pomocí dentálních mikroabrazí u obyvatel z Pohanska – Jižního předhradí. *Ve službách archeologie* 02/07: 84–93. Brno 2007.
- KOSTRHUN P.: Třetí expedice Karla Absolona na dno Macochy v roce 1905 v rukopisném deníku učitele Aloise Krále. In: *Sborník Muzea Blansko 2007*. Blansko: Muzeum Blansko, 2007. 115–133.
- KOSTRHUN P.: Konference „The History of archaeology and archaeological thought in the 20th Century“. *Archeologické rozhledy*, Praha : Archeologický ústav AV ČR Praha, 2007, 3, 627–629.
- KOSTRHUN P.: Pětaosmdesáté narozeniny doyena paleolitické archeologie Karla Valocha. *Pravěk NŘ* 14, Brno 2004, 504–507.
- KOSTRHUN, P.: Rekonstrukce Pavilonu Anthropos. *Acta musei Moraviae, sci. soc.* XCII, 2007, 199–206.
- NERUDA P.: Neandertálci na Kotouči u Štramberka. *Archeologické památky střední Moravy*, sv. 12, Olomouc 2006.
- NERUDA P.: Starší doba kamenná v Podjí – současný stav a perspektivy *Thayensia* (Znojmo) 2007, 7: 291–303
- NERUDA P.: Middle Palaeolithic in the Northern Moravia– An Overview and Perspectives. Abstrakt z konference „POMIĘDZY PÓŁNOCĄ A POŁUDNIEM. PRZEOBRAŻENIA KULTUROWE NA GÓRNYM ŚLĄSKU W PRADZIEJACH I ŚREDNIOWIECZU. (Gliwice, 15.–16. listopada 2007 r.). Gliwice 2007.
- NERUDA P.: Záchraný výzkum v jeskyni Balcarce v roce 2007. Abstrakt z konference „Kvartér 2007“. Brno. 2007.
- NERUDA P. – VALOCH K.: Palaeolithic People and Moravian Caves. *Scripta Fac. Sci. Nat. Univ. Masaryk. Brun.*, Vol. 35 (2005), Geology. Brno 2007. 65–76.
- NERUDA P. – NERUDOVA Z. – VALOCH K.: Zpráva o revizním výzkumu jeskyně Puklinové v údolí Říčky (Moravský kras), *Acta Musei Moraviae, Sci. soc.* XCII: 2007, 79–102
- NERUDOVA Z.: Bečovské křemence a listovité hroty. *AR LIX*, 2007, 793–798.
- OLIVA M.: The Krumlovský les (Southern Moravia) exploitation area: mining techniques, chronology, symbolic meaning. *Der Anschnitt, Beiheft* 19, 2006, 163-172 (vyšlo 2007).
- OLIVA M.: Paleolitická stanice Vedrovice X v exploatační oblasti Krumlovského lesa (okr. Znojmo). *Acta Musei Moraviae, sci. soc.* 92, 2007, 3–8.
- OLIVA M.: Projev při otevření pavilonu Anthropos po rekonstrukci 30. června 2006. *Acta Musei Moraviae, sci. soc.* 92, 2007, 204.
- OLIVA M.: K otázce regionálních projevů a teritoriality v mladém paleolitu Moravy. *AR* 59, 2007, 203-218.
- OLIVA M.: Proměny praktických, sociálních a duchovních dimenzí pravěké těžební krajiny Krumlovského lesa. In: E. Kazdová – V. Podborský edd.: *Studium sociálních a duchovních struktur v pravěku*, 117-135 a 4 tab. Masarykova univerzita, Brno 2007.
- OLIVA M.: O posvátné pravěké krajině Krumlovského lesa. *ZRCADLO – NEZÁVISLÝ REGIONÁLNÍ ČTRNÁCTIDENÍK*, 28.11. 2007, 10.

- OLIVA M.: Gravettien na Moravě. *Disertationes archaeologicae brunenses/pragensesque* 1, Brno – Praha 2007. 258 stran.
- OLIVA M.: Snahy a prohry prof. Karla Absolona za II. světové války. *Sborník muzea Blansko* 2007, 133–142.
- Smrčka V. – DOČKALOVÁ M. – Bůzek F. – Erban V. – Mihaljevič M. – Zocová J.: Rekonstrukce stravy a migrace populace z neolitických sídlišť na Moravě na modelu Těšetic. *Ve službách archeologie* 1/2008, v tisku.
- TRUBAČOVÁ T.: Příspěvek k antropologii keltských hrobů na Moravě, *Pravěk NŘ* 16, 2006, 251–266.
- Urbanová P. – Peška J. – Kalábek M. – Králík M. – Mořkovský T. – JAROŠOVÁ I. – Hložek M. – KOSTRHUN P.: Spory o moravské diluvium Jana Kniese, In: Klápště, J. – Měřínský, Z. (eds.): *Dissertationes Archaeologicae Brunenses/Pragensesque. Supplementum I. Moravskoslezská škola doktorských studií. Seminář 1*, Brno 2007, 75–89.
- Zelinková M. – LÁZNIČKOVÁ-GALETOVÁ M.: Industrie z tvrdých živočišných materiálů doby kamenné I. *Zprávy České archeologické společnosti, supplementum* 66, 2007.
- Zelinková M. – LÁZNIČKOVÁ-GALETOVÁ M.: Industrie z tvrdých živočišných materiálů doby kamenné II. *Zprávy České archeologické společnosti, supplementum* 67, 2007.

Ediční činnost

- *Acta Musei Moraviae, Sci. soc.* 2007 – vyšlo (ved. redaktor *M. Oliva*);
- Ediční zpracování časopisu *Anthropologie. International Journal of the Science of Man*. Rok 2007 XLV/1: 1–104 – vydáno, (ved. red. *M. Dočkalová*);
- Redakční práce v redakci časopisu *Anthropologie: International Journal of the Science of Man*, ve funkci asistent editora (*I. Jarošová*);
- Práce v redakční radě časopisu *Anthropologie: International Journal of the Science of Man*, v rubrice recenze (*M. Hrnčířová*) a zprávy (*P. Neruda*);
- sestavení výroční zprávy MZM za rok 2006 (*P. Neruda*);
- práce v red. radě *Archeologických rozhledů* a *Anthropologie* (*M. Oliva*).

Členství v odborných komisích

- Člen hlavního výboru České společnosti archeologické (*M. Oliva – místopředseda*);
- člen výboru oborové komise archeologů muzejí a ústavů pam. péče (*M. Oliva*);
- člen 8. komise (mladý paleolit) Mezinárodní unie Pre- a protohist. věd (UISPP) při UNESCO (*M. Oliva*);
- *Commission de nomenclature sur l'industrie de l'os préhistorique*, UISPP (*M. Galetová*).

Různé

- V mimo-brněnském depozitáři Ústavu Anthropos v Rebešovicích byla z prostředků Ministerstva kultury ČR (ISO/D rok 2007) realizována výstavba nového Antropologického depozitáře s vybavením 3 výškových posuvných regálů. Z prostředků muzea byla dokončena dostavba dvou depozitních místností k ukládání kosterního a odlitkového materiálu;
- Balení 73 kusů originálů obrazů na výstavu ve Francii „Zdenek Burian peintre de la prehistorie“ Musées de Montbéliard. 7.10.–2. 3. 2008;
- Zapůjčení 2 obrazů Z. Buriana na výstavu „NAŠE NEJKRÁSNEJŠÍ KRAJINY“ pro Správu národního parku Podyjí, Znojmo 12. 9. do 23. 11 2007;
- Stěhování kosterního materiálu a paleoantropologických odlitků z ústavu Anthropos do depozitáře v Rebešovicích.

1.10. HISTORIE BIOLOGICKÝCH VĚD – GENETIKA

Oddělení historie biologických věd – Mendelianum v rámci své části výzkumného úkolu institucionálního záměru pokračovalo v dalším výzkumu vědeckého odkazu J. G. Mendela a historického vývoje interpretace jeho objevu. Významnou měrou se pracoviště podílelo na dokončování prací a zejména na vydání kritického překladu Mendelovy práce *Pokusy s hybridy rostlin* od A. Matalové ve spolupráci s prof. I. Cetlem. Jde o druhý překlad do českého jazyka po více než osmdesáti letech, poprvé splňující parametry kritičnosti.

Oddělení se nadále zaměřilo na studium historie biologie a genetiky v Československu mezi světovými válkami a především na vliv politických tlaků na biologii a genetiku v padesátých letech a šedesátých letech dvacátého století.

Mendelianum pravidelně pořádá odborné konference Mendel Forum. Další ročník se konal dne 24. října 2007 v Dietrichsteinském paláci v Brně ve spolupráci s Ústavem živočišné fyziologie a genetiky AVČR a Ústavem fyziologie Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně, a to za podpory Evropského sociálního fondu se zaměřením na vzdělávání SŠ pedagogů. Jednotlivé sekce konference se týkaly didaktiky v biologii, výzkumu a studiu na zahraničních pracovištích v Kanadě a USA, novinek v oblasti zoologie a dále samozřejmě zejména tradičních mendelovských témat. Akce se zúčastnilo celkem 125 registrovaných z řad pedagogů i studentů, z toho deset bylo přednášejících.

Pracovníci oddělení vytvořili scénář trvalé expozice věnované životě a dílu J. G. Mendela, která byla otevřena dne 28. 9. 2007 v nově rekonstruovaném Mendelově rodném domě v Hynčicích. Jde o završení mnohaletého úsilí o záchranu a rekonstrukci tohoto kulturně významného objektu, na kterém se Mendelianum dlouhodobě aktivně podílelo ve spolupráci s Nadačním fondem J. G. Mendela a nadále pokračuje ve spolupráci na projektu Rodný dům G. J. Mendela v Hynčicích.

Dále Mendelianum otevřelo dne 2. 7. 2007 ve svých prostorách novou výstavu k 185. výročí narození J. G. Mendela pod názvem „Mendelovo Brno“. V této souvislosti také vydalo publikaci a uspořádalo přednáškovou exkurzi „Po Mendelových stopách v Brně“ pro veřejnost, která proběhla dne 21. 7. 2007.

Mendelianum udělilo Mendelovu pamětní medaili za rok 2007 prof. Davidu Laneovi za přínos ke genetickému výzkumu rakoviny. Významný britský genetik a onkolog působí jako výkonný ředitel Institute of Molecular and Cell Biology v Singapuru. Zabývá se studiem funkcí lidských tumorsupresorových genů a výzkumem nových protinádorových léčiv. Je členem významných vědeckých společností (EMBO, The Royal British Society, etc).

Mendelianum spoluorganizovalo a vyhodnotilo studentské práce dalšího ročníku již tradiční biologicko-historické středoškolské soutěže Mendelovy Hynčice 3.4. 2007 v Odrách u Nového Jičína a vyhlásilo téma následujícího ročníku této soutěže na příští rok 2008. Příští ročník se uskuteční v nově rekonstruovaném Mendelově rodném domě v Hynčicích a tématem soutěže jsou: „Mendelovi předchůdci – Jan Evangelista Purkyně“.

Vědeckovýzkumná činnost

Institucionální záměr:

Výzkum lidské společnosti ve vztahu k Moravě a ideje českého národa ve středoevropském kontextu.

Pokračujeme ve výzkumu vývoje vědy u nás a dokumentujeme důležité vědecké objevy v nejširších společenských a kulturních souvislostech. Gregor Mendel je ústřední postavou pro historii biologických věd. Mendelianum provádí systematicky výzkum Mendelova odkazu více než 4 desítky let.

Jiří Sekerák

Zaměřujeme se na studium významu Gregora Mendela v rámci složitých procesů evropské a globální kulturní integrace. Mendelova práce spoluvytváří základnu, na které stojí dnešní vědy o životě. Přesto však nikdy nepanovala úplná shoda v tom, co vlastně pro tyto vědy znamená a jaký je její význam. To nakonec vedlo k formulování základní otázky zda *Mendel byl, či nebyl mendelista*, zejména ve vztahu k míře a významu jeho objevitelského přínosu. Tato otázka směřuje k souboru

problémů spojených s interpretací jeho objevu: Jestliže totiž uznáme, že Mendel byl mendelistou, mendelismus sám je historicky překonaná etapa ve vývoji genetiky a biologického myšlení obecně. Teze práce argumentují, že Mendel nebyl jenom mendelistou, ale že byl něčím víc. Dnes totiž ani nejde pouze o to, zda Mendel byl, či nebyl mendelistou. Mnohem důležitější je zjistit, zda je, přesně řečeno – v jeho vědeckém textu, ještě něco dalšího. A pokud ano, co to je, co nám to dnes říká, jaký to pro nás může mít význam a jak to lze interpretovat? Jaké jsou meze (jsou-li tedy nějaké) takové dnešní interpretace podobného přírodovědného textu z poloviny 19. století?

Mendelismus učinil v interpretaci Mendelovy práce významový posun. Tato teze je východiskem pro novou interpretaci Mendelova textu: Mendela lze dnes nejlépe interpretovat rámci konceptu bioinformace. Nejvhodnější metodou interpretace jádra významu Mendelova objevitelského textu je aplikace systémové teorie a teorie informace. Klíčové je Mendelovo užívání termínů *Anordnung der Elemente* (uspořádanost elementů) a *Materielle Beschaffenheit* (materiální skladba). Mendel objevil a poprvé popsal novou oblast jevů pomocí těchto nových termínů. Jde o oblast bioinformace, která je přenášena v informačním toku živých systémů. Taková interpretace Mendela nám může něco říci jednak o vývoji a podstatě věd o životě, o tom co je to věda jako taková, ale je také inspirativní a představuje výzvu pro nastupující XXI. století.

Výstavy

- „Život a dílo J. G. Mendela“. Mendelianum zpracovalo scénář pro novou stálou expozici o životě a díle zakladatele genetiky J. G. Mendela v jeho rodném domě. Expozice byla u příležitosti otevření Mendelova rodného domu uvedena do provozu dne 18. září 2007 ve spolupráci s Nadačním fondem J. G. M. a byla představena veřejnosti na stránkách denního tisku a TV. (*J. Sekerák, A. Matalová*)
- „Mendelovo Brno“, výstava k 185. výročí narození J. G. Mendela, otevřena 2. 7. 2007 v prostorách Mendeliana MZM. (*A. Matalová, E. Matalová*)
- „Kód pro rozmanitost životů“ Autoři: Jiří Sekerák, Eva Matalová; spolupracovníci: R. Gregorová, J. Bryja, P. Švehlík. Umístění v přízemí budovy Kanceláře veřejného ochránce práv, Údolní 39. Scénář je zaměřen na překonávání kulturních a dalších skupinových bariér. Nejnovější poznatky evoluční genetiky a molekulární biologie o původu a vývoji života jsou ilustrovány unikátní sbírkou fosilií Masarykovy univerzity, která vznikala na počátku evolučních studií v Brně a vykazují souvislost s přírodovědným výzkumem G. J. Mendela.

Přednášky pro veřejnost

J. Sekerák

- Historie Lysenkismu, nad knihou J. Sekeráka a A. Matalové "Genetika za železnou oponou". Dietrichsteinský palác, 22. 2. 2007
- „Evoluce a genetiky“, 3. 4. 2007 v Odrách u Nového Jičína, (Mendelovy Hynčice).
- „Mendelova studijní léta“, 24. 10. 2007, Mendelianum MZM, Údolní 39, Brno. V rámci Mendel Fora 2007 k 185. výročí narození J. G. Mendela.
Matalová E.
- „Po Mendelových stopách v Brně“, Brno 21. 7. 2007 (s A. Matalovou)
- „Mendel, nobelisté, genetiky“. Dietrichsteinský palác, 24. 10. 2007

Spolupráci s médii

J. Sekerák

- „185 let od narození génia aneb Uměl vůbec Mendel česky?“ rozhovor pro zpravodajský týdeník *Týden*, 30/2007, 23. 7. 2007, s. 30–31.

Pedagogická a lektorská činnost

J. Sekerák

- 28 výkladů pro střední školy a univerzity v expozici Mendeliana
- Mendelovy Hynčice, 6. ročník soutěže, 3. 4. 2007, Odry

- Mayo Clinic, USA, "Genetics Behind the Iron Curtain" , 20. 4. 2007, Mendelianum
- Mendel Forum 2007, Mendelova badatelská práce, Mendelianum, 24. 10. 2007
E. Matalová
- 15 výkladů pro vysoké školy a zahraniční studenty v expozici Mendeliana
- Mayo Clinic, USA, „Genetics Behind the Iron Curtain“ , 20. 4. 2007, Mendelianum
J. Zahorecová
- 42 výkladů pro střední a vysoké školy v expozici

Publikační činnost

MATALOVÁ A. Mendelovo rodiště na kulturní mapě Evropy třetího tisíciletí. Brno, *Informační listy GSGM*, č. 32, 2007, s. 14–19.

MATALOVÁ A. J. G. Mendel: Pokusy s hybridy rostlin. *Mendel Forum 2007*. Brno 2007, Moravské zemské muzeum, s. 15–16. ISBN 978-80-7028-312-7.

MATALOVÁ E. Procházka Mendelovým Brnem. Brno, *Informační listy GSGM*, č. 32, 2007, s. 11–12.

MATALOVÁ E. Mendel Forum 2007. Brno, *Informační listy GSGM*, č. 32, 2007, s. 5–10.

MATALOVÁ E. Mendel, Nobelisté, Genetika. *Mendel Forum 2007*. Brno 2007, Moravské zemské muzeum, s. 18–19. ISBN 978-80-7028-312-7.

SEKERÁK J. Gregor Mendel and their Scientific Milieu of His Discovery, in: M. Kokowski (ed.), *The Global and the Local: The History of Science and the Cultural Integration of Europe*. Proceedings of the 2nd ICESHS (Cracow, Poland, September 6-9, 2006) [E-book (with the online and CD-ROM versions); Cracow: The Press of of the Polish Academy of Arts and Sciences, 2007], ch. 10, p. 256–263. ISBN: 978-83-60183-42-7

Online edition of the Proceedings: <http://www.2iceshs.cyfronet.pl/proceedings.html>;

Online access to the text: the access link of the file.

Ediční činnost

- Publikace : E. MATALOVÁ : Mendel Forum 2007, Brno 2007, Moravské zemské muzeum, 33 s. ISBN 978-80-7028-312-7.
- Gregor Mendel Medal 2007 – sir David Lane

Členství v odborných společnostech

- Český komitét pro dějiny vědy (*J. Sekerák*)
- Český komitét pro dějiny vědy (*A. Matalová*)
- Společnost pro dějiny vědy a techniky (*A. Matalová*)

1.11. ETNOGRAFICKÝ ÚSTAV

Heslo „Tradiční kultura – proměny vnímání“ se stalo leitmotivem činnosti pracovníků Etnografického ústavu MZM podmiňujícím nejen sběratelské a výstavní aktivity, ale i řadu dalších odborných výstupů (např. publikační, přednáškové).

Za nejvýznamnější odbornou aktivitu, na níž se EÚ v roce 2007 podílel, považujeme vydání Národopisné encyklopedie Čech, Moravy a Slezska (AVČR) doplňující mezeru na mapě oboru a poskytující čtenáři základní orientaci v problematice tradiční kultury. Jednotlivá hesla vypracovávaly i kurátorky EÚ (*L. Nováková, J. Pechová, E. Večerková, A. Kalinová, H. Dvořáková*), především pak E. Večerková, která je autorkou 48 hesel. Na poli prezentačním se dlouholeté dobré vztahy s rakouskými kolegy promítly do výstavního projektu „Osterneiern aus Mähren (Ethn. Museum Schloss Kittsee, autor *E. Večerková*), jehož ohlas mezi návštěvníky zaskočil i organizátory. S obdobným zájmem se setkala i výstava „60.léta“ (EÚ MZM) vzniklá ve spolupráci s Východočeským muzeem v Pardubicích. Především odborníky oslovila autorská výstava „Dcerám českým...“ (autor: *A. Kalinová, L. Nováková*) mapující fenomén ženského vzdělávání na Moravě

doplněná přednáškovým cyklem na dané téma. V anketě Národopisné společnosti ČR se na prvním místě v kategorii výstav umístila instalace „Svět pod sklem.Podoby vosku“ (autor: *H. Dvořáková*).

Díky dobře vypracovaným podkladům na záchranu předmětů kulturního dědictví (*L. Nováková, E. Večerková*) získal EÚ grantové prostředky ISO a mohl tak zadat restaurování několika sbírkových předmětů (hedvábný svatební komplet kolem r. 1900, svatební koláč z r. 1895). Ze stejné oblasti se rekrutovalo i vypracování žádosti o poskytnutí finanční dotace z prostředků ISO (*J. Pechová*) pro II. etapu vybavení depozitářů v Rebešovicích. S jejich pomocí by pak mohla být uložena nejstarší sbírka ořebného nářadí v ČR stejně jako fond nábytku v optimálních podmínkách. Od nového uložení si slibujeme vytvoření tzv. studijního depozitáře atraktivního i pro odbornou veřejnost.

Přetrvávajícím handicapem, s nímž je díky častým návštěvnickým dotazům konfrontován především personál recepce EÚ, je absence stálé expozice tradiční kultury na Moravě. Prioritou pro rok 2008 je proto vyhledávání možností (tj. finančního krytí) pro její realizaci.

Sídlo

Etnografický ústav MZM je umístěn v Paláci šlechtičen na Koblišné (výstavní prostory, pracovní kurátorů a konzervátorů, knihovna, archiv a fotodílna). Na zámku v Jevišovicích u Znojma je formou studijního depozitáře prezentována již jen výšeč ze sbírky lidového nábytku. Druhá část spolu s fondem řemesel a zemědělství byla přemístěna do centrálního depozitáře v Rebešovicích.

Aktivita

V souladu s děním v evropské etnologii je odborná orientace EÚ MZM zaměřena na sledování historických kořenů současných projevů kultury širokých vrstev obyvatelstva včetně soužití menšin s majoritou. Naším cílem je poskytnout co možno široký obraz zrcadlící současnou společnost, a proto vedle již klasických minorit (Němci, Rómové, Židé, Mor. Charváti) prezentujeme i „nové“ sousedy. První vlaštovkou na tomto poli byla výstava „Krása arabské ženy“ vycházející ze zaběhlých stereotypních představ Evropana o postavení ženy v arabském světě, které byly konfrontovány se současným stavem. Instalace vzniklá ve spolupráci se Společností česko-arabskou vyvolala zájem dalších odborných institucí a tak se v roce 2008 dočká repríz i v dalších muzeích (Vyškov, SNM Bratislava, K. Vary). V centru zájmu ústavu však i nadále zůstává každodenní kultura a životní styl obyvatel Moravy s důrazem na dosud málo zdokumentovaná období let šedesátých a sedmdesátých a na vztah venkov/město. Geograficky jsme omezeni sběrným územím země moravské včetně přesahů do příhraničí.

Aktivita ústavu se odehrávají na poli vědeckovýzkumném, kdy jednotlivé kurátorky jsou nositelkami grantů, s výstupy v podobě publikací či referátů na odb. konferencích, dále na poli prezentačním v podobě výstav. Do badatelské práce s následnými výstupy jsou v rámci svých oborů zapojeni i konzervátoři. Za úspěch považujeme přizvání konzervátora EÚ P. Poláška k účasti na přípravě kodexu restaurátora „Dokument o profesi konzervátora-restaurátora AMG ČR“ (garant TM Brno). V rámci příprav výstavy o J. Welzlovi sbíral v archivech materiál i J. Macháček. Jádro muzejní práce se pak odvíjí od sběru, třídění, zařazování do systému a ochrany sbírkových předmětů.

Nemalou část činnosti EÚ zabírají konzultace a odborná pomoc jiným institucím. Tak jako každoročně jsme se i loni výběrem exponátů a odb. konzultací podíleli na výstavních projektech jiných muzeí event. obcí či měst. Nejinak tomu bylo i v roce 2007, kdy byly autorské výstavy EÚ reprizovány v Praze, Bučovicích, Modřicích, Předklášteří u Tišnova, Uh. Ostrohu. Poprvé jsme se tak představili v Národním zemědělském muzeu v Praze, kde byla reprizována výstava „A ta kráva mléko dává“ (autor: *J. Pechová*). Výběrem a přípravou exponátů jsme se rovněž podíleli na vánočním výstavním projektu Národního památkového ústavu v Brně, detaš. prac. Vranov n. Dyjí, na projektech VM Olomouc, SM Uh. Hradiště, PM Předklášteří, VM ve Zlíně. Rozsáhlá agenda výpůjček předmětů dokládá odbornou pomoc EÚ ostatním muzeím, přičemž vyhledávání, příprava a konzervátorské zásahy kladou nemalé nároky na kapacitu kurátorů a konzervátorů.

Významný výstup směrem k veřejnosti představuje celobrněnská akce „Muzejní noc“, jejímž účastníkem je i EÚ. Scénář programu a jeho realizace bylo dílem pracovníků EÚ (*J. Macháček, H.*

Dvořáková), v programu vystoupili posluchači JAMU – divadlo Neslyším – a posluchači katedry scénografie pod vedením M. Jiráskové. Hudební doprovod zajistila bluesová skupina Back stage a cimbálová muzika Slováckého krúžku. Novinkou mající osvětlit návštěvnický mechanismus byl dotazníkový průzkum uskutečněný ve spolupráci s katedrou muzeologie FF MU. Na základě této sondy bude připraven program pro rok 2008, kde se zaměříme na původní poslání muzea tj. na práci se sbírkami Již tradičně pak EU zúčastněný institucím poskytl půdu pro zhodnocení akce.

EÚ se pokouší zviditelnit navazováním nových spoluprací: Výstavou „Fading“ ve spolupráci s Alliance Francaise byl za účasti JUDr. O. Motejla odstartován festival francouzské kultury v Brně „Bonjour Brno“. Poprvé v historii EÚ zavítal na naši půdu portugalský velvyslanec J. E. de Castro Brandao, který zahájil výstavu o námořních objevech. V rámci ukončení výstavy „Ona: Krása arabské ženy“ proběhl rovněž mezinárodní workshop Egypt and AustriaV-Crossroad. Vernisáží výstavy SNM Martin o slovenských drátenicích za účasti generálního ředitele SNM P. Marákyho byla v EÚ slavnostně ukončena akce „Slovenská sezóna v Brně“, na níž předchozími výstavami participovali Mor. galerie v Brně a Městské muzeum v Brně. Rovněž výstava Fair Trade „Svět v nákupním košíku“ a doprovodné akce pro školy přivedly do muzea nové návštěvníky. Na oblíbené představení knih navázal křest monografie A. Kollára „Jak jsem sbíral naivní umění“, kterou uvedl A. Přidal.

V rámci svých možností EÚ spolupracuje s masovými médii. Dokladem jsou rozhlasové relace na stanicích ČR Brno, ČR Praha, Radio Proglas, v nichž vyvíjíme snahu o popularizaci našich aktivit. Ve spolupráci s ČT Brno byl v salonku EÚ uveden projekt Mečové tance F. Pospíšila z cyklu Evropské hudební kořeny.

Sbírkotvorná činnost

K prioritám práce EÚ patří klasická práce se sbírkami (viz www.mzm.cz), jejich zpracovávání a ochrana. Oproti r. 2006 vzrostl sbírkový fond o 657 inventárních čísel (na 114 723 inventárních položek). Podsbírka je zapsána v CES. Aktualizovaná podoba podsbírky reprezentuje MZM na stránkách MK ČR www.mzm.cz/vizualizace/ces.

V r. 2007 došlo k minimálním přesunům: V rámci depozitáře v Rebešovicích byla přestěhována a následně nově uložena kompletní sbírka hudebních nástrojů (*E. Večerková*, stážísté), což v porovnání s masivním stěhováním sbírek v předchozích letech představovalo okrajovou záležitost. Studijní depozitář ve III. p. EÚ doznal změn v podobě nového uložení skla (*A. Kalinová*). Nadále probíhá zakládání fondu textilu, který díky své početnosti (cca 50.000 inventárních čísel) a náročné manipulaci závislé na odlišnosti jednotlivých souborů vyžaduje delší časový úsek. Hlavní podíl práce zde odvádí kurátorka sbírky (*L. Nováková*) a konzervátorky textilu (*L. Dufková*, *D. Sůkalová*). V rámci muzejní praxe poskytují pomoc posluchači muzeologie a etnologie z FF MU. Jednotlivé soubory jsou průběžně zpracovávány v rámci evidence DEMUS(kurátoři), průběžně je vedena kniha přírůstků (*H. Beránková*). Kurátoři spolu s konzervátory provádějí kontroly depozitárního režimu. Nárůst do sbírek se děje akvizicemi v terénu, formou výkupu prostřednictvím Nákupní komise MZM, dary. Část sbírky prošla každoroční revizí. S ohledem na stav sbírek a kapacitu depozitářů jsou upřednostňovány cílené akvizice zaměřené na doplňování vývojových mezer. Ukládání a adjustace přírůstků patří k základní činnosti kurátorů. V roce 2007 byla provedena digitalizace 202 ks forem na perník (*J. Pechová*, *K. Jursa*), 106 kusů nejstarších výšivek (*L. Nováková*, *L. Dufková*, *S. Doleželová*) a dokončena digitalizace habánských fájansí –170 ks (*A. Kalinová*, *S. Doleželová*).

Konzultace, poradenství

Konzultace spolu s odborně poradenskými službami pro veřejnost (zástupce obcí, folklorní soubory, sběratele, tvůrce) patří k významným činitelům při práci jak s odbornou, tak laickou veřejností. Tyto služby jsou poskytovány průběžně. EÚ se ustálil v roli konzultačního centra pro domácí i zahraniční odborníky, konzultace diplomových a dizertačních prací, oponentských posudků pro grantové úkoly. Kurátoři vedou studentské praxe posluchačů brněnských středních i vysokých škol. Dále provádějí odhady pro zájemce z terénu, poskytují odbornou poradenskou činnost. Odborné konzultace poskytují rovněž konzervátoři EÚ.

Ochrana sbírek

Ochrana sbírkových předmětů je rozdělena na preventivní konzervaci, do níž spadá pravidelná kontrola a uplatnění správného režimu zacházení se sbírkovými předměty (manipulace, balení a transport, kontrola relativní vlhkosti, intenzity osvětlení, odclonění UV a IČ záření a způsobu instalace), a depozitárního režimu (pravidelná sanace, kontrola relativní vlhkosti, teploty a stavu sbírkových předmětů). Druhou část tvoří sanační konzervace, restaurování a příprava předmětů pro výstavy. Zajišťují všichni konzervátoři. Při přípravě voskových exponátů pro výstavu Svět pod sklem se *P. Polášek* vydal metodicky neprošlapanou cestou mapující restaurování vosku. Rovněž spolupracoval s autorským kolektivem CITEM na vývoji nového modulu pro konzervátory-restaurátory Demus 01 KRP. Garanti ochrany sbírek: *L. Dufková, D. Sůkalová, P. Polášek, V. Henčl*. Díky spolupráci s VOŠR bylo v roce 2006 restaurováno dalších 28 ks keramiky a 7 maleb na plátně (*A. Kalinová*). V jejím rámci se v EÚ uskutečnila rovněž praxe posluchačů VOŠR (*A. Kalinová, P. Polášek*).

Příprava pro prezentaci sbírek

Fotografka EÚ *S. Doleželová* (0,5 úvazek) připravuje fotografické podklady pro publikační výstupy včetně katalogů. Zároveň zpracovává fotoarchiv oddělení a rovněž se věnuje digitalizaci v rámci Demus (výšivka, fájáns). Komplexní informaci (exponáty, archivní, ikonografické doklady a fotodokumentace) o brněnské Vesně včetně prezentace sbírek přineslo CD promítané v rámci výstavy Dcerám českým. Na základě podkladů *A. Kalinové, L. Novákové* zpracovalo odd. CITEM – *M. Kocinová*.

Knihovna EÚ MZM

Knihovna EÚ obsahující 52 000 knihovních jednotek poskytuje výpůjční služby i pro odb. veřejnost především z řad posluchačů vysokých škol v Brně. Je průběžně zpracovávána v programu KpWin. Knihovnice *J. Sixtová* zajišťuje rovněž mezinárodní výměnu, která byla vzhledem k nárůstu cen za poštovné významně zracionalizována.

Archiv EÚ

Na žádost EÚ pokračoval archivář MZM *J. Obrovský* se základním tříděním a zpracováváním archivu EÚ dle nových archivních norem. Významnou pomoc zde představovali stážisté ze střední knihovnické školy v Brně. V r. 2008 by měl být celý fond roztríděn tak, aby umožnil badatelskou práci.

Vědecko-výzkumná činnost

Těžiště vědecko-výzkumných aktivit ústavu spočívá v řešení grantových úkolů. *E. Večerková* je nositelkou grantu GAČR. Kurátorky *H. Beránková, H. Dvořáková, A. Kalinová, J. Pechová a E. Večerková* jsou zapojeny do ústavního vědecko-výzkumného úkolu „Kulturně antropologický pohled na život společnosti na Moravě v 18.–20. století v kontextu s děním ve střední Evropě a s přihlédnutím k etnickým procesům“. Výstupy představují: publikační činnost, účast s referátem na konferencích, stáže.

Kurátorky *H. Dvořáková, A. Kalinová, E. Večerková* se dlouhodobě podílejí na koncepci a řešení vládního programu „Koncepce účinnější péče o tradiční kulturu“ podporovaného EÚ a zařazeného do programu vlády ČR.

A/ Grantové úkoly

Institucionální grant

V r. 2007 pokračovalo řešení úkolu „Etnologické studium reality a jejího odrazu v každodenní kultuře na Moravě v období 18. - 20. st.“, na němž se podílí řešitelé: *H. Beránková* – Etnografická fotografie na přelomu 19. a 20. st., *H. Dvořáková* – Lidová religiozita a její projevy, *E. Večerková* – Obřadní kultura jako projev etnokulturní osobitosti obyvatel Moravy, *A. Kalinová* – Výtvarná kultura lidu na Moravě v období 18.–20. století, *J. Pechová* – Lidová řemesla na Moravě. Výstupy jsou citovány v dalším textu – viz výstavy, publikace, referáty.

Individuální granty

V r. 2007 byl závěrečnými terénními výzkumy včetně heuristiky ukončen grantový úkol „Sacrum et profanum v kultuře tradičních svátků“. (řešitel: *E. Večerková* spolu s *V. Frolcovou*, AVČR)

Terénními výzkumy, fotodokumentací a zpracováváním textových zpráv se zapojila *H. Beránková* jako spoluřešitel výzkumného úkolu Památková dokumentace vesnických sídel v ČR (Výzkumný projekt MK ČR, identif. kód PK01 PO04 OPP 004 (96-01)).

B/ „Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici v rámci vládního programu zpracovává materiál „Identifikace a dokumentace projevů tradiční lidové kultury v České republice. Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“, na němž se EÚ podílel vypracováním heslářů. V roce 2007 byl vypracován heslář a dotazník pro oblast vánočních obyčejů, který byl distribuován krajským pracovištěm v rámci ČR. Garant: *E. Večerková*

Výstavy

Výstavy EÚ v zahraničí

– „Ostereier aus Mähren“, Ethnographisches Museum Schloss Kittsee, 24. 2.–30. 4., autor: *E. Večerková*. Projekt hrazen z účelové dotace MKČR .

– Spolupráce na zemské výstavě Dolního Rakouska „Land und Feuer“, Armstetten, formou zápůjčky, garant: *J. Pechová*

Autorské výstavy EÚ v rámci MZM

– „Dcerám českým“, autor: *A. Kalinová*, *L. Nováková*, 5. 6.–24. 11.

Výstavy EÚ v rámci ČR

– „A ta kráva mléko dává..“, autor: *J. Pechová*, NZM Praha, 1. 2.–31. 3.

– „Lidový kroj na Brněnsku“, autor: *L. Nováková*, Městská část Brno Modřice, 25. 9.–30. 10.

– „Foto Koukal Uherský Ostroh“, autor: *H. Beránková*, Městský úřad Uh.Ostroh, 2. 7.–9. 9.

– „Květiny bílé po cestě..“, autor: *L. Nováková*, *H. Beránková*, reinstalace, Muzeum Předklášteří ,4. 3.–20. 5.

– „Současné lidové řemeslo“, autor: *J. Pechová*, Muzeum Vyškovska Bučovice, 4. 5.–30. 6.

Výstavy realizované ve spolupráci s EÚ a výstavy převzaté

– „Barvy Indie“ - fotografie *P. Daniela*, garant: *H. Dvořáková*, 7. 1.–28. 3.

– „Fading“ – instalace *A.L.Broyer* a *N. Commenta*, garant: *H. Beránková*, 16. 3.–13. 4.

– „60.léta. Móda, design, životní styl, garant, autor části 60.léta v EÚ: *H. Dvořáková*, *J. Macháček*, 22. 4.–19. 5.

– „Po stopách portugalských mořeplavců“, garant: *J. Macháček*, 16. 4.–30. 5.

– „Ona:Krása arabské ženy“, garant: *H. Dvořáková*, 19. 6.–27. 9.

– „Svetom, moje, svetom“, garant: *J. Pechová*, *J. Macháček*

– „Lidé a jejich svět“, fotografie *L.Steinhausera*, garant: *H. Beránková*, 9. 10.–24. 11.

Výstavy mimořádné a pronájmy

– „Fair Art“ (pro Společnost pro Fair trade), garant: *J. Macháček*, hala EÚ

– „Slovanské kláštery na Svaté hoře Athos“ fotografie *I. Jánošík*, garant: *J. Macháček*, 3. 12.–30. 1., kaple EÚ

Popularizační přednášky pro veřejnost, vystoupení v médiích

H. Dvořáková

– Tanec před kamerou (Evropské hudební kořeny), ČT Brno, námět, odb. konzultant *H. Dvořáková*

– „Minulost a budoucnost „malých“ muzeí.“ 100let Městského muzea v Kloboukách u Brna, 27.10.2007

– Tradice betlémů v českých zemích. VUT – Univerzita 3. věku,10. 12.

– Výklad ve výstavě „Svět pod sklem“, pro studenty FF MU (etnologie/historie umění), I.

– Výklad ve výstavě „60.léta. Móda, design, životní styl“, pro studenty FFMU (muzeologie) , 15. 5. *A. Kalinová*

- Spolek Vesna pro KPVU Brno, 12. 6.2007
- Spolupracovníci Vesny, kaple EÚ Brno, 3. 10.
- Lidová malba na skle. VUT – Univerzita 3. věku, 8. 10.
- Organizační zajištění přednáškového cyklu k výstavě „Dcerám českým...“ 10.–11., kaple EÚ (spolu s *L. Novákovou*, *O. Sedláčkovou*)
- Výklad ve výstavě „Dcerám českým...“ pro studenty FF MU (etnologie), SPŠT, 10.–11.
L. Nováková
- E.Machová a Vesna. Kaple EÚ Brno, 10.10.
- Organizační zajištění přednáškového cyklu k výstavě „Dcerám českým...“, 10.–11., kaple EÚ (spolu s *A. Kalinovou*, *O. Sedláčkovou*)
- Výklad ve výstavě „Dcerám českým...“ pro studenty FFMU(etnologie), SPŠT, 10.–11.
J. Pechová
- Současné lid.řemeslo. Výklad ve výstavě Muzeum Bučovice, 4. 5.

Účast na konferencích, seminářích

H. Dvořáková

- „Kundenbindungen und Museen in Aufbau“ Předneseno na: „5. Internationale Konferenz der Ethnographischen Museen in Zentral-und Südosteuropa“. Pořadatel Landesmuseum Joanneum, Graz 25.–27. 1. 2007
- „Doneste nám z pouti.“ Předneseno na mezinár. konferenci „Dary a obdarování“.Pořadatel: Mezinár.komise pro studium lid.kultury v Karpatech, ČNS, Slov.muzeum. Uh.Hradiště 5.–6. 6. 2007
- „Svatební upomínky pod skleněným poklopem“. Předneseno na konferenci „Oznamuje se láskám našim...Svatby a svatební zvyky v českých zemích v průběhu staletí“. Katedra historických věd FF Univerzita Pardubice, Východočeské muzeum Pardubice, 13.–14. 9. 2007
- „Die tschechisch-deutsche Zusammenarbeit auf dem konkreten beispil der Erschliessung der Wachsammlung im EI MLM Brünn“. Předneseno na mezinár.konferenci „Bayern–Böhmen -Sachsen-Tagung- gemeinsame Perspektiven. Pořadatel: Landesstelle f.die nichtstaatlichen Museen in Bayern“. Pasov 3.–5. 10. 2007
- „Vita clara et discincta“ .Wachs und tragantplastiken unter Glassturzů. Přednáška pro Katedru Kulturní antropologie, Univerzita Szegéd, Maďarsko. 4.11.

A. Kalinová

- „Die mährische Hinterglasmalerei in der ersten Hälfte des 19. Jhr.“ Předneseno na mezinár. konferenci: 17. Hinterglas-Symposion, Sandl (Rakousko), 7.–9. 6. 2007
- „Zastoupení jednotlivých dílenských okruhů ve sbírce malby na skle v EÚMZM. Předneseno na konferenci:Lidové podmalby na skle. Pořadatel: JM Č. Budějovice, 19.-20. 9. 2007
- „Sbírka maleb na skle v EÚ MZM“ (spolu s *K. Neméthovou*). Předneseno na semináři „Restaurovat umění“. Mor. galerie Brno 8. 3. 2007

J. Pechová

- „Dary a obdarování v lidové písni“. Předneseno na Mezinár.konferenci
- „Dary a obdarování. Pořadatel: Mez.komise pro studium lid.kultury v Karpatech, Slov.muzeum. Uh. Hradiště 5.–6. 6. 2007

E. Večerková

- „Dary a obdarování ve výročních obyčejích“. Předneseno na: Mezinár.konferenci: „Dary a obdarování“. Pořadatel: Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech, NSČ, Slov.muzeum. Uh. Hradiště 5.–6. 6. 2007

Studijní cesty

H. Beránková

- Slovensko – muzea v přírodě, organizováno Ústavem evropské etnoogie FF MU, 7.–9. 5.
- Srbsko – kláštery, muzea, lid. kultura, 22.–31. 5.
- Haná – konference lid. stavitelství, Národní památkový ústav, říjen
- Slovensko – Bratislava, mez. konference: Fotografické dědictví, měsíc fotografie, 5.–9. 11.

H. Dvořáková

- Rakousko –Salzburg-muzea, galerie. Organizátor: Rak.kulturní fórum,3.–5. 9.
 - Rakousko – Kittsee – zahájení výstavy „Osterneier aus Mähren“, 24. 2.
 - Německo – Zwiesel – zahájení bavor.zem.výstavy „Bayern-Böhmen“, 24. 5.
- A. Kalinová*
- Maďarsko- Budapešť- Výstava habánské keramiky, 28. 9.
- J. Pechová*
- Itálie – muzea, galerie, poznávací cesta Slov.muzea v Uh. Hradišti, 24.–31. 8.
 - Německo – Zwiesel, Deggendorf, Bavor. zem. výstava, 11.–12. 10.

Publikační činnost

- BERÁNKOVÁ H.: Lokální společenství a fotograf- fotograf a lokální společenství. (Fotoateliér A. Koukala v Uh. Ostrohu 1921–1956). Národopisná revue 3/2007,145–152,
- BERÁNKOVÁ H.: „Vznikla ve mně ta myšlenka..”– Amálie Kožmínová (11. 7. 1876–24. 4. 1951). Folia Ethnographica 41, 2007, 13–24.
- BERÁNKOVÁ H.: Dagmar Klímová. Bibliografická příloha Národopisné revue č. 21. Sestavila PhDr. Jana Pospíšilová ve spolupráci s PhDr. Helenou Beránkovou. Národní ústav lidové kultury Strážnice 2007, 36 s.
- DVOŘÁKOVÁ H.: Etnograf a filmař – příklad Františka Pospíšila. In: Fasora, J. – Hanuš, J.– Malíř, J. – Vykoupil, L. (eds): Člověk na Moravě v první polovině 20. století. Brno 2006 (vyšlo 2007), 404–418.
- DVOŘÁKOVÁ H.: Divišov– poezie všedního dne. Národopisná revue 3/2007, 191–195.
- DVOŘÁKOVÁ H.: Museumssammlungen in der Tschechischen republik und die religiöse Volkskunde. In: Museum–Bulletin–Museum.München–Chemniz– Liberec 2007, 62–66.
- DVOŘÁKOVÁ H.: Poutní prodej a voskové upomínky. In: Dary a obdarovávání. Studie slováckého muzea 12/ 2007, 163–168.
- DVOŘÁKOVÁ H.: Svatební upomínky v prostředí venkova a malého města. In: Oznamuje se láskám našim...svatby a svatební zvyky v průběhu staletí. Pardubice 2007, 171–178.
- DVOŘÁKOVÁ H.: Voskové a tragantové plastiky pod skleněným poklopem – pokus o klasifikaci. Pamiatky a múzeá. Bratislava 4/2007, 59–62.
- DVOŘÁKOVÁ H.: Obrázky ze života moravského venkova– nárys koncepce stálé expozice v Etn. ústavu MZM. In: Zborník Slovenského národného muzea v Martine. Martin 2007, 61–64.
- DVOŘÁKOVÁ H.: Voskové plastiky. In: Na pomoc muzejní práci.Vymetáme kostlivce ze skříní. Vysoké Mýto 2007, 4–8.
- DVOŘÁKOVÁ H.: Hesla ve 2.svazku: 1/devocionálie, s. 136–137, 2/hračkářství, s. 278–279.hesla ve 3. sv.:1/ poutní madony, s. 787–789, 2/ poutní místo, s. 789–791. In: Brouček, S.– Jeřábek, R. (edit) Lidová kultura na Moravě. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. Praha 2007.
- DVOŘÁKOVÁ H.: Moravská, česká „Hellas”. In: Věstník AMG,2/2007, úvodník
- DVOŘÁKOVÁ H.: Kulturní fast food a muzejní noc. In: Věstník AMG, 4/2007, úvodník
- KALINOVÁ A.: Hesla v 1.svazku: 1/K.Černohorský, s. 39–40, 2/ Dostál, J.,s. 45, 3/Chytil, J. s. 89, 4/ Pajer, J., s. 164–65, 5/ Pospíšil, J., s. 179,6/Scheufler, V., s. 193–195, 7/Šujan, V., s. 227, 8/ Tvrdý, J., s. 234–235, Večerková, E., s. 246–47. Hesla ve 2.svazku: 1/Etn.ústav MZM, s. 191–92, 2/fytomorfní motivy , s. 224, 3/ kachel, s. 343–44, 4/ kamnářská plastika, s. 352, 5/ kamnářství, s. 352–53, 6/ knižní malba, s. 371, 7/ knižní vazba, s. 371–72, 8/ loutka,s. 513–514, 9/ malba na skle, s. 525–26. Hesla ve 3. Svazku: 1/skládanka v láhvi, s. 902–03, 2/ skleněná plastika, s. 905, 3/ srdce, s. 958, 4/ strom života, s. 974, 5/ střelecký terč, s. 982–83, 6/vinařské sudy a lisy, s. 1138, 7/votivní malba, s. 1154,8/ výklenková a interiérová plastika, s. 1164–5, 9/ vývěsní štít, s. 1179, 10/ závěsný obraz, s. 1200, 11/ zdobené sklo, s. 1202–03, 12/zoomorfní motivy, s. 1220. In: Brouček,S. – Jeřábek, R. (edit) Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. Praha 2007.
- KALINOVÁ A.: K sociální úloze brněnských ženských spolků (Vesna a Moravská ústřední útulna ženská do roku 1920). Folia Ethnographica 41,2007, s. 69–83

- KALINOVÁ A.: K výzkumu habánské keramiky v MZM před r.1945. *Národopisná revue* 17, 2007, 182–187.
- KALINOVÁ A.: Dcerám českým.... Brněnský vzdělávací spolek Vesna v letech 1870–1920. Brno 2007, 42 s. Spolu s L. Novákovou
- KALINOVÁ A.: Jubileum L. Skružného. *Národopisný věstník* XXIII (65) za rok 2007
- MACHÁČEK J.: Muzejní noc v Paláci šlechtičen. *Věstník AMG* 2007/srpen.
- NOVÁKOVÁ L.: Hesla :1/dětský oděv, s. 134–6,2/ křestní souprava, 442–443, 3/ účes, s. 1082–3, 4/ úprava hlavy, s. 1091–2, 5/ šátek, s. 1022–3, 6/ Vacová, P., s. 242. In: Brouček, S. – Jeřábek, R. (edit) *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska*. Praha 2007.
- NOVÁKOVÁ L.: Dcerám českým... Brněnský vzdělávací spolek Vesna v letech 1870–1920. Brno 2007, 42 s. Spolu s A. Kalinovou.
- PECHOVÁ J.: Brněnští kloboučníci a modistky. *Folia Ethnographica* 41, 2007, 45–67.
- PECHOVÁ J.: K historii a současnosti řemesel a výrob na střední Moravě. *Národopisná revue* 2/2007, 86–91.
- PECHOVÁ J.: Zvyky spojené s narozením a úmrtím v bývalých německých obcích na Vyškovsku. *Vlastivědný věstník moravský* LIX, 2007, 3, 256–263.
- PECHOVÁ J.: Dar a obdarování v lidové písni a slovesnosti. In: *Dary a obdarování. Studie Slovákého muzea* 12/2007, 177–184.
- PECHOVÁ J.: Svatba v bývalých německých obcích na Vyškovsku. In: *Oznamuje se láskám našim...svatby a svatební zvyky v průběhu staletí*. Pardubice 2007, 203–213.
- PECHOVÁ J.: Kulaté jubileum Evy Večerkové. *EEC* 8, Brno–Czieszyn 2007, 109–113.
- PECHOVÁ J.: Výstava „Lidová kultura německého jazykového ostrůvku“. *Národopisná revue* 4/2007, 259–260.
- PECHOVÁ J.: Brouček, S. – Jeřábek, R. (edit) *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska*. Praha 2007. 19 hesel
- VEČERKOVÁ E.: Hesla v1. sv.:1/ Bakešová, L. s. 18,2/ Čečetka, F. s. 38, 3/ Grohmann, J. V., s.61, 4/Hank, V., s. 64, 5/ Hošková, M. s. 62, 6/ Minaříková, B., s. 150, 7/ Pechová, J., s.168, 8/ pejml, F., s. 169, 9/ Pospíšil, F., s. 178–9, 10/ Stránecká, F., s. 208–9, 12/ Vančík, F., s. 243–4, 13/ Vrbka, A., s. 243. Svazek 2.: 1/ agr.obyčeje, s.19–21, 2/ barchan, s.37, 3/ čištění studánek, s. 114, 4/ dokončení práce, s. 141–2, 5/dožínky, s. 153–5, 6/ chodítka, s. 304, 7/ Koláčová slavnost, s. 378, 8/koutnice, s. 406–7, 9/kraslice 430–2, 10/ kytice a vonice, s. 455–6, 11/ kolébka, s. 379,12/ křeslo, s. 441, 13/ lavice, s. 459, matěj, s. 544, 14/misník, s. 565–6, 15/nábytek, s. 589–90. svazek 3: 1/obřadní a obyčejové pečivo, s. 655–9, 2/ obřadní stromek, s. 661–3, 3/ oheň, s. 673–4, 4/police, s. 769, 5/ posvícení, s. 781–3, 6/ prapor, s. 803–4, 7/ práv.artefakty, s. 806–8, 8/růžová slavnost, s. 809, 9/ skříň, s. 911, 10/sousek, s. 950, 11/stolička, s. 967, 12/strom, s. 972–4, 13/ stůl, s. 987, 14/truhla, s. 1075–6, 15/ věnec, s. 1130–1, 16/ vích, s. 1137–8, 17/vystřihovánka, s. 1173, 18/ závěsy, s. 1200–201, 19/židle, s. 1242. IN: 1/ Brouček, S. – Jeřábek, R. edit. *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska*. Praha 2007.
- VEČERKOVÁ E.: Kraslice R.Šilarové. *Národopisná revue* 3/2007, 188–190.
- VEČERKOVÁ E.: Adventní lid.zbožnost v malhoticích na Hranicku.(Spolu s V. Frolcovou). *Vlastivědný věstník moravský* 59 (2007), 29–36.
- VEČERKOVÁ E.: Masopust v Sumrakově u Studené. *Tamtéž*, 148–154.
- VEČERKOVÁ E.: Svatební stromy. (příspěvek ke studiu obřadních artefaktů) iv.folia ethnographica, 41 2007, 143–179.
- VEČERKOVÁ E.: Štědrovečerní honění oveček do betléma na jihozápadní Moravě. *Národopisná revue* 4/2007, 242–248.
- VEČERKOVÁ E.: Hody v Černovicích u Kunštátu–slavnost, obyčej, divadlo, hra. *Národopisná revue* 1/2007, 52–56
- VEČERKOVÁ E.: Vánoční dar a obdarování. In: *Dary a obdarování.Studie Slovákého muzea* 12/2007, 101–108.
- VEČERKOVÁ E.: Ostereier aus Mähren. Begleitungs publikation zur Sonderausstellung. Kataloge des Ethn.Museums Schloss Kittsee, Band 24. Wien/Kittsee 2007, 42 s.

VEČERKOVÁ E.: O svatebním stromu.In: Oznamujeme se láskám našim...Katalog k výstavě.
(red.M.Halířová) Pardubice 2007, 23–28
POLÁŠEK P.: Konzervace a restaurování plastik z vosku. Pamatky a múzeá 4/2007, 63–65

Ediční činnost

Folia ethnographica, svazek 41 (2007), 140 stran; obsahuje výsledky vědeckovýzkumné práce pracovníků EUMZM a badatelů z jiných institucí (akademických a muzejních pracovišť v ČR a SR). Část nákladu rozeslána institucím v Evropě (=výměna publikací). Odb. redakce E. Večerková

Členství v redakčních radách

- Národopisný věstník (*H. Beráková*)
- Věstník AMG, Jižní Morava, Národopisná revue (*H. Dvořáková*)
- Slovákco, Ethnologia Europae Centralis (*E. Večerková*)

Členství v nákupních komisích

- Muzeum romské kultury Brno, Regionální muzeum Mikulov, Východočeské muzeum Pardubice (*H. Dvořáková*)
- Národní muzeum Praha, MZM Brno (*A. Kalinová*)
- Muzeum města Brna (*L. Nováková*)
- Muzeum Znojmo (*E. Večerková*)

Členství v ostatních komisích

- Národní antropologický komitét, Komise lid.stavitelství při NSČ, prezentační rada MZM (*H. Beráková*)
- Hl.výbor Národop.společnosti (*Dvořáková H.*)
- Vědecká rada SNM Martin (*Dvořáková H.*)
- Kuratorium Ethn.Museum, Kittsee, Rakousko (*Dvořáková H.*)
- Hl. výbor Etn.komise AMG (*Kalinová A.*)

Konzultační a lektorská činnost

- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost, posluchače středních a vysokých škol, členy národopisných souborů, pro obce nebyvalou měrou narůstá. V popředí zájmu je především konzultace včetně určování předmětů a poskytování odb.poradenských služeb prostřednictvím e-mailu. – kurátorky, konzervátoři- průběžně
- Vedení a konzultace ročníkových a závěrečných prací VŠ – kurátoři+P.Polášek
- Vedení oborových prací pro posluchače středních i vysokých škol v Brně – kurátoři+P.Polášek

Ostatní aktivity

- Muzejní noc – garant: *J. Macháček, H. Dvořáková*, organizace: *J. Macháček*, aktivní účast: *H. Dvořáková, J. Macháček*
- Průběžná spolupráce s médii-tisk, ČR, ČT – *J. Macháček, L. Dufková, H. Dvořáková, A. Kalinová, L. Nováková, J. Pechová, E. Večerková*
- Administrativa, agenda EÚ – *H. Beránková, H. Dvořáková, J. Macháček*
- PO a BP – *J. Macháček* (pravidelná kontrola), *H. Dvořáková* (kontrola, školení)

1.12. BOTANICKÉ ODDĚLENÍ

Botanické oddělení pokračovalo v zápisu separátů do elektronické podoby (Databáze MSAccess) a v zapisování knih do databáze MZM (KPWin). Pokročilo se i v podchycení sbírek do elektronické podoby v programu DEMUS. Vedle nových sběrů byly do databáze zařazovány i starší položky (např. rody *Mycena*, *Tricholoma*, *Amanita*, *Armillaria*, břichatkovité houby a další). Všechny elektronicky podchycené sběry jsou k dispozici na webové stránce MZM:

<http://www.mzm.cz/Botanika/>. Společně s doklady dalších deseti muzejních institucí je tam celkem k dispozici přes 200 000 sbírkových předmětů. Pokračovala spolupráce s kolegy s CHKO Bílé Karpaty, při které byla determinována, uložena do databáze a opatřena definitivními etiketami část herbáře Stanislava Staňka. S. Kubešová jako jedna ze spolupracovníků projektu „Diversity of Vegetation of Southern Siberia“ shromáždila a zpracovala obsáhlý materiál mechorostů. Houbařská poradna byla z důvodů rekonstrukce ústředního topení od dubna do konce sezóny pro širší veřejnost uzavřena.

Vědeckovýzkumná činnost

Ústavní úkoly

Rada úkolů na botanickém oddělení je řešena pod výzkumným záměrem „Vytváření pramenné báze a studium přírodních procesů probíhajících v širší oblasti styků karpatské, hercynské a panonské oblasti“ (MK00009486201), na kterém se podílí K. Sutorý, V. Antonín a S. Kubešová.

Taxonomické studium rodu *Cynoglossum* (studium v herbářích v Římě a Kew). Dokončení prací na publikačních výstupech týkajících se druhu *C. pringlei* a příprava publikace druhů *C. natolicum* a *C. extraeuropaeum*.

Evropské přezkaté druhy špiček z rodu *Marasmius*, sekce *Epiphylli*, podsekce *Epiphyllini*. Projekt bude po rozšíření náplně ukončen v roce 2008 a bude připraven článek do tisku. [V. Antonín, M. Vašutová (UP Olomouc) a A. Urban (Botan. Inst. Wien)].

Byly dokončeny práce na přepracovaném vydání evropské monografie rodů *Marasmius*, *Marasmiellus*, *Gymnopus*, *Collybia*, *Rhodocollybia*, *Rhizomarasmius*, *Mycetinis*, *Crinipellis* a *Chaetocalathus*. Rukopis byl odevzdán do tisku do vydavatelství IHW-Verlag Eching (Německo) počátkem března 2008. [V. Antonín, M. E. Noordeloos (National Herbarium, Leiden)]

Druhy rodů *Crinipellis* a *Chaetocalathus* tropické Afriky. V roce 2007 byly zahájeny práce na projektu a mikroskopicky studována první část materiálu jak z vlastních sběrů, tak i z herbářů (Kew, Meise). Ukončení projektu je plánováno v roce 2009.

Grantové projekty

„Václavky (*Armillaria* spp.): druhové spektrum, populační ekologie, fytopatologie a hospodářský význam na příkladu lesních ekosystémů Moravy a Slezska“ (GAČR 526/05/0086). Projekt byl ukončen závěrečným třetím rokem a zpráva odeslána grantové agentuře [Antonín V., Mikeš V. (PřF MU), Jankovský L. (LF MZLU)]

„Fylogenetická taxonomie rodu *Marasmius* (Basidiomycota, Marasmiaceae) a příbuzných rodů v Korejské republice“ (GAČR 206/07/J003). Projekt byl zahájen prvním rokem řešení. Při terénní cestě do Korejské republiky byl nasbírán materiál, který je v současnosti zpracováván. Byla také excerpována literatura a studovány vybrané herbářové položky. Korejský partner na projektu také navštívil ČR. (V. Antonín)

„Diversita flóry Balkánu a východního Středomoří v českých a moravských herbářových sbírkách – národní dědictví světového významu (III)“ (GAČR 206/07/1555). První rok grantu započal zpracováváním dokladů sběratele E. Formánka. Proběhla digitalizace části připraveného materiálu. (K. Sutorý, A. Měřínská)

Ostatní

- Výzkum mykobioty NPR Javořina, NPP Búrová (CHKO Bílé Karpaty) a vybraných lokalit v NP České Švýcarsko. Ve spolupráci s NP, CHKO, ve všech případech odevzdány zprávy. (V. Antonín, A. Vágner)

- Výzkumy bryoflóry a mykobioty v oblasti lomu Mokrá a Sivického lesa. Ve spolupráci se Správou CHKO Moravský kras, práce byla zakončena odevzdáním zpráv. (V. Antonín, S. Kubešová, A. Vágner)
- Floristický průzkum mechorostů a cévnatých rostlin přírodních rezervací skalních útvarů a rašelinných luk (Žďárské vrchy) ve spolupráci s CHKO, práce byla zakončena odevzdáním zpráv. (I. Novotný, S. Kubešová, K. Sutorý)

Výstavy

- Odborné zajištění výstav čerstvých hub – výstavy v Ratíškovcích, Dubňanech a Napajedlích. (V. Antonín, A. Vágner)
- „Zelená krása mechorostů aneb jak se stát bryologem“ – instalace putovní výstavy v Západočeském muzeu v Plzni a v Hornickém muzeu Příbram (I. Novotný, S. Kubešová, R. Hlaváček, O. Peksa)
- „Houby a ovoce v modelech Josefa Rulíška“ – Mramorové sály MZM, 13.6.–22.9.2007 (V. Antonín, S. Kubešová, K. Sutorý)
- podíl na výstavě dětského muzea „Stromy jako domy“ (V. Antonín, S. Kubešová, K. Sutorý)

Přednášky pro veřejnost

- Cesty za houbami v r. 2006 – přednáška pro ČVSM, Brno, 13.3.2007. (V. Antonín)
- Podzimní jedlé houby a jejich dvojníci – přednáška pro Unii neslyšících, Brno, 25.10.2007 (V. Antonín)
- Houby a jejich užití. – přednáška pro Červený kříž, Brno, 24.9.2007 (A. Vágner)
- Mechové povídky – přednáška pro Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 15.2.2007. (S. Kubešová)
- „Mechorosty ...“ – přednáška pro Eko gymnázium, 30.11.2007 (S. Kubešová)
- Mechorosty v podzemí aneb „lampenflora“ – přednáška na Ostravské univerzitě v Ostravě, 21.11.2007. (S. Kubešová)

Exkurze

- Exkurze – mechy okolí Němčan – 27. 5. 2006 (I. Novotný, L. Čech)
- Exkurze – bryophyta okolí Kobeřic – 30. 9. 2006 (I. Novotný, L. Čech)
- Exkurze – Vycházka za mechorosty – Slavkov a okolí – 14. 10. 2006 (I. Novotný)
- Účast na floristickém kurzu ČBS – červenec 2006 (I. Novotný)

Spolupráce s médii

- Krátký výklad k mechu šikoušek zelený pro pořad České televize Živé srdce Evropy (S. Kubešová)
- Krátké rozhovory pro aktuální šoty zpravodajství České televize a tv Nova a rozhlasová zpravodajství (zejména Rádio Vysočina) (V. Antonín)

Prezentace pro veřejnost

- Pro brněnské školy předneseno 12 přednášek ve sbírkách ve Slatině (S. Kubešová, M. Dědečková, K. Sutorý)

Pedagogická a lektorská činnost

- Podzimní semestr 2007/2008: Toxikologie makromycetů, Ústav soudního lékařství LF MU. (V. Antonín)
- Mechy, játrovky, hlevíky... mechorosty – přednáška a exkurze pro pedagogy Lipky, Rychta Krásensko, 9.10.2007. (S. Kubešová)
- Jarní semestr 2006/2007: Bryologické praktikum, PŘF MU Brno, Ústav botaniky a zoologie, 3 hod./týden. (S. Kubešová)
- Podzimní semestr 2007/2008: Determinace mechorostů pro pokročilé, PŘF MU Brno, Ústav

Účast na vědeckých konferencích a seminářích

- Investigation of the *Armillaria cepistipes* – *A. gallica* complex in the Czech Republic. – poster, XV Congress of European mycologists, 16.–21. IX. 2007, St. Petersburg, Rusko. [V. Antonín, M. Tomšovský, T. Májek, L. Jankovský (MZLU)]
- Existuje bedla jedovatá (*Macrolepiota venenata*)?. – Konference Houby v antropogenním prostředí, 14. 4. 2007, Praha (přednáška). (V. Antonín)
- Zajímavé nálezy makromycetů v Beskydech a Javorníkách. – Seminář Houby Beskyd, 15.6. 2007, Horní Lomná (Přednáška) (V. Antonín)
- Natural history institutions in the 21st century: impact on our common future. 18.–19. 10. 2007 Paříž (poster) (K. Sutorý, A. Měřínská)
- Mechorosty DP lomu Mokrý a EVL Sivický les – odborný seminář Monitoring stavu životního prostředí v lomových prostorech, 21.–22. 8. 2007, Brno, (referát). (S. Kubešová)
- Makromycety a mechorosty DP lomu Mokrý a EVL Sivický les – odborný seminář Monitoring stavu životního prostředí v lomových prostorech, 21. 8. 2007, Brno, (podíl na odborném zajištění exkurze). (V. Antonín, S. Kubešová)
- Origin and evolution of biota in mediterranean climate zones. Švýcarsko, Zurich 14.–15. 7. 2007 (poster) (K. Sutorý)
- 7th Plant Life of South West Asia 25.–29. 6. 2007 Turecko, Eskisehir (poster) (K. Sutorý)
- Podzimní setkání muzejních botaniků ČR. Akce byla organizována botanickým oddělením MZM, podíleli se na ní všichni odborní pracovníci botanického oddělení. Brno, 4.–5. 10. 2007.
- *Ditrichum zonatum* (Brid.) Kindb. v České republice, na Slovensku a některých přilehlých územích. – seminář Výzkum flóry a vegetace mezi Vltavou a Dunajem, Muzeum České Budějovice, 18.–19. 10. 2007, (referát). (I. Novotný)

Zahraniční služební cesty

- Maďarsko, Budapest. Vyhledávání typových materiálů E. Formánka v herbářích muzea. 6.–9. 11. 2007 (K. Sutorý, A. Měřínská)
- Itálie. Sběr srovnávacího materiálu pro herbářové sbírky botanického oddělení, studium druhů rodu *Cynoglossum*. 11.–20. 6. 2007 (K. Sutorý)
- Velká Británie, Londýn. Studium v herbářích a knihovně RBG Kew 19.–24. 11. 2007. (K. Sutorý)
- Ruská federace, pohoří Ural, 5.–26. 7. 2007 (S. Kubešová)
- Korejská republika, Soul a severní část státu, terénní sběrná cesta pro projekt GAČR (viz výše) (organizovala Korejská univerzita), 21 dní, 10. 7.–2. 8. 2007 (V. Antonín)
- Itálie, Ravenna a okolí, mykologický výzkum (organizovala místní organizace Bresadolovy mykologické společnosti), 8 dní, 3.–10. 11. 2007 (V. Antonín)
- Slovensko, Strážovské vrchy, Omastiná, mykologický průzkum (organizovala Správa CHKO Strážovské vrchy a Slovenská mykologická společnost), 6 dní, 4.–9. 9. 2007 (V. Antonín)
- Nizozemsko, Leiden, studium marasmioidních hub z jv. a v. Asie v herbáři a práce na závěrečné verzi rukopisu monografie marasmioidních a collybioidních hub Evropy, 6 dní, 4.–9. 12. 2007 (V. Antonín)

Publikační činnost

- Adamčík S. – Lizoň P. – Ripková S. – ANTONÍN V. – Kučera V.: Typification of *Rhodocollybia fodiens* (Tricholomataceae). - *Sydowia* 59(1): 2007, 1–6.
- ANTONÍN V.: Monograph of *Marasmius*, *Gloiocephala*, *Palaeocephala* and *Setulipes* in tropical Africa. – *Fungus Flora of Tropical Africa* 1: 2007, 1–177.
- ANTONÍN V.: Book review: T. Laessle et J.H. Petersen: *MycKey* 2. 1. – *Czech Mycol.* 59(1): 2007, 10.
- ANTONÍN V.: Existuje bedla jedovatá (*Macrolepiota venenata*)? – Abstrakt, *Mykol. Listy* no. 101: 2007, 51–52.

- ANTONÍN V.: 15. jarní terénní setkání českých a slovenských mykologů. – Mykol. Listy no. 101: 2007, 29–30.
- ANTONÍN V.: Lužní lesy na soutoku Moravy a Dyje - oáza vzácných hub. - Živa 55(2): 2007, 57–59.
- ANTONÍN V.: Hřib satan – vzácný jedovatý hřib. – Veronica 21(4): 2007, 29.
- ANTONÍN V.: Ryzec lilákový – vzácná houba olšin. – Veronica 21(5): 25.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Kržatka zimní. – Houbař 4(1): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Hlíva olivová. – Houbař 4(1): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Řasnatka lesní. – Houbař 4(2): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Čepičatka jehličnanová. – Houbař 4(1): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Škárka hvězdicovitá. – Houbař 4(3): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Závojenka jarní. – Houbař 4(3): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Kořenovník vrstevnatý. – Houbař 4(4): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Třepenitka svazčitá. – Houbař 4(4): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Destice chřapáčková. – Houbař 4(5): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Ucháč obecný. – Houbař 4(5): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Sírovec žlutooranžový. – Houbař 4(6): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Pečárka perličková. – Houbař 4(6): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Holubinka akvamarínová. – Houbař 4(7): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Hřib koloděj. – Houbař 4(7): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Helmovka ředkvičková. – Houbař 4(8): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Otravy po červenajících bedlách. – Houbař 4(8): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Ryzce pod olšemi. – Houbař 4(9): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Strmělka listomilná. – Houbař 4(9): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Bedlovnice zlatá aneb na houby do kopřiv. – Houbař 4(10): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Bedla chřapáčková. – Houbař 4(10): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Penízovka kuželovitá. – Houbař 4(11): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Vláknice rozpraskaná. – Houbař 4(11): 2007, 7.
- ANTONÍN V.: Houby pod lupou. Štítovka jelení. – Houbař 4(12): 2007, 6.
- ANTONÍN V.: Jedovaté houby. Syrové houby. – Houbař 4(12): 2007, 7.
- ANTONÍN V. – Buyck B.: The genus *Setulipes* (Marasmiaceae) in Madagascar and the Mascarenes, including a key to other African taxa. – Mycol. Res. 111: 2007, 919–925.
- ANTONÍN V. – Holec J. – Kubátová A. – Marvanová L.: Taxonomie hub. – Mykol. Listy no. 100: 2007, 4–6.
- ANTONÍN V. – Holec J. – Kubátová A. – Novotný D.: Mykologické časopisy a jiné mykologické publikace. – Mykol. Listy no. 100: 2007, 44–45.
- ANTONÍN V. – Holec J. – Novotný D.: Mykologické konference, semináře, exkurze a přednáškové cykly. – Mykol. Listy no. 100: 2007, 46–47.
- ANTONÍN V. – Hýsek J. – Tomšovský M.: XV. kongres evropských mykologů. – Mykol. Listy no. 102: 2007, 40–44.
- ANTONÍN V. – Jankovský L. – Lochman J. – Tomšovský M.: *Armillaria socialis* – morphological–anatomical and ecological characteristics, pathology, distribution in the Czech Republic and Europe and remarks on its genetic variation. – Czech Mycol. 58(3–4, 2006): 2007, 209–224.
- ANTONÍN V. – Jankovský L. – Májek T. – Tomšovský M.: Investigation of the *Armillaria cepistipes* – *A. gallica* complex in the Czech Republic. – XV Congress of European mycologists, abstracts. p. 28, 2007.
- ANTONÍN V. – KUBEŠOVÁ S. – SUTORÝ K.: Houby a ovoce v modelech Josefa Rulíška. Katalog k výstavě, 2007, Moravské zemské muzeum, Brno, 16 p., 2007.
- ANTONÍN V. – Prášil K.: Mykofloristický výzkum. – Mykol. Listy no. 100: 2007, 28–31.
- ANTONÍN V. – Tomšovský M.: Druhy rodu václavka (*Armillaria*) v České a Slovenské republice. – Abstrakt, Sprav. Slov. Mykol. Spol. 35: 2007, 5.
- ANTONÍN V. – VÁGNER A.: První nález fajodky spáleništní – *Fayodia anthracobia* – v České republice. – Mykol. Listy no. 99: 2007, 8–10.

- Bañares A. – ANTONÍN V. – Moreno G.: *Gymnopus beltraniae*, a new species of section *Vestipedes* (Agaricales) from the Canary Islands (Spain). – *Persoonia* 19(2): 2007, 255–259.
- Hausknecht A. – ANTONÍN V. – Polčák J.: A new, conspicuously coloured *Bolbitius* species from the Czech Republic. – *Czech Mycol.* 59(1): 2007, 1–9.
- Holec J. – ANTONÍN V.: Herbářové sbírky hub. – *Mykol. Listy* no. 100: 2007, 34–36.
- Vašutová M. – ANTONÍN V. – Urban A.: Polyphyletic origin of the sections *Pennatae* and *Spadiceae* (*Psathyrella*, Agaricales): evidence from nrITS and nr LSU sequences. – XV Congress of European mycologists, abstracts. p. 64, 2007.
- Vizzini A. – ANTONÍN V. – Noordeloos M.E.: *Crinipellis pedemontana* sp. nov. (Agaricomycetes), a new basidiomycete from Italy. – *Mycologia* 99(5): 2007, 786–791.
- KUBEŠOVÁ S.: Mechorosty DP lomu Mokrá a EVL Sivický les. In: Sborník odborného semináře Monitoring stavu životního prostředí v lomových prostorech, Brno, 2007, p. 45–46.
- KUBEŠOVÁ S. – NOVOTNÝ I.: Putování výstavy Zelená krása mechorostů, aneb jak se státi bryologem. – *Věstník Asociace muzeí a galerií* 2007(3): 2007, 7.
- Kučera J. – KUBEŠOVÁ S. – Hájek M. – Plášek V.: Nová bryologická literatura XVIII. – *Bryonora* 40: 2007, 53–65.
- Mikulášková E. – Berka T. – Holá E. – Košnar J. – KUBEŠOVÁ S. – Marková I. – Mudrová R. – Musil Z.: Mechorosty zaznamenané v průběhu 20. podzimního setkání Bryologicko–lichenologické sekce v NP Šumava. – *Bryonora* 40: 2007, 14–27.
- NOVOTNÝ I.: Mechorosty širšího okolí Slavkova u Brna. In: Grulich V. ed. Výsledky floristického kursu České botanické společnosti ve Slavkově u Brna (9.–14. července), Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 42, Příl. 2007/2: 2007, 58–60.
- NOVOTNÝ I. – Košnar J. – KUBEŠOVÁ S. – Holá E. – Marková I. – Mikulášková E. – Plášek V. – Hanychová M.: Mechorosty zaznamenané během 14. jarního setkání Bryologicko–lichenologické sekce v Ruprechtově na Dražanské vrchovině. – *Bryonora* 39: 2007, 25–38.
- Růžička I. – NOVOTNÝ I.: Nový bryofloristický materiál z Českomoravské vrchoviny – doplňky za léta 1961 – 2004. – *Acta rerum naturalium* 2, 2007: 2007, 9–18.
- Zmrhalová M. – KUBEŠOVÁ S. – Mudrová R. – NOVOTNÝ I. – Kučera J.: Příspěvek k bryoflóře NPR Trčkov (Orlické hory). – *Panorama (Z přírody, historie současnosti Orlických hor a podhůří)* 15: 2007, 38–45.
- SUTORÝ K.: Conti F. Abbate G., Alessandrini A. et Blasi C. An annotated checklist of the Italian vascular flora.(recenze) – *Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha*, 42: 355.
- SUTORÝ K.: Material of type character in the Münch-Bellinghausen collection in the Moravian Museum, Brno (BRNM). 6. Philipp Salzmann – *Acta Musei Moraviae, Sci. biol.* 92: 229–243.
- SUTORÝ K.: *Cynoglossum montanum* L. in the western part of the Mediterranean area – *Boccone* 21: 193–199.
- SUTORÝ K.: Two *Cynoglossum* taxa in southern Italy – paleogeographical background of their speciation. Origin and Evolution of Biota in Mediterranean Climate Zones. p. 37. (Abstrakt).
- SUTORÝ K.: Contribution to the genus *Cynoglossum* (Boraginaceae) in the east Mediterranean. International Symposium 7th Plant Life of South West Asia (7th PLoSWA) 25–29 June 2007, nonpag. (Abstrakt).
- Rukopisy
- ANTONÍN V. – Deckerová H. – VÁGNER A.: Makromycety národní přírodní památky Búrová. Zpráva o nově nalezených druzích v roce 2007. – mscr., 2007, Správa CHKO Bílé Karpaty a botanické odd. MZM, 5 p.
- ANTONÍN V. – Deckerová H. – VÁGNER A.: Makromycety národní přírodní rezervace Javořina. Nálezová zpráva za rok 2007. – mscr., 2007, Správa CHKO Bílé Karpaty a botanické odd. MZM, 26 p.
- ANTONÍN V. – VÁGNER A.: Makromycety národního parku České Švýcarsko. Nálezová zpráva za rok 2007. – mscr., 2007, Správa NP České Švýcarsko a botanické odd. MZM, 43 p.
- ANTONÍN V. – Dvořák D. – VÁGNER A.: Makromycety EVL Sivický les. – mscr., 2007, Správa CHKO Moravský kras a botanické odd. MZM, 36 p.

- ANTONÍN V. – Dvořák D. – VÁGNER A.: Makromycety dobývacího prostoru Lomu Mokrý. – mscr., 2007, Správa CHKO Moravský kras a botanické odd. MZM, 44 p.
- KUBEŠOVÁ S. – NOVOTNÝ I. – SUTORÝ K.: Inventarizační průzkum cévnatých rostlin a mechorostů PR Olšina Sklené, PR Řeka, PR Štíří důl, PP Peperek, PP Rozštípená skála, PP Tisůvka, PP Brožova skála, Světka, Hudecká skála – mscr. 2007, Správa CHKO Žďárské vrchy, 77 p.
- KUBEŠOVÁ S.: Bryofloristický inventarizační průzkum EVL Sivický les – mscr. 2007, Správa CHKO Moravský kras, 12 p.
- KUBEŠOVÁ S.: Bryofloristický inventarizační průzkum dobývacího prostoru lomu Mokrý – mscr. 2007., Správa CHKO Moravský kras, 15 p.

1.13. ENTOMOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Entomologické oddělení spravuje rozsáhlé sbírky hmyzu a některých dalších skupin členovců z celého světa. V systematické evidenci vede 42 celků na úrovni řádů, čítající přes 1 025 000 jedinců, včetně 6 634 typových exemplářů. Téměř dvakrát tak početný je materiál evidovaný jako studijní a pomocný.

V rámci sbírkotvorné činnosti v roce 2007 pokračovalo třídění a determinace motýlů (Lepidoptera) sbírky Jenische, jehož sběry pocházejí především z území střední Moravy z konce 19. a začátku 20. století. Třídění prováděl O. Jakeš v rámci své pracovní smlouvy. Při práci vypomohli rovněž externí specialisté, především pánové Laštůvka, Stuchlík a Štěrba, vytríděné kusy byly opatřeny doplňujícími designačními štítky.

Nové přírůstky do sbírek oddělení v roce 2007 získalo drobnými dary a vlastním sběrem v terénu, a to v rámci ústavních a grantových výzkumných úkolů na území České republiky a jiných evropských států a z expedice L. Dembického do severovýchodní Indie a V. Kubáně do Laosu. Celkem bylo za rok 2007 nově vypreparováno 6 693 jedinců hmyzu.

Oddělení v roce 2007 badatelům zprostředkovalo 23 zápůjček ze sbírek, z nichž devět bylo do zahraničí. Během roku měly depozitáře celkem 127 badatelských návštěv, včetně šesti zahraničních.

Knihovna entomologického oddělení, která je přístupná veřejnosti, eviduje 52 242 knihovních jednotek. Roční přírůstek v roce 2007 činil 224 přírůstkových čísel a možnost zapůjčení entomologické literatury využilo 13 registrovaných uživatelů. Mimo to bylo vyřízeno 20 meziknihovních výpůjčních služeb poštovní cestou. V průběhu roku je neustále aktualizována elektronická databáze periodik a monografií. V rámci pravidelné revize bylo v roce 2007 zkontrolováno celkem 8 735 ks separátů z celkového počtu 36 228 ks.

Nadále je prováděna mezinárodní výměna vědeckých publikací se 76 partnery. Do časopisů k výměně v loňském roce oddělení investovalo 32 420,- Kč a získalo odbornou literaturu v hodnotě asi 250 000,- Kč. Výdaje na ostatní knižní fond činily 20 710,- Kč a další hodnotné publikace byly věnovány na oddělení darem.

Ve dnech 7.–8. června 2007 entomologické oddělení v Moravském zemském muzeu organizovalo třetí ročník konference „Blanokřídílí v českých zemích a na Slovensku“, které se zúčastnilo celkem 30 odborníků z České republiky a Slovenska. Konferenci organizačně zaštil I. Malenovský ve spolupráci s L. Dvořákem z odboru výzkumu a ochrany přírody Správy NP a CHKO Šumava.

V průběhu roku odešel z kurátorského místa na jiné pracoviště V. Kubáň a místo něj byl do konce roku přijat O. Jakeš.

Vědeckovýzkumná činnost

Mezinárodní programy

„Handbook of Zoology“ (red. Lawrence & Leschen, Nový Zéland, Austrálie): do tisku byla odevzdána kapitola o čeledi Trogossitidae, kniha by měla vyjít v r. 2008 (J. Kolibáč).

Grantové projekty

– institucionální záměr „Vytváření pramenné báze a studium přírodních jevů probíhajících v oblasti styku karpatské, hercynské a panonské oblastí“ (MK00009486201). V jeho rámci pokračoval J. Kolibáč v průzkumu fauny brouků (Coleoptera, zejména skupiny Cucujiformia) zachovalých pralesních oblastí sledovaného území, zejména se zaměřením na morfologii dosud neznámých larev, intenzivně pokračoval v redakční práci na příručce pro poznávání fauny ČR, pro kterou navíc napsal kapitolu o broucích (vyšla v listopadu 2007 v nakladatelství Academia), průběžně pokračoval ve shromažďování údajů pro připravovanou revizi rodu *Trichodes* a studoval fylogenezi nadčeledi Cleroidea v celosvětovém měřítku. V průběhu roku 2007 publikoval J. Kolibáč 3 kapitoly o čeledích Trogossitidae, Cleridae a Thanerocleridae v knize „Catalogue of Palaearctic Coleoptera“ a systematickou kapitolu v téže knize. Dále publikoval revizi rodu *Ancyrona* (Trogossitidae), který je rozdělen do pěti druhových skupin s dvěma novými druhy; dále je popsán nový sesterský rod se třemi novými druhy. V drobném příspěvku o rodu *Afrophthalma* (Chrysomelidae) je popsán nový druh mandelinky.

V. Kubáň se zaměřoval na studium taxonomie a rozšíření brouků, zejména čeledi krascovitých (Buprestidae), v rámci České republiky, Evropy a Blízkého Východu. Podílel se na popisu dvou pro vědu nových druhů krasců z rodu *Anthaxia* a pokračoval v práci na seznamu druhů krascovitých střední Evropy s rozlišením na potvrzený výskyt do r. 1950 a po r. 1950.

I. Malenovský pokračoval ve výzkumu taxonomie a faunistiky hmyzu se zaměřením především na řád Hemiptera (polokřídílí). Údaje získával studiem sbírek (Moravské zemské muzeum a Národní muzeum Praha) a terénním sběrem (v roce 2007 zaměřeným na Bílé Karpaty, Jizerské hory a okolí Brna) s cílem připravit v příštích letech mj. komentovaný seznam druhů kříšů a mer České republiky a Slovenska. Dále se věnoval studiu systematiky mer čeledi Phacopteronidae ve světovém kontextu a ve spolupráci s kolegy z Masarykovy univerzity v Brně a Komenského univerzity v Bratislavě využití umělých neuronových sítí v taxonomii hmyzu. V roce 2007 se v těchto souvislostech podílel také na publikaci dvou prací v impaktovaných mezinárodních periodících, katalogu typového materiálu kříšů čeledi Tropicididae popsaných L. Melicharem a do tisku připravil kapitoly věnované fauně bezobratlých živočichů, polokřídlelému hmyzu a zoogeografii pro knihy Přírodní poměry Boskovicka (ed. H. Skořepa) a Travní porosty Bílých-Bíelych Karpat, jejich ochrana a obnova (ed. I. Jongepierová).

– „Psyllid vectors: vývoj kontrolních strategií proti merám – vektorům fytoplazem ovocných dřevin v Evropě“ (MŠMT, EUREKA OE 180). Cílem dílčí části projektu Univerzity Palackého v Olomouci a řešeného v Moravském zemském muzeu P. Lautererem je objasnění životního cyklu mer druhů *Cacopsylla picta*, *C. melanoneura* a *C. pruni*, které přenášejí závažné choroby jablek a meruněk. V roce 2007 proběhla druhá sezóna intenzivního sledování jabloňových sadů na jižní Moravě pomocí metody žlutých lepových desek a determinace vzorků. Průběžné výsledky byly představeny na třech odborných konferencích, z toho dvě byly v zahraničí.

– „Referenční diagnostická laboratoř Ministerstva zemědělství ČR“. Řešení projektu se na základě smlouvy MZM se Státní rostlinolékařskou správou, odborem diagnostiky Olomouc věnuje Pavel Lauterer, který determinuje a odborně hodnotí hospodářsky významné druhy kříšů a mer (Hemiptera) a s nimi spojená rizika a oponuje metodiky sledování škodlivých organizmů. Část získaných finančních prostředků byla využita v roce 2007 na rozšíření odborné knihovny entomologického oddělení.

Exkurze

- Brno – Soběšice, 27. 4. 2007. Za hmyzem lesů a luk, pro děti z Ekologického kroužku Lesní školy Lipka-Jezírko (I. Malenovský).
- Břeclav – Pohansko, 1. 5. 2007. Za bezobratlými lužních lesů, aluviálních luk a hrudů, pro studenty z Ústavu botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně (I. Malenovský).
- Dolní Kounice a údolí Bobravy, 30. 8. 2007. Entomologický den v rámci „Týdne dětí s Moravským zemským muzeem“ (I. Malenovský ve spolupráci s lektorkami Dětského muzea)

- Adamov, Josefovské údolí, 8. 10. 2007. Za bezobratlími Moravského krasu, pro lektory školského zařízení pro environmentální vzdělávání Lipka (*I. Malenovský*).

Výstavy

- spoluautorství scénáře a odborná spolupráce na tvorbě původní výstavy Dětského muzea "Stromy jako domy", otevřené od 21. 11. 2007 do 12. 4. 2008 (*I. Malenovský, J. Kolibáč, O. Jakeš*)
- zápůjčka sbírkových předmětů pro výstavu Moravského zemského muzea „Sahara – příběh velké pouště“ (*J. Kolibáč*)

Přednášky pro veřejnost

- „Mery lesů, vod a strání“. Česká společnost entomologická, Národní muzeum, Praha, 10. 2. 2007 (*I. Malenovský*)

Spolupráce s médii

- 31. 7. 007, Brněnský deník Rovnost. Rozhovor o druzích hmyzu, které se na jižní Moravu rozšířily v souvislosti s teplým klimatem posledních let (*I. Malenovský*)

Pedagogická a lektorská činnost

- předmět „Terénní cvičení ze zoologie“ (jarní semestr 2007), pro studenty odborných a učitelských směrů biologie, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, Brno (*I. Malenovský*)
- předmět „Taxonomie a zoologická nomenklatura“ (jarní semestr 2007), pro studenty oboru Systematická zoologie a ekologie, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, Brno (*I. Malenovský*)
- „Hemiptera“, přednáška a cvičení z předmětu „Obecná a systematická entomologie“ (4.4.2007), pro studenty oboru Systematická zoologie a ekologie, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, Brno (*I. Malenovský*)
- „Hemiptera“, přednáška z kursu „Entomologie“ (19.4.2007), pro doktorandy oboru Rostlinolékařství, Agronomická fakulta, Mendelova lesnická a zemědělská univerzita, Brno (*I. Malenovský*)
- Biologická olympiáda – krajská komise pro Jihomoravský kraj, kategorie A (Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno, 23. 3. 2007) a kategorie B (Gymnázium Elgartova, Brno, 13. 4. 2007) (*I. Malenovský*)
- recenzní posudky na 31 prací z různých vědeckých časopisů (*J. Kolibáč*)

Účast na vědeckých konferencích a seminářích

- *Lauterer P., Čermák V.*: Overwintering of psyllids (Hemiptera, Psylloidea) – the vectors of the phytoplasma apple proliferation cluster. Zoologické dny, Brno, 6.–9. února 2007.
- *Čermák V., Lauterer P.*: Overwintering of psyllids (Hemiptera, Psylloidea) in South Moravia (Czech Republic) with respect to the vectors of the Apple Proliferation cluster phytoplasmas. 4th European Hemiptera Congress Ivrea, Turin, Itálie, 10.–14. září 2007.
- *Malenovský I., Burckhardt D.*: Taxonomy of the Afrotropical Phacopteronidae (Hemiptera: Psylloidea). 4th European Hemiptera Congress Ivrea, Turin, Itálie, 10.–14. září 2007.
- *Tedeschi R., Lauterer P., Bertignono L., Alma A.*: Hawthorn psyllid fauna in northwestern Italy. 4th European Hemiptera Congress Ivrea, Turin, Itálie, 10.–14. září 2007.
- *Kolibáč J.*: Immature Beetles Meeting, Univerzita Karlova, Praha, 4.–5. října 2007.
- *Fedor P., Sierka W., Malenovský I., Vaňhara J., Havel J.*: Umelé neuronové siete v determinácii a taxonomii strapiek (Thysanoptera). 13. Feriancove dni 2007, Univerzita Komenského, Bratislava, 22. listopadu 2007.

Zahraníční služební cesty

- Laos, 10. 5.–9. 6. 2007 (*V. Kubáň*). Expedice zaměřená na sběr hmyzu v provincii Hua Phan v severovýchodním Laosu. Sbírký MZM byly obohaceny o početný materiál různých řádů, zejména kříšů, ploštic, dvoukřídých a blanokřídých.
- Rakousko, Maďarsko, 23. 4.–6. 5. 2007 (*V. Kubáň*). Studijní návštěva ve sbírkách Novaka, Barriese, Holzera, Angera (Rakousko) a Merkla, Muskoviče (Maďarsko). Exkurze na významné lokality krasiců v obou zemích.
- Indie, 16. 5.–26. 6. 2007 (*L. Dembický*). Expedice se zabývala studiem a především sběrem hmyzu (Coleoptera, Homoptera, Diptera, Heteroptera, Thysanoptera) v oblasti severovýchodní Indie ve státech Arunachal Pradesh (Dibang Valley) a Meghalaya (Tura Peak). Byl nasbírán rozsáhlý materiál, který je již z větší části vypreparován, lokalizován a uložen ve sbírkách jako suché a lihové položky.
- Slovinsko, 4. 6.–10. 6. 2007 (*J. Kolibáč*). Cesta byla zaměřená především na sběr brouků čeledi Trogossitidae a ostatního (převážně podkorního) hmyzu. Byl sbírán i další hmyz, převážně z řádu Heteroptera a Homoptera. Všechny sběry jsou vypreparovány, lokalizovány a zařazeny do sbírek.
- Itálie a Švýcarsko, 2. 9.–16. 9. 2007 (*I. Malenovský*). Účast na konferencích 4th European Hemiptera Congress a 14. mitteleuropäische Zikaden-Tagung ve městě Ivrea v severní Itálii, studium entomologických sbírek, konzultace a příprava společné publikace s D. Burckhardtem v Naturhistorisches Museum Basel ve Švýcarsku.

Publikační činnost

- Hudec K. – KOLIBÁČ J. – Laštůvka Z. – Peňáz M.: Příroda České republiky: průvodce faunou. Academia, Praha, 2007, 440 pp.
- KOLIBÁČ J.: Brouci. pp 164–213. In: Hudec K., Kolibáč J., Laštůvka Z., Peňáz M. (eds): Příroda České republiky: průvodce faunou. Academia, Praha, 2007, 440 pp.
- KOLIBÁČ J.: Further observations on the tribe Ancyrini Kolibáč, 2006 (Coleoptera, Trogossitidae, Peltinae). Entomologica Basiliensia et Collectionis Frey 29: 2007, 53–76.
- KOLIBÁČ J.: Trogossitidae. pp 364–366. In: Löbl I. & Smetana A. (eds): Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 4. Apollo Books, Stenstrup, 2007, 936 pp.
- KOLIBÁČ J.: Thanerocleridae. pp 366-367. In: Löbl I. & Smetana A. (eds): Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 4. Apollo Books, Stenstrup, 2007, 936 pp.
- Löbl I. – Rolčík J. – KOLIBÁČ J. – Gerstmeier R.: Cleridae. pp 367-384. In: Löbl I. & Smetana A. (eds): Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 4. Apollo Books, Stenstrup, 2007, 936 pp.
- Medvedev L. N. – KOLIBÁČ J.: A correction to the revision of the genus *Afrophthalma* L. Medvedev, 1978 (Chrysomelidae, Clytrinae). Entomologica Basiliensia et Collectionis Frey 29: 2007, 287–288.
- Rolčík J. – KOLIBÁČ J.: New nomenclatorial and taxonomic acts, and comments. Cleridae. p. 58. In: Löbl I. & Smetana A. (eds): Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 4. Apollo Books, Stenstrup, 2007, 936 pp.
- KUBÁŇ V. – Svoboda P.: A contribution to the taxonomy of the genus *Anthaxia*, with descriptions of two new species (Coleoptera: Buprestidae). Folia Heyrovskyana, Series A, 14: 2007, 149–159.
- Burckhardt D. – LAUTERER P. – Niedringhaus R.: Die Blattflöhe der Sammlung Struve von der Nordseeinsel Borkum (Hemiptera, Psylloidea). Beiträge zur Zikadenkunde 9: 2007, 39–44.
- Fialová R. – Navrátil M. - LAUTERER P. - Navrkalová V.: „Candidatus *Phytoplasma prunorum*”, the phytoplasma infection of *Cacopsylla pruni* from apricot orchards and from overwintering habitats in Moravia (Czech Republic). Bulletin of insectology 60 (2): 2007, 183–184
- Kučerová J. – Talácko L. – LAUTERER P. – Navrátil M. – Fialová R.: Molecular tests to determine „Candidatus *Phytoplasma pyri*” presence in psyllid vectors from a pear tree orchard in the Czech Republic – a preliminary report. Bulletin of insectology 60 (2): 2007, 191–192.
- LAUTERER P.: Vzpoura otroků - mravenčí Spartakové. Formica 10: 2007, 19–22.
- LAUTERER P.: Mravenci *Lasius niger* (Linné) a larvy mšičožravých pestřenek (Diptera, Syrphidae). Formica 10: 2007, 29–32.

- Mühlethaler R. – Günthart H. – Burckhardt D. – Holzinger W. – Kunz G. – LAUTERER P. – Maczey N. – MALENOVSKÝ I. – Nickel H. – Niedringhaus R. – Seljak G. – Walter S. – Witsack W.: Zur Fauna der Zikaden, Blattflöhe und deren Parazitoide der Alp Flix (Graubünden, Schweiz) (Hemiptera: Auchenorrhyncha und Psylloidea; Diptera: Pipunculidae, Strepsiptera: Elenchidae). Beiträge zur Zikadenkunde 9, 2007: 45–53.
- MALENOVSKÝ I. – Burckhardt D. – Tamesse J. L.: Jumping plant-lice of the family Phacopteronidae (Hemiptera: Psylloidea) from Cameroon. Journal of Natural History 41: 2007, 1875–1927.
- Vaňhara J. – Muráriková N. – MALENOVSKÝ I. – Havel J.: Artificial neural networks for fly identification: A case study from the genera Tachina and Ectophasia (Diptera, Tachinidae). Biologia, Bratislava 62, 2007: 462–469.
- Vaňhara J. – Muráriková N. – MALENOVSKÝ I. – Havel J.: Artificial neural networks for insect identification. Tachinid Times 20: 2007, 8–9.
- Wilson M. R. – MALENOVSKÝ I.: Tropiduchidae described by Leopold Melichar (Hemiptera, Fulgoromorpha). Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae (Brno) 92: 2007, 137–153.

Ediční činnost

- Redakce časopisu Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae 92/2007 (*J. Kolibáč*)
- Redakce entomologického časopisu Folia Heyrovskyana 14/2006 (*V. Kubáň*)
- Redakce příručky k poznávání fauny ČR (nakl. Academia, eds: Hudec, Kolibáč, Laštůvka, Peňáz) (*J. Kolibáč*)
- Redakce sborníku z konference Blanokřídílí v českých zemích a na Slovensku 3 (*I. Malenovský*)

Různé

- Oddělení provádí determinace vzorků hmyzu (nejčastěji skladištních a zemědělských škůdců) a drobné odborné posudky pro veřejnost.

1.14. ZOOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Preparace a konzervace materiálu

V preparátorské dílně oddělení (*J. Bašta, M. Vlasák*) bylo postaveno 28 dermoplastických preparátů, zpracováno 39 balků a 20 lebek. Z významnějších přírůstků lze jmenovat např. exponát papouška královského, emu hnědého, lvíčka zlatého, klokánka krysího a hroznýše psohlavého. Do skupiny kopytníků přibyl exponát lamy guanako a tmavé formy daňka. Ze ZOO Jihlava byl získán kadaver samice tygra sumaterského a lebka samce téhož druhu ze ZOO Brno.

Přírůstky do studijních sbírek čítaly 344 kusů vč. menší kolekce vajec.

V depozitáři na zámku v Budišově byla zrevidována a opravena kolekce parohů a rohů, pokračovala oprava a čištění, montáž exponátů na nové podstavce další části preparátů z Dahlbergovy ornitologické sbírky pro Muzeum Vysočiny v Jihlavě.

Probíhala preparace exponátů ptáků a savců pro hmatovou výstavu „Stromy jako domy“ připravovanou DM MZM, preparace pro AOPK ČR Havlíčkův Brod, ČSOP Jihlava, ZOO Brno, ZOO Jihlava a ZOO Olomouc.

Průběžně byl zajišťován provoz sladkovodních akvárií v zoologické expozici Fauna Moravy a údržba Brněnského draka (*T. Kučera*), organizace a zajištění návštěvnického provozu ve zpřístupněném depozitáři na zámku v Budišově u Třebíče (*H. Sutorová, J. Pavlíčková, M. Karasová, M. Krátká*) a digitalizace sbírky exotických ptáků (*H. Sutorová, V. Prášek*)

Do knihovního fondu bylo nově zaevidováno 218 položek, z toho 33 knih. V knihovně pokračovala vedle běžné knihovnické činnosti rekatalogizace knihovního fondu v elektronické podobě v programu KP WIN, přístupná na webové stránce muzea v souborném katalogu knihovny MZM. Probíhala meziknihovní výpůjční služba, ostatní služby čtenářům, revize fondu a výměna *Acta Musei Moraviae* s 55 zahraničními partnery.

Nově zahájena evidence pomocí radiofrekvenční identifikace (čárkového kódu) v kategorii knih (M. Janoušková)

Ke 30. 9. 2007 ukončila pracovní poměr v muzeu M. Janoušková, která na zoologickém oddělení MZM pracovala od r. 1992. Agendu knihovny převzali V. Beran (1. 11. 2006–31. 12. 2007) a E. Staňková (od 1. 10. 2007).

Vědeckovýzkumná činnost

Ústavní úkoly

- Zpracování výsledků výzkumu biologie hlavačky mramorované (*Proterorhinus marmoratus*) a jejich příprava k publikaci (V. Prášek)
- „Sledování avifauny jihozápadní Moravy“ – probíhalo nadále s důrazem na území a druhy řazené do systému NATURA 2000 resp. zvláště chráněné druhy. Na území NP Podyjí probíhalo ve spolupráci s pracovní skupinou JmP ČSO (V. Prášek, V. Beran)
- „Mezinárodní sčítání vodních ptáků“ – ve spolupráci s pracovní skupinou JmP ČSO bylo provedeno každoroční sčítání zimujících vodních ptáků na řece Dyji v úseku Hevlín – Podhradí na Dyji. Tato akce probíhá každoročně ve více než 100 zemích 5 kontinentů (V. Prášek, V. Beran)
- „Monitoring hnízdní populace čápa bílého (*Ciconia ciconia*)“ – zajišťován na okresech Znojmo a Třebíč (V. Prášek)
- Zoologický průzkum toku řeky Dyje v úseku Znojmo – Hevlín. Zpracováno pro OŽP KÚ JmK (V. Prášek, V. Beran)
- „Monitoring hnízdní populace rarocha velkého (*Falco cherrug*) na jižní Moravě.“ Realizováno v rámci monitoringu AOPK ČR, monitoring prováděn v okresech Znojmo, Břeclav a Brno venkov. Celkem bylo zjištěno 5 hnízdicích párů (V. Beran, V. Prášek)
- „Sledování přirozené obnovy na lokalitě Střední nádrž VDNM“ – probíhá od počátku revitalizačních opatření z r. 1998. V r. 2005 byla trvale zvýšená hladina na kótě 170,00 m n. m., čímž docházelo k dalšímu ničení porostů jak na umělých ostrovech, tak i na jiných částech dna v ohrázeném území. Cca 90 % porostů již uhynulo, zbytky jsou vyvrácené a rozpadají se. Na ostrovech Ivaňský a kolem Kostelního byly v zájmu zvýšení hnízdních podmínek vodních ptáků provedeny umělé zásahy do porostů. V záhrází Střední nádrže je trvale sledována přirozená obnova na lokalitách Betlém, Mušovský dolní les a Plačkův les, kde fungují umělé zavlažovací systémy (M. Šebela)
- „Sledování výskytu skokana skřehotavého (*Rana ridibunda*) v oblasti VDNM a jeho postupné šíření“ – v sezóně 2007 byla zjištěna kvantitativní data z lokalit v okolí Horní, Střední a Dolní nádrže. Postup druhu směrem k Dolní nádrži byl zaznamenán na severním břehu a v odvodňovacích příkopech na katastru Strachotína (M. Šebela)
- Dlouhodobé sledování lokality Betlém v souvislosti s přirozeným vývojem živočišné složky s důrazem na místní druhy obratlovců“ – proběhlo systematické sledování hnízdění vodního ptactva. Bylo detailně sledováno poměrné zastoupení vodních druhů skokanů *Rana synkl. esculenta* a řešeny další otázky spojené se stárnutím lokality (kvalita vody, úhyny ryb atd.). Probíhá trvalá dokumentace. V průběhu roku 2007 zde byl natočen 60 min. přírodopisný dokument o hnízdění husy velké (*Anser anser*) na lokalitě. (M. Šebela)
- „Zpracování archivu písemných pozůstalostí moravských přírodovědců“ – rozřídění, soupis a evidence písemné pozůstalosti K. Plachetky a K. Kněžourka, zpracování části pozůstalosti E. Bayera (fotografie), jejich rozřídění a soupis v souvislosti se žádostí MZLU v Brně o zapůjčení dobových snímků jako podkladů k uvažované rekonstrukci Biologické stanice v Lednici. (H. Sutorová)
- Revize, kompletace databáze a druhových seznamů sbírek trofejí v zoologické sbírce MZM, v návaznosti doplnění a rozšíření textu katalogu sbírek (H. Sutorová)
- Digitalizace sbírek – ornitologické kolekce v Budišově (H. Sutorová, V. Prášek)

Grantové projekty

- Účast na výzkumném záměru přírodovědného odboru MZM na léta 2005 až 2011 s názvem „Vytváření pramenné báze a studium přírodních jevů probíhajících v oblasti styku karpatské, hercynské a pannonské oblasti“ – MK00009486201 (*M. Šebela, V. Prášek, H. Sutorová*)
- ISO – Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí, evid. č. 6004
- V rámci programu 434 313 byla získána dotace na projekt „Repreparace nejstarší části ornitologické sbírky Moravského zemského muzea“ (*H. Sutorová*). Preparátoři *J. Bašta* a *M. Vlasák* odborně vyčistili a opravili 51 ks dermoplastických preparátů ptáků. U všech restaurovaných kusů opravili nátěry zobáků a nohou, příp. dřevěné podložky.

Kromě plánované repreparace uvedených vybraných kusů z ornitologické sbírky bylo navíc zkušebně opraveno 7 kusů trofejí – preparovaných hlav kopytníků. Tato exponáty byly kromě vyprání srsti pěnou, následného vymývání a důkladného vysušení, sešití nebo zalepení podrobeny retuši. Ta zahrnovala doplnění vydrolených částí voskem v oblasti očí, nosu a tlamy s následným dobarvením. U většiny opravovaných kusů bylo dále zapotřebí rozmočit a následně narovnat příp. domodelovat uši voskem. Opravena byla i podložní prkna – dobarvena a doplněny nápisy na nich a přelakována.

Výstavy

- podíl na scénáři a realizaci výstavy Dětského muzea „Stromy jako domy“ (*V. Prášek*)
- tvorba zoologické sekvence do výstavy „Sever a jih... české polární výzkumy“ (*V. Prášek*)
Zapůjčení materiálu
- Zvířata uprostřed velkoměsta, Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, 4. 4.–30. 9. 2007
- Kde oblaka bílá plují....., historické odd. MZM, 3. 5.–6. 10.2007
- Sever a jih, české polární výzkumy, 6. 11. 2007–30. 4. 2008, hydrobiologická laboratoř MZM
- Stromy jako domy, DM MZM, 20. 11. 2007–15. 4. 2008, DM MZM; spolupráce na scénáři přírodovědné části (*V. Prášek*), získání a preparace exponátů (*J. Bašta, M. Vlasák*)

Přednášky pro veřejnost

- Cyklus 4 besed o přírodních poměrech na Glapágách, v jižní Americe a na jižní Moravě organizovaný CK Pavel Veselý v Etnografickém ústavu MZM (*M. Šebela*)
- Další přednášky (5) pro ZŠ, VŠ a veřejnost (*M. Šebela*)

Exkurze

- Vedení 7 exkurzí na lokalitách Betlém a Vodní dílo N. Mlýny (*M. Šebela*)

Spolupráce s médii

- Internetové rádio Praha – hodinový pořad o expedici Ekvádor 2005, relace v TV o problematice VDNM, zimování divokých husí (3) (*M. Šebela*)

Prezentace pro veřejnost

Zápůjčky archivních materiálů a fotografií

- z pozůstalosti ornitologa V. Čapka (muzeum v Oslavanech), foto interiérů Biologické stanice v Lednici z pozůstalosti E. Bayera (MZLU Brno)
- Fotodesign Praha – foto trofejí v depozitáři v na zámku v Budišově u Třebíče pro lovecký katalog
- Zapůjčení exponátů pro výuku (SUŠ Husova)

Spolupráce s těmito organizacemi

Spolupráce s organizacemi: Jihomoravská pobočka České společnosti ornitologické (nevládní organizace), AOPK ČR – středisko Havlíčkův Brod, ZOO Jihlava, ZOO Brno

Pedagogická a lektorská činnost

- Doplňující výuka zoologie. Odborný výklad pro školy (systematická zoologie, ekologie, etologie, ochrana přírody) v expozici Fauna Moravy doplněný promítáním video-snímků, ukázkou přírodnin, poslechem zvukových nahrávek hlasů zvířat a vypracováním písemných testů. Proběhlo celkem 28 akcí (824 osob), z toho 22 tříd ze ZŠ a 6 skupin studentů ze středních škol. (*M. Janoušková, V. Prášek, V. Beran*)
- Pokračování spolupráce s pedagogickou fakultou MU v Brně. Studenti v expozici Fauna Moravy zpracovali výukové programy na téma „Využití zoologické expozice Fauna Moravy pro školní výuku“. Po úvodním seznámení s obsahem zoologické expozice připravili výukový program a ten se svými žáky v muzeu realizovali. Studenti tak získají praktickou zkušenost s výukou a obohatí své zoologické znalosti. Žáci ZŠ v rámci školního vzdělávání navštíví muzeum, prohlédnou si zde vystavené eponáty, které jim umožní lépe poznat naše obratlovce (*M. Janoušková*)
- Odborný výklad ve zpřístupněném zoologickém depozitáři v Budišově (květen až září) s celkovou návštěvou 5927 osob za sezónu (na Den muzeí 338) zajišťovaly průvodkyně J. Pavlíčková, M. Karasová a M. Krátká. Návštěvníkový provoz v průběhu Dne muzeí 18. května byl, podobně jako v předchozích letech, řešen formou dne otevřených dveří: průvodcovskou službu zajišťovali žáci místní ZŠ, kteří si výklad v jednotlivých zpřístupněných sálech předem připravili s použitím literatury a konzultací s lektorkami.
- Členství v komisi pro bakalářské a státní zkoušky na PřF MU (*M. Šebela*)

Účast na vědeckých konferencích a seminářích

- Origin and evolution of biota in mediterranean climate zones. Švýcarsko, Zurich, 12.–17. 7. 2007 (*H. Sutorová*)
- III. Congress of Ecologists of the Republic of Macedonia with International Participation. Struga, Makedonie, 6.–9. 10. 2007 (*V. Prášek*)

Zahraniční služební cesty

- Makedonie, 19. 5.–4. 6. 2007 (*V. Prášek, V. Beran*): výzkum fauny Makedonie, zaměřený především na ornitofaunu. V recenzním řízení jsou akceptované články shrnující výsledky z této cesty v ornitologickém časopise *Ciconia*, Srbsko
- Španělsko Madrid, La Rioja, Extremadura, Andalusie, 2.–23. 3. 2007 (*V. Beran*): ve spolupráci se španělskými zoology byla cesta zaměřena na monitoring dravců a účast na záchranném projektu norka evropského. Kromě studia ptáků, zdokonalení ve znalosti skupiny savců, obojživelníků a plazů. Spolupráce s organizační složkou ministerstva životního prostředí v Longroňu, navázán kontakt se skupinou studující poslední západoevropskou populaci norka evropského, návštěva jedinečných akvárií s chovem bahňáků a prohlídka preparátů pro výuku na PřF univerzity v Badajoz. Pozorováno 134 druhů ptáků, návštěva hnízdiště orla jestřábího v kolonii supů bělohavých, hnízdiště orla španělského, několik kolonií supů bělohavých, nalezeno několik hnízd supů hnědých a hnízdo orla skalního v Sierra de las Nieves. Díky vhodné zvoleného termínu cesty pozorovány téměř všechny druhy španělských dravců často ve vysokých početnostech, neboť právě probíhala jejich migrace. Mnohé druhy začínaly hnízdit. Sledována skupina dropů velkých, i v plném toku, skupina 20 ks stepokurů krásných a stepních na tokaništi. V oblasti NP Monfrague pozorován iberský ptačí endemický druh – straka modrá. Hodnotné bylo nejen pozorování živočišných druhů samých, ale také jejich prostředí od vysokohorských ekosystémů přes typická aromatická keříčkovitá společenství, přes společenstva lesní s dominujícími duby korkovými a duby encinami, stálezelené mediteránní lesy, pralesy endemické jedle *Abies pinsapo*, vysokohorské opadavé a jehličnaté lesy. Navštívena byla i společenstva stepní, nívní biotopy velkých řek, skalní masivy, mokřadní společenstva i mořské pobřeží.
- Ekvádor, Amazonas, Guayaquil, Galapágy, 21. 4.–4. 6. 2007 (*M. Šebela, A. Prouza*): expedice navázala na výzkumy obratlovců na lokalitách deštných pralesů v okolí řeky Rio Curarray započatých v letech 2002 a 2005. Proběhly terénní práce za účelem odlovu ryb, prováděn

ornitologický a mammologický monitoring, výzkum dokumentován fotograficky a videozáznamem. Na ulovených rybách prováděn parazitologický výzkum a odběr vzorků. Pořizovány originální zvukové záznamy. Na Galapágách, o. Santa Cruz jsme se účastnili odchyty zdivočelých kopytníků – akce navazuje na projekt eliminace introdukovaných zvířat, na kterém účastníci pracovali již během 3 předchozích expedic. Rovněž dokumentováno. Výsledky doplnily předchozí získané. Pro možnost dalšího pokračování získány důležité kontakty na Univerzité v Puyo (Pastaza) i u organizace zabezpečující projekt na ochranu fauny v oblasti Rio Curaray (Kičua).

Publikační činnost

- HAMPL R. – BERAN V. – DOLATA P. T.: Potrava mláďat čápa černého (*Ciconia nigra*) v České republice a v Polsku. *Sylvia* 43, 2007, 165–172
- POLEDNÍK L. – POLEDNÍKOVÁ K. – BERAN V. – THELENOVÁ J. – VALÁŠEK M. – PRÁŠEK V.: Distribution of the Eurasian Otter (*Lutra lutra*) in Macedonia in 2007: 92–93. In: Book of Abstracts. III. Congress of Ecologists of the Republic of Macedonia with International Participation. Struga, Macedonia, 6.–9. 10. 2007.
- POLEDNÍK L. – POLEDNÍKOVÁ K. – HLAVÁČ V. – BERAN V.: Zimní sčítání vyder na šesti místech České republiky v letech 2005 a 2006. *Bulletin Vydra* 14, 2007.
- PRÁŠEK V.: Zoologická charakteristika Moravskobudějovicka a Jemnicka. Ryby. In: Andrejkovič, T. (ed.), 2007: Geologické, botanické a zoologické zajímavosti Moravskobudějovicka a Jemnicka. MěU Moravské Budějovice, 2007, 59–60.
- PRÁŠEK V.: Zoologická charakteristika Moravskobudějovicka a Jemnicka. Ptáci. In: Andrejkovič, T. (ed.), 2007: Geologické, botanické a zoologické zajímavosti Moravskobudějovicka a Jemnicka. MěU Moravské Budějovice, 66–81.
- ŠEBELA M.: Vojenský výcvikový prostor Libavá. *Veronika*, 21(1), 2007, 11–15
- ŠEBELA M.: Vojenský výcvikový prostor Libavá. *VLS*, 7–8, 2007, 12–13.
- ŠKORPÍKOVÁ V. – PRÁŠEK V. – VALÁŠEK V.: Ornithological notes from Macedonia in 2006. *Ciconia*, 15, 2007, 31–46.

1.15. HYDROBIOLOGICKÁ LABORATOŘ

Pracoviště založené v roce 1996 se zabývá dokumentací změn vodních a mokřadních biotopů a s tím související sbírkotvornou činností zaměřenou zejména na sinicovou a řasovou flóru. Kromě vlastní sbírkotvorné činnosti postupně zpřístupňuje badatelské veřejnosti historické algologické sbírky (J. Bílý, J. Růžička). Stálým zaměstnancem je RNDr. Olga Skácelová, Ph.D., kurátor podsbírk. Na dohody o pracovní činnosti pracuje jako dokumentátorka Jitka Konečná, Dis., která je rovněž spoluautorkou databáze rozsivkových preparátů a podílela se i na projektu digitalizace podsbírk „hydrobiologická“. Na tomto úkolu se dále podílela Bc. Ludmila Hájková (studentka Masarykovy univerzity v Brně, většinový podíl na mikrofotografických pracích) a Kateřina Skácelová (studentka Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, mikrofotografie sinic a řas z živého materiálu sbíraného v jižních Čechách). Celkem bylo digitalizováno 653 vzorků v databázi DEMUS.

Pracoviště se podílí na vzdělávání studentů, profesních hydrobiologů i veřejnosti vedením exkurzí, přednáškami, lektorskou činností na kurzech a výstavami s ekologickou tematikou zaměřenými na vodní prostředí.

Zápůjčková činnost vzorků sinic a řas a možnost prezenčního studia ze vzorků, preparátů i mikrofotografií byla využívána zejména pro srovnání současných výzkumů se stavem zjištěným na studovaných lokalitách, typech biotopů nebo geografických oblastech až od současnosti do osmdesátileté minulosti. V roce 2007 posloužily sbírky hydrobiologické laboratoře k podrobnému studiu typových položek sinic z mokřadů v Belize (pro BÚ AV Třeboň), prostředí jihočeských toků osídlených perlorodkou říční (pro Výzkumný ústav vodohospodářský TGM a magisterské práce na UK), vzorky z rašelinišť v litorálu rybníků z 30. let ze sbírek J. Růžičky pro bakalářskou práci na MU,

preparáty rozsivek z toků Beskyd pro srovnávací studie druhů *Reimeria sinuata* a *Gomphonema tergestinum*, vzorky z rašelišť v Jizerských horách (historické sběry J. Růžičky a vzorky z monitoringu chráněných krajinných oblastí ČR na počátku 90. let) pro magisterské práce na UP Olomouc. Badatelské návštěvy studovaly rovněž algologickou literaturu i materiály k výstavám (zejména k výstavě „Sinice a řasy v potravě člověka“).

V roce 2007 pokračovala hydrobiologická laboratoř v rozšiřování sbírkového fondu a v přebírání hydrobiologické knihovny z pozůstalosti prof. V. Sládečka. Knihovna hydrobiologické laboratoře obsahuje k 31.12.2007 2.477 položek.

Ústředním úkolem hydrobiologické laboratoře v roce 2007 a zároveň příspěvkem MZM ke 4. Mezinárodnímu polárnímu roku byla příprava a realizace výstavy „Sever a Jih .. české polární výzkumy“. V brněnské výstavě byl rozvinut scénář M. Kociánové a kolektivu výstavy „Češi v polárním výzkumu. Krkonoše v zrcadle severu“ (Muzeu KRNAPu ve Vrchlabí, březen – květen 2007). Utlumena nebyla ani vědeckovýzkumná činnost a účast na konferencích,

Vědeckovýzkumná činnost

V rámci institucionálního grantu MZM „*Dynamika přírodních procesů v oblasti styku hercynské, panonské a karpatské oblasti a její dokumentace*“ (MKOCEZOO2402) zpracovává hydrobiologická laboratoř úkol „*Dokumentace stavu vodních a mokřadních biotopů*“.

Pokračoval výzkum jihomoravských tůní, slanišť a rybníků se zřetelem na přirozenou obnovu (slaniště podél trati Brno – Břeclav), sukcesi (PP Jezero u Vacenovic), revitalizace (PP Kutnar, PP Rybníčky na Trkmanci) a stanovení pravidel hospodaření šetrného vůči přírodě (PP Františkův rybník). Na slaništních biotopech podél železniční trati Brno – Břeclav u Zaječí a Rakvic byla konstatována stabilita současného oživení, novým přínosem ve výzkumu slanišť bylo prosbírání lokalit na území bývalého Čejčského jezera (zde nebyl prováděn výzkum nejméně po 60 let) a naopak bylo zjištěno, že lokalita s výskytem rozsivek rodu *Campylodiscus* přetrvávajícím od dob výzkumů J. Bílého ve 20. letech až do 90. let 20. století byla při výstavbě domů zlikvidována. Při studiu biodiverzity sinic a řas byla zjištěna ohledně revitalizací mokřadů následující fakta: zatímco na území Natura 2000 „Rybníčky na Trkmanci“ probíhalo osídlování podle předpokladů, na PP „Jezírko Kutnar“ byla zaznamenána přítomnost vodního květu invazních sinic *Aphanizomenon flexuosum*. Na PR „Františkův rybník“ využívaném majiteli ke sportovnímu rybářství bylo zjištěno přetížení rybníka obsádkou s následkem vymizení submerzní vegetace a výrazných změn v oživení zooplanktonem, fytoplanktonem i perifytonem, kdežto revitalizované tůně nad rybníkem byly oživeny pestře. Na PP „Jezero u Vacenovic“ bylo zachyceno úspěšné stadium směřující k zazemnění lokality včetně nápadných změn v oživení řasovou makro- i mikrovegetací a na základě tohoto zjištění podány Referátu životního prostředí Jihomoravského kraje návrhy na management.

Ve srovnávacím výzkumu k jihomoravským slaništím byla podrobně prosbírána široká škála slaništních mokřadních biotopů výsypek na Sokolovsku (Velká podkrušnohorská výsypka, Smolnická a Lítovská výsypka). Část výsledků byla v letošním roce prezentována na semináři České společnosti pro ekologii krajiny CZ-IALE, oživení mokřadů s různým chemismem rozsivkami bude prezentováno v roce 2008 na setkání středoevropských diatomologů. Zároveň byl na Sokolovsku započat záchranný inventarizační průzkum mokřadů na pinkovišti (území těžními jámami menšího rozsahu, již po desítky let zaplavenými), které má být v příštích letech odtěženo. Přítomnost halofilních rozsivek byla studována také v toku ovlivněném důlními vodami z DIAMO Rožínka (Bukovský potok) ve spolupráci s Ústavem geoniky AV ČR.

Pokračovalo studium sinicové a řasové flóry malých potoků Beskyd ve spolupráci s Výzkumným ústavem vodohospodářským TGM, pobočka Brno (srovnání oživení toků v jádrových zónách rezervací a obdobných toků s lesnický obhospodařovaným povodím) bylo rozšířeno o zpracování výsledků zimních odběrů (únor 2007), kdy byla zjištěna v jarním až podzimním období zde dosud nenalezené druhy sinic. Výsledky z první sezóny (2006) byly prezentovány v letošním roce na dvou konferencích.

Algologický výzkum pokračoval i na oligotrofních až mezotrofních rybnících Jindřichohradecka (připravována kapitola do knihy „Česká Kanada“ nakladatelství BASET): PP Luží u Lovětína (stav

před plánovanou revitalizací) a na pískovně v NPR Adršpach (CHKO Broumovsko) ve spolupráci s potápěči prověřil výsledky loňského výzkumu – ustálenost oživení oligo- až mezotrofního biotopu.

Zahraníční služební cesty

Chorvatsko 23. 4.–30. 4. 2007

Účast na mezinárodní konferenci: 2nd Internatiopnal Conference „Waters in Protected Areas“ 24.–28. 4. 2007 uspořádané evropskou asociací EWA – European Water Association a společností HZDV – Croatian Water Pollution Control Society v Dubrovniku se 2 postery.

Výstavy

Autorské

- „Sever a Jih ... české polární výzkumy“ (ve spolupráci s Muzeem KRNAP ve Vrchlabí) od 6. 11. do 26. 4. 2008

Převzaté

- „Plankton“ 26. 6.–30. 10. 2008 (výstava mikrofotografií sinic a řas Mgr. P. Znachora, Ph.D., AV ČR České Budějovice doplněná panely reflektujícími diskusi ekologů a vodohospodářů o plánech povodí a výstavbě dalších přehrad)

V jiných muzeích ČR:

- Putovní výstava „Sinice a řasy v potravě člověka“: Muzeum Dr. B. Horáka v Rokycanech 29. 3.–27. 5. 2007 a 27. 7.–31. 10. 2007 Jihomoravské muzeum ve Znojmě
- „Mladí tvůrci pro Dunaj“ od 2. 10. 2007 – výstava fotografií artefaktů žáků základních škol v povodí Dunaje, galerie Ekologického institutu Veronica, Brno (ve spolupráci s Uníí pro řeku Moravu)

Exkurze

- Exkurze na studánky v okolí Brna ve spolupráci s RS ČSOP Brno:
- 27. 5. 2007, na studánky v okolí Bosonoh a Kohoutovic a 10. 6. 2007 do okolí Hostěnic a Ochozu
- 12. 5. 2007 do okolí Čejče na pramen Heliga a zaniklé Čejčské jezero

Pedagogická a lektorská činnost

- Přednáška pro Střední školu zahradnickou, Rajhrad na téma „Vodní květy“ u výstavy Plankton 25. 9. 2007
- Lektorská účast na Determinačním kurzu sinic a řas pro graduované limnology pořádaném Českou limnologickou společností při AV ČR, Doksy 12.–14. 6. 2006: determinace sinic a řas ze vzorků přivezených účastníky i nasbíraných na místě, přednáška o využití sinic a řas v potravě člověka včetně potravních doplňků, a to i s praktickými ukázkami
- v rámci Týdnu dětí s Moravským muzeem exkurze na Brněnskou přehradu 31. 8. 2007
- Exkurze a mikroskopické praktikum pro ZŠ Vedlejší, Brno - Starý Lískovec „Brněnská přehrada a vodní květy sinic“ 5. 10. 2007
- Vedení magisterské práce L. Hájkové „Sinicová a řasová flóra PR Františkův rybník“ (Přírodovědecká fakulta MU)
- Oponentura diplomové bakalářské práce Štěpánky Dvořákové: „Taxonomická struktura sinic a řas vodních habitatů revitalizovaného úseku řeky Bečvy“ na Pedagogické fakultě MU.
- Oponentura dvou bakalářských prací v soutěži o nejlepší diplomovou práci vyhlášenou hejtmanem Jihomoravského kraje

Přednášky pro veřejnost

- „Voda v přírodě aneb barvy a život“ – Boskovice Ekoporadna Renata 16. 4. 2007 (EVVO)
- spolu s programovým oddělením MZM organizace cyklu k výstavě (16. a 23. 10. ing. D. Jamný a ing F. Drahoš: „Československý námořník ještě žije“, 13. 11. prof. RNDr. P. Prošek, CSc. a doc. Ing. M. Barták, CSc.: „Masarykova univerzita v Antarktidě“, 27. 11. doc. Ing. J. Elster, CSc.: „Jihočeští vědci v Antarktidě“, 11. 12. RNDr. P. Mixa: „Čeští geologové v Antarktidě“.

Další osvětová činnost:

Podíl na realizaci projektu Centra ekologické výchovy Pálava „Naučná stezka Věstonická nádrž“ zpracováním problematiky vegetačního zbarvení a sinicivých vodních květů na Novomlýnských nádržích.

Spolupráce s médii

- rozhovor pro zprávy z regionů České televize k výstavě Plankton 26. 6.
- Český rozhlas - Leonardo, magazín TECHNO – informace o výstavě „Sever a Jih... české polární výzkumy“ 9. 11. 2007
- ČR Brno – přímé vysílání v magazínu Appetit – pozvánka na výstavu „Sever a Jih... české polární výzkumy“ 16. 11. 2007

Účast na konferencích a seminářích

- 2nd Internatiopnal Conference "Waters in Protected Areas" 24.–28. 4. 2007 uspořádané evropskou asociací EWA - European Water Association a společností HZDV – Croatian Water Pollution Control Society, Dubrovnik, Chorvatsko. Postery:
 - Kroča J., Skácelová O., Kuras T. et Uher B.: Influence of forest ecosystems on the outflow water quality, fauna and flora – methodical selection of sites, evaluation factors and preliminary results of macrozoobenthos, fytobenthos and chemical analyses.
 - Skácelová O.: Problems in management of fishpond nature reserves in Třeboň Basin Biosphere Reserve (Czech Republic) illustrated in changes of algal flora.
- Plenární zasedání botanické komise AMG 28.–30. 5. Protivanov u Boskovic:– příspěvek: O. Skácelová (MZM) & M. Kociánová (Krkonošské muzeum ve Vrchlabí): „Výstavy s polární tematikou (IPY 2007–2008)“.
- 2nd International Meeting of the Society of wetland scientists –Europe, Třeboň 31. 5.–3. 6. 2007. Poster „Problems in Management of Fishpond Nature Reserves in Trebon Basin Biosphere Reserve“.
- 49. pracovní konference České algologické společnosti, Nivnice 10.–13. 9. 2007 s referátem: O. Skácelová: „Sukcesní stádia tůní dolního Podyjí (oblast mezi Novomlýnskými nádržemi a Lednicí“
- 14.–15. 9. 2007 konference České společnosti pro ekologii krajiny CZ-IALE „Ekologie krajiny v ČR: těžba nerostných surovin a ochrana přírody“ v Centru ekologických aktivit Sluňákov v Horce nad Moravou. poster „Sinice osídlující nově vzniklé mokřady Velké podkrušnohorské výsypky (Sokolovsko)“

Členství ve vědeckých společnostech

(O. Skácelová):

Česká limnologická společnost

Česká algologická společnost

Česká botanická společnost

SIL – Societas Internationalis Limnologica

Publikační činnost

Kročá J. – Kuras T. – SKÁCELOVÁ O.: Výzkum vlivu lesních ekosystémů s různým způsobem obhospodařování na kvalitu odtékající vody – předběžné výsledky. In: Měkotová J. & Štěrba O. (eds.): Říční krajina 5, recenzovaný z konference, 134–138.

SKÁCELOVÁ O.: Problems in Management of Fishpond Nature Reserves in Třeboň Basin Biosphere Reserve Illustrated in Changes of Algal Flora. – Proceedings from Sekond International Conference on Waters in Protected Areas, 24–28 April 2007, Dubrovnik, Croatia: 238–242.

- Kročá J. – SKÁCELOVÁ O. – Kuras T. – Uher B.: Influence of forest ecosystems on the outflow water quality, fauna and flora – methodical selection of sites, evaluation factors and preliminary results of macrozoobenthos, fyto-bentos and chemical analyses. – Proceedings from Second International Conference on Waters in Protected Areas, 24–28 April 2007, Dubrovnik, Croatia: 297–301.
- SKÁCELOVÁ O.: Hrozba globálního oteplení a spása v přehradách?. – Veronica 21(4): 2007, 32.
- SKÁCELOVÁ O.: Písečný rybník u Milovic (příklad fungujícího managementu). – Veronica 21(2), 2007, 16–18.
- SKÁCELOVÁ O.: Ochrana rybníčních biocenóz – střet zájmů nebo místo pro všechny? – Veronica 21(2), 2007, 16–19.
- SKÁCELOVÁ O.: Vodní květy na Jihlavce (v časech mlýnů). – Veronica 21(5), 2007, 27.
- SKÁCELOVÁ O.: Jak se do Brna volá... o zahrádkách. – Veronica 21(1), 2007, 29–30.
- SKÁCELOVÁ O.: PR Rod. – Veronica 21(2), 2007, 17.
- Turoňová D. - SKÁCELOVÁ O. : Swamp. – In: Čeřovský J., Podhajská Z. et Turoňová D. (eds.): Botanicky významná území České republiky, Agentura ochrany přírody a krajiny, Praha 2007, 322–326.
- SKÁCELOVÁ O.: Problematika ochrany Národní přírodní památky Vizír (CHKO a BR Třeboňsko) – vývoj makrovegetace, sinicové a řasové flóry. – Zprávy v souvislosti se změnou rybářského hospodaření. – Zprávy České botanické společnosti, Praha, 42, Materiály 22, 2007: 149–165.

Ediční a redakční činnost

Dr. Skácelová je členkou redakční rady časopisu Veronica.

2. PREZENTAČNÍ ÚTVAR

2.1. PROGRAMOVÉ ODDĚLENÍ

Programové oddělení se zabývalo plněním úkolů, jejichž účelem je prezentace MZM směrem k veřejnosti. Mezi tyto aktivity patří sestavování měsíčních informačních programů a jejich rozesílání v elektronické i tištěné podobě školám i dalším institucím, příprava, tvorba a distribuce propagačních letáků, objednávání výroby transparentů a poutačů upozorňujících na výstavy pořádané MZM. Dále oddělení spolupracovalo s programovými časopisy KAM v Brně, KULT, Metropolis, Měsíčník kultury a volného času, s časopisem 21. století (slevové kupóny), s českou verzí internetových stránek časopisu National Geographic, stejně jako s internetovými stránkami provozovanými Jihomoravským krajem, dále s firmou SNIP&Co, reklamní společnost s.r.o (výlep letáků ve vozidlech MHD, prezentace výstavy „Kde oblaka bílá plují...“ na tramvaji), s Brněnským kulturním centrem, Turistickým informačním centrem a Knihovnou Jiřího Mahena a Hvězdárnou a planetáriem Mikuláše Koperníka (výměna propagačních materiálů, prezentace na www stránkách). Zajistilo také ve dnech 11.–14. 1. 2007 prostřednictvím propagačních materiálů prezentaci MZM na REGIONTOURU na brněnském výstavišti a jeho vedoucí se zúčastnil veletrhu muzeí a galerií ČR v Třebíči (23.–25. 5. 2007) a IV. celostátního kolokvia Muzeum a současné legislativní prostředí II. (7.–8. listopadu 2007) v Brně. Pracovníci oddělení se také organizačně podíleli na zajištění III. brněnské muzejní noci v prostorách MZM, která se uskutečnila 19. 5. 2007 a do níž se zapojila všechna brněnská muzea a galerie. Celkem prošlo onoho dne expozicemi a výstavami, stejně jako dalšími akcemi v Dietrichsteinském paláci, Biskupském dvoře, Paláci šlechtičen a Dětském muzeu 23 971 návštěvníků.

Mezi stabilní úkoly patřilo udržování a aktualizace internetových stránek MZM a zajišťování tiskových konferencí k výstavám. Oddělení se také ve spolupráci s garanty jednotlivých akcí podílelo na přípravě tiskových zpráv pro novináře. Jako každoročně připravili jeho pracovníci podklady pro prezentaci muzea v katalogu EUROBEDS a nově v katalogu EFIN (slevová karta Sphere a Jihomoravský rodinný pas).

Pracovníci oddělení udržovali stálé kontakty s tištěnými periodiky i elektronickými médii, které pravidelně informovali o akcích pořádaných MZM, k význačnějším akcím (např. výstavy) zajišťovalo pořádání tiskových besed.

Programové oddělení jako každoročně organizovalo přednášky pro veřejnost.

Názvy přednášek a přednášející

Cyklus „O židovské historii, kultuře a judaismu“

- Historie židovského osídlení na Moravě, židovské čtvrti (ing. arch. Jaroslav Klenovský, Židovská obec Brno)
- Židovská liturgie (rabín Moše Ch. Koller, Židovská obec Brno)
- Prameny k dějinám Židů v 16. a 17. století (Mgr. Pavel Kocman, Společnost pro dějiny Židů v ČR)
- Cesta Izraele k monoteismu (Doc. PhDr. Dalibor Papoušek, Ústav religionistiky FF MU Brno)
- Židovští podnikatelé v Brně a na Moravě (Doc. PhDr. Bohumír Smutný, Moravský zemský archiv Brno)
- Někteří z židovských osobností v brněnské kultuře a umění 19. a 20. století (PhDr. Miroslava Menšíková, Brno)
- Nacistická perzekuce Židů – Holocaust (Mgr. Marie Zahradníková, Vzdělávací a kulturní centrum Židovského muzea v Praze)
- Synagogy na Moravě (ing. arch. Jaroslav Klenovský, Židovská obec Brno)
- Židovské hřbitovy na Moravě a jejich náhrobky (Jaroslav Achab Haidler, Cheb)
- Historie a památky židovské obce v Boskovicích (Helena Janíková, Boskovice)

- Historie a památky židovské obce v Třebíči (PhDr. Rudolf Fišer, CSc., Třebíč)
- Historie a památky židovské obce v Mikulově (Mgr. Soňa Nezhodová, Ph. D., Městské muzeum a galerie Hustopeče)
- Moravská německo-židovská literatura (Prof. PhDr. Ingeborg Fialová, Dr., FF UP Olomouc)
- Návrat domů? Zkušenosti českých Židů po návratu z táborů smrti (Mgr. Eva Kalousová, FF UP Olomouc)
- Emigrace Židů z českých zemí ve 20. století (Mgr. Eva Kalousová, FF UP Olomouc)
- Geneze „konečného řešení židovské otázky“ (Mgr. Jarka Vitamvásová, FF UP Olomouc)
- Jidiš – nástin vývoje jazyka a literatury (Mgr. Marie Krappmannová, FF UPO Olomouc)
- Soudili jsme holocaust? (Mgr. Jarka Vitamvásová, FF UP Olomouc)
- Dějiny jidiš kinematografie (Mgr. Marie Krappmannová, FF UP Olomouc)

Cyklus „Česká egyptologie“

- Egyptská architektura (Mgr. Jaromír Krejčí, Ph. D., Český egyptologický ústav UK Praha)
- Písaři králů – válečníků Nové říše (PhDr. Hana Navrátilová, Ph.D, Český egyptologický ústav UK Praha)
- Egypt a Chetitě (Mgr. Jana Mynářová, Ph. D., Český egyptologický ústav UK Praha)
- Umění v době stavitelů pyramid (Mgr. Hana Benešová, Český egyptologický ústav UK Praha)
- Egyptské náboženství (Mgr. Jiří Janák, Th. D., Český egyptologický ústav UK Praha)
- Amenhotep III. – oslnivé slunce Egypta (Doc. PhDr. Břetislav Vachala, CSc., Český egyptologický ústav UK Praha)

Cyklus „Dcerám českým...Brněnský ženský vzdělávací spolek Vesna v letech 1870–1920“

- Brno ve 2. polovině 19. století, nová orientace ve výchově dívek (Mgr. Milena Flodrová, Brno)
- Spolupracovníci Vesny (PhDr. Alena Kalinová, EÚ MZM Brno)
- Eliška Machová a Vesna (PhDr. Lenka Nováková, EÚ MZM Brno)
- Americký klub dam a Vesna (PhDr. Milena Secká, CSc., Národní muzeum Praha – Náprstkovo muzeum)
- Vesna a národně vzdělávací aktivity: kurzy vaření pro širokou veřejnost (PhDr. Helena Bočková, Brno)
- První český penzionát v Praze (Doc. PhDr. Irena Štěpánová, CSc., Ústav etnologie FF UK Praha)
- Žena v Čechách – ideál a realita (Prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc., Historický ústav FF Jihočeské univerzity České Budějovice)

Cyklus „Sever a Jih... České polární výzkumy“

- Masarykova univerzity v Antarktidě (Prof. RNDr. Pavel Prošek, CSc., Geografický ústav PřF MU Brno a Doc. ing. Miloš Barták, CSc., Ústav experimentální biologie PřF Brno)
- Jihočeští vědci v Arktidě (Doc. ing. Josef Elster, CSc., Botanický ústav AV ČR Třeboň a katedra botaniky Jihočeské univerzity České Budějovice)
- Čeští geologové v Antarktidě (RNDr. Petr Mixa, CSc., Česká geologická služba Praha)

Jednotlivé přednášky

- Čeští poutníci v Cáchách. Po stopách prvního českého poutníka Karla IV. (Věra Blažková, kulturní společnost Cáchy-Praha – Mgr. Libor Gottfried, Národní archiv Praha)
- Madagaskar – laboratoř bohů (Mgr. ing. Michal Veselý, Brno)

Cyklus přednášek ve spolupráci se společností Česko-arabskou, pobočka Brno a společností Solidafrica

- Sokotra – ostrov dračí krve. O lidech, kozách a krajině. (Mgr. Pavel Klvač, katedra environmentálních studií FSS MU Brno)

- Křesťanské ostrůvky v muslimském moři (RNDr. Ivan Mrázek, Brno)
- Konflikty na Blízkém východě v současnosti (JUDr. et PhDr. Marek Čejka, Ph.D, Praha)
- Orientální (bříšní) tanec – fakta a mýty (Aini Martina Vančurová)

V roce 2007 uspořádalo programové odd. 42 přednášek (z toho 4 ve spolupráci), které navštívilo 2 061 osob, průměrná účast činila 49 posluchačů na přednášku.

K další důležité aktivitě oddělení patří pořádání tematických exkurzí. V roce 2007 jich zorganizovalo 9 (z toho 2 do zahraničí – Slovensko, Rakousko); zúčastnilo se jich 255 zájemců.

Přehled exkurzí

- Současné a bývalé kláštery na střední Moravě (Prostějov, Olomouc, Šternberk, Žerotín, Chudobín, Cholina)
- Památky východního Znojemska (Vémyslice, Trstěnice, Hostěradice, Hodonice, Dyje, Louka, Hnánice)
- Za jihlavským stříbrem (Jihlava, Rančířov, Jezdovice u Třeště, Štamberk u Lhotky)
- Baroko i gotika v Jeseníkách. Za památkami severní Moravy (Dolany u Olomouce, Uhlířský vrch, Bruntál, Kostelec u Krnova, Ruda u Rýmařova)
- Okolí Kutné Hory (Čáslav, Jakub, Malín, Záboří nad Labem, Kojice, Kolín, Vysoká)
- Mezi Velkou Moravou a Horními Uhry. Středověké památky na západním Slovensku (Skalica, Kopčany, Naháč, Dechtice, Jalšové, Orešany, Ducové)
- Zámky na Moravském poli (Eckertsau, Rohrau, Schlosshof, Niederweiden)
- Svojanovsko a Svitavsko. Za opevněnými kostely na Vysočině (Vítějeves, Svojanov, Rohozná, Radiměř, Hradec nad Svitavou, Svitavy, Roubanina)
- Skvosty za humny III. (Měnin, Žatčany, Moutnice, Blučina, Vojkovice, Nosislav, Kobeřice, Křenovice)

Nedílnou součástí práce oddělení je i zabezpečování akcí v muzejních prostorách, v roce 2007 tak zajistilo uspořádání 357 akcí, z toho 22 za úhradu.

2.2. ODDĚLENÍ PROVOZU VÝSTAV A EXPOZIC

Oddělení zajišťovalo provoz expozic v Dietrichsteinském paláci a Biskupském dvoře (dozor v expozicích, provoz pokladen a úklid ve všech prostorách během běžného provozu), úklid po přednáškách, vernisážích a dalších kulturních akcích. Dále oddělení zajišťovalo provoz při placených pronájmech sálů různým institucím (semináře, konference, koncerty, školení, prezentace apod.) a provoz prodejny publikací a suvenýrů v DP.

V závěru roku 2007 byl ve spolupráci s odd. informatiky do pokladny DP nainstalován nový pokladní program, na který byly pokladní předem zaškoleny.

Dále byly do zoologické expozice v přízemí v Biskupském dvoře pořízeny nové vertikální žaluzie a u vchodu do Dietrichsteinského paláce byly položeny na míru zhotovené speciální čistící zóny.

Úklidová firma provedla za pomoci pojízdné plošiny čištění všech lustrů v přízemí Dietrichsteinského paláce a došlo též k umytí oken ve všech expozicích.

Ve spolupráci s odbornou firmou byly z velké části vyčištěny vitríny v mineralogické expozici a částečně v expozice Pravěk Moravy.

2. 3 EDIČNÍ ODDĚLENÍ

Ediční oddělení vydalo roku 2007 celkem 3 publikace většího rozsahu, 9 časopisů, 7 katalogů k výstavám, byly znovu vytištěny 2 starší katalogy k výstavám a také 2 katalogy informační, dále 3 doprovodné skládačky k výstavám, 15 pozvánek k výstavám a 5 k jiným akcím, 11 měsíčních programů Moravského zemského muzea a cca 12 jiných drobných tisků (hlavičkové papíry, vizitky, pracovní listy, tzv. košílky k fakturám, vstupenky, plakát apod.).

Většina tisků byla zajištěna pracovišti oddělení. Grafické návrhy publikací i drobných tisků byly prováděny podobně jako v minulých letech téměř bez externích spolupracovníků, sazba a příprava tiskových podkladů u větší části tisků rovněž. V tiskárně MZM na dvou jednobarvových strojích typu Romayor 314 byla tištěna celá černobílá produkce i větší část čtyřbarvotisků. Při přípravě tiskových desek jsme stále častěji volili cestu Ctp metody, tj. osvit přímo na tiskové desky, čímž odpadá montáž filmů, svícení desek a následné vyvolání. Výsledné tisky jsou kvalitnější – všechny strany mají stejnou sytost, postup je rychlejší a v podstatě není žádný finanční nárůst. Knihařské zpracování tisků bylo z části realizované v tiskárně MZM, ale v souvislosti s personálními změnami na oddělení z roku 2006 byla větší část knihařských prací zadávána externě a řešena pomocí brigádníků. Výrazným přínosem pro kvalitu a úroveň produkce edičního odd. MZM by měl být dvoubarevný tiskařský stroj ADAST DOMINANT 526 P, pořízený na samém konci roku.

Oddělení se představilo podobně jako v předešlých letech vlastním stánkem na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy 2007 v Praze. Nové knihy byly uvedeny na trh slavnostními křty – Příběhy zkamenělin 13. 2. v kapli Paláce šlechticů a Vinařský atlas území České republiky 1. 11. v louckém klášteře (Znojmo) a 6. 12. v Brně-Líšni v zasedací síni Městského úřadu. Také proběhl slavnostní křest přírodopisného dokumentu zoologického oddělení Rok husy, na jehož realizaci se ediční odd. podílelo.

V roce 2007 jsme zajišťovali distribuci muzejních publikací a to prostřednictvím vlastních prodejen, zejména muzejní prodejny v Dietrichsteinském paláci, zásilkovým prodejem i vlastním zásobováním knihkupectví v Brně, v okolí i jinde v ČR. Dodávky do knihkupecké sítě jsou mnohdy dosti komplikované díky malé ochotě knihkupců, vážnoucí komunikace s nimi a mnohdy složité dopravní dostupnosti, využití služeb distribuční sítě se nám v minulosti však neosvědčilo – velké finanční zatížení díky vysokému rabatu distributorů a často nesolidnímu jednání. Nejžádanějšími tituly v uplynulém roce byly – Vládcové Moravy (kol. autorů), Příběh lidského rodu (*Z. Šmaheľ*), Civilizace moravského paleolitu a mezolitu (*M. Oliva*), Příběhy zkamenělin (*R. Gregorová*), očekáváme rovněž velký zájem o publikaci Krajinou Oslavy, Rokytné a Jihlavy proti toku času (*S. Brodesser*), která vyšla na samém konci roku 2007 a do prodeje se dostává de facto až v roce 2008. Tržby získané z prodeje publikací se opět významně zvýšily.

Tituly dokončené z roku 2006

Časopisy

- AMM vědy společenské 91/2006
- AMM vědy biologické 91/2006
- Antropologie 2/2006

Nové tisky realizované v roce 2007

Časopisy

- AMM vědy geologické 92/2007
- AMM vědy společenské 92/2007
- Anthropologie 3/2006
- Anthropologie 1/2007
- Folia ethnographica 2007
- Folia numismatica 2005–2006

Doprovodné tisky k výstavám a akcím MZM

- Jak se rodí Večerníčky (Z. Poláková) – katalog k výstavě Dětského muzea (příprava, tisk, knihařské zpracování MZM)
- Zdeněk Přikryl, Miloslav Stibor (D. Kašparová) – katalog k výstavě numismatického odd. (příprava, tisk, knihařské zpracování MZM)
- Sahara – příběh Velké pouště (editor P. Kostrhun) – katalog k výstavě v pavilonu Anthropos (příprava MZM, tisk a knihařské zpracování externě)
- Oživlý půvab divadelního dokumentu (J. Blecha) – katalog k výstavě a propagaci divadelního odd. (příprava a tisk MZM, knihařské zpracování externě)
- Okno do českého loutkářství (J. Blecha) – katalog k výstavě divadelního odd. (příprava, tisk, knihařské zpracování MZM+externě)
- Houby v dřevěných modelech J. Ruliška (S. Kubešová) – katalog k výstavě botanického odd. (příprava, tisk, knihařské zpracování MZM)
- Ovoce v dřevěných modelech J. Ruliška (S. Kubešová) – katalog k výstavě botanického odd. (příprava, tisk, knihařské zpracování MZM)
- O hračkách, hrách a hraní (Z. Poláková) – dotisk katalogu k výstavě Dětského muzea (příprava, tisk, knihařské zpracování MZM)
- Slavní a zapomenutí. Chytré hlavičky z Čech a Moravy (E. Jelínková) – dotisk katalogu k výstavě Dětského muzea (příprava, tisk, knihařské zpracování MZM)
- Katalog publikací MZM 2007 – příprava, tisk a knihařské zpracování MZM, obálka bar. tisk externě
- Katalog akcí Dětského muzea 2007/2008 – příprava, tisk, knihařské zpracování MZM

Monografie a publikace většího rozsahu

- Vládcové Moravy (kol. autorů, editor J. Mitáček) – kniha věnovaná panovníkům a významným mužům Moravy od velkomoravských Mojžírovců po Aloise Pražáka (příprava, tisk MZM, knihařské zpracování MZM+externě)
- -Vinařský atlas území České republiky (kol. autorů) – výpravná publikace obsahující geologické, hydrogeologické, klimatické i historické mapy a informace věnované pěstování vinné révy (příprava MZM, tisk a knihařské zpracování externě)
- Krajinou Oslavy, Rokytne a Jihlavy proti toku času (S. Brodesser) – obsáhla historicko-geografická publikace navazující na velmi úspěšné knihy věnované řekám Svatce a Svitavě (příprava MZM, tisk a knihařské zpracování externě)

Drobné tisky – skládačky, pozvánky, ostatní

- Skládačka k výstavě Oživlý půvab divadelního dokumentu
- Skládačka k výstavě Lužičtí Srbové
- Skládačka k výstavě Stromy jako domy
- Pozvánky k výstavám – Oživlý půvab divadelního dokumentu, Lužičtí Srbové, Šamani a čarodějové, 60. léta – móda, design, styl, Jak se rodí Večerníčky, Dcerám českým..., ONA. Krása arabské ženy..., Plankton, Sahara – příběh Velké pouště, Z. Přikryl–M. Stibor, Stromy jako domy, Kde oblaka bílá plují..., Svetom moje svetom... a Blanka Šperková, Sever a Jih
- Pozvánky k jiným akcím MZM – křest knihy Příběhy zkamenělin, křest knihy Vinařský atlas, pozvánka na archeologickou konferenci, pozvánka na křest DVD Rok husy, numismatické přednášky
- Ostatní drobné tisky – 11 měsíčních programů MZM 2007, hlavičkové papíry MZM, vizitky zaměstnanců dle potřeby, novoročenky 2008, vstupenky, skladové karty, návratky pro výměnu, docházkové listy, fakturační košilky, pracovní listy, determinační karty, komplimentky, gratulace, pracovní řád apod.

Rozpracované tituly

- Antropologie 2/2007, 3/2007 – v sazbě
- Morava v době fašismu III – titul v sazbě, MZM zajišťuje jen přípravu
- Harmonie a vyváženost – publikace vydávaná ve spolupráci MZM, Masarykovy univerzity a Karlovy univerzity (v sazbě)

2. 4 VÝSTAVNÍ ODDĚLENÍ

Oddělení tradičně zajišťovalo výstavní aktivity MZM, od přípravy plánu a rozpočtu, přes výtvarné návrhy a projekty až po samotnou realizaci a posléze i likvidaci výstav. Převážná část prací byla prováděna vlastními silami, pouze v případě akcí mimo plán nebo u prací specializovaných bylo využito služeb externích dodavatelů. Plán výstav, již tradičně na hranici kapacitních možností oddělení a navíc v průběhu roku několikrát pozměněn a doplněn, byl úspěšně splněn. Kromě toho se pracovníci výstavního oddělení podíleli i na plnění dalších úkolů, jako např. částečná a postupná rekonstrukce výstavních prostor ve třetím patře Dietrichsteinského paláce, úprava pracoviště na Kapucínském nám. 8 a ve skladech výstavního materiálu, drobné odborné služby jiným oddělením apod. Byly též zahájeny práce v rámci výměny osvětlení v Kralicích a v Dietrichsteinském paláci. Pro splnění stanoveného plánu bylo mnohdy zapotřebí mimořádného nasazení celého šestičlenného kolektivu. Ten v srpnu opustila Jaroslava Mrhačová, a od začátku října jej doplnila nově příchozí Jitka Kalová.

Z roku 2006 dobíhaly ještě tyto výstavy

Na hrdle krása, PAVILON Anthropos (A), 29. 6. 2006–28. 1. 2007 – návštěvnost za rok 2007 byla 705 osob (29 denně), celkem 9 220 osob (56 denně)

Na stopě. Kresby dětí z uprchlických táborů, A, 28. 11. 2006–28. 1. 2007 – návštěvnost za rok 2007 byla 609 osob (25 denně), celkem 918 osob (18 denně)

Nekonečný příběh mramoru, Mramorové sály (MS), 3. 10. 2006–31. 1. 2007 – návštěvnost za rok 2007 byla 705 osob (12 denně), celkem 1 216 osob (14 denně)

Svět pod sklem – podoby vosku, Palác šlechtičen (PŠ), 12. 12. 2006–24. 2. 2007 – návštěvnost za rok 2007 byla 1 416 osob (35 denně), celkem 2 385 osob (43 denně)

O hračkách, hrách a hraní, Dětské muzeum (DM) + Dietrichsteinský palác (DP), 3. patro, 7. 11. 2006–31. 3. 2007 – návštěvnost za rok 2007 byla 23 730 osob (365 denně), celkem 34 524 (320 denně)

Zkameněliny Evropy, DP, 1. patro, 14. 2. 2006–2007 – průchozí výstava

Výstavy otevřené v roce 2007 v prostorách MZM (plánované)

Barvy Indie. Fotografie Petra Daniela, PŠ, 9. 1.–24. 2. 2007 – návštěvnost 1 223 osob (35 denně)

Oživlý půvab divadelního dokumentu, MS, 6. 2.–26. 5. 2007 – návštěvnost 3 091 osob (39denně)

Lužičtí Srbové. Historie, kultura, tradice, A, 20. 2.–16. 8. 2007 – návštěvnost 7 779 osob (51 denně)

Šamani a čarodějové, A, 27. 2.–26. 8. 2007 – návštěvnost 9 639 osob (62 denně)

Anne Lise Broyer, Nicolas Comment. Fading, PŠ, 21. 3.–28. 4. 2007 – návštěvnost 416 osob (14 denně)

60. léta. Móda, design, životní styl, PŠ, 23. 3.–19. 5. 2007 – návštěvnost 4 459 osob (103 denně)

Kde oblaka bílá plují... Výstava k 100. výročí narození Jaroslava Foglara, DP, 3. patro, 4. 5.–6. 10. 2007 – návštěvnost 11 989 osob (106 denně)

Jak se rodí Večerničky, DM, 16. 5.–27. 10. 2007, návštěvnost 15 997 osob (133 denně)

- Dcerám českým... Brněnský ženský vzdělávací spolek Vesna v letech 1870–1920*, PŠ, 6. 6.–24. 11. 2007 – návštěvnost 1 748 osob (14 denně)
- Houby a ovoce v dřevěných modelech Josefa Ruliška*, MS, 13. 6.–22. 9. 2007 – návštěvnost 961 osob (13 denně)
- ONA. Krása arabské ženy ze Středomoří*, PŠ, 20. 6.–26. 9. 2007 – návštěvnost 930 osob (13 denně)
- Plankton. Fotografie Petra Znachora*, DP, 27. 6.–3. 11. 2007 – průchozí výstava
- Zdeněk Přikryl – plastiky, medaile, kresby. Miloslav Stibor – fotografie*, MS, 9. 10. – 19. 1. 2008 – návštěvnost v r. 2007 činila 230 osob (4 denně)
- Ladislav Steinhäuser: Lidé a jejich svět (fotografie)*, PŠ, 9. 10.–24. 11. 2007 – návštěvnost 325 osob (9 denně)
- Sahara – příběh Velké pouště*, A, 16. 10. 2007–31. 8. 2008 – návštěvnost v r. 2007 činila 5 145 osob (82 denně)
- Sever a Jih... České polární výzkumy*, DP, 3. patro, 6. 11. 2007–26. 4. 2008 – návštěvnost v r. 2007 činila 926 osob (24 denně)
- Stromy jako domy*, DM, 20. 11. 2007 – duben 2008 – návštěvnost v r. 2007 činila 1 594 osob (55 denně)
- Svetom moje, svetom... O slovenských drátenicích*, PŠ, 11.12. 2007–16.2. 2008 – návštěvnost v r. 2007 činila 383 osob (27 denně)
- Okno do českého loutkářství*, PŠ, 20. 12. 2007–22. 3. 2008 – návštěvnost v r. 2007 činila 440 osob (63 denně)

Výstavy otevřené v prostorách MZM v roce 2007 (mimo plán)

- Po stopách portugalských mořeplavců (fotografie), PŠ, 12. 4.–26. 5. 2007, návštěvnost 2 312 osob (68 denně)
 - Svět v nákupním košíku (fotografie), PŠ, 12. 9.–29. 9. 2007 – návštěvnost 347 osob (25 denně)
 - Slovanské kláštery na Svaté hoře Athos (fotografie), PŠ, 3. 12. 2007–2. 2. 2008 – návštěvnost v roce 2007 činila 257 osob (13 denně)
- Spolupráce na výstavách MZM uspořádaných v zahraničí*
- Kraslice na Moravě (Kittsee)

2. 5 DĚTSKÉ MUZEUM

Dětské muzeum (DM) plnilo v roce 2007 svoje stálé úkoly. Protože MK ČR ani vedení MZM nepřistoupilo k personálnímu obsazení Metodického centra pro muzejní pedagogiku, realizoval tým Dětského muzea úkoly v oblasti přímé pedagogické práce a názorné metodiky. Výstavním projektem „*O hračkách, hrách a hraní*“, zaměřeným na didaktické poslání hraček směrem k dítěti, oslovilo téměř 35 000 návštěvníků a projekt byl mimořádně pozitivně hodnocen dětmi i odborníky. Úspěšné byly i další výstavy: autorská „*Jak se rodí večerničky*“ i autorsky připravená interaktivní část výstavy „*Kde oblaka bílá plují...*“. Celkově v loňském roce přivedl šestičlenný tým DM do Moravského zemského muzea 50 635 osob, což je v jeho historii rekordní počet.

Čtyři výstavní projekty (*O hračkách hrách a hraní – ve zkrácené verzi*, *To tu ještě nebylo*, *Slavní a zapomenutí* a *Jak se rodí večerničky*) bezúplatně putují po českých muzeích, stejně jako kolekce k tématům Hygiena, Krása a krášlení a Středověk. V rámci metodické pomoci byly průběžně poskytovány odborné konzultace pracovníkům muzeí a konzultace, semináře a odborné stáže studentům VŠ a VOŠ.

Výstavy dobíhající z roku 2006

„*O hračkách, hrách a hraní*“ (do 31. 3. 2007). Výpravný výstavní projekt věnovaný hračkám a hraní, se zaměřil na didaktický význam základních typů hraček. V sedmi tematických celcích byly představeny hračky od historických až po výběr současné české produkce, ale také kolekce specializovaných hraček, vhodných pro děti s nejrůznějším typem postižení. Výstavou prolínají hrací boxy, interaktivní bloky tvořily větší část z celkové výstavní plochy Dietrichsteinského paláce. Výstava ve stručnější verzi po ukončení v Brně putuje po muzeích v ČR.

Programy pro školy: 239 programů, 4 891 dětí

Z toho programy pro handicapované děti: 6 programů, 115 dětí

Sobotní programy: 3 programy, 154 návštěvníků

Neorganizovaná veřejnost: 18 840 návštěvníků

Návštěvnost za rok 2007 celkem: 23 731 návštěvníků

„*Dílna k výstavě Svět pod sklem – podoby vosku*“ (do 24. 2. 2007). K výstavě Etnografického ústavu, která představuje vosk jako materiál se zajímavou historií i širokým spektrem použití, Dětské muzeum připravilo pro školy tvůrčí dílnu s řadou výtvarných aktivit s použitím vosku.

Programy pro školy: 5 programů, 117 dětí

Programy pro veřejnost: 1 program, 20 dětí

Návštěvnost celkem: 137 návštěvníků

Výstavy otevřené v roce 2007

„*Jak se rodí večerníčky*“ (od 25. 4.–27. 10. 2007). Výstava s programem o tom, jak se tvoří kreslený nebo loutkový film i o jejich neznámějších českých tvůrcích. Vznikla ve spolupráci s Ateliéry BONTON Zlín. Obsahuje řadu aktivit, kdy si děti mohou vyzkoušet nejzajímavější fáze tvorby filmu.

Programy pro školy: 195 programů, 3 180 návštěvníků

Z toho pro handicapované děti: 8 skupin, 108 dětí

Sobotní programy: 3 programy, 100 návštěvníků

Neorganizovaná veřejnost: 13 320 návštěvníků

Návštěvnost celkem: 16 500 návštěvníků

„*Kde oblaka bílá plují...*“ (3. 5.–6. 10. 2007). Výstava historického oddělení MZM ke 100. výročí narození Jaroslava Foglara, ke které DM připravilo velkou hernu U třinácti bobříků. Pro objednané skupiny vedly lektorky DM program s výkladem.

Programy pro školy: 84 programů, 2 338 dětí

Z toho pro handicapované děti: 4 skupiny, 51 dětí

Sobotní programy: 2 programy, 103 návštěvníků

Neorganizovaná veřejnost: 6 189 návštěvníků

Návštěvnost celkem: 8 527 návštěvníků

„*Stromy jako domy*“ (20. 11. 2007–duben 2008). Interaktivní přírodovědný výstavní projekt, připravený ve spolupráci s zoologickým, entomologickým a botanickým oddělením MZM, který připomíná význam stromů v přírodě a jejich vztahy a vazby s živými organizmy.

Programy pro školy: 44 programů, 889 návštěvníků

Sobotní programy: 1 program, 55 návštěvníků

Neorganizovaná veřejnost: 851 návštěvníků

Návštěvnost celkem: 1 740 návštěvníků

Návštěvnost celkem: 50 635 návštěvníků

Putovní výstavy a zápůjčky interaktivních tematických kolekcí

„*Slavní i zapomenutí aneb Chytré hlavičky z Čech a Moravy*“ – Městské muzeum a galerie v Poličce, Regionální muzeum v Kolíně (421 návštěvníků), Podlipanské muzeum v Českém Brodě, Městské muzeum Lanškroun (1 200 návštěvníků), Regionální muzeum v Litomyšli (1 932 návštěvníků)

„*To tu ještě nebylo aneb Víte či nevíte k čemu co sloužilo*“ – Muzeum Hlučínska, Regionální muzeum V Litomyšli (4 209 návštěvníků), Muzeum Kroměřížska

„*O hračkách, hrách a hraní*“ – Městské muzeum a galerie v Poličce, Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě, Městské muzeum v Jaroměři

„*Jak se rodí večerníčky*“ – Masarykovo muzeum v Hodoníně

„*Rozumíme zvířatům?*“ (projekt připravený ve spolupráci s Muzeem Vysočiny Jihlava):

Tématické interaktivní kolekce

- Středověk – Masarykovo muzeum v Hodoníně, Vlastivědné muzeum Kyjov
- Hygiena a krása – Vlastivědné muzeum v Šumperku
- Dermoplastické zoologické preparáty – Masarykovo muzeum v Hodoníně, Muzeum regionu Valašsko – Valašské Meziříčí

Další programy a akce

- Sobotní tvůrčí dílny : 4 dílny, 163 dětí
- Jarní prázdniny: 4 programy, 218 dětí
- Velikonoční tvůrčí dílna: 56 dětí
- Účast na muzejní noci MZM: aktivity ve výstavách *Jak se rodí večerníčky* a *Herna U třinácti bobříků*
- Týden dětí s MZM: 5 celodenních programů se třemi zájezdy, denně 38 dětí
- Adventní dílna: 70 dětí
- Vánoční podvečer v muzeu: tvůrčí dílna + kulturní program: 98 návštěvníků

Metodická a vzdělávací činnost

- Konzultace a metodika pro ostatní muzejní zařízení: Městské muzeum a galerie Polička, Muzeum Kroměřížska, Muzeum silnic a dálnic Velké Meziříčí, Regionální muzeum v Litomyšli, Muzeum hlavního města Prahy, Památkový ústav Liberec, Regionální muzeum Chrudim, Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Vlastivědné muzeum v Šumperku, Historické muzeum ve Slavkově u Brna, Regionální muzeum v Kopřivnici, Muzeum skla a bižuterie Jablonec
- Semináře studenti: 3 semináře – 8 studentů FF MU Brno (Katedra archeologie a muzeologie), 26 studentů VOŠ IKS Hapalova
- Náslechy studenti: 16 studentů PedF MU Brno (katedra historie)
- Praxe studenti: odborná stáž – 1 praktikant z Německa, odborná praxe – 5 studentů FF MU Brno a PedF MU
- Odborné konzultace studenti: bakalářská práce – 1 studentka FF MU, diplomová práce – 1 studentka PedF UP Olomouc, 1 student FF MU Brno, rigorózní práce – 1 studentka PedF UP Olomouc, 4 studenti PedF MU Brno – výzkum s konzultací

Úkoly k provozu Metodického centra pro muzejní pedagogiku

- pro přípravu webové stránky, zaměřené na práci s dětmi v muzeích, byly zpracovávány databáze zahraničních muzejních zařízení a provedeny potřebné programátorské práce. Stránka bude uvedena do provozu do konce 1. čtvrtletí 2008

Publikační a ediční činnost

- Katalog k výstavě *Jak se rodí večerníčky*
- Skládačka k výstavě *Stromy jako domy*
- Pracovní listy k výstavě *Kde bílá oblaka plují*
- Pracovní listy k výstavě *Stromy jako domy*
- Nabídkový katalog výstav, programů a expozic MZM na školní rok 2007/2008
- Články o výstavách *O hračkách, hrách a hraní*, *Stromy jako domy* do programových časopisů KAM a KULT

Spolupráce se sdělovacími prostředky

- Dětské studio České televize – 2 rozhovory (K. Prokopová, M. Chadzipolichroni)
- Český rozhlas Brno: 4 rozhovory (Z. Poláková, E. Jelínková)
- Kabelová televize: 1 rozhovor (Z. Poláková)
- Internetová televize: 1 rozhovor (E. Jelínková, Z. Poláková)
- Účast na tiskové konferenci k výstavám Jak se rodí večerníčky, Stromy jako domy (Z. Poláková, E. Jelínková)
- Rozhovor pro časopis ÁMOS o výstavě O hračkách, hrách a hraní (Z. Poláková)

3. ÚTVAR INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

3.1. ODDĚLENÍ INFORMATIKY

Zajišťuje muzejním pracovištím služby v oblasti správy počítačové sítě, servisu HW i SW, nákupu HW i SW, dále zajišťuje naplňování programu ISO/B a další foto a video práce pro muzejní pracoviště.

Správa informačních technologií

V roce 2007 pracovníci oddělení informatiky pokračovali ve vylepšování informačních, datových a komunikačních služeb:

- Zvětšení kapacity pro ukládání dat na hlavní serveru MZM.
- Zprovoznění datového úložiště ve spolupráci s Metodickým centrem pro informační technologie v muzejnictví (CITeM) a s Technickým muzeem v Brně.
- Digitalizaci telefonních služeb (nová telefonní ústředna, propojení přes internet, zavedení provolby – přímá čísla k jednotlivým účastníkům).
- Zprovoznění klimatizace v místnosti serverů a telefonní ústředny v budově ředitelství MZM.
- Natažení optického kabelu jako náhrady za stávající metalické vedení mezi budovami MZM v okolí Zelného trhu a Biskupského dvora.

Průběžně se prováděl servis a údržba celé počítačové sítě ve všech objektech muzea (150 počítačů). Proběhlo několik desítek nových instalací a reinstalací HW i SW. Oddělení informatiky také průběžně zajišťovalo nákup počítačové techniky, softwarového vybavení, foto a videotechniky. Pracovníci oddělení se podíleli i na zaškolení uživatelů.

Program ISO/B

Program ISO pokračoval podle ročního harmonogramu.

Dokumentace akcí

Fotodokumentace akcí, pořádaných Moravským zemským muzeem, byla prováděna na vyžádání programového oddělení nebo odborných oddělení a z každé akce byly prostřednictvím programového oddělení uveřejněny fotografie na webových stránkách muzea.

3.2. ODDĚLENÍ KNIHOVNICKÝCH A DOKUMENTAČNÍCH SLUŽEB

Ústřední knihovna MZM

Knihovna Moravského zemského muzea v roce 2007 v souladu se svým posláním shromažďovala, zpracovávala, zpřístupňovala vědeckou literaturu a poskytovala odborné knihovnické, bibliografické a rešeršní služby nejen odborným zaměstnancům MZM, ale i široké veřejnosti.

V současné době má knihovna MZM registrováno 842 uživatelů, z toho 105 je jich registrováno v ústřední knihovně.

Celkový počet výpůjček za rok 2007 v knihovně MZM činil 2 861 svazků, z toho v ústřední knihovně 422. Ke konci roku 2007 měla knihovna MZM 444 900 svazků, roční přírůstek v knihovních jednotkách byl 2 492. Na ústřední knihovnu z tohoto počtu připadá 46 667 knihovních jednotek s přírůstkem 118 kusů.

V průběhu roku 2007 se v ústřední knihovně začalo s používáním čárových kódů při evidenci nových přírůstků, ale i při rekatalogizaci.

V roce 2007 jsme získali finanční prostředky z programu VISK 5 – RETROKON 2007 na vytvoření centrální databáze knižních a časopiseckých fondů knihovny MZM.

Ústřední knihovna MZM je institucionálním členem regionálního výboru Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) Jižní Morava.

Muzeologická knihovna

Muzeologická knihovna obsahuje k 31.12.2007 celkem 10 186 přírůstkových čísel, za rok 2007 přibylo 55 knihovních jednotek. Byla provedena celková periodická revize fondu a vyřešeny letité vleklé problémy starých nedobytných výpůjček. Dvakrát ročně je vydávána informační brožura o nových přírůstcích. Pracoviště zajišťovalo během roku 2007 překlady a rešerše, popř. tlumočení pro potřeby odborných oddělení, ředitelství, edičního a výstavního oddělení. Pro Dětské muzeum byly připraveny podklady pro trojjazyčnou databázi dětských muzeí a literatury s touto tematikou. Významná byla jazyková spolupráce při zajištění praxe německého studenta v Dětském muzeu či při přípravě výstavy „Sahara – příběh velké pouště“ v pavilonu Anthropos. Ve spolupráci se sekretariátem ČV ICOM byla připravena a realizována 5-denní studijní cesta českých muzejníků do muzeí severního Maďarska.

Archiv MZM

Během roku 2007 pokračovalo zpracovávání archivních fondů MZM – vytváření archivní databáze v programu BACH, a také pokročilo zpracování archivního fondu Etnografického ústavu MZM, který byl roztríděn do více než 180 kartonů. Rovněž pokračovalo vedení výstřížkové služby ve spolupráci s ústřední knihovnou MZM.

Archiv MZM navštěvovalo 15 badatelů z řad VŠ studentů, pracovníků jiných muzejních či archivních institucí a zaměstnanců MZM. V archivu MZM absolvovali praxi dva studenti knihovnické školy a dva studenti oboru archivnictví z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Archivář MZM se zúčastnil přednášky RnDr. J. Žalmana „Muzejní zákon a archivnictví“, a konferencí „Co po nás zůstane“ a „Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě“, které pořádal Národní archiv v Praze.

Personální změny

K 31. 12. 2007 ukončila pracovní poměr v ústřední knihovně MZM Bc. Alena Brůžková, která zde pracovala na pozici knihovník - informatik.

4. METODICKÉ CENTRUM PRO INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE V MUZEJNICTVÍ (CITeM)

Metodické centrum pro informační technologie v muzejnictví (CITeM) pokračovalo ve třetím roce své existence ve složení: Mgr. David Cigánek, Ing. Pavla Jankovičová, RNDr. Marie Kocinová, Mgr. Zdeněk Lenhart a RNDr. Jarmila Podolníková (vedoucí). RNDr. Jan Procházka odešel k 15.4.2007.

CIDOC CRM

Pod touto zkratkou je známa první a dosud jediná ISO norma (21127:2006) určená primárně muzeím. Pokusně jsme namapovali část struktury Demusu na CIDOC CRM. Počítáme s tímto modelem jako výchozím pro nové pojetí příští verze. Mgr. Lenhart je v adresáři pracovní skupiny pro další vývoj CIDOC CRM a FRBRoo.

Distribuované úložiště dat

Spolu s oddělením informatiky pokračujeme v budování distribuovaného datového úložiště, které funguje jako úzce kooperativní projekt s Technickým muzeem v Brně. Vlastní úložiště bylo uvedeno do zkušebního provozu postupně v první polovině roku. Ke konci roku byl zahájen zkušební provoz databáze pro základní rejstřík metadatových informací.

Autority v prostředí muzeí a galerií

Koncem roku 2006 byl schválen a v březnu 2007 zahájen projekt výzkumu a vývoje DC07P02OUK002 „Národní autority v prostředí muzeí a galerií – interoperabilita s NK ČR“. Řešitelský tým se během roku sešel několikrát, uspořádali jsme i dvě diskuzní setkání širší neformální pracovní skupiny, 27. 6. 2007 v Brně a 28.–30. 11. 2007 na Třech Studních. Zpracovali jsme analýzu heslářů a rejstříků používaných v hlavních SW nástrojích pro dokumentaci sbírek (Demus, Bach a další), porovnali jsme požadavky muzejní obce s podobou autorit NK ČR a s mezinárodními standardy v této oblasti, stanovili pojetí a strukturu mezivrstvy pro muzea a galerie, zatím jen pro jmenné personální autority. Pokusně jsme realizovali on-line přebírání dat z báze autorit do Demusu. Myšlenku autorit jsme popularizovali na konferencích a odborných časopisech. Navázali jsme kontakty se zástupcem Národního archivu ČR. Při několika setkáních jsme zkoumali možnosti úzké spolupráce v této oblasti se slovenskými kolegy ze SNG, SNM, UKB a MK SR. Proběhlo jednání o formální deklaraci spolupráce mezi OMG a OUK MK ČR.

Demus, ProMuS

Zajišťovali jsme distribuci a uživatelskou podporu všech dosud vydaných modulů Demusu i univerzálního prohlížeče ProMuS. Demus01 byl v roce 2007 nově distribuován do 26 muzeí, počty jednotlivých aplikací: Katalog 11, Výtvarné umění 6, Fotoarchiv 7, Botanika 2, Zoologie 1, Entomologie 3, Geologie 1, Historie 5, Archeologie 6 a KRP 3.

Do Demusu bylo na pracovišti CITeM převedeno dalších cca 45 tisíc záznamů o sbírkových předmětech.

V prostorách uživatelů Demusu jsme připravili 19 školení a v naší nově vybavené provizorní učebně dalších 23 školení. Absolutní převahu mezi tématy školení měl Demus, dále byly zastoupeny CESik, PowerPoint, Word, Excel, Zoner PhotoStudio. Celková účast 220 osob, celková doba 226,5 hod. K tomu lze připočítat dlouhou řadu dalších menších konzultací a drobných služeb poskytovaných i dalšími členy týmu.

V rámci přípravy k vývoji nové generace Demusu jsme pod označením „Čistý stůl“ odstranili všechny známé chyby dosavadní verze Demus01, doplnili nové tiskové sestavy a uplatnili všechna vylepšení z novějších modulů i ve starších modulech.

Konzultovali jsme možnosti spolupráce na nové generaci Demus s potenciálními partnery: Slovenské národné múzeum, Slovenská národná galéria, AiP Beroun, Cosmotron Bohemia s.r.o. a Edico Bratislava.

CES, CESik, práce pro MK ČR

Zajišťovali jsme distribuci a uživatelskou podporu programu Cesik 1.2.1. Novému řediteli Odboru muzeí a galerií MK ČR Mgr. T. Wiesnerovi jsme představili činnost CITEM a konzultovali otázky spojené s IT v muzeích a galeriích. Zejména šlo o projekty MichaelPlus, EDL, IOP, zejména s ohledem na další vývoj SW pro evidenci a dokumentaci sbírek a možnosti pro masovou digitalizaci.

Restitution-Art

Ze strany muzeí nebyl v průběhu roku 2007 žádný požadavek na aktualizaci databáze Restitution-Art.

Práce pro MZM

Přípravili jsme pro pracovníky odborných oddělení řadu školení, zaměřených jak na obecné programy, tak i specializovaných na Demus.

Poskytovali jsme podporu zejména při přípravě prezentačních materiálů – vystoupení na konferencích, katalogy a CD z výstav.

Ve spolupráci s odbornými odděleními a fotografem MZM jsme připravili obrazová data k záznamům MZM v CES.

Zabezpečovali jsme zpracování a předávání dat CESik do CES.

Poskytovali jsme metodickou pomoc při internetovém zpracování výsledků grantových úkolů (CEZ, CEP a RIV), zabezpečili přípravu a předání souhrnného souboru výsledků za MZM.

Zúčastnili jsme se řady konzultačních schůzek ve věci aplikace nástrojů GIS pro potřeby archeologů v MZM i obecně.

Oddělení dějin hudby jsme poskytli konzultace a úpravy k přechodu na Demus.

Pro Botanické oddělení jsme zprostředkovali úpravy prezentačního systému Databáze herbářových dokladů ve sbírkách České republiky.

Projekty

Projekt VaV "Národní autority v prostředí muzeí a galerií – interoperabilita s NK ČR" byl koncem roku 2006 přijat a v březnu 2007 zahájen, viz výše.

Žádost o grant na projekt „Integrovaný systém správy muzejních sbírek“, kterou jsme předložili v roce 2006 do 2. výzvy Finančních mechanismů EHP/ Norska, nebyla na MK doporučena k dalšímu posouzení. Hlavním důvodem byl převis kvalitně zpracovaných projektů, které lépe vyhovovaly prioritám programu.

Semináře, konference

Aktivně jsme se zúčastnili 5 seminářů a konferencí:

- Počítačová podpora v archeologii, Chodova Planá, 23.–25. 5. 2007. Pavlína Kalábková (+ Podolníková, Lenhart, Jankovičová): Muzejní archeologické sbírky na internetu – utopie či reálná věc?
- CIDOC Annual Meeting Wien 20.–22. 8. 2007. David Cigánek: Prezentace CES
- Seminář knihoven paměťových institucí Zlínského kraje, Kroměříž, 6.11.2007. David Cigánek: Digitalizace v muzeích – jak, co, zač a hlavně proč vůbec
- Setkání ředitelů, Terezín, 12. 12. 2007. Jarmila Podolníková: Role CITEM
- David Cigánek: CITEM a digitalizace
- Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě, Praha, 5.–6. 12. 2007. Zdeněk Lenhart: Národní autority v prostředí muzeí a galerií – interoperabilita s NK ČR

Publikační činnost

Sborníky výše uvedených konferencí, popularizační články na www.citem.cz a ve Věstníku AMG.

Zahraniční služební cesty

Rakousko, 20.–22. 8. 2007, David Cigánek, CIDOC Annual Meeting 2007

„Vytváření pramenné báze a studium přírodních procesů probíhajících v širší oblasti styků karpatské, hercynské a panonské oblasti“

ZPRÁVA O VÝZKUMECH V ROCE 2007 – INSTIT. ZÁMĚR MK 00009486201

Mineralogicko-petrografické odd. MZM

řešitelé: *Jan Cempírek, Stanislav Houzar, Vladimír Hrazdil*

V r. 2007 byla studována problematika magmatických a metamorfních procesů a pozornost byla věnována též mineralogicko-geologickým aspektům montanistických studií, menší pozornost byla věnována impaktové problematice - tektitům.

Ve spolupráci s PŘF MU byl proveden výzkum sekundárních minerálů starých rudních hald v Kutné Hoře a Dlouhé Vsi u Havlíčkova Brodu. Na obou lokalitách byly nalezeny obdobné asociace (skorodit + kaňkit + pitticit), nadále však probíhá výzkum odebraného materiálu. Byla prostudována asociace nově objeveného desilikovaného pegmatitu v Utíně u Havlíčkova Brodu, publikace se připravuje na rok 2008. Do fáze dokončování publikace v zahraničním časopisu se dostal v minulosti provedený výzkum V-bohaté asociace z Bítovánek u Želetavy (V-dravit), berylofosfátové asociace z pegmatitu Rožná a strukturně-spektroskopické studium zeleného dumortieritu z Kutné Hory.

Pokračovalo studium výskytu, mineralogie a metamorfózy litologicky kontrastních hornin v krystalinických jednotkách západní Moravy. Domnělé magmatické žíly v okolí Olešnice na Moravě byly reinterpretovány jako metaevapority (publikováno) a pokračuje studium celé metaevaporitické sekvence v olešnické jednotce. Detailně byla zkoumána i distribuce turmalinitů a krystalochemie jednotlivých generací Fe-Mg turmalínů v závislosti na metamorfóze svrateckého krystalinika (publikováno). Bylo rovněž pokračováno ve studiu B-bohatých nedvědicových skarnoidů s Sn v silikátové vazbě a připravuje se publikace. Zvláštní pozornost byla věnována problematice F – bohatých asociací západomoravských a jihočeských mramorů. Byly v nich mj. zjištěny unikátní asociace systému Ti-Zr-Si-O-U. Studium rozšíření a stability této asociace, nehojně i ve světovém měřítku, může do budoucna mít význam referenčního materiálu v otázce problematiky bezpečného uložení jaderných odpadů. Samostatná pozornost byla věnována studiu minerálů vzniklých pyrometamorfózou dolomit-anhydritového protolitu v Zastávce u Brna. Pozornost byla věnována mineralogii skupiny ellestaditu, dále vzácnému srebrodolskitu a jiných F-Ca bohatým fázím, které mají jen několik výskytů na světě. Publikace se v současnosti připravuje.

V rámci interdisciplinární-montanistické problematiky byl dokončen mineralogický výzkum zlata z ložisek v okolí Želetavy na záp. Moravě. Vyšla jedna publikace. Studována byla i problematika geologického charakteru drobných polymetalických ložisek v této oblasti ve vztahu k dobývacím metodám. Dva souhrnné výstupy, prezentované na mezinárodní konferenci v Jihlavě v říjnu 2007, přinesly řadu pozoruhodných informací, které budou využity především historiky a archeology, studujícími problematiku hornické kolonizace a dolování drahých kovů na Českomoravské vrchovině.

V tektitové problematice jsme se podíleli, ve spolupráci s Ústavem geol. věd MU v Brně a AV ČR, Praha na výzkumu unikátních moldavitů typu Muong Nong. Kromě mikroskopického, chemického a CL studia, které přineslo první poznatky o těchto sklech v nich byly identifikovány Zr- a Ca- bohaté fáze a domény. Jejich interpretace může být zásadní pro diskusi složité geneze těchto produktů impaktového procesu. Poznatky o Muong Nong moldavitech byly dosud pouze předběžně prezentovány na konferenci v Miskolci, Maďarsko, publikace se připravuje.

Díličí hlášení viz jednotlivá odborná oddělení.

„Výzkum vývoje lidské společnosti ve vztahu k Moravě a ideje českého národa ve středoevropském kontextu“

(Vědy společenské IZ MK00009486202)

ZPRÁVA O PLNĚNÍ INSTITUCIONÁLNÍHO VĚDECKÉHO ZÁMĚRU ZA ROK 2007

A. Úvod

Předložená zpráva o plnění institucionálního vědeckého záměru MZM (MK00009486202) „Výzkum vývoje lidské společnosti ve vztahu k Moravě a ideje českého národa ve středoevropském kontextu“ za rok 2006 je sumárním přehledem činnosti vycházejícím z údajů vyžádaných řešiteli IZ na řešitelích dílčích úkolů vyplývajících z vědeckého záměru. Požadován byl 1) **přehled vědecké činnosti v roce 2007**, tzn. terénní práce, archivní výzkum, dokumentace apod., 2) **publikační činnost**, tzn. práce vědeckého charakteru otištěné v renomovaných odborných periodikách, sbornících z vědeckých konferencí, encyklopediích a jiných pracích slovníkového charakteru, dále monografie, kapitoly v knihách, edice, úvodní studie k edicím, studie v katalogích i vlastní katalogy k výstavám (tedy vše tisky s vlastním ISSN či ISBN). Jedná se o práce stránkované a termínované koncem měsíce října 2007. Z publikační činnosti vedle sumářů v jednotlivých položkách je v závěru zprávy jako **Příloha** uvedena bibliografie všech uplatněných i neuplatněných prací za rok 2007, včetně těch, které nesou vročení 2006, avšak tištěny nebo uvedeny do oběhu byly až v průběhu první poloviny roku 2007.

B. Plnění

Ad. 1. – Plnění Institucionálního vědeckého záměru MZM za rok 2007 „Výzkum vývoje lidské společnosti ve vztahu k Moravě a ideje českého národa ve středoevropském kontextu“ se účastnilo celkem 25 dílčích řešitelů z oborů archeologie, historie, etnografie, hudebních a literárních věd, dějin divadla, genetiky a numismatiky. U převážné většiny z nich se jednalo o pokračování řešení témat započatých už v roce 2005 a sledovaných i v roce 2006, v úvodním roce plnění. V archeologické části pokračovali pracovníci ústavu Anthropos v terénním průzkumu mladopaleolitického naleziště Krumlovský les, řádný výzkum probíhal na nově objeveném nalezišti Pravlov, přičemž analyzována odsud byla především kamenná štípaná industrie. V rámci Archeologického ústavu MZM byla pozornost věnována problematice lokalizace keltských sídel v prostoru střední Moravy, přitom šlo především o získávání archeologického materiálu nedestruktivními metodami (sběry za pomoci detektoru kovů na hradiscích či výšinných polohách a na nížinných tzv. „satelitních“ sídlištích). Zde je nutno zmínit především výzkum nově objevené lokality u Němčic/Víceměřic. V oblasti slovanské a středověké archeologie pokračovaly terénní výzkumy ve Starém Městě na východní Moravě, a to především jako záchranné akce při stavebních aktivitách vedených v místech s archeologickými nálezy. Zkoumány byly sídlištní objekty centrální aglomerace z doby Velké Moravy a mladohradištní sídlištní vrstvy z konce 10. – začátku 12. století. Pokračuje i výzkum zříceniny středověkého hradu Skály, přičemž často dochází k interdisciplinárním přesahům výzkumu, především do oborů historických a pomocně vědných. Také na ploše zaniklé středověké vsi Mstěnice pokračuje odkrývání dalších hospodářských objektů. Průběžně se všichni dílčí řešitelé podílejí na zpracovávání starých sbírkových fondů Archeologického ústavu MZM. V historické části institucionálního záměru byla věnována pozornost církevním dějinám doby Lucemburské, obzvláště pak působení řádu johanitů v české řádové provincii, tedy i na Moravě, dále pak výzkumu roce královských měst v životě středověké Moravy a správního vývoje moravsko-uherského pomezí v 10. – 14. století. Dále pak byla zpracovávána problematika konstituování a vývoje české společnosti na Moravě v 19. století. Zde je důraz kladen především na odborně – společenské styky mezi představiteli české, moravské a slovenské inteligence. Navázáno bylo také na dosavadní výzkum poznání charakteru prvního a druhého odboje v období I. a II. světové války. V etnografické části probíhal další kontinuální výzkum obyčejové tradice na Moravě, v zájmu jsou obřadní figury, masky a maskování v živé tradici a svatba v tradiční kultuře. Sledována a vyhodnocována byla také

problematika soukromé zbožnosti v souvislosti s poutní industrií, tzv. ceroplastikami, pokračovalo se ve zpracování fajánsové keramiky a vytváření databáze tradičních řemesel, obzvláště jeho dokumentace na německém jazykovém ostrůvku na Vyškovsku. Už tradičně probíhalo studium a evidence nejstarších dokladů národopisné fotografie před konstituováním fotografie jako vědy. Nově je zde studována role ženy v tradiční lidové kultuře, sledovány jsou počátky komercializace tradiční kultury. Z dalších řešitelsky ne tak personálně silně obsazených dílčích úkolů byla v numismatické části propracována detailní chronologie moravských ražeb 13. a 14. století, na bázi písemných pramenů byl sledován historicko-peněžní vývoj od konce třicetileté války do současnosti. V hudebně-historické části probíhala příprava edičních počinů kantorské figurální hudby 18. a 19. století pocházejících z tvorby jednak málo známých moravských skladatelů (například Josefa Schreiera), ale také části díla Leoše Janáčka. V divadelně-historické části se pokračovalo v dlouhodobě probíhajícím srovnávacím výzkumu a mapování českých loutkařských sbírek, byla studována scénografie tzv. rodinného loutkového divadla a sledovány přesahy českého loutkařství do rámce zahraničních sbírek. V části studia genetiky byly vyhodnocovány brněnské nakladatelské a vydavatelské počiny datované mezi léta 1918 – 1938 a byla prováděna analýza proměn výkladu, posunu chápání a významu dopadu primárně jednoznačného přírodovědného textu v díle Gregora J. Mendela a to v rámci různých společensko a politicko – ideologických kontextů.

Ad. 3 – V průběhu kalendářního roku 2007, přesněji do data sběru údajů, tj. 1. listopadu 2007, bylo členům řešitelského kolektivu otištěno celkem **141** vědeckých prací. Z tohoto počtu byly **2** knižní monografie a pramenné edice, **89** obsáhlých slovníkových hesel, **14** kapitol v knize, **3** studie v tematických a jubilejních sbornících, **1** katalog k zahraniční výstavě a **32** studií a článků v dalších odborných periodikách. V tisku je v současnosti dalších **39** titulů, u nichž je pravděpodobné otištění do 31. prosince 2007. Úplná bibliografie viz závěrečná Příloha. Všechny výsledky dosažené a uplatněné budou uvedeny v Registru informací i výsledcích – RIV. Tyto výsledky jsou však v rámci MZM sbírány hromadně v jednom termínu, většinou v průběhu měsíce května, a to vždy za předcházející rok. Proto jsou v současnosti zaevidovány jen ty publikace a tisky, jež mají jako rok vydání uveden 2006, případně byly uplatněny v úvodu roku 2007. Výsledky dosažené a dosud neuplatněné jsou v rámci Bibliografie (viz závěrečná Příloha) uvedeny samostatně. Všechny plánované výsledky byly dosaženy. V případě výstupů, na jejichž řešení byly použity prostředky z jiných než institucionálních zdrojů, je vyjádřena percentualita a odkaz na zdroj. V případě, že tomu tak není jsou výstupy plně v řešení institucionálního záměru MZM.

V rámci vědeckých a výzkumných aktivit Moravského zemského muzea byly vydány s podporou IZ MZM rovněž samostatný knižní titul Vládcové Moravy (Brno 2007, ISBN 978-80-7028-304-2) a dvě čísla časopisu Ve službách archeologie (Brno, Nitra 2007, ISSN 1802-5463).

C. Vyhodnocení a závěr

Předložená data plnění dílčích úkolů IZ MK00009486202 – „Výzkum vývoje lidské společnosti ve vztahu k Moravě a ideje českého národa ve středoevropském kontextu“ představují výstupy již třetího roku práce řešitelského kolektivu. Řada dílčích badatelských záměrů hlouběji rozpracovává dříve započaté programy v IZ MZM v letech 1999 – 2004 „Podíl Moravy na procesu vzniku a proměn ideje české státnosti“ (MK0CEZ00F2401). Postupnému zpracovávání jednotlivých dílčích úkolů, přímo navazujícím na počáteční heuristickou fázi, odpovídá nejenom stoupající počet publikovaných statí, respektive knižních monografií a kapitol v knihách, ale také mnohdy posud od krátkých prací k obsáhlejším studiím. Přesto u řady dílčích otázek řešených jednotlivými řešiteli dílčích záměrů dosud nebyla uzavřena fáze dokumentace pramenné báze a terénního výzkumu. Jejich závěry budou publikovány v následujících letech.

**PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ ODDĚLENÍ A ÚTVARŮ MZM
STAV K 31. 12. 2007**

0. ODBORNÉ SEKCE

Historické vědy

1.1. HISTORICKÉ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
Mgr. MITÁČEK Jiří, Ph.D.	kurátor, správce památníku Bible Kralické
PhDr. FIŠER Zdeněk	kurátor
PhDr. BŘEČKA Jan	kurátor
Mgr. KRAFLOVÁ Hana	kurátor, pracoviště dějin literatury
Mgr. KUPSA Robert	kurátor
SCHILDBERGER Vlastimil	konzervátor, restaurátor
ONDRÁČKOVÁ Pavlína, DiS	dokumentátor, knihovník
DOLEŽALOVÁ Monika	průvodce – pokladní, Kralice nad Oslavou
SCHILDBERGEROVÁ Petra	knihář
NOVÁKOVÁ Eva	uklízečka
PAVLICOVÁ Miroslava	uklízečka, pracoviště dějin literatury
FRANKOVÁ Marie	uklízečka, Kralice nad Oslavou

1.2. ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
PhDr. BELCREDI Ludvík	kurátor
Ing. arch. BOREK Ivan	kurátor
PhDr. ČIŽMÁŘOVÁ Jana	kurátor
DOLEŽELOVÁ Silvie	dokumentátor – geodet
GALETA Patrik	lektor
PhDr. GALUŠKA Luděk, CSc.	vědecký pracovník
PhDr. HUMPOLOVÁ Alena	kurátor
PhDr. MĚCHUROVÁ Zdena, CSc.	kurátor
PhDr. NEKUDA Rostislav	kurátor
NOVÁKOVÁ Eva	uklízečka
POLÁKOVÁ Kateřina	restaurátor, preparátor
PŘÍHODOVÁ Charlota	preparátor, konzervátor
PhDr. SALAŠ Milan, CSc.	vědecký pracovník
ŠEVČÍKOVÁ Dana	konzervátor, restaurátor
ŠOUSTAROVÁ Helena	knihovník

1.3. NUMISMATICKÉ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
PhDr. ŠMERDA Jan	kurátor
Mgr. KAŠPAROVÁ Dagmar	kurátor
PhDr. KUČEROVSKÁ Taťána	kurátor
ŠAFARÍK Oldřich	konzervátor
Mgr. GROSSMANNOVÁ Dagmar	kurátor
URBÁNKOVÁ Jarmila	uklízečka

1.4. ODDĚLENÍ DĚJIN LITERATURY (STALO SE SOUČÁSTÍ HISTORICKÉHO ODD.)

1.5. ODDĚLENÍ DĚJIN DIVADLA

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
PhDr. BLECHA Jaroslav	kurátor
Mgr. JOCHMANOVÁ Andrea, Ph.D.	kurátor
PhDr. HAVLÍČKOVÁ Margita	kurátor
Mgr. OCETKOVÁ Hana	kurátor (rodičovská dovolená)
Mgr. VALENTOVÁ Veronika, Ph.D.	kurátor, knihovník-dokumentátor (rodičovská dov.)
Mgr. HAVLÍČEK Jakub	kurátor (zástup)
Mgr. ŠTÁVOVÁ Jitka	Knihovník – dokumentátor (zástup)
HERZANOVÁ Eva	konzervátor – restaurátor
ŠEDÁ Helena	konzervátor – restaurátor
LEHKÁ Zdeňka	uklízečka

1.6. ODDĚLENÍ DĚJIN HUDBY

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
Mgr. ŠINDLÁŘOVÁ Simona	kurátor
BURIÁNKOVÁ Jitka	průvodce
DOLEŽELOVÁ Eleonora	knihovník – dokumentátor
LEHKÁ Zdeňka	uklízečka
PhDr. Malý František	kurátor
Mgr. VEJVODOVÁ Veronika	kurátor
Mgr. SPÁČILOVÁ Jana, Ph.D.	kurátor (od 1. 9. 2007)
Mgr. BARTOŇ Kamil	kurátor
Mgr. ZAHŘÁDKA Jiří, Ph.D.	kurátor

1.7. MINERALOGICKO-PETROGRAFICKÉ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
RNDr. HOUZAR Stanislav Ph.D.	kurátor
Mgr. CEMPÍREK Jan	kurátor
DOČKAL Petr	konzervátor
Mgr. HRAZDIL Vladimír	kurátor
Mgr. KOCOURKOVÁ Eva	lektor
SMRČKOVÁ Božena	uklízečka
ZELINKOVÁ Miluše	knihovník – dokumentátor

1.8. GEOLOGICKO-PALEONTOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
RNDr. GREGOROVÁ Růžena	kurátor
DIVIŠ Karel	preparátor, konzervátor
Mgr. DOSTÁL Ondřej	kurátor
RNDr. HRDLIČKOVÁ Stanislava	kurátor – lektor
RNDr. MINAŘÍK Zdeněk	kurátor
ZOUHAROVÁ Olga	Knihovník – dokumentátor
SMRČKOVÁ Božena	uklízečka

1.9. ÚSTAV ANTHROPOS A PAVILON ANTHROPOS

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
Doc. PhDr. OLIVA Martin, Ph.D.	vědecký pracovník
RNDr. DOČKALOVÁ Marta, Ph.D.	kurátor
Mgr. DRESLEROVÁ Gabriela	kurátor do 1.9.
Mgr. GALETOVÁ Martina, Ph.D.	kurátor od 1.9.
HÁJKOVÁ Halyna	uklizečka
RNDr. HRNČÍŘOVÁ Martina	restaurátor
RNDr. JAROŠOVÁ Ivana	konzervátor – preparátor
KAŠPÁREK Petr	preparátor – konzervátor
KOVAŘÍKOVÁ Yvona	restaurátor
KROUPA Oldřich	preparátor – konzervátor
Mgr. NERUDA Petr, Ph.D.	kurátor
Mgr. NERUDOVA Zdeňka, Ph.D.	konzervátor – preparátor
ROZSYPALOVÁ Irena	dokumentátor – knihovník
Mgr. TRUBAČOVÁ Tereza	restaurátor, preparátor

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
Mgr. KOSTRHUN Petr	kurátor
Bc. MAZÁNEK Martin	technik – zvukař
PhDr. KŘÍŽOVÁ Jana	lektorka
Bc. RICHTROVÁ Vilma	lektorka
ŽABSKÁ Marie	pokladní
ČECHOVÁ Marie	pokladní
KOUTNÝ Ivan	prodejce – pokladní
JILMOVÁ Anna	dozorce – informátor
HOLÝ Milan	dozorce – informátor
HORÁKOVÁ Vlasta	dozorce – informátor
HUSEROVÁ Květuše	dozorce – informátor
BRNICKÁ Marie	dozorce – informátor
KOVAŘÍKOVÁ Irena	dozorce – informátor
VYKYPĚLOVÁ Marie	dozorce – informátor
FOJTOVÁ Blanka	dozorce – informátor
MUSELÍK Jiří	uklizečka
GRICOVÁ Lenka	uklizečka
DOSTÁLOVÁ Alena	uklizečka

1.10. ODDĚLENÍ PRO HISTORII BIOLOGICKÝCH VĚD – GENETIKA

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
PhDr. SEKERÁK Jiří, Ph.D.	kurátor
Doc. RNDr. MATALOVÁ Eva, Ph.D.	kurátor
Bc. SEKERÁKOVÁ Martina	kurátor
RNDr. ZAHORECOVÁ Lenka	lektor do 30. 9. 07
FIALOVÁ Marie	uklizečka

1.11. ETNOGRAFICKÝ ÚSTAV

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
PhDr. DVOŘÁKOVÁ Hana	kurátor
PhDr. BERÁNKOVÁ Helena	kurátor
BLAŽENKOVÁ Lidmila	pokladní
DOLEŽELOVÁ Silvie	fotograf
DOSTÁLOVÁ Alena	uklizečka
DUFKOVÁ Libuše	restaurátor – konzervátor
HENČL Václav	konzervátor, restaurátor
HORÁKOVÁ Vlasta	knihovník – dokumentátor, uklízečka
PhDr. KALINOVÁ Alena	kurátor
MACHÁČEK Jiří	kastelán
MARKUSÍKOVÁ Zdeňka	uklizečka
PhDr. NOVÁKOVÁ Lenka	kurátor
PhDr. PECHOVÁ Jarmila	kurátor
PECKOVÁ Ludmila	pokladní
SŮKALOVÁ Dana	konzervátor
Bc. POLÁŠEK Petr, DiS.	konzervátor – restaurátor
KŘIVÁNKOVÁ Jana	pokladní
SIXTOVÁ Jana	knihovník dokumentátor
PhDr. VEČERKOVÁ Eva, CSc.	kurátor

Systematická biologie

1.12. BOTANICKÉ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
RNDr. SUTORÝ Karel, CSc.	vědecký pracovník
RNDr. ANTONÍN Vladimír	vědecký pracovník
RNDr. DĚDEČKOVÁ Marta	knihovník
JAROŠOVÁ Yveta	dokumentátor
RNDr. KUBEŠOVÁ Svatava	kurátor
KLAPALOVÁ Lenka	knihovnice – dokumentátor
Mgr. MĚŘÍNSKÁ Alena	preparátor – konzervátor
RNDr. NOVOTNÝ Ivan	kurátor
PAVLICOVÁ Miroslava	uklizečka
VÁGNER Alois	kurátor

1.13. ENTOMOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
Ing. KOLIBÁČ Jiří, CSc.	vědecký pracovník
BOŽKOVÁ Alena	uklizečka
BOŽKOVÁ Alena	dokumentátor, knihovník
DEMBICKÝ Luboš	preparátor, konzervátor
Ing. KUBÁŇ Vítězslav	kurátor
Mgr. MALENOVSKÝ Igor	kurátor

1.14. ZOOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
RNDr. ŠEBELA Miroslav, CSc.	kurátor
BAŠTA Jaroslav	preparátor

RNDr. JANOUŠKOVÁ Milada	lektor-knihovník (do září 2007)
JANTAČOVÁ Jana	uklízečka
KARASOVÁ Marcela	lektor-pokladní
KUČERA Tomáš	technik akvárií, preparátor
PAVLÍČKOVÁ Jana	lektor-pokladní
KRÁTKÁ Marie	lektor-pokladní
Ing. PRÁŠEK Václav, Ph.D.	kurátor
RNDr. SUTOROVÁ Helena	kurátor
VLASÁK Miroslav	preparátor
BERAN Václav	lektor-knihovník (1. 11. 2006 – 31. 12. 2007)
STAŇKOCÁ Eva	knihovník (od října 2007)

1.15. HYDROBIOLOGICKÁ LABORATOŘ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
RNDr. SKÁCELOVÁ Olga, Ph.D.	kurátor

2. PREZENTAČNÍ ÚTVAR

2.1. PROGRAMOVÉ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
PhDr. MIKULKA Jiří	programový pracovník
JALŮVKOVÁ Romana	programový pracovník – počítačový grafik
SEDLÁČKOVÁ Olga	programový pracovník
SCHNIRCHOVÁ Dana	programový pracovník
ZAHRADNÍČKOVÁ Lucie	referent propagace

2.2. ODDĚLENÍ PROVOZU VÝSTAV A EXPOZIC

Jméno	Odborné a pracovní zařazení
OBROVSKÁ Libuše	Kastelán
JAROŠ Radoslav	Technik – zvukař
ŘÍPOVÁ Renata	Pokladní – prodejce
KŘÍŽOVÁ Marta	Pokladní
PRASKOVÁ Marcelina	Pokladní
VYDROVÁ Jitka	Pokladní
ZAUSOVÁ Soňa	Pokladní
PhDr. BECHYŇOVÁ Jana	Dozorce – informátor
BUCHTOVÁ Marie	Dozorce – informátor
ONDRÁČKOVÁ Ludmila	Dozorce – informátor
HOCHMANOVÁ Jitka	Dozorce – informátor
JARUŠKOVÁ Alice	Dozorce – informátor
KLEMOVÁ Zuzana	Dozorce – informátor
KUČERA Luboš	Dozorce – informátor
KUNEŠOVÁ Eva	Dozorce – informátor
Mgr. DOBŘICKÁ Zdeňka	Dozorce – informátor
Mgr. PEIGEROVÁ Jitka	Dozorce – informátor
Mgr. NAVRÁTILOVÁ Alena	Dozorce – informátor
NEKUDOVÁ Vladislava	Dozorce – informátor, šatnář
NĚMEČKOVÁ Hana (do září 2007)	Dozorce – informátor
STARÝ Jaromír	Dozorce – informátor

VRÁNOVÁ Jitka (do září 2007)	Dozorce – informátor
Mgr. KULHÁNKOVÁ Zdeňka (od listopadu 2007)	Dozorce – informátor
Mgr. BLEŠOVÁ Hana (do srpna 2007)	Dozorce – informátor
MÜLLEROVÁ Marta	Šatnář

2.3. EDIČNÍ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
PhDr. NOVOTNÁ Lea	redaktor
Mgr. SYROVÁ Iľjuše	redaktor
TOMSOVÁ Michaela	technicko výtvarný redaktor
HLAVATKOVÁ Eva	obchodní referent
Mgr. HOLÁ Zuzana	obchodní referent
NOVOTNÁ Zdeňka	tiskař – technický pracovník tisku
BAJER Jaroslav	tiskař – technický pracovník tisku
STŘECHA Dobroslav	tiskař – technický pracovník tisku

2.4. VÝSTAVNÍ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
JEŽOREK Jan	Výstavář
JAREŠOVÁ Radmila	Výstavář
KALOVÁ Jitka	Výstavář (od října 2007)
MRHAČOVÁ Jaroslava	Výstavář (do srpna 2007)
ŠVEHLÍK Pavel	Výstavář
GOTTWALD Miroslav	Výstavář
MODLITBA Petr	Výstavář

2.5. DĚTSKÉ MUZEUM

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
PaedDr. POLÁKOVÁ Zdena	Muzejní pedagog-metodolog
PhDr. JELÍNKOVÁ Eva	Muzejní pedagog-metodolog
Mgr. CHADZIPOLICHRONI Marta	Lektor – pedagog
MARTAUZOVÁ Alena	Lektor – pedagog
OLEŠOVSKÁ Monika	Lektor – pedagog
PROKOPOVÁ Kamila	Lektor – pedagog
Mgr. BLEŠOVÁ Hana (od října 2007)	Dozorce – pedagog
Mgr. ROHÁNKOVÁ Anna (od října 2007)	Dozorce – pedagog

3. ÚTVAR INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

3.1. ODDĚLENÍ INFORMATIKY

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
Ing. NEZVAL Pavel	vedoucí útvaru informačních technologií
VYLETEL Miloš	správce informačních a komunikačních technologií
NEZVAL Tomáš	správce informačních a komunikačních technologií
JURSA Kamil	dokumentátor – fotograf
ČERNÁ Anna	uklizečka

3.2. ODDĚLENÍ KNIHOVNICKÝCH A DOKUMENTAČNÍCH SLUŽEB

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
Mgr. PILÁTOVÁ Renata	knihovnick – informatik
Mgr. OBROVSKÝ Jan	archivář – informační pracovník
KONEČNÁ Dana	knihovnick – dokumentátor
Bc. BRŮŽKOVÁ ALENA	knihovnick - informatik
PhDr. SEITLOVÁ Pavla	knihovnick – informační pracovník
SPIPKOVÁ Ivona	knihovnick

4. CITEM (METODICKÉ CENTRUM PRO INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE V MUZEJNICTVÍ)

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
RNDr. PODOLNÍKOVÁ Jarmila	programátor
Ing. JANKOVIČOVÁ Pavla	programátor
RNDr. KOCINOVÁ Marie	správce informačních a komunikačních technologií
Mgr. LENHART Zdeněk	systemový analytik
RNDr. PROCHÁZKA Jan	technický dokumentátor (do 15. 4. 2007)
Mgr. CIGÁNEK David	dokumentátor-metodik (od 16. 4. 2007)

5. EKONOMICKÝ ÚTVAR

5.1. EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
Ing. RŮŽIČKOVÁ Růžena	náměstek pro ekonomiku, ekonom
ADAMCOVÁ Vlasta	finanční účetní-pokladní
KOUDELKOVÁ Jana	finanční účetní
SVOBODOVÁ Jitka	všeobecná účetní
Bc. URBÁNKOVÁ Jana	všeobecná účetní

5.2. ODDĚLENÍ PAM

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
BUCHTOVÁ Jindřiška	mzdová účetní
PLŠKOVÁ Zita, DiS.	ekonom práce a mezd

6. TECHNICKO-PROVOZNÍ ÚTVAR

6.1. TECHNICKO-INVESTIČNÍ ODDĚLENÍ

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
Ing. HLAVÁČEK Petr	technický pracovník
Ing. KILIÁN Petr	stavební technik
SYCHRA Jiří	zásobovač PPS, ZP
TROPPOVÁ Hana	referent

6.2. SPRÁVA BUDOV A ODDĚLENÍ ÚDRŽBY

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
ADAMOVÁ Dagmar	uklizečka
BĚBAR Jan	správce objektu
BUNĎÁLEK Antonín	provozní elektrikář
FÍSER Josef	instalátér topenář

HALFAROVÁ Jozefa	uklizečka
KAMPOVÁ Jana	kastelán
KONŠEL Vladimír	provozní elektrikář
KREJČÍŘÍK Petr	správce objektu – údržbář
MAZEL Roman	provozní elektrikář
NOVOTNÝ Karel	instalatér topenář
Ing. PACAL Miroslav	správce budov
PESLAR Emil	instalatér topenář
PŘÍHODA Jiří	provozní elektrikář
PULDOVÁ Dana	administrativní pracovnice
ROŽNOVSKÝ Silvestr	zedník
STRAKA Richard	manipulační dělník
STRAKA Vladimír	instalatér topenář
ŠEVČÍK Emil	manipulační dělník
ŠOMANOVÁ Marie	uklizečka
SVOBODOVÁ Libuše	uklizečka
TESAŘOVÁ Jaroslava	správce objektu
VÁLEK Jaromír	truhlář
VIKLICKÁ Miloslava	uklizečka
ZACHEUSOVÁ Pavlína	uklizečka
ZIKMUNDOVÁ Věra	technický pracovník

7. ODDĚLENÍ OSTRAHY

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
Baláš Jan	pracovník ostrahy
Berková Jana	pracovník ostrahy
Čech Milan	pracovník ostrahy
Drápalová Martina	pracovník ostrahy
Hájková Halyna	pracovník ostrahy
Kalina Martin	pracovník ostrahy
Klímeš Miloš	pracovník ostrahy
Konvalinka Alois	pracovník ostrahy
Kotřlová Marie	pracovník ostrahy
Květoňová Miloslava	pracovník ostrahy
Láník Radek	pracovník ostrahy
Lojtková Květoslava	pracovník ostrahy
Marková Věra	pracovník ostrahy
Medek Vladimír	pracovník ostrahy
Muselík Jiří	pracovník ostrahy
Panáčková Ivana	pracovník ostrahy
Plachý Vlastimil	pracovník ostrahy
Stejskalová Priska	pracovník ostrahy
Tesař Václav	pracovník ostrahy
Urbánková Jarmila	pracovník ostrahy
Vašíček Vladimír	pracovník ostrahy
Velebová Drahomíra	pracovník ostrahy
Vodičková Karla	pracovník ostrahy
Vodičková Věra	pracovník ostrahy
Zlámalová Marianna	pracovník ostrahy

8. SEKRETARIÁT ŘEDITELE

Jméno	Odborné a pracovní zaměření
PhDr. ŠULEŘ Petr	ředitel ústavu
ČÍŽEK Jaroslav	BOZP + PO(od 31. 3. 2007)
JÍLKOVÁ Věra	asistent ředitele
KRAUSE Jiří	řidič
Mgr. KRČMÁŘ Alexandr	personální referent
SALÁT Libor	řidič
JUDr. SAPÁK Radoslav	podnikový právník

Příloha k účetní závěrce podle § 24 Vyhlášky č. 505/2002

Firma **Moravské zemské muzeum**
Sídlo: **Zelný trh 6, 659 37 Brno**
IČ: **00094862**

Hlavní činnost: MZM plní funkci muzea ve smyslu ustanovení § 10 odst. 6 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a změně některých dalších zákonů, cílem je získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy. Činnosti jsou podrobněji uvedené ve zřizovací listině z 29. prosince 2000.

Hospodářská činnost: MZM nevykonává jinou činnost ve smyslu rozpočtových pravidel, nemá živnostenské oprávnění k výkonu podnikání.

Rozvahový den: 31. prosince 2007

Okamžik sestavení účetní závěrky: 15. ledna 2008

Datum vzniku účetní jednotky: poslední zřizovací listina 29. prosince 2000, jejich chronologie se neseleduje

Přílohu k účetní závěrce sestavil: Ing. Růžena Růžičková

V Brně 15. ledna 2008

Zřizovatel: Ministerstvo kultury ČR
Statutární orgán: PhDr. Petr Šuleř, ředitel
Právní subjektivita: příspěvková organizace zřízená organizační složkou státu
Popis změn ve zřizovací listině za poslední účetní období: změny nebyly provedeny.

Použití účetní zásady a metody

Pravidla vedení účetnictví: Účetnictví je organizováno v souladu s platnými účetními předpisy pro příspěvkové organizace, je sestavován rozpočet v členění na nákladová střediska a v rámci nich na jednotlivé akce, na jejichž sledování má MZM zájem, stejné struktury odpovídá také vedení účetnictví. Účtová osnova sestává ze syntetických a analytických účtů a pro všechna střediska je plně použitelná.

Účtování o zásobách: Zásoby materiálu a zboží jsou evidovány metodou A, přičemž jsou samostatně definované sklady zásob materiálu, zásoby zboží, publikací a suvenýrů, tyto odděleně v centrálním skladu a mimo to v příručních skladech jednotlivých pokladen.

Metody časového rozlišení: Časově se rozlišují významné položky – celoroční předplatné publikací, v ostatních případech náklady a výnosy konkrétních činností, tak, aby byla dodržena jejich věcná a časová souvislost.

Způsoby oceňování: Dlouhodobý hmotný majetek, drobný dlouhodobý majetek a zásoby jsou oceňovány pořizovacími náklady, tj. součástí jejich ceny je cena pořízení a vedlejší pořizovací náklady, kam patří mimo jiné náklady na přepravu. Dlouhodobý hmotný majetek je evidován v samostatném souboru v pořizovací ceně vyšší jak 40 tis. Kč a je účtován na samostatných majetkových účtech. Drobný dlouhodobý majetek se eviduje na samostatném majetkovém účtu v pořizovací ceně vyšší než 3 tis. Kč, majetek v pořizovací ceně nižší je sledován v operativní evidenci. MZM pořizuje zboží – publikace – ve vlastní režii a to je oceněno vlastními náklady a odpovídajícím podílem náklady vynaložené na případné subdodávky hrazené jiným subjektům.

Způsob odepisování: Odepisový plán se sestavuje každoročně podle předpokládané doby používání majetku, účetní odpisy jsou pravidelně měsíčně zahrnovány do nákladů od měsíce následujícího po měsíci, v němž byl majetek pořízen. Drobný dlouhodobý majetek je účtován při pořízení jednorázově do nákladů. Pro účely zjištění základu daně z příjmů není vytvořena žádná

evidence poměrného použití majetku pro zdaňované a nezdaňované činnosti, proto se také odpisy pro daňové účely nezjišťují.

Odchytky od věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví: nejsou.

Způsob stanovení opravných položek: MZM neúčtuje o daňových opravných položkách.

Způsob přepočtu údajů v cizích měnách na českou měnu: K přepočtu závazků a pohledávek v cizí měně je používán platný denní kurz České národní banky, v den jejich úhrady se použije kurz použitý peněžním ústavem při přepočtu na českou měnu. Pro přepočet peněžních prostředků v cizí měně čerpaných v hotovosti z běžného účtu se použije příslušný denní kurz peněžního ústavu. Pro účtování záloh a vyúčtování služební cesty se použije stejný kurz platný v den čerpání zálohy. V ostatních případech se použije vždy denní kurz ČNB platný v den účetní operace nebo uskutečnění služební cesty.

Významné položky rozvahy, které přímo z rozvahy nevyplývají: nejsou takové, všechny důležité položky jsou sledovány na samostatných analytických účtech.

Významné položky z výkazu zisku a ztráty podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření: všechny důležité ukazatele jsou sledovány samostatně na analytických účtech, není nutné je tedy samostatně zdůvodňovat.

<i>Vybrané ukazatele:</i> doměrky splatné daně z příjmů	nejsou
rozpis rezerv	nejsou tvořeny zákonné rezervy
dlouhodobé bankovní úvěry	nejsou
přijaté dotace	podrobně uvedeny ve formuláři „Příloha“

Pohledávky a závazky, které mají k rozvahovému dni dobu splatnosti delší jak 5 let: závazek spojený s pořízením jedné z budov MZM ve Slatině, který je postupně ve formě pronájmu umořován, jehož celková doba splatnosti je nastavena na 20 let, závazek ke konci účetního období činí 2.569,68 tis. Kč.

Pronajatý majetek:

Blučina – depozitář
Smetanova – pracoviště a depozitáře hudební oddělení
Prov. kapucínů – garáž
Podzimní – sklad výstavního materiálu
Staré Město – výzkumné pracoviště a depozitáře
Mstěnice – pozemek pro výzkum

Majetek zatížený zástavním právem: není.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
organizačních složek státu,
územních samosprávných celků
a příspěvkových organizací

(v tisících Kč na dvě desetinná místa)

sestavená k 31.12.2007

Název nadřízeného orgánu a sídlo:

Ministerstvo kultury ČR

Praha, Maltézské náměstí 471/1

IČO: 00094862

Název, sídlo a právní forma účetní jednotky:

Moravské zemské muzeum příspěvková organizace

Zelný trh 299/6, 65937 Brno

Podnikatel-fyzická osoba-nezapsaný v obch. rejstříku

Označení a	NÁKLADY b	Činnost	
		hlavní 1	hospodářská 2
1.	Spotřeba materiálu	6 689,01	
2.	Spotřeba energie	9 399,83	
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek		
4.	Prodané zboží	713,98	
5.	Opravy a udržování	18 893,06	
6.	Cestovné	1 909,20	
7.	Náklady na reprezentaci	37,38	
8.	Ostatní služby	12 507,69	
9.	Mzdové náklady	47 787,09	
10.	Zákonné sociální pojištění	16 349,50	
11.	Ostatní sociální pojištění		
12.	Zákonné sociální náklady	1 091,42	
13.	Ostatní sociální náklady	4,35	
14.	Daň silniční		
15.	Daň z nemovitosti		
16.	Ostatní daně a poplatky	1,90	
17.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení		
18.	Ostatní pokuty a penále	0,98	
19.	Odpis pohledávky		
20.	Úroky		
21.	Kursově ztráty	21,78	
22.	Dary		
23.	Manka a škody		
24.	Jiné ostatní náklady	627,56	
25.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	6 185,34	
26.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmot. a hmot. majetku		
27.	Prodané cenné papíry a podíly		
28.	Prodaný materiál		
29.	Tvorba zákonných rezerv		
30.	Tvorba zákonných opravných položek		
31.	Náklady celkem (součet položek 1 až 30)	122 220,07	0,00

Označení a	VÝNOSY b	Činnost	
		hlavní 1	hospodářská 2
32.	Tržby za vlastní výrobky		
33.	Tržby z prodeje služeb	7 853,79	
34.	Tržby za prodané zboží	881,88	
35.	Změna stavu zásob nedokončené výroby		
36.	Změna stavu zásob polotovarů	-19,91	
37.	Změna stavu zásob výrobků	0,80	
38.	Změna stavu zvířat		
39.	Aktivace materiálu a zboží	800,66	
40.	Aktivace vnitroorganizačních služeb		
41.	Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku		
42.	Aktivace dlouhodobého hmotného majetku		
43.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení		
44.	Ostatní pokuty a penále		
45.	Platby za odepsané pohledávky		
46.	Úroky	1,97	
47.	Kursově zisky		
48.	Zúčtování fondů	3 184,67	
49.	Jiné ostatní výnosy	467,52	
50.	Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku		
51.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku		
52.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů		
53.	Tržby z prodeje materiálu	10,26	
54.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku		
55.	Zúčtování zákonných rezerv		
56.	Zúčtování zákonných opravných položek		
57.	Příspěvky a dotace na provoz	109 435,56	
58.	Výnosy celkem (součet položek 32 až 57)	122 617,20	0,00
59.	Výsledek hospodaření před zdaněním (rozdíl položek 58 a 31)	397,13	0,00
60.	Daň z příjmů	24,00	
61.	Dodatečné odvody daně z příjmů		
62.	Výsledek hospodaření po zdanění (položka 59 - 60 - 61(+/-))	373,13	0,00

Sestaveno dne: 17.1.2008

Předmět podnikání: provoz a ochrana muzeí a galerií

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoba, která je ÚJ:

Osoba zodpovědná za účetnictví (jméno a podpis):

Ing. Růžena Růžičková

Osoba zodpovědná za účetní závěrku (jméno a podpis):

PhDr. Petr Šuleř

tel.: 533435302

ROZVAHA organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací

(v tisících Kč na dvě desetinná místa)

sestavená k 31.12.2007

Název nadřízeného orgánu a sídlo:
Ministerstvo kultury ČR
Praha, Maltézské náměstí 471/1

IČO: 00094862

Název, sídlo a právní forma ÚJ:
Moravské zemské muzeum příspěvková organizace
Zelný trh 299/6, 65937 Brno
Podnikatel-fyzická osoba-nezapsaný v obch. rejstříku

Označení a	AKTIVA b	Minulé období 1	Běžné období 2
A.	Stálá aktiva celkem (součet A.I. + A.II. + A.III. + A.IV. + A.V. + A.VI.)	303 882,47	310 999,63
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem (součet A.I.1. až A.I.7.)	1 116,92	1 116,92
A. I. 1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje		
A. I. 2.	Software	317,56	317,56
A. I. 3.	Ocenitelná práva		
A. I. 4.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	116,86	116,86
A. I. 5.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	682,50	682,50
A. I. 6.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek		
A. I. 7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek		
A. II.	Oprávky k dlouhodob. nehm. maj. celkem (součet A.II.1. až A.II.5.)	-577,36	-732,40
A. II. 1.	Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje		
A. II. 2.	Oprávky k softwaru	-51,00	-69,54
A. II. 3.	Oprávky k ocenitelným právům		
A. II. 4.	Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	-116,86	-116,86
A. II. 5.	Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	-409,50	-546,00
A. III.	Dlouhodobý hmotný maj. celkem (součet A.III.1. až A.III.10.)	373 499,47	387 951,98
A. III. 1.	Pozemky	2 496,85	2 564,85
A. III. 2.	Umělecká díla a předměty	440,77	440,83
A. III. 3.	Stavby	318 574,58	329 236,53
A. III. 4.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	34 264,58	36 415,97
A. III. 5.	Pěstitelské celky trvalých porostů		
A. III. 6.	Základní stádo a tažná zvířata		
A. III. 7.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	17 295,49	18 775,20
A. III. 8.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek		
A. III. 9.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	427,20	518,60
A. III. 10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek		
A. IV.	Oprávky k dlouhodob. hmot. maj. celkem (součet A.IV.1 až A.IV.6.)	-70 156,56	-77 336,87
A. IV. 1.	Oprávky ke stavbám	-36 155,01	-40 681,14
A. IV. 2.	Oprávky k samostat. movitým věcem a souborům m.věcí	-16 706,06	-17 880,53
A. IV. 3.	Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů		
A. IV. 4.	Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům		
A. IV. 5.	Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-17 295,49	-18 775,20
A. IV. 6.	Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku		

Označení a	AKTIVA b	Minulé období 1	Běžné období 2
A. V.	Dlouhodobý finanční majetek celkem (součet A.V.1. až A.V.7.)	0,00	0,00
A. V. 1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem		
A. V. 2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem		
A. V. 3.	Dlužné cenné papíry držené do splatnosti		
A. V. 4.	Půjčky osobám ve skupině		
A. V. 5.	Ostatní dlouhodobé půjčky		
A. V. 6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek		
A. V. 7.	Požizovaný dlouhodobý finanční majetek		
A. VI.	Majetek převzatý k privatizaci celkem (součet A.VI.1. a A.VI.2.)	0,00	0,00
A. VI. 1.	Majetek převzatý k privatizaci		
A. VI. 2.	Majetek převzatý k privatizaci v pronájmu		
B.	Oběžná aktiva celkem (součet B.I.+B.II.+B.III.+B.IV.+B.V.)	15 724,26	17 093,56
B. I.	Zásoby celkem (součet B.I.1. až B.I.8.)	3 856,00	4 005,10
B. I. 1.	Materiál na skladě	25,30	35,81
B. I. 2.	Pořízení materiálu a Materiál na cestě	95,06	
B. I. 3.	Nedokončená výroba		75,16
B. I. 4.	Polotovary vlastní výroby		
B. I. 5.	Výrobky	1 996,59	2 053,35
B. I. 6.	Zvířata		
B. I. 7.	Zboží na skladě	1 739,05	1 840,78
B. I. 8.	Pořízení zboží a Zboží na cestě		
B. II.	Pohledávky celkem (součet B.II.7.+B.II.8.+B.II.9.+B.II.14.+B.II.15.+B.II.18+B.II.21.+B.II.26.)	7 290,21	7 169,46
B. II. 1.	Odběratelé	771,09	805,94
B. II. 2.	Směnky k inkasu		
B. II. 3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry		
B. II. 4.	Poskytnuté provozní zálohy	2 016,41	2 433,23
B. II. 5.	Pohledávky za rozpočtové příjmy		
B. II. 6.	Ostatní pohledávky	1 385,34	1 368,60
B. II. 7.	SOUČET POLOŽEK (B.II.1. až B.II.6.)	4 172,84	4 607,77
B. II. 8.	Pohledávky za účastníky sdružení		
B. II. 9.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění		
B. II. 10.	Daň z příjmů		
B. II. 11.	Ostatní přímé daně		
B. II. 12.	Daň z přidané hodnoty		
B. II. 13.	Ostatní daně a poplatky		
B. II. 14.	Pohledávky z pevných termínových operací a opcí		
B. II. 15.	SOUČET POLOŽEK (B.II.10. až B.II.13.)	0,00	0,00
B. II. 16.	Pohledávky v zahraničí		
B. II. 17.	Pohledávky tuzemské		
B. II. 18.	SOUČET POLOŽEK (B.II.16. a B.II.17.)	0,00	0,00
B. II. 19.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem		
B. II. 20.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem ÚSC		

Označení a	AKTIVA b	Minulé období 1	Běžné období 2
B. II. 21.	SOUČET POLOŽEK (B.II.19. a B.II.20.)	0,00	0,00
B. II. 22.	Pohledávky za zaměstnanci	139,21	151,95
B. II. 23.	Pohledávky z vydaných dluhopisů		
B. II. 24.	Jiné pohledávky	2 978,16	2 409,74
B. II. 25.	Opravná položka k pohledávkám		
B. II. 26.	SOUČET POLOŽEK (B.II.22. až B.II.25.)	3 117,37	2 561,69
B. III.	Finanční majetek celkem (součet B.III.4.+B.III.9.+B.III.14.)	4 188,38	5 625,53
B. III. 1.	Pokladna	233,93	194,42
B. III. 2.	Peníze na cestě		
B. III. 3.	Ceniny		
B. III. 4.	SOUČET POLOŽEK (B.III.1. až B.III.3.)	233,93	194,42
B. III. 5.	Běžný účet	513,46	1 969,73
B. III. 6.	Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb	13,39	103,27
B. III. 7.	Ostatní běžné účty	3 427,60	3 358,11
B. III. 8.	Vklady v zahraniční měně v tuzemských bankách		
B. III. 9.	SOUČET POLOŽEK (B.III.5. až B.III.8.)	3 954,45	5 431,11
B. III. 10.	Majetkové cenné papíry k obchodování		
B. III. 11.	Dlužné cenné papíry k obchodování		
B. III. 12.	Ostatní cenné papíry		
B. III. 13.	Pořízení krátkodobého finančního majetku		
B. III. 14.	SOUČET POLOŽEK (B.III.10. až B.III.13.)	0,00	0,00
B. IV.	Účty rozpočtového hospodaření a další účty mající vztah k rozpočtovému hospodaření a účty mimorozpočtových prostředků celkem (součet B.IV.7.+B.IV.14.+B.IV.20.+B.IV.21.+B.IV.22.+B.IV.29.)	0,00	0,00
B. IV. 1.	Základní běžný účet		
B. IV. 2.	Vkladový výdajový účet		
B. IV. 3.	Příjmový účet		
B. IV. 4.	Běžné účty peněžních fondů		
B. IV. 5.	Běžné účty státních fondů		
B. IV. 6.	Běžné účty finančních fondů		
B. IV. 7.	SOUČET POLOŽEK (B.IV.1. až B.IV.6.)	0,00	0,00
B. IV. 8.	Poskytnuté dotace organizačním složkám státu		
B. IV. 9.	Poskytnuté dotace vkladovému výdajovému účtu		
B. IV. 10.	Poskytnuté příspěvky a dotace příspěvkovým organizacím		
B. IV. 11.	Poskytnuté dotace ostatním subjektům		
B. IV. 12.	Poskytnuté příspěvky a dotace příspěvkovým organizacím		
B. IV. 13.	Poskytnuté dotace ostatním subjektům		
B. IV. 14.	SOUČET POLOŽEK (B.IV.8. až B.IV.13.)	0,00	0,00
B. IV. 15.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty		
B. IV. 16.	Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím		
B. IV. 17.	Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům		
B. IV. 18.	Poskytnuté přechodné výpomoci ostatním organizacím		
B. IV. 19.	Poskytnuté přechodné výpomoci fyzickým osobám		

Označení a	AKTIVA b	Minulé období 1	Běžné období 2
B. IV. 20.	SOUČET POLOŽEK (B.IV.15. až B.IV.19.)	0,00	0,00
B. IV. 21.	Limity výdajů		
B. IV. 22.	Zúčtování výdajů územních samosprávných celků		
B. IV. 23.	Materiální náklady		
B. IV. 24.	Služby a náklady nevýrobní povahy		
B. IV. 25.	Cestovné a ostatní výplaty fyzickým osobám		
B. IV. 26.	Mzdové a ostatní osobní náklady		
B. IV. 27.	Dávky sociálního zabezpečení		
B. IV. 28.	Manka a škody		
B. IV. 29.	SOUČET POLOŽEK (B.IV.23. až B.IV.28.)	0,00	0,00
B. V.	Přechodné účty aktivní celkem (součet B.V.1. až B.V.4.)	389,67	293,47
B. V. 1.	Náklady příštích období	6,00	41,57
B. V. 2.	Příjmy příštích období	46,67	
B. V. 3.	Kurzové rozdíly aktivní		
B. V. 4.	Dohadné účty aktivní	337,00	251,90
	AKTIVA CELKEM (součet A. + B.)	319 606,73	328 093,19

Označení a	PASIVA b	Minulé období 1	Běžné období 2
C.	Vlastní zdroje krytí stálých a oběžných aktiv celkem (součet C.I.4 + C.I. + C.I.7. + C.II. + C.III. + C.IV. + C.V.)	305 588,75	313 439,01
C. I.	Majetkové fondy a zvláštní fondy celkem (součet C.I.1 až C.I.3.)	301 761,27	309 446,87
C. I. 1.	Fond dlouhodobého majetku	300 911,41	308 597,01
C. I. 2.	Fond oběžných aktiv	849,86	849,86
C. I. 3.	Fond hospodářské činnosti		
C. I. 4.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků		
C. I. 5.	Fond privatizace		
C. I. 6.	Ostatní fondy		
C. I. 7.	SOUČET POLOŽEK (C.I.5. + C.I.6.)	0,00	0,00
C. II.	Finanční a peněžní fondy celkem (součet C.II.1 až C.II.6.)	3 584,00	3 619,01
C. II. 1.	Fond odměn		
C. II. 2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	164,64	265,27
C. II. 3.	Fond rezervní	1 020,78	1 489,94
C. II. 4.	Fond reprodukce majetku	2 398,58	1 863,80
C. II. 5.	Peněžní fondy		
C. II. 6.	Jiné finanční fondy		
C. III.	Zvláštní fondy organiz. složek státu celkem (součet C.III.1 až C.III.3.)	0,00	0,00
C. III. 1.	Státní fondy		
C. III. 2.	Ostatní zvláštní fondy		
C. III. 3.	Fondy EU		

Označení a	PASIVA b	Minulé období 1	Běžné období 2
C. IV.	Zdroje krytí prostř. rozpoč. hosp. celkem (součet C.I.1. až C.I.9.)	0,00	0,00
C. IV. 1.	Financování výdajů organiz. složek státu		
C. IV. 2.	Financování výdajů územních samosprávných celků		
C. IV. 3.	Bankovní účty k limitům organiz. složek státu		
C. IV. 4.	Vyúčtování rozp. příjmů z běžné činnosti organiz. složek státu		
C. IV. 5.	Vyúčtování rozp. příjmů z běžné činnosti územ. samospr. celků		
C. IV. 6.	Vyúčtování rozp. příjmů z finančního majetku organiz. složek státu		
C. IV. 7.	Vyúčtování rozp. příjmů z finančního majetku územ. samospr. celků		
C. IV. 8.	Zúčtování příjmů územních samospr. celků		
C. IV. 9.	Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty		
C. V.	Výsledek hospodaření celkem (součet C.V.1. až C.V.6.) a) z hospodářské činnosti územních samospr. celků a činnosti příspěvkových organizací	243,48	373,13
C. V. 1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		373,13
C. V. 2.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let		
C. V. 3.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	243,48	
C. V. 4.	b) Převod zúčtování příjmů a výdajů z minulých let		
C. V. 5.	c) Saldo výdajů a nákladů		
C. V. 6.	d) Saldo příjmů a výnosů		
D.	Cizí zdroje celkem (součet D.I. + D.II. + D.III. + D.IV. + D.V.)	14 017,98	14 654,18
D. I.	Rezervy celkem (D.I.1.)	0,00	0,00
D. I. 1.	Rezervy zákonné		
D. II.	Dlouhodobé závazky celkem (součet D.II.1. až D.II.5.)	0,00	0,00
D. II. 1.	Vydané dluhopisy		
D. II. 2.	Závazky z pronájmu		
D. II. 3.	Dlouhodobé přijaté zálohy		
D. II. 4.	Dlouhodobé směnky k úhradě		
D. II. 5.	Ostatní dlouhodobé závazky		
D. III.	Krátkodobé závazky celkem (D.III.6.+D.III.9.+D.III.12.+D.III.13.+D.III.18.+D.III.21.+D.III.22.)	9 190,11	9 190,65
D. III. 1.	Dodavatelé	266,72	329,81
D. III. 2.	Směnky k úhradě		
D. III. 3.	Přijaté zálohy	152,92	158,58
D. III. 4.	Ostatní závazky	3 557,78	3 077,23
D. III. 5.	Závazky z pevných termínových operací a opcí		
D. III. 6.	SOUČET POLOŽEK (D.III.1. až D.III.5.)	3 977,42	3 565,62
D. III. 7.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů		
D. III. 8.	Závazky k účastníkům sdružení		
D. III. 9.	SOUČET POLOŽEK (D.III.7. a D.III.8.)	0,00	0,00
D. III. 10.	Zaměstnanci	1 641,69	1 593,09
D. III. 11.	Ostatní závazky vůči zaměstnancům	1 392,86	1 610,13
D. III. 12.	SOUČET POLOŽEK (D.III.10 a D.III.11.)	3 034,55	3 203,22

Označení a	PASIVA b	Minulé období 1	Běžné období 2
D. III. 13.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	1 814,77	1 973,88
D. III. 14.	Daň z příjmů	1,36	25,36
D. III. 15.	Ostatní přímé daně	362,01	422,57
D. III. 16.	Daň z přidané hodnoty		
D. III. 17.	Ostatní daně a poplatky		
D. III. 18.	SOUČET POLOŽEK (D.III.14 až D.III.17.)	363,37	447,93
D. III. 19.	Vypořádání přeplatků dotací a ostatních závazků se státním rozpočtem		
D. III. 20.	Vypoř. přeplatků dotací a ostat. závaz. s rozpoč. územ. samospr. celků		
D. III. 21.	SOUČET POLOŽEK (D.III.19 a D.III.20.)	0,00	0,00
D. III. 22.	Jiné závazky		
D. IV.	Bank. úvěry a půjčky celkem (součet D.IV.1.+D.IV.2.+D.IV.3+D.IV.6.)	0,00	0,00
D. IV. 1.	Dlouhodobé bankovní úvěry		
D. IV. 2.	Krátkodobé bankovní úvěry		
D. IV. 3.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)		
D. IV. 4.	Vydané krátkodobé dluhopisy		
D. IV. 5.	Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci)		
D. IV. 6.	SOUČET POLOŽEK (D.IV.4. a D.IV.5.)	0,00	0,00
D. V.	Přechodné účty pasivní celkem (součet D.V.1 až D.V.4.)	4 827,87	5 463,53
D. V. 1.	Výdaje příštích období	20,83	
D. V. 2.	Výnosy příštích období	3 757,04	3 188,53
D. V. 3.	Kurzové rozdíly pasivní		
D. V. 4.	Dohadné účty pasivní	1 050,00	2 275,00
	PASIVA CELKEM (součet C. + D.)	319 606,73	328 093,19

Sestaveno dne: 17.1.2008

Předmět podnikání: provoz a ochrana muzeí a galerií

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je ÚJ:

Osoba zodpovědná za účetnictví (jméno a podpis):

Ing. Růžena Růžičková

Osoba zodpovědná za účetní závěrku (jméno a podpis):

PhDr. Petr Šuleř

tel.: 533435302